...A SAMORZĄDU

KALENDARZ SAMORZĄDOWY

NA ROK 1936

NAKŁADEM
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie
WARSZAWA, UL. MIODOWA 6.

KALENDARZ
SAMORZĄDOWY

BIBLJOTEKA SAMORZĄDU

XI ROK WYDAWNICTWA

KALENDARZ SAMORZĄDOWY

NA ROR 1936

NAKŁADEM
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie
WARSZAWA, UL. MIODOWA 6.

Drukarnia Samorz. Instytutu Wydawniczego w Warszawie, Tel. 682-18

OD WYDAWNICTWA.

Niniejszy rocznik „Kalendarza Samorządowego“ przekroczył już dziesięciolecie swej służby podręczno - informacyjnej. W nowe dziesięciolecie wkracza z tradycją niezbędnego podręcznika w pracy urzędów i działaczów samorządowych. W ostatnich czasach, tem silniej odczuwana jest potrzeba pomocy tego typu wydawnictw, że powódź przepisów prawnych wymaga dla rozwiązywania konkretnych przejawów życia, — ich konsolidacji i podawania ich do rąk czytelnika w skoordynowanej formie ekstraktu.

Trzymając się w roku bieżącym nadanego mu charakteru informacyjnego, nie odstępowaliśmy od ustalonych wytycznych, aktualizując materjał do ostatnich chwil druku. Tak przeto, w dziale taryf uwzględnione zostały wszystkie grudniowe dekrety Prezydenta Rzplitej, jak wprowadzenie podatku specjalnego od dochodów wypłacanych z funduszów publicznych, nowe stawki państwowego podatku dochodowego, jak i zmiana taryf pocztowych i inne.

Nadmienić wreszcie należy, że „Kalendarz Samorządowy“ od roku zyskał młodszego kolegę w postaci „Przewodnika Gromadzkiego i Kalendarza Sołtysa“ dla którego, nic nie tracąc ze swej indywidualności, stanowi sharmonizowane uzupełnienie.

SPIS RZECZY.

KALENDARZ NA ROK 1936.

Rok 1936 jest rokiem przestępnym i liczy 366 dni.

Pory roku.

Wiosna rozpoczyna się 20 marca (czas śr.-europ.).
Lato rozpoczyna się 21 czerwca.
Jesień rozpoczyna się 23 września.
Zima rozpoczyna się 22 grudnia.

Tabela świąt ruchomych.

Rok	Popielec	Wielkanoc	Wniebowst.	Zielone Św.	Boże Ciało
1936	26 lutego	12 kwietn.	21 maja	31 maja	11 czerwca
1937	10 lutego	28 marca	6 maja	16 maja	27 maja
1938	2 marca	17 kwietn.	26 maja	5 czerwca	16 czerwca
1939	22 lutego	9 kwietn.	18 maja	28 maja	8 czerwca
1940	7 lutego	24 marca	2 maja	12 maja	23 maja
1941	26 lutego	13 kwietn.	22 maja	1 czerwca	12 czerwca

W POLSCE UZNANE URZĘDOWO ŚWIĘTA.

Wzystkie niedziele całego roku.
Nowy Rok (1 stycznia).
Święto Trzech Króli (6 stycznia).
Matki Boskiej Gromnicznej (2 lutego).
Drugi dzień Wielkiejnocy (data zmienna).
Matki Boskiej Kr. Kor. Polsk., rocznica.
Wniebowstąpienie Pańskie (data zmienna).
Drugi dzień Zielonych Świątek (data zmienna).
Boże Ciało (data zmienna).
Św. Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca).
Wniebowzięcie N. M. P. (15 sierpnia).
Wszystkich Świętych (1 listopada).
Rocznica Niepodległości (11 listopada).
Niepokalane Poczęcie N. M. P. (8 grudnia).
Pierwsze i drugie święto Bożego Nar. (25 i 26 grud.).

STYCZEŃ

ma 31 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	Ś	Nowy Rok Obrz. P. J.	19	Bonifatija mcz.
2	C	Im. Jezus, Makarego	20	Ihnatija Boh. sw. m.
3	P	Genowefy p.	21	Juljanny mcz.
4	S	Eugenjusza	22	Anastazji mcz.
5	N	Telesfora m.	23	10 mucz. na Kryti
6	Pn	Trzech Króli	24	Naw. Rizd. Ewhenji
7	W	Lucjana op.	25	Rożdestwo Chrystowe
8	S	Seweryna op.	26	Sobor Pr. Boh. i Józ.
9	C	Juljana m.	27	Stefana perw. mcz.
10	P	Agatona	28	Muczenyky w Nikom.
11	S	Hyginy p. Honoraty p.	29	Dityj ubytych
12	N	Arkadjusza m.	30	N. po R. Anizji mcz.
13	Pn	Godfryda i Leona	31	Młanji prp. d.
14	W	Hilarego Dk.	1	N. Rik 1936 Obr. H.
15	S	Pawła I pust.	2	Sylwestra pap. rym.
16	C	Marcelego pust. m.	3	Małachiji pror.
17	P	Antoniego op.	4	Sobor 70 apostoł
18	S	Katedry św. Piotra	5	Nawecz. Boh. Teop.
19	N	Henryka b. m.	6	Bohojawłenja Hosp.
20	Pn	Fabjana i Sebastjana	7	Sobor Iwana Pred.
21	W	Agnieszki p. m.	8	Jurja i Emiljana
22	Ś	Wincentego, Anastazji	9	Połijewkta mcz.
23	C	Zaśl. N. M. P., Rajmunda	10	Hryhorja prp. i Dom.
24	P	Tymoteusza b. m.	11	Teodozja Wełyk.
25	S	Nawróc. św. Pawła	12	Tatjany mcz.
26	N	Polikarpa b. m.	13	32 p. S. Jermył. i S.
27	Pn	Jana Chryzostoma Dk.	14	Otciw w Synaj
28	W	Walerego b.	15	Pawła Tywejsk. prp.
29	Ś	Franciszka Sal. b.	16	Pokł. okow. Ap. Petra
30	C	Martyny p. m.	17	Antonija Weł. prp.
31	P	Piotra z Nol., Jana	18	Anastazja i Kyryła p.

Święta prawosławne

(Według nowego stylu)

7 Rożdestwo, 14 Nowy Rok, 19 Bogojawlenje (Jordan).

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 5-go Asoro - Betejwes, post (na pamiątkę oblężenia Jerozolimy).—Dnia 25-go Rozchodesz, czyli 1-szy dzień m-ca Szebat.

L U T Y
ma 29 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	S	Ignacego b. m.	19	Makarja prp.
2	N	M. B. Gromnicznej	20	Myt. Far. Ewtymija
3	Pn	Błażeja	21	Maksyma prp.
4	W	Andrzeja Kors. b.	22	Tymoteja ap.
5	S	Agaty p. m.	23	Kłymentja św. szczm.
6	C	Tytusa b.	24	Ksenji prp.
7	P	Romualda op.	25	Hryhorja Bohosł.
8	S	Jana z Matty	26	Ksenofonta prp.
9	N	Apolonji p. m.	27	Błud. Syna. Peren. m.
10	Pn	Scholastyki p.	28	Efrema Syr. prp.
11	W	Zj. się N. M. P. w Lurd.	29	Perenes. m. Ihn. Boh.
12	S	7 założyc. Serwitów.	30	Troch Swiatyteliw
13	C	Grzegorza II pap.	31	Kyra i Iwana bezreb.
14	P	Walentego b. m.	1	Lutyj. Tryfona musz.
15	S	Faustyna m.	2	Stritenja Hospodne
16	N	Justjanny p. m.	3	N. Mias. Sym. i An.
17	Pn	Juljana z Kap.	4	Izydora prp.
18	W	Symeona b. m.	5	Ahafji mcz.
19	S	Konrada w.	6	Wukoła prp.
20	C	Leona b.	7	Partenija i Łuky prp.
21	P	Feliksa b.	8	Teodora Stratył.
22	S	Stol. św. Piotra	9	Nykofora mucz.
23	N	Piotra Damjana Dk.	10	N. Syrop. Charłamp.
24	Pn	Wigil. św. Macieja ap.	11	Własija śwmcz.
25	W	Macieja apost.	12	Małetija i Ant. Arch.
26	S	Popielec, Cezarego m.	13	Martynjana prp.
27	C	Wiktora m.	14	Ewksentja prp.
28	P	Aleksandra b,	15	Onysyma apost. Pan.
29	S	Teofila m.	16	Pamfyła, Walenta m.

Święta prawosławne (Według nowego stylu)	Święta wyznania Mojżeszowego
15 Sretien. Gosp.	Dnia 28 i 24-go Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Adar.

M A R Z E C

ma 31 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	N	Albina	17	1 Post. Teod. Tyrona
2	Pn	Pawła m., Heleny wd.	18	Lwa Pap. Rym.
3	W	Kunegundy ces.	19	Archipa apost.
4	Ś	Kazimierza Królew.	20	Lwa episk. Katans.
5	C	Gerazyma pap.	21	Tymoteja prp.
6	P	Felicyty m.	22	Najd. Moszcz. m. w E.
7	S	Tomasza z Akwinu Dk.	23	Polikarpa swszczmcz.
8	N	Wincentego Kadłubka	24	2 Post. Najd. hol. Iw.
9	Pn	Franciszki Rzym. wd.	25	Tarasia archp.
10	W	40 Męczenników	26	Porfiryja aep.
11	S	Konstantyna W.	27	Prokopija Dek. prp.
12	C	Grzegorza W. pap. Dk.	28	Wasyłija prp.
13	P	Krystyny p. m.	29	Kasjana prp.
14	S	Matyldy król.	1	Berezeń. Ewdokiji p.
15	N	Klemensa Dworzaka	2	3 Post. Teodota sw.
16	Pn	Juljana z Cyl.	3	Ewtropija mcz.
17	W	Józefa z Arymatei	4	Herasyma prp.
18	Ś	Cyryla J.	5	Konona mcz.
19	C	Józefa Obl. N. M. P.	6	42 Mucz. z Amorlji
20	P	Teodozji	7	Wasyłija swszczmcz.
21	S	Benedykta opata	8	Teofiłakta ep. Nikom.
22	N	Katarzyny szw.	9	4 Post. 40 M. w Sew.
23	Pn	Feliksa m.	10	Konrada mcz.
24	W	Gabrjela arch.	11	Sofronija patr.
25	Ś	Zwiastowanie N. M. P.	12	Teofana prp. isp.
26	C	Teodora	13	Per. moszcz. św. Nyk.
27	P	Jana Damasc.	14	Wenedykta prp.
28	S	Jana Kapistrana	15	Ahapija mcz.
29	N	Eustazego op.	16	5 Post. Sawyna pap.
30	Pn	Kwiryna	17	Ałeksija prp.
31	W	Balbiny	18	Kyryła aep.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

Święta
wyznania Mojżeszowego

Dnia 5-go post Estery. — Dnia 8-go Purym (ostatki). — Dnia 9-go Szuszan — Purym. — Dnia 24-go Rozchodesz, czyli 1-y dzień m-ca Nisan.

K W I E C I E Ń

ma 30 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	S	Hugona b.	19	Chryzanta i Darji m.
2	C	Franciszka z Pauli	20	OO. ubytych w m. ś.
3	P	M. B. Bol. Ryszarda b.	21	Jakowa ispow.
4	S	Izydora b. Dk.	22	Lazar. Sub. Wasyłyj.
5	N	Wincentego Ferer.	23	Kwitna. Nikoma m.
6	Pn	Celestyna pap.	24	Zaharji pror.
7	W	Epifanjusza b. m.	25	Błah. Pr. Bohorod.
8	S	Dionizego b.	26	Sobor Arch. Hawryił.
9	C	W. Czwartek, Marji Kleof.	27	Weł. Czetw. Matrony
10	P	W. Piątek, Ezechjela	28	Weł. Piatn. Ilarjona
11	S	W. Sobota, Leona W. p.	29	Weł. Sob. Marka i K.
12	N	Wielkanoc, Juljusza	30	Woskresenia Christ.
13	Pn	Pon. W. Hermenegilda	31	Switł. Pon. Ipatija p.
14	W	Justyna m.	1	Kwiteń. Switł. Włor.
15	S	Bazylego	2	Tyta i Amfijana pr.
16	C	Benedykta J.	3	Nikity ispow.
17	P	Aniceta pap.	4	Josyfa i Georgija pr.
18	S	Apolonjusza m.	5	Teoduła i Agatop m.
19	N	Jerzego b. m.	6	N. 2. Tomyna. Ewty
20	Pn	Teodora W.	7	Georgija prop. ep.
21	W	Anzelma b.	8	Irodjona ap. i pror.
22	S	Sotera i Kaja	9	Ewpsychija mcz.
23	C	Wojciecha b. m.	10	Terentiją i Afrykana
24	P	Fidelisa m.	11	Antypy swmcz.
25	S	Marka Ew.	12	Wasylija prp.
26	N	M. B. Dobrej Rady	13	N. 3. Myron. Artemon.
27	Pn	Piotra K. Dk., Zyty	14	Martyna isp.
28	W	Pawła od Krzyża	15	Arystarcha, Puda i in.
29	S	Piotra z Wer. Op. św. J.	16	Ahafji, Chionji i Ir.
30	C	Katarzyny z Sienny	17	Symeona prp. Akak.

Święta prawosławne
(według nowego stylu)
7 Zwiast. M. B.; 12, 13, 14 Święta Wielkiej Nocy (Christ. Woskr.).

Święta
wyznania Mojżeszowego
Dn. 7 i 8 Pesach (1-sze urocz. dni świąt Wielkan.). Od 9 do 12 wolne św. Wielkan. Dn. 13 i 14 ostatnie dnie urocz. św. Wielkan. Dn. 22 i 23 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Ijar.

MAJ

ma 31 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	P	Filipa i Jakóba ap.	18	Iwana Dkapol. prp.
2	S	Zygmunta	19	Iwana Starop. prp.
3	N	Królowej Korony Pol.	20	N. 4 Rozsłabl. Teod.
4	Pn	Znal. św. Krz., Moniki	21	Januarja św. mucz.
5	W	Piusa V pap.	22	Teodora prp.
6	Ś	Jana w oleju	23	Georgija Włmcz.
7	C	Domiceli	24	Sawy Stratył mucz.
8	P	Stanisława b. m.	25	Marka Ewanheł. ap.
9	S	Grzegorza z Naz. Dk.	26	Wasyłja św. mucz.
10	N	Izydora rol. Antoniego	27	N. 5 Samarjan. Sym.
11	Pn	Franciszka de Heron.	28	Jazona i Sosipatra
12	W	Pankracego	29	9 Mucz. w Kyz.
13	Ś	Serwacego	30	Jakowa apost.
14	C	Bonifacego	1	Traweń. Jeremiji pr.
15	P	Zofji	2	Atanazja Weł. pror.
16	S	Andrzeja Boboli	3	Teodozja peczers. p.
17	N	Paschalisa Baylon	4	N. 6 Sliporadz. Peł.
18	Pn	Wenancjusza m.	5	Iryny mcz.
19	W	Piotra, Celestyna	6	Jowa mnochostr.
20	Ś	Bernardyna w.	7	Jawłenia Czesn. Kres.
21	C	Wnieb. P. Tymoteusza	8	Woznesenia Hosp.
22	P	Królowej Ap. Heleny	9	Peren Moszc. Nyk.
23	S	Dezyderjusza b. m.	10	Symeona Zyłota ap.
24	N	N. M. P. Wsp. Joanny	11	SS. Otciw. Mokija
25	Pn	Grzegorza VII pap.	12	Epifanja i Hermana
26	W	Filipa Nereusza	13	Hlikerji i Aleksandra
27	Ś	Bedy Dk., Jana	14	Izydora mcz.
28	C	Augustyna b.	15	Pachomja Wełyk. p.
29	P	Marji Magd. de Pazzis	16	Teodora Oświacz. pr.
30	S	Feliksa pap.	17	Andronika ap. i Junji
31	N	Zielone Świątki, Anieli	18	Soszestwje św. Ducha

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

21 — Wniebowstąpienie (Woznieslenje Gosp.)
31 — Dzień Św. Trójcy.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 10-go Łag-beomer. — Dnia 22-go Rozchodesz, czyli 1-y dzień m-ca Sywan. — Dnia 27 i 28-go Szownos (urocz. Zielone Świątki).

CZERWIEC

ma 30 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	Pn	Pon. Św. Jakóba Str.	19	Preświatoji Trojci
2	W	Sadoka i Towarzysz.	20	Tałałeja mcz.
3	S	Erazma b. m. s. d.	21	Konst. i Ołeny C.
4	C	Franciszka	22	Wasyliska mcz.
5	P	Bonifacego s. d.	23	Mychaiła prp.
6	S	Norberta b., s. d.	24	Symeona prp.
7	N	Roberta op.	25	Wsich Swiatych
8	Pn	Medarda b.	26	Karpa apost.
9	W	Felicjana	27	Teraponta swszczm.
10	S	Małgorzaty Kr.	28	Nikity ep. prp.
11	C	Boże Ciało, Barnaby	29	Preśw. Euchar. Teod.
12	P	Jana w.	30	Isaakija prp.
13	S	Antoniego z Padwy	31	Jermija ap. i Jermeja
14	N	Bazylego W.	1	Czerw. 2 p. S. Justyn.
15	Pn	Modesta	2	Nykyfora isp. patr.
16	W	Aliny, Julitty	3	Łukyłjana mcz. i in.
17	S	Adolfa, Inocentego	4	Mytrofana patr.
18	C	Efrema Dk.	5	Doroteja świmcz.
19	P	N. S. P. J. Gerw.	6	Preśw. S. Chr. Wys.
20	S	Sylwerjusza p. m.	7	Teodora świmcz.
21	N	Alojzego Gonzagi	8	3 po S. Teodor. Str.
22	Pn	Paulina b.	9	Kyryła aepsk.
23	W	Zenona m.	10	Tymoteja swmcz.
24	S	Nar. św. Jana Chrz.	11	Wartłomeja i War.
25	C	Prospera b. w.	12	Onufryja Wełyk. pr.
26	P	Jana i Pawła	13	Akyłyny mcz.
27	S	Władysława kr.	14	Jełeseja pr. Metodia
28	N	Leona pap. Ireneusza	15	4 po S. Amosa pror.
29	Pn	Piotra i Pawła ap.	16	Tychona episk.
30	W	Wspom. św. Piotra ap.	17	Manyiła i Saweła

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

1 Dzień Św. Ducha;

Święta
wyznania Mojżeszowego

Dnia 20 i 21-go Rozchodesz, czyli 1-sze dnie m-ca Tamuz.

LIPIEC

ma 31 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	Ś	Prz. Kr. P. J. Romual.	18	Łeontja mcz.
2	C	Nawiedzenie N. M. P.	19	Judy Tad. ap.
3	P	Leona pap., Anatola	20	Metodja świmcz.
4	S	Teodora b.	21	Juljana Tars. mcz.
5	N	Antoniego Zak.	22	5 po S. Euzebja
6	Pn	Łucji p. m.	23	Agrypiny mcz.
7	W	Cyryla i Metodego	24	Rizd. sw. Iwana Chr.
8	Ś	Elżbiety Kr.	25	Fewronji prpmcz.
9	C	Weroniki	26	Dawyda prp.
10	P	7 Braci Męczenników	27	Samsona prp.
11	S	Piusa I pap.	28	Peren. m. Kyra i Iw.
12	N	Jana Gwalberta	29	Sobor 12 Apostołów
13	Pn	Małgorzaty, Anakleta	30	6 po S. Petra Pawła
14	W	Bonawentury Dk.	1	Łypień. Kosmy i D.
15	S	Rozesł. ap., Henryka	2	Poł. Ryzy P. Boh.
16	C	M. B. Szkaplerznej	3	Jakinta i Anatolja ś.
17	P	Aleksego	4	Andreja Kryt. i Mart.
18	S	Szymona z Lipnicy	5	Kyryła i Metodja
19	N	Wincentego a Paulo	6	7 po S. Atanazja
20	Pn	Bł. Czesława	7	Tomy i Akakija mcz.
21	W	Daniela, Praksedy p.	8	Prokopija wmcz.
22	Ś	Marji Magdaleny	9	Pankratija swmcz.
23	C	Apolinarego b. m.	10	Antonija Paczerś p.
24	P	Bł. Kingi Kr., Krystyny	11	Eufymji mcz. i Olhy
25	S	Jakóba ap.	12	Prokła i Ilarja mucz.
26	N	Anny Matki N. M. P.	13	8 po S. Sobor Arch.
27	Pn	Pantaleona m., Natalji	14	Akyły ap. Kyryka m.
28	W	Wiktora pap.	15	Wołodymira W.
29	S	Marty p.	16	Atynogena świmcz.
30	C	Rufina m., Julity m.	17	Maryny wlmcz.
31	P	Ignacego Lojoli	18	Jakynta i Emiljana

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

7 Rożdestwo Ioana Przedtecz.; 12 ap. Pietra i Pawła.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 7-go Szewo-Osor betamuz, post (na pamiątkę oblężenia Jerozolimy. — Dnia 20 Rozchodesz, czyli 1-y dzień m-ca Ab. — Dnia 28 Tyszebeab, post (na pamiątkę zburzenia świątyni w Jerozol.).

SIERPIEŃ

ma 31 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	S	Piotra w okowach	19	Makryny prp. Dija
2	N	N. M. P. Anielskiej	20	9 po S. Iliji pr.
3	Pn	Znal. Rel. św. Szczepana	21	Symeona prp. Iwana
4	W	Dominika w.	22	Marji Magdal.
5	Ś	M. B. Śnieżnej	23	Trofyma mcz.
6	C	Przemienienie Pańskie	24	Borysa i Hliba m.
7	P	Kajetana	25	Uspenie św. Anny
8	S	Emiljana	26	Jermołaja mcz.
9	N	Jana Vian. Romana m.	27	10 po S. Pantałejm.
10	Pn	Wawrzyńca m.	28	Prochora i in. apost.
11	W	Zuzanny	29	Kałanika mcz.
12	Ś	Klary	30	Syły i in. ap.
13	C	Hipolita i Kasjana mm.	31	Ewdokima prawet.
14	P	Euzebjusza b.	1	Serp. Proisch cz. Chr.
15	S	Wniebowzięcie N. M. P.	2	Peren. moszcz. Stef.
16	N	Joachima, Rocha	3	11 po S. Isaakja i pr.
17	Pn	Jacka w.	4	Molodciw w Efezi
18	W	Heleny ces.	5	Eusygnja mcz.
19	S	Ludwika Toloz.	6	Preobraż. Hospodne
20	C	Bernarda op. Dk.	7	Dometija i Pasiwa
21	P	Joanny F. de Chantal	8	Emiljana aepisk.
22	S	Tymoteusza m.	9	Matija apost.
23	N	Filipa i Benicjusza	10	12 po S. Lawrentja
24	Pn	Bartłomieja ap.	11	Ewpła archid.
25	W	Ludwika kr.	12	Fotija i Anikity mcz.
26	S	M. B. Częst., Konst. m.	13	Maksyma isp.
27	C	Józefa Kalasanteyo	14	Micheja pror.
28	P	Auyustyna b. w. Dk.	15	Uspenje preśw. D. M.
29	S	Ścięcie św. Jana Chrz.	16	Perenes. neruk. Obr.
30	N	Róży Limańskiej	17	13 po S. Myrona mcz.
31	P	Rajmunda, Izabeli	18	Flora i Ławra mcz.

Święta prawosławne
(Wedlug nowego stylu)

19 Preobrażenje Gosp.: 28 Uspienje Presw. Bogor.

Święta
wyznania Mojżeszowego

Dnia 18 i 19-go, czyli 1-sze dni m-ca Elul.

WRZESIEŃ
ma 30 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	W	Bronisławy, Idziego	19	Andreja Stratył.
2	Ś	Stefana kr.	20	Samuiłła pror.
3	C	Szymona Słupnika	21	Taddeja ap., Wassy
4	P	Rozalji	22	Ahatonika mcz i insz.
5	S	Wawrzyńca Just. b. w.	23	Łuppa mcz.
6	N	Zacharjaszą pr.	24	14 po S. Ewtycha
7	Pn	Anastazji, Reginy	25	Wartłomeja i Tyta a.
8	W	Narodzenie N. M. P.	26	Adrjana i Nattalji m.
9	Ś	Piotra Klawera	27	Pimeną prp.
10	C	Mikołaja z Tolentynu	28	Mojseja prp. Awhust.
11	P	Prota, Jacka m.	29	Usikn. Hoł. Iw. Chr.
12	S	Imien. N. M. P. Gwidona	30	Aleksandra, Iw. i P.
13	N	Filipa	31	15 p. S. Pol. p. Pr. B.
14	Pn	Podwyż. św. Krzyża	1	1 Wer. N. Rik cerk.
15	W	Nikodema	2	Mamanta mcz.
16	Ś	Kornela, Cyprjan. msd.	3	Antyma śwmcz.
17	C	Stygmat św. Franciszka	4	Wawyły śwmcz.
18	P	Józefa z Kupert. s. d.	5	Zacharji i Ełysawety
19	S	Januarego b. m. s. d.	6	Czudo św. Arch. M.
20	N	Eustachego m.	7	16 po S. Sozontija m.
21	Pn	Mateusza ap. ew.	8	Rizdwo preśw. Bohor.
22	W	Tomasza z Wilan.	9	Joakima i Anny
23	Ś	Tekli p. m.	10	Mynod. Mytrod, i N.
24	C	N. M. P. od wyk. niewol.	11	Teodory prp.
25	P	Bł. Ładysława z Gieln.	12	Aftonoma śwmcz.
26	S	Cyprjana i Justyny	13	Kornylja św. mcz.
27	N	Kosmy i Damjana mm.	14	17 p. S. Wozdw. Cz. K.
28	Pn	Wacława kr.	15	Nykyty wlmcz.
29	W	Michała Archanioła	16	Ewfymji wlmcz.
30	S	Hieronima Dk.	17	Sofiji W. N. L. mcz.

Święta Prawosławne
(według nowego stylu)

21 Rożdestwo Presw. Bogorodicy; 27 Wozdw. Kresta Gospod.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 17 i 18-go Rosz-Haszana, Nowy-Rok 5697-y od stworzenia świata. — Dnia 17-go 1-y dzień m-ca Tyszry. — Dnia 20-go post Gedalji. — Dnia 26-go Jom-Kipur, post (Sądny dzień).

PAŹDZIERNIK

ma 31 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	C	Bł. Jana z Dukli	18	Ewmenija episk.
2	P	Aniołów Stróżów	19	Trofyma mcz.
3	S	Teresy od Dziec. Jez.	20	Ewstahija i druż.
4	N	M. B. Róż. Francisz. S.	21	18 po S. Konrada a.
5	Pn	Placyda m.	22	Foky świmcz.
6	W	Brunona op.	23	Zacz. św. Iwana Chr.
7	Ś	Marka pap.	24	Tekli prw. mcz.
8	C	Brygidy wd.	25	Ewrozynji prp.
9	P	Dionizego Areopagity	26	Pam. Śm. Iw. Boh.
10	S	Franciszka Borgjasza	27	Kalistrata mcz.
11	N	Emiljana m.	28	19 po S. Charitona
12	Pn	Maksymiljana b.	29	Kyrijaka prp.
13	W	Edwarda kr.	30	Hryhorja św. mcz.
14	Ś	Kaliksta pap.	1	Żowteń. Pokrow. p.
15	C	Teresy p., Jadwigi ks.	2	Kyprijana świmcz.
16	P	Gerarda	3	Dyonizja Areopag.
17	S	Małgorzaty Marji Al.	4	Jeroteja świmcz.
18	N	Łukasza ew.	5	20 po S. Charytyny
19	Pn	Piotra z Alkantary	6	Tomy apost.
20	W	Jana Kantego	7	Sergja i Wakcha m.
21	Ś	Urszuli p. m.	8	Pełahji prp.
22	C	Korduli p. m. Filipa	9	Jakowa apost.
23	P	Ignacego, Seweryna	10	Ewłampija i Ewłam.
24	S	Rafała Archanioła	11	Fyłypa ap., Teofana
25	N	Chr. Króla, Kryspina	12	21 po S. Prowa i in.
26	Pn	Ewarysta pap. w Luc.	13	Karpa mcz., Kosmy p.
27	W	Sabiny p. m.	14	Paraskewy prp.
28	S	Szymona i Tadeusza	15	Ewtymija, Łukijana
29	C	Narcyza	16	Longina sotn. mcz.
30	P	Edmunda	17	Ozija, Andreja Kr. p.
31	S	Antonina b. Łucji	18	Łuky ap. i ewan.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu

Św. wyzn. Mojżeszowego
Dnia 1 i 2-go Sukos (urocz. święto Szałasów). — Od 3 do 7-go wolne św. Szałasów. — Dnia 7-go Haszana-Raba (św. Palm). — Dnia 8-go Szemini-Aceres. — Dnia 9-go Symlhas Tora (ost. urocz. święta Sukos).

LISTOPAD

ma 30 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	N	Wszystkich Świętych	19	22 po S. Joila pror. ..
2	Pn	Dzień zaduszny	20	Artemija Wlmcz.
3	W	Huberta b.	21	Ilarjona Wł. prp.
4	Ś	Karola Boromeusza	22	Awerkija episk.
5	C	Zacharjasza i Elżbiety	23	Jakowa apostoła
6	P	Leonarda, Feliksa	24	Arety i insz. mcz.
7	S	Amaranta, Nikandra	25	Markijana i Martyrij
8	N	Gottfryda i Maura	26	23 po S. Carja Chryst.
9	Pn	Teodora	27	Nestora mcz.
10	W	Andrzeja z Awelinu	28	Paraskewji wmcz.
11	Ś	Marcina b.	29	Anastazji, Awramija
12	C	Marcina pap. 5 Br. P.	30	Zynowija, Zynowji m.
13	P	Stanisława Kostki	31	Stachija, Amplija in.
14	S	Józefata b. m.	1	Łyst. Kosmy i Dam..
15	N	Leopolda, Gertrudy	2	24 po S. Akyndyna
16	Pn	M. B. Ostr., Edmunda	3	Akepsima mcz.
17	W	Grzegorza C., Salomei	4	Joanikija W. prp.
18	S	Romana m.	5	Hałaktijona mcz.
19	C	Elżbiety	6	Pawła episk.
20	P	Feliksa Wal.	7	Jerona i insz. mcz.
21	S	Ofiarowanie N. M. P.	8	Sobor. św. Achr. M.
22	N	Cecylji p. m.	9	25 po S. Onysyfora
23	Pn	Klemensa pap.	10	Erasta i insz. apost.
24	W	Jana od Krzyża Dk.	11	Myny, Teodora
25	S	Katarzyny p. m.	12	Josafata episk. ś.
26	C	Jana Berchm., Konrad.	13	Joana Złotoutaho
27	P	Walerjana	14	Fyłypa apostoła
28	S	Zdzisława, Mansweta	15	Hurija i insz. mcz.
29	N	Saturnina i Filemona	16	26 po S. Mateja ap.
30	Pn	Andrzeja ap., Justyny	17	Hryhorja ep. cudotw.

Święta prawosławne (według nowego stylu)	Święta wyznania Mojżeszowego
	Dnia 15-go Rozchodesz, czyli 1-y dzień m-ca Kislejw.

GRUDZIEŃ

ma 31 dni

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki		Kalendarz grecko-katolicki
1	W	Eligjusza b., Natalji	18	Platona i Romana m.
2	S	Bibjanny p. m.	19	Awdija pror.
3	C	Franciszka Ksawerego	20	Hryhorja i Prokła p.
4	P	Barbary p. m.	21	Wwed. w Ch. Prśw.
5	S	Saby Op., Anastazji	22	Fyłymona ap. Kekyły
6	N	Mikołaja b.	23	27 po S. Amfiłocha
7	Pn	Ambrożego b. Dk.	24	Kateryny Włmcz.
8	W	Niepok. Pocz. N. M. P.	25	Kłymenta i Hryhorja
9	Ś	Walerji, Leokadji	26	Alipija Słowpnyka
10	C	N. M. P. Loretańskiej	27	Jakowa Pers. Włmcz.
11	P	Damazego, Sabiny	28	Stefana prp. mcz.
12	S	Aleksandra m.	29	Paramona i Fiłumen.
13	N	Łucji p. m.	30	28 po S. Andreja P.
14	Pn	Spirydjona b.	1	Hrudeń. Nauma pror.
15	W	Walerjana b.	2	Awakuma pror.
16	Ś	Euzebjusza, Albina s. d.	3	Sofonija pror.
17	C	Łazarza b.	4	Warwary, Iwana D.
18	P	Gracjana, Wiktoryna	5	Sawy Oświaszcz p.
19	S	Urbana s. d.	6	Mykołaja Archep.
20	N	Teofila, Juljusza	7	29 po S. Ambrozija
21	Pn	Tomasza ap.	8	Patapija prp.
22	W	Zenona m.	9	Nep. Zacz. Pr. Bohor.
23	Ś	Wiktorji p. m.	10	Myny, Ermogena in.
24	C	Adama i Ewy	11	Danyiła pror.
25	P	Boże Narodzenie	12	Spirydjona episk.
26	S	Szczepana m.	13	Ewstrat Awks. M.
27	N	Jana ap. i ew.	14	30 po S. Łewkija in.
28	Pn	Młodzianków	15	Ełewterja świmcz.
29	W	Tomasza b. m.	16	Praotciw, Agheja
30	S	Eugenjusza b.	17	Danyiła pror.
31	C	Sylwestra pap.	18	Sewastjana i in. mcz.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

4 Wwied. w Chram Presw. Bogorod.: 19 Nikołaja Czudotw.

Św ęta
wyznania Mojżeszowego

Od 9 do 16-go Chanuka (święta Makabeuszów). — Dnia 14 i 15-go Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Tebet. — Dnia 24-go Asoro betejwes, post (na pam. oblęż. Jerozolimy).

OKRESY POLOWAŃ W 1936 ROKU

ustanowione na terenie Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa Śląskiego.*)

Czas polowań oznaczony jest polami białemi. (Czas ochronny czarnemi)

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiec.	Maj	Czerw.	Lipiec	Sierpień	Wrześ.	Paź dz.	Listopad	Grudz.
Łosie-byki	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Łosie-samice i cielęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jelenie-byki	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Daniele-rogacze	■	■	■	■	■	■	■	■	■	16		■
Jelenie i dan. łanie i cielęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Sarny-kozły w woj. pozn. i pom.	■	■	■	■	■		15	16		■	■	■
„ w woj. krak., lw., st. i tarn.		■	■	■	■							
„ pozostałe województwa		■	■	■	16							
Sarny kozy i koźlęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dziki			■	■	■	■						
Niedźwiedzie	15	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	16
Niedźwiedzice z małemi	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rysie			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Żbiki		■	■	■	■	■	■	■	■			
Kuny leśne (humaki)			■	■	■	■	■	■	■			
Norki		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Borsuki	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Wiewiórki			■	■	■	■	■	■	■	■		■
Zające-szar. w woj. pom. i pozn.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	16		
„ wileń., noworg. i polesk.		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
„ pozostałe województwa		■	■	■	■	■	■	■	■	16		
Zające bielaki		14	■	■	■	■	■	■	■	■		
Głuszce-koguty	■	■	16		14	■	■	■	■	■	■	■
Głuszce-kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Cietrzewie-koguty						■	■	16				

Cyfry w tabelce oznaczają pierwszy i ostatni dzień polowania.

***) Tabelka niniejsza podana w układzie Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich. Warszawa, Nowy Świat № 35.**

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiec.	Maj	Czerw.	Lipiec	Sierpień	Wrześ.	Paźdz.	Listopad	Grudz.
Cietrzewie-kury w woj. wileńsk. nowogr. biał. pol. i wołyńsk.	■	■	■	■	■	■	■	16	14	■	■	■
Cietrzewie-kury w pozost. woj.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jarząbki i pardwy		■	■	■	■	■	■	16				
Bażanty-koguty			■	■	■	■	■	■	■	16		
Bażanty-kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kuropatwy w woj. wileńskiem nowogr. biał. pol. i wołyńsk.	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Kuropatwy w pozostał. wojew.	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Przepiórki	■	■	■	■	■	■	■	■			do	od
Dzikie indyki-samce					14	■	■	■	■	16		
Dzikie indyki-samice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	16		
Słomki					14	■	■	16				
Bataljony						■	11					
Dzikie kaczory						■	16					
Dzikie kaczki-samice i młode oraz inne ptact. wodne i błotn.	■	■	■	■	■	■	16					
Czarne bociany	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dzikie-łabędz. i dzikie gęsi					14	■	■					
Dropie i drop. kamion. (strep.)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dzikie gołęb., droz., kw. paszk.		■	■	■	■	■	■	16				
Puhacze w woj. wileńskiem			■	■	■	■	■	■	16			
„ w pozostałych wojew.		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Ptaki kruk. i drap. z wyj. jastrz.-gołębiar. krog. wron. i srok.		■	■	■	■	■	■	16				
Wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrz.-gołęb. krogulce. sroki i wrony	wolno polować przez cały rok											
Lisy, orły	czasu ochronnego niema											
Żubry, bobry, kozice i świst.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Terminy ochronne rozumieć należy włącznie.

TERMINY OCHRONNE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIEM.

Rozporządzenie Wojewody Śląskiego w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką z dnia 17 maja 1934 r.

o zmianie czasów ochronnych, ustalonych obowiązującemi ustawami łowieckiemi dla poszczególnych gatunków zwierzyny łownej.

§ 1.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1923 r. (Dz. U. Śl. Nr. 43, poz. 212) ustalam w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką czasy ochronne dla niektórych gatunków zwierzyny łownej na przeciąg jednego roku, a mianowicie:

1) dla jeleni i danieli (byków) — od 1 listopada do 15 września,
2) „ łań i cieląt jeleni i danieli — cały rok,
3) „ rogaczy (kozłów, sarniaków) — od 1 listopada do 15 maja,
4) „ sarn (kóz, siut), koźląt, spicaków i widłaków — cały rok,
5) „ zajęcy — od 15 stycznia do 15 października,
6) „ borsuków — od 1 grudnia do 31 października,
7) „ głuszców — cały rok,
8) „ samic cietrzewi bażantów — cały rok,
9) „ kogutów cietrzewi — od 1 lutego do 15 października,
10) „ kogutów bażantów — od 1 lutego do 15 października,
11) „ jarząbków — cały rok,
12) „ kuropatw — od 1 grudnia do 20 sierpnia,
13) „ kaczek — od 1 grudnia do 15 lipca.

Zakreślone terminy rozumie się włącznie.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 3 czerwca 1935 r. i obowiązuje do dnia 2 czerwca 1936 r.

Wojewoda Śląski
w/z (—) Dr. SALONI
Wicewojewoda

Art. 47. Nie wolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, na łosie i jelenie na rykowisku, na kaczki na zlotach i przelotach oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na czatach.

Art. 48. Zabrana się polować na żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźlęta, na niedźwiedzia od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany, oraz w województwach: pomorskiem, poznańskiem, warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, krakowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem na cietrzewie-kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźlęta-sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

Art. 50. Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogulce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i w bezpośredniem jej sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowań.

OCHRONA RYB I RAKÓW.

Na podstawie art. 54 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) zostało wydane następujące rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 października 1932 r. o ochronie ryb i raków na wodach otwartych.

1. Wymiary ochronne.

§ 1. Ustanawia się następujące wymiary ochronne oznaczające długość ryby od początku głowy do końca najdłuższego promienia płetwy ogonowej, dla:

jesiotra . . .	100 cm.	lipienia . . .	28 cm.
czeczugi . . .	40 „	siei	40 „
łososia . . .	40 „	sielawy . . .	18 „
troci	35 „	sandacza . . .	35 „
pstrąga strumieniowego . .	25 „	szczupaka. . .	28 „
		leszcza . . .	25 „
pstrąga źródlanego	25 „	cytry . . .	20 „
głowacicy . . .	40 „	brzany . . .	25 „
świnki. . . .	20 cm.	wyrozuba. . .	40 cm.
lina	18 „	węgorza . . .	35 „
jazia	20 „	raka szlachetnego	9 „
klenia . . .	20 „	„ długoszczypcowego . . .	10 „
wzdręgi . . .	15 „		
płotki. . . .	15 „		

2. Okresy ochronne.

§ 2. Ustanawia się następujące okresy ochrony:

jesiotra	od 1 czerwca	do 31 lipca
łososia i troci	od 1 paździer.	do 31 grudnia
pstrąga strum.	od 15 „	do 15 „
pstrąga źródl.	od 15 „	do 15 „
głowacicy	od 15 marca	do 15 maja
lipienia	od 15 „	do 15 „
siei	od 15 paździer.	do 31 grudnia
sielawy	od 15 „	do 31 „
raka - samiczki	od 15 „	do 31 czerwca
raka - samca	od 15 „	do 15 marca

UWAGA: Ustanowiony w ustępie pierwszym okres ochrony łososia i troci nie obejmuje biegu rzeki Wisły, począwszy od ujścia rzeki Sanny pod Zawichostem aż do granicy z. w. m. Gdańskiem.

MIARY I WAGI.

I. METRYCZNE.

Jednostką zasadniczą układu metrycznego jest metr. Przewaga miar metrycznych nad innemi polega na systemie dziesiętnym oraz na łączności pomiędzy miarami długości i miarami objętości a wagą.

System metryczny przyjęła większa część państw Europy. W Polsce system metryczny stał się obowiązującym od dnia 1 września 1919 r. na zasadzie Dekretu z dnia 8 lutego 1919 r.

Nazwy miar metrycznych tworzą się w ten sposób, że do wartości większych od jednostki dodawane są wyrazy greckie: myria, kilo, hekto, deka, oznaczające 10,000, 1,000, 100, 10; do wartości zaś mniejszych od jedności — wyrazy łacińskie: deci, centi i mili, oznaczające 0,1; 0,01; 0,001.

Miary długości:

Miriametr = 10.000 metrów. Kilometr = 1.000 metrów. Hektometr = 100 metrów. Dekametr = 10 metrów. Metr = 10 decimetr. = 100 centim. = 1000 milimetr.

Miary powierzchni (gruntów):

Ar = dekametrowi kwadratowemu = 100 metrom kw. Hektar = 100 arom.

Miary objętości:

Dla ciał płynnych i sypkich:	Dla drzewa:
Litr = 1 decymetr. sześć.	Ster = metrowi sześcien.
Dekalitr = 10 litrom	Dekaster = 10 sterom
Hektolitr = 100 litrom	Decister = 0,1 stera
Kilolitr = 1000 litrom	
Decylitr = 0,1 litra	

Miary wagi:

Tonna = 1000 kilogramom	Dekagram = 10 gramom
Centnar metr. = 100 kgr.	Decigram = 0,1 grama
Kilogram = 1000 gramom	Centigram = 0,01 grama
Hektogram = 100 gramom	Miligram = 0,001 grama

2. NOWO - POLSKIE (używane od 1818 do 1849 r.).

Sążeń = 3 łokciom = 1,728 metrom
Łokieć = 2 stopom = 0,576 metra
Stopa = 12 calom = 0,288 metra
Cal = 12 linjom = 24 milimetrom
Linja = 2 milimetrom
Sznur mierniczy = 19 prętom = 43,2 met.
Pręt = 15 stopom = 10 pręcikom = 4,32 mtr.
Pręt kwadratowy = 18,6624 metrom kw.
Morga = 300 prętom kw. = 55,98872 arom
Włóka = 30 morgom = 16,79616 hektarom
(hektar = 1,7861 morgi)
Korzec = 32 garncom = 1,28 hektolitrom
Garniec = 4 kwartom = 4 litrom
Kwarta = 4 kwaterkom = 1 litrowi
Kwarterka = 0,25 litra
Funt = 32 łutom = 40,5504 gramom
Łut = 288 gramom = 12,672 gramom
Gran = 0,044 grama
Kamień = 25 funtom = 10,1375 kilogr.
Centnar = 100 funtom = 40,5504 kilogr.
Sążeń sześc. (drzewa) = 5,1598 m. sześc.

3. ROSYJSKIE.

Wiorsta = 500 sażeniom = 1066,1781 metrom
Sażeń = 7 stopom = 3 arszynom = 2,1335 metrom
Stopa = 12 calom = 12 linjom = 0,3048 metra
Arszyn = 16 werszkom = 28 calom = 0,711200 metra
Werszek = 1,75 cala = 4,4449 centymentrom
Sażeń kwadratowa = 4,5521 metrom kwadratowym
Diesiatyna = 2400 sażeniom kwadr. = 109,25 arom
(Diesiatyna = 2400 sażeniom kwadr. = 109,25 arom)
Sażeń sześcienna = 9,7121 metrom sześcien.
Wiadro = 750.568 calom sześc. = 12,29901 litrom
Beczka = 40 wiadrom = 4,9197 hektolitrom
Wiadro = 10 krużkom = 100 czarkom
Czetweryk 1601,212 calom sześc. = 26,2378 litrom
Czetwert' = 8 czetwerykom = 64 garn. = 2,009 hektol.
64 wiadra = 30 czetwerykom
1 funt = 32 łutom = 96 zołotnikom = 409,51241 gramom
1 zołotnik = 96 dolom = 4,2658 gramom
1 dola = 0,0443 grama
1 pud = 40 funtom = 16,3809 kilogramom
1 berkowiec = 10 pudom = 163,8094 kilogramom.

4. ANGIELSKIE.

1 Yard = 3 stopom = 36 calom = 0,9143 metra
1 stopa = 12 calom = 0,3479 metra
1 cal = 2,5399 centymetrom
1 pręt = 5½ yardom = 5,02911 metrom
1 mila ang. = 176 yardom = 1609,3149 metrom
1 acre = 4840 yardom kw. = 0,4046 hektara
1 buszel = 36,34756 litrom
1 kwerte = 8 buszelom = 2,9 hektolitra = 2¼ korcom polskim
1 funt avoirdupoids = 453,5926 gramom
1 uncja = $^1/_{16}$ funta = 28,3495 gramom
1 drachma = ⅛ uncji = 1,7719 gramom
1 centnar = 112 funtom = 5,802 kilogramom
1 tonna = 28 centnarom = 1016,048 kilogramom.

Waga korca przyjęta w handlu.

	Funtów	Kilogramów
1 korzec bobiku	250	102,45
„ buraków	300	122,95
„ grochu	250	122,45
„ gryki	200	81,96
„ jęczmienia	200	81,96
„ koniczyny	250	102,45
„ łubinu	250	102,45
„ lucerny	250	102,45
„ marchwi	300	122,95
„ owoców	300	122,95
„ owsa	160	65,57
„ pszenicy	240	98,36
„ rzepaku	210	86,06
„ seradeli	160	65,57
„ tymotki	180	73,77
„ ziemniaków	240 lub 280	98,36—114,75
„ żyta	230	94,26

Tablice przerachowań miar i wag.

Miary linijne.

Metry	Sążnie ros.	Sążnie nowopol.	Arszyny	Łokcie nowopol.	Stopy angielskie
1	0,4687	0,5787	1,4061	1,73611	3,3809
2,13356	1	1,2347	3	3,70410	7
1,72800	0,80991	1	1,42374	3	5,66939
0,71119	0,33333	0,41157	1	1,23470	2,33333
0,57600	0,26997	0,33333	1,80991	1	1,88988
0,30470	0,14286	0,17639	0,42857	0,52916	1

Miary drożne

stopnie równika	Kilometry	Wiorsty	Mile geogr.	Morskie mile (węzły)	Mile ang.
1	111,3066	104,3388	15	60	69,1640
0,00890	1	0,9374	0,1347	0,5391	0,6214
0,00958	1,0668	1	0,1433	0,5751	0,6620
0,06667	7,4204	6,9559	1	4,0000	4,6100
0,01667	1,8551	1,7390	0,2500	1	1,1527
0,01447	1,6091	1,5086	0,2169	0,8675	1

Miary gruntowe

Hektary	Dziesiat.	Morgi
1	0,915332	1,786112
1,0925	1	1,95134
0,559872	0,51247	1

Miary objętości

Litry	Wiadra	Gar. ros.
1	0,0813	0,30487
12,2989	1	3,75
3,28	0,2666	1

Miary wagi

Kilogramy	Funty rosyjsk.	Funty polskie
1	2,4441862	2,46609
0,40951	1	0,9902
0,4055	1,00988	1

Zamiana łokci na wymiary systemu metrycznego

Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry	Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry	Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry
1	—	57	6	35	20	16	—	68	39	16	8
2	1	15	2	36	20	73	6	69	39	74	4
3	1	72	8	37	21	31	2	70	40	32	—
4	2	30	4	38	21	88	8	71	40	89	6
5	2	88	—	39	22	46	4	72	41	47	2
6	3	43	6	40	23	4	—	73	42	4	8
7	4	3	2	41	23	61	6	74	42	62	4
8	4	60	8	42	24	19	2	75	43	20	—
9	5	18	4	43	24	76	8	76	43	77	6
10	5	76	—	44	25	34	4	77	44	35	2
11	6	83	6	45	25	92	—	78	44	92	8
12	6	91	2	46	26	49	6	79	45	50	4
13	7	48	8	47	27	7	2	80	46	8	—
14	8	6	4	48	27	64	8	81	46	65	6
15	8	64	—	49	28	22	4	82	47	23	2
16	9	21	6	50	28	80	—	83	47	80	8
17	9	79	2	51	29	37	6	84	48	38	4
18	10	36	8	52	29	95	2	85	48	96	—
19	10	94	4	53	30	52	8	86	49	53	6
20	11	52	—	54	31	10	4	87	50	11	2
21	12	9	6	55	31	68	—	88	50	68	8
22	12	67	2	56	32	25	6	89	51	26	4
28	13	24	8	57	32	83	2	90	51	84	—
24	13	82	4	58	33	40	8	91	52	41	6
25	14	40	—	59	33	98	4	92	52	99	2
26	14	97	6	60	34	56	—	93	53	56	8
27	15	57	2	61	35	13	6	94	54	14	4
28	16	12	8	62	35	71	2	95	54	72	—
29	16	70	4	63	36	28	8	96	55	29	6
30	17	28	—	64	36	86	4	97	55	87	2
31	17	85	6	65	37	44	—	98	56	44	8
32	18	43	2	66	38	1	6	59	57	6	4
33	19	—	8	67	38	59	2	100	57	60	—
34	19	58	4								

Zamiana cali na centymetry

Cale	Centy metry	Cale	Centy metry	Cale	Centy metry	Cale	Centy metry
1	2,4	7	16.8	13	31,2	19	45,6
2	4,8	8	19,2	14	33,6	20	48
3	7,2	9	21,6	15	36	21	50,4
4	9.6	10	24	16	38.4	22	54,8
5	12	11	26,4	17	40,7	23	55,2
6	14,4	12	28,8	18	43,2	24	57,6

Zamiana łutów na gramy

Łuty	Gramy	Łuty	Gramy	Łuty	Gramy	Łuty	Gramy
1	12,8	9	115,2	17	217,6	25	320
2	25,6	10	128	18	230,4	26	332,8
3	38,4	11	110,8	19	243,2	27	345,6
4	51,2	12	153,6	20	256	28	358,4
—		—		—		—	
5	64	13	166,4	21	267,8	29	371,2
6	76,8	14	179,2	22	280,6	30	384
7	88,6	15	192	23	293,4	31	396,8
8	102,4	16	204,8	24	307,2	32	409,5
—		—		—		—	

Zamiana funtów na kilogramy i gramy

Funty	Kgr.	Gramy	Funty	Kgr.	Gramy	Funty	Kgr.	Gramy
1	—	409,5	15	6	142,5	28	11	466
2	—	819	16	6	552	29	11	875,5
3	1	228,5	17	6	961,5	30	12	285
4	1	638	18	7	371	31	12	694,5
5	2	047,5	19	7	780,5	32	13	104
6	2	457	20	8	190	33	13	513,5
7	2	866,5	21	8	599,5	34	13	923
8	3	276	22	9	009	35	14	333
9	3	685,5	23	9	418,5	36	14	742
10	4	095	24	9	828	37	15	152
11	4	504,6	25	10	237,5	38	15	561
12	4	914	26	10	647	39	15	970,5
13	5	323,5	27	11	056,5	40	16	381
14	5	733						

Zamiana pudów na kilogramy i gramy

Pudy	Kgr.	Gramy	Pudy	Kgr.	Gramy	Pudy	Kgr.	Gramy
1	16	381	8	131	048	60	982	860
2	32	762	9	147	429	70	1146	670
3	49	143	10	163	800	80	1310	480
4	65	524	20	327	620	90	1474	290
5	81	950	30	491	430	100	1638	100
6	98	286	40	655	240	600	9828	600
7	114	667	50	819	50	—		

TARYFA

pocztowa, lotnicza, telegraficzna, telefoniczna i radjofoniczna.

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 1936 r.

TARYFA POCZTOWA.

Przesyłki listowe.

I. OBRÓT WEWNĘTRZNY I Z W. M. GDAŃSKIEM.

	Obrót zamiejscowy	Obrót miejscowy
	groszy	
Listy:		
do 20 gramów	25	15
ponad 20 — 250 „	50	30
„ 250 — 500 „	75	40
„ 500 — 1000 „	100	55
„ 1000 — 2000 „	175	75
Kartki pocztowe:		
pojedyńcze	15	10
z opłaconą odpowiedzią . .	30	20

Druki:

a) wysyłane pojedyńczo:

do 20 gramów	—	5	groszy
ponad 20 — 50 „	—	10	„
„ 50 — 100 „	—	15	„
„ 100 — 250 „	—	25	„
„ 250 — 500 „	—	50	„
„ 500 — 1000 „	—	60	„
„ 1000 — 2000 „	—	70	„

b) wysyłane jednocześnie w ilości **ponad 500 sztuk:**

ponad	500 — 1000 szt.	70%	opłat za druki odpowiedniej wagi (pkt. a)
„	1000 — 5000 „	65%	
„	5000 — 10000 „	60%	
„	10000 „	50%	

c) druki bezadresowe i ulotki:

wysyłane jednocześnie w ilości:

	Druki bezadresowe	Ulotki
	groszy	
1000 — 5000 sztuk	800	700
ponad 5000 — 10000 „	750	650
„ 10000 — 50000 „	700	600
„ 50000 — 100000 „	650	550
„ 100000 „	600	500
	za każde 1000 sztuk	

d) druki dla ociemniałych:
do 5000 gramów — 5 groszy.

Papiery handlowe:

do 100 gramów — 15 groszy
ponad 100 — 250 „ — 25 „
„ 250 — 500 „ — 50 „
„ 500 —1000 „ — 60 „

Próbki towarów:

a) wysyłane pojedynczo:
do 100 gramów — 10 groszy
ponad 100 — 250 „ — 20 „
„ 250 — 500 „ — 30 „

b) wysyłane jednocześnie w ilości:

ponad	100 — 500 szt.	— 70%	Opłat za próbki odpowiedniej wagi (pkt. a)
„	500 — 1000 „	— 65%	
„	1000 „	— 60%	

II. OBRÓT ZAGRANICZNY.

	Do Austrji, Czechosłowacji, Rumunji i Węgier	Do innych krajów
Listy:		
do 20 gramów	45	55
za każde dalsze 20 „	30	30
Kartki:		
pojedyncze	25	30
z opłaconą odpowiedzią . . .	50	60
Druki:		
za każde 50 gramów . . .	10	10
Papiery handlowe:		
za każde 50 gramów . . .	10	10
najmniej	50	50
Próbki towarów:		
do 100 gramów	20	20
za każde dalsze 50 gramów	5	5

III. OPŁATY DODATKOWE ZA SPECJALNE ŚWIADCZENIA POCZTY W OBROCIE LISTOWYM.

	Obrót wewnętrzny	Obrót zagraniczny
Za polecenie przesyłki listowej . .	30	45
Za poświadczenie odbioru przesyłki pocztowej przez adresata:		
żądane w chwili nadania przesyłki	25	50
„ po nadaniu przesyłki . . .	50	80
Za pośpieszne doręczenie przesyłki listowej (express)	50	110
Za nadanie przesyłki poleconej poza godzinami urzędowemi . .	30	30
Za przewóz lotniczy:		
Kartki pocztowej	5	20
Innej przesyłki listowej (do 20 gramów)	5	25*)
Opłata za przesyłki adresowane „poste restante" .	10	

*) do ZSRR za każde 10 gramów 30 groszy.

Paczki.

a) Paczki zwykłe. (Obrót wewnętrzny łącznie z polskim u. p. Gdańsk 1 i z W. M. Gdańskiem)

WAGA	Strefa 1	Strefa 2	Strefa 3	Strefa 4
	do 100 klm.	ponad 100 do 300 klm.	ponad 300 do 600 klm.	ponad 600 klm.
	opłata — groszy			
do 1 kg.	50	50	60	60
ponad 1 — 3 „	70	80	120	140
„ 3 — 5 „	90	130	180	230
„ 5 — 10 „	130	230	300	350
„ 10 — 15 „	170	300	450	500
„ 15 — 20 „	200	380	580	700

b) Paczki żywnościowe i z oprzędami jedwabnemi. (Obrót wewnętrzny):

do 5 kg.	50	50	100	120
ponad 5 — 6 „	50	50	120	150
„ 6 — 7 „	50	70	130	170
„ 7 — 8 „	50	80	150	200
„ 8 — 9 „	60	90	160	230
„ 9 — 10 „	60	120	200	290
„ 10 — 15 „	80	160	300	450
„ 15 — 20 „	100	220	400	550

c) Opłaty dodatkowe od paczek:

Za paczki ochronne (z wyjątkiem żywnościowych) pobiera się dodatkowo 50% opłat za paczki zwykłe.

Za paczki pilne pobiera się dodatkowo 100% opłat za paczki zwykłe.

Za nadanie paczki poza godzinami urzędowemi . . . 30 gr.

Za doręczenie paczki:

a) żywnościowej (bez względu na wagę) . . . 30 „

b) zwykłej lub z podaną wartością:

do 5 kg. . . . . 30 „

ponad 5 — 10 „ . . . . 40 „

Przesyłki wartościowe. (Obrót wewnętrzny i z polskim u. p. Gdańsk 1).

Za listy i paczki wartościowe:

a) przy listach wartościowych — opłata za list polecony odpowiedniej wagi oraz opłata według punktu c),

b) przy paczkach z podaną wartością — opłata od wagi i odległości za paczki zwykłe oraz opłata według punktu c),

c) opłata asekuracyjna od listów wartościowych (nadanych w stanie zamkniętym) oraz paczek wartościowych — 10 gr. za każde 100 zł. podanej wartości lub ich część.

Pobrania pocztowe. (Obrót wewnętrzny i z polskim u. p. Gdańsk 1).

Za przesyłki za pobraniem pobiera się:

a) opłatę normalną, przewidzianą dla przesyłek listowych poleconych, listów wartościowych, oraz paczek zwykłych lub wartościowych,

b) opłatę manipulacyjną:

dla paczek żywnościowych . . . . 30 gr.
dla listów wartościowych i innych paczek . . . . . 50 „

Przekazy. (Obrót wewnętrzny i z polskim u. p. Gdańsk 1).

a) Przekazy pocztowe:

	do		20	zł.	pobiera	się	20	groszy
ponad	20	—	50	„	„	„	40	„
„	50	—	100	„	„	„	60	„
„	100	—	500	„	„	„	100	„
„	500	—	1000	„	„	„	150	„
„	1000	—	2000	„	„	„	200	„
„	2000	—	5000	„	„	„	300	„

b) Przekazy rozrachunkowe:

za przekazanie należności za prenumeratę czasopism lub wydawnictw perjodycznych pobiera się od odbiorcy —

do	kwoty	10	zł.	. . .	5	gr.
„	„	20	„	. . .	10	„
„	„	50	„	. . .	20	„

c) Przekazy telegraficzne:

1) opłata za przekaz pocztowy (pkt. a),

2) opłata za telegram przekazowy i ewent. korespondencję osobistą,

3) opłata za pośpieszne doręczenie.

Opłaty różne.

Za reklamację przesyłki pocztowej 50 gr. (w obrocie zagran. 80 gr.).

Za korespondencję prywatną na odwrotnej stronie blankietu nadawczego P. K. O.:

a) przy wpłatach do adresatów miejscowych . . 10 gr.
b) „ „ „ „ zamiejscowych . 15 „

Poczta Lotnicza.

Do przewozu lotniczego są dopuszczone:

a) **w obrocie wewnętrznym** — przesyłki listowe zwykłe, polecone, pośpieszne i za pobraniem, listy z podaną wartością, przekazy pocztowe, oraz paczki pilne, ochronne, pośpieszne, za pobraniem i z podaną wartością.

b) **w obrocie zagranicznym** — przesyłki listowe zwykłe, polecone, pośpieszne, ochronne, za pobraniem i pilne. Przesyłki pośpieszne, ochronne, za pobraniem i pilne, mogą być nadawane do przewozu lotniczego w obrocie zagranicznym tylko wówczas, jeżeli tego rodzaju przesyłki są do danego kraju dopuszczone.

Wszystkie przesyłki, nadawane jako lotnicze, a przy paczkach także przynależne adresy pomocnicze, winny być zaopatrzone nalepką z napisem „lotnicza — Par avion". Nalepkę tę można otrzymać bezpłatnie w każdym urzędzie pocztowym.

Za przesyłki lotnicze pobierane są oprócz zwykłych taryfowych opłat pocztowych także opłaty za przewóz lotniczy, uwidocznione w taryfie pocztowej.

Opłaty te w obrocie krajowym są minimalne i wynoszą:

1)	za kartkę	5 gr.
2)	za inne przesyłki listowe (listy, druki, próbki, papiery handlowe i t. p.) do 20 gramów	5 gr.
	ponad 20 do 100 „	10 gr.
	„ 100 do 250 „	20 gr.
	„ 250 do 500 „	40 gr.
	„ 500 do 1000 „	80 gr.
	za każde dalsze 500 „	40 gr.
3)	za przekaz pocztowy	5 gr.
4)	za paczki pocztowe od 1 kg. wagi	30 gr.

W obrocie europejskim z wyjątkiem Rosji Sowieckiej opłaty za przewóz lotniczy wynoszą:

1)	za kartę pocztową	20 gr.
2)	za inne przesyłki listowe	25 gr.

3) za paczki jak w taryfie pocztowej.

Opłaty za przewóz lotniczy przesyłek adresowanych do krajów pozaeuropejskich podane są szczegółowo w taryfie pocztowej

W celu szybkiego przesłania i doręczenia — przesyłki lotnicze winny być wrzucane do specjalnych skrzynek pocztowo - lotniczych koloru niebieskiego.

TARYFA
opłat stemplowych

(na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stempowych, Dz. U. z r. 1935, Nr. 64, poz. 404).

SAMORZĄD.

Nie podlegają opłacie:

1. (art. 120, punkt 1) obligacje oraz innego rodzaju obligi związków samorządowych;

2. (art. 120, punkt 2) obligacje (listy zastawne, obligacje komunalne i innego rodzaju obligącje fundowane) wydane związkowi samorządowemu przez instytucję, emitującą tytułem pożyczki;

3. (art. 140, ustęp drugi) podania, wnoszone do urzędów samorządowych w sprawach, należących do ich zakresu działania, nie podlegąja opłatom w myśl ustawy o opłatach stemplowych, nawet w tym wypadku, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy jest niezbędny udział władzy państwowej;

4. (art. 142 p. 2 i art. 160 p. 1) podania wnoszone do urzędów państwowych w sprawach wyborów do ciał reprezentacyjnych i samorządowych, oraz świadectwa urzędowe, wydawane przez urzędy państwowe w tych sprawach;

5. (art. 144, punkt 2) podąnia wnoszone przez związki samorządowe do urzędów państwowych;

6. (art. 154) świadectwa wydawane przez związki samorządowe z wyjątkiem wyciągów i innych świadectw z aktów stanu cywilnego;

7. (art. 160, punkt 3) świadectwa urzędowe wydawane związkom samorządowym przez urzędy państwowe — z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów.

KOŚCIOŁY I GMINY WYZNANIOWE.

(Art. 144 p. 3; art. 160, p. 3) podania, wznoszone przez kościoły i gminy wyznaniowe przez państwo polskie uznane, i świadectwa urzędowe, im wydawane, z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów — opłacie nie podlegają.

N i e podlegają opłacie:

1. (Art. 64 punkty 4 i 5). Umowy sprzedaży wzgl. kontrakty zamiany oraz akty wywłaszczenia — na mocy których gmina:

a) nabywa nieruchomości celem budowy domów mieszkalnych (art. 4, 6 rozp. Prez. R. P. z dn. 22.IV.1927 r. Dz. U. Nr. 42, poz. 372),

b) nabywa grunty niezbędne do wykonania planu regulacji ulic, zatwierdzonego przez właściwą władzę, albo do budowy szkół i domów ludowych,

c) na mocy których związek samorządowy lub inna osoba prawna nabywa nieruchomości na budowę lub umieszczenie szpitala (art. 5 lit. a, rozp. Prez. R. P. z 22.III.1928 r. Dz. U. Nr. 38, poz. 382) albo nieobliczonej na zysk przychodni (art. 1 lit b, oraz art. 63 powołanego rozporządzenia).

2. (art. 64, punkty 6 i 7). Sprzedaż budynku niewykończonego, jeżeli pismo, stwierdzające sprzedaż sporządzono w ciągu 8 lat od dnia rozpoczęcia budowy, t. j. od dnia rozpoczęcia robót technicznych celem położenia fundamentów, jak również pierwsza po ukończeniu budowy sprzedaż budynku wykończonego, jeżeli pismo stwierdzające sprzedaż, sporządzono w ciągu lat 8 od dnia, w którym zaczęto budynku używać.

Uwolnienie to tyczy się budynków mieszkalnych, oraz budynków, przeznaczonych do celów przemysłowych i handlowych, obejmuje również grunt, na którym budynek stoi, oraz podwórze; nie tyczy się nadbudówek i przybudówek. Osoba, powołująca się na uwolnienie od opłaty, ma udowodnić warunki uwolnienia, a mianowicie: przedstawić zaświadczenie właściwego urzędu pierwszej instancji, mającego nadzór nad budownictwem.

3. (art. 69, p. 6). Sprzedaż materjałów budowlanych przewidziana w ustawie o rozbudowie miast.

4. (art. 73, punkt 5). Rachunek, stwierdzający wykonanie umowy, wymienionej wyżej w punkcie 3.

5. a) (art. 120, punkt 4). Listy zastawne oraz obligacje mieszkaniowe, wydąwane na mocy art. 19 rozp. Prez. R. P. o rozbudowie miast z dnia 22 kwietnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372),

b) (art. 120, p. 4) obligi w przedmiocie kredytu budowlanego udzielonego na mocy powołanego art. 19,

c) (art. 122), weksle własne nie na zlecenie wystawiane w granicach tegoż kredytu,

d) (art. 120, punkt 4) obligi w przdmiocie kredytu amortyzacyjnego, długoterminowego, udzielonego celem konwersji kredytu, wymienionego w punktach b i c.

7. (art. 137, punkt 7, art. 139). Pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału, lub odsetek w przypadkach, wymienionych wyżej w punkcie 6, jak również — w tychże przypadkach — zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej.

N i e   p o d l e g a j ą   o p ł a c i e:

1. (art. 139). Dokumenty umowne, ustalające stosunek między spółdzielnią a jej członkiem, a mianowicie: oświadczenie (deklaracja) w przedmiocie przystąpienia do spółdzielni, oraz deklaracja co do dalszych wkładów (art. 17 ustawy o spółdzielniach), jak również pismo, stwierdzające przyjęcie do spółdzielni (art. 20 ustawy o spółdzielniach);

a) zasadniczo,

b) jeżeli są sporządzone lub uwierzytelnione notarjalnie lub sądownie.

2. Wpłaty na udziały członków.

3. (art. 118, 136, 137, punkty 10, 13, 14). Pokwitowanie, którem:

a) spółdzielnia stwierdza wpłatę na udział (art. 16 i 21 ustawy o spółdzielniach) albo

b) dopłatę (art. 58 ustęp 2 ust. o spółdz.),

c) którem członek spółdzielni potwierdza zwrot udziału (art. 27 ust. o spółdz.) albo

d) zwrot dopłaty (art. 58 ustęp 5 ust. o spółdz.) albo

e) wypłacenie udziału w zyskach (art. 57 ust. o spółdz.),

f) którem spółdzielnia kredytowa potwierdza całkowitą, lub częściową spłatę pożyczki, udzielonej członkowi, albo uiszczenie odsetek przy takiej pożyczce,

g) pokwitowanie w przedmiocie należności spółdzielni za towary, dostarczone lub dostarczyć się mające członkowi, albo należności członka za towary, oddane spółdzielni do komisowej sprzedaży (choćby członek był spółdzielnią), a w szczególności znaczki, wydawane przez spółdzielnię celem kontroli zakupów członkowskich, jako też pokwitowania w przedmiocie sumy, wypłaconej przez spółdzielnię członkowi wzamian za towar jej zwrócony — pod warunkiem, że sprzedaż lub zakupno towaru przez spółdzielnię mieści się w granicach jej działalności podstawowej, określonej statutem,

h) wogóle pokwitowania, tyczące się stosunków prawnych między spółdzielnią a jej członkami, o ile te stosunki mieszczą się w granicach działalności podstawowej, określonej statutem,

f) pokwitowania, tyczące sią obrotu oszczędnościowego i czekowego spółdzielni, należących do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy o spółdz.), w szczególności też pisma, któremi spółdzielnia taka stwierdza przyjęcie pieniędzy na oprocentowanie.

4. (art. 73 i 74). Rachunek, stwierdzający:

a) należności za towary sprzedane członkowi lub za towary przez spółdzielnię od kogokolwiek kupione albo otrzymane w komis — o ile sprzedąż względnie kupno w granicach podstawowej działalności, określonej statutem.

Podlegają opłacie:

5. Obligi i weksle (art. 114, 116, 117, 124).

a) pisma, stwierdzające otrzymanie pożyczki od „instytucji drobnego kredytu", t. j. od spółdzielni, należącej do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ust. o spółdzielniach), której podstawowem zadaniem statutowem jest udzielanie członkom pożyczek oraz przyjmowanie wkładów pieniężnych, podlegają opłacie w wysokości 0,3% od sumy zobowiązania, dopóki wysokość kredytu, jaki może być udzielony jednemu członkowi (art. 46 punkt 2 ust. o spółdz.) nie przewyższa kwoty, którą określi rozporządzenie; p. nadto niżej lit. c. d.,

b) oblig, stwierdzający otrzymanie pożyczki od spółdzielni, ale nie posiadający cech, wymienionych w punkcie a), podlega opłacie według zasad, podanych pod hasłem obligi ze zmianami, podanemi niżej pod literami c i d, (zasady, podane pod literą c, d, tyczą się również obligów wymienionych pod literą a),

c) Minister Skarbu może na wniosek związku rewizyjnego zezwolić, aby spółdzielnie, należące do związku i mogące udzielać pożyczek tylko swoim członkom, uiszczały opłaty (w wysokości 0,5% lub 0,3) gotówką za pośrednictwem związku rewizyjnego; zezwolenie może być jednak każdego czasu odwołane,

d) Minister Skarbu może zezwolić, aby spółdzielnie kasowały znaczki stemplowe na obligach przez przepisanie datą skasowania oraz odciskiem swej pieczęci jak również, aby kasowały znaczki stemplowe na wekslach.

Wolne od opłaty:

e) Poręka przy pożyczce, udzielonej przez spółdzielnię członkowi.

6. (art. 142 punkt 13). Podania, wnoszone przez spółdzielnię, i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni.

REFORMA I MELJORACJE ROLNE.

Wolne od opłaty:

1. (art. 52, p. 1, 6; art. 54, p. 2, 3; art. 42; art. 58; nadto art. 1 rozp. Prez. R. P. z dn. 7.II.1928 r., Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 126). Umowy oraz orzeczenia władz ziemskich, stanowiące tytuł przejścia własności nieruchomości,

a) tyczący się nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa lub przez Państw. Bank Rolny na zasadzie przepisów o reformie rolnej;

b) mające na celu regulację struktury gospodarstw rolnych, jako to: scalenie gruntów, likwidację serwitutów, zamianę gruntów, jeżeli podlegają zatwierdzeniu przez władze ziemskie.

Podlegają opłacie:

e) stanowiące tytuł przejścia własności przy parcelacji, przeprowadzonej na zasadzie przepisów o reformie rolnej; od ceny sprzedaży — 1%;

2. sprzedaż karłowatego gospodarstwa celem uzupełnienia innego karłowatego gospodarstwa, jeżeli przedstawiono zaświadczenie okręgowego urzędu ziemskiego, stwierdzające, że sprzedawcy przyznano kredyt na zasadzie ustępu 2 art. 74 ustawy z dn. 28.XII.1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1); od ceny sprzedaży 1%;

3. pismo, stwierdzające kupno nieruchomości przez instytucję, upoważnioną do parcelacji, zawarte pod warunkami, które określi rozporządzenie, — od ceny kupna 1%.

Wolne od opłaty:

4. (art. 120, p. 4). Obligacje oraz innego rodzaju obligi, tyczące się pomocy kredytowej, przewidzianej w ustawach: o wykonaniu reformy rolnej, o nadaniu ziemi żołnierzom wojska polskiego oraz o scalaniu gruntów.

5. (art. 137, p. 7; art. 139). Pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału lub odsetek w przypadkach, przewidzianych w punkcie 3 oraz zezwolenia na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej w tychże przypadkach.

6. (art. 142, punkty 9 i 10). Podania w sprawie przyjęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega przejęciu, w sprawie nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, jakoteż w sprawach, tyczących się pomocy kredytowej dla osadników.

7. (art. 120, p. 5; art. 137, p. 7; art. 139; art. 142, p. 1; art. 160, p. 1):

a) obligi, stwierdzające otrzymanie pożyczki z „państwowego funduszu kredytu na meljoracje rolne“ (ustawa z dnia 22.VII.1923 roku. Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609),

b) pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału, lub odsetek — przy pożyczce wymienionej w p. 1, jak również zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej,

e) podania i świadectwa urzędowe w sprawie meljoracyj rolnych.

PODANIA.

Wnoszone do urzędów państwowych.

1. Zasadniczo podlegają opłacie 5 zł., od każdego załącznika, jako też dalszego egzemplarza (duplikatu) podania i odpisu podania, wraz z niem złożonych po 50 gr. Ilość arkuszy jest bez znaczenia.

2. Podanie ponowne, przy którem jedynie zostają złożone załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie; od załączników opłaca się jednak po 50 gr.

3. Podania, zawierające wnioski w sprawach publicznych albo wiadomości, udzielone w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu lub na żądanie władzy — w szczególności podania w sprawach budowy szkół, regulacji rzek, zabudowania górskich potoków, meljoracyj rolnych, budowy mostów i t. p.

4. Podania: tyczące się wyborów do Sejmu i Senatu, do ciał reprezentacyjnych, samorządowych i do komisyj podatkowych;

5. w sprawach służby wojskowej, osobistych świadczeń wojennych i obowiązku odstępowania na rzecz państwa zwierząt pociągowych i wozów;

6. osób, które pozostają lub pozostawały w służbie państwa lub związków samorządowych oraz członków rodzin tych osób, w sprawach tyczących się stosunku służbowego, jak również podania o posady w urzędach państwowych;

7. w sprawach nauki, szkolnictwa i oświaty pozaszkolnej;

8. tyczące się ustawowo nakazanych zwolnień, obniżeń lub odroczeń w zakresie danin publicznych;

9. o zwrot daniny publicznej, nienależnie pobranej; jeżeli ją uiszczono bez wymiaru urzędowego lub w kwocie wyższej niż ustalona urzędownie;

10. w sprawach nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, nadania ziemi żołnierzom wojska polskiego lub inwalidom wojennym, jako też w sprawach tyczących się pomocy kredytowej dla osadników i reemigrantów;

11. w sprawach przymusowego wywłaszczenia na użytek publiczny, jak również w sprawie przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega wywłaszczeniu lub przejęciu;

12. tyczące się ubezpieczeń przymusowych;

13. w sprawach, należących do zakresu działania Min. Op. Sp. i podwładnych temuż Ministerstwu urzędów, o ile zawierają prośbę o pracę, ochronę, albo zgłoszenie zapotrzebowania pracowników, lub o ile tyczą się rejestracji związków zawodowych i pracowniczych kas przezorności, jak również w sprawach tyczących się umów zbiorowych;

14. wnoszone przez spółdzielnie i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni;

15. tyczące się spraw, należących do zakresu działania instruktora stowarzyszeń przemysłowo - rzemieślniczych;

16. tyczące się czynów, za które grozi kara, przewidziana w kodeksie karnym, albo w przepisach administracyjnych lub skarbowych, w szczególności też występków i wykroczeń służbowych;

17. osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie znany urzę-

dowi, mającemu załatwić podanie, jeżeli uiszczenie opłaty nie jest możliwe, bez dotkliwego uszczerbku majątkowego;

18. osób, dotkniętych klęską żywiołową o zapomogi lub ulgi;

19. w sprawach pomocy państwowej na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych na skutek działań wojennych;

20. wnoszone na mocy ustawy o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 143 z r. 1920) w sprawie świadczeń przymusowych, wywłaszczenia, lub regulacji działek budowlanych;

21. w sprawach publicznych zgromadzeń i wykładów;

22. o wydanie świadectw, których posiadanie jest nakazane przez obowiązujące przepisy ze względów publicznych, świadectw szczepienia ospy, oraz świadectw ubóstwa;

23. o zaświadczenie na wtóropisie, odpisie lub tłumaczeniu, iż opłatę stemplową od pisma pierwszego uiszczono;

24. wnoszone przez urzędy państwowe imieniem skarbu Rzeczypospolitej;

25. wnoszone przez związki komunalne i inne związki przymusowe, mające siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej;

26. podania kościołów i gmin wyznaniowych przez państwo polskie uznanych;

27. fundacyj, zakładów i zrzeszeń, prawnie istniejących i posiadających siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego, albo działalność naukowa, oświatowa, lub dobroczynna;

28. podania o zatwierdzenie statutu fundacji, zakładu lub zrzeszenia wymienionego w punkcie 27;

29. gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych;

30. w postępowaniu tyczącem się uregulowania struktury drobnych gospodarstw rolnych (scalania gruntów, podziału wspólnot, likwidacji lub ścisłego określenia rozmiaru serwitutów, zamiany gruntów) oraz w postępowaniu Urzędów Ziemskich, obejmującem prace techniczne (art. 31 ustawy z dn. 11.VIII.1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 706);

31. osób odznaczonych za zasługi publiczne, jeżeli podanie tyczy się odznaczenia;

32. tyczące się nabycia i utraty obywatelstwa drogą opcji, oparte na traktacie międzypaństwowym;

33. o zezwolenie na urządzenie widowiska lub koncertu publicznego, jeżeli dochód przeznaczony jest w całości na cele społeczne, oświatowe lub kulturalne;

34. o zezwolenie na przekazanie waluty obcej zagranicę, jeżeli kwota, która ma być przekazana, nie przewyższa 200 zł.;

35. komunalnych kas oszczędności i istniejących przy nich zakładów zastawniczych (art. 28, p. 3 rozp. Prez. R. P. z dn. 13.IV.1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339);

36. o wydanie wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego.

GMINNE KASY POŻYCZKOWO - OSZCZĘDNOŚCIOWE.

Podlegają opłacie:

1. (art. 116) pisma stwierdzające otrzymanie pożyczki od gminnej kasy pożyczkowo - oszczędnościowej; od sumy zobowiązania opłata wynosi 0,3%.

Wolne od opłaty:

2. (art. 118) pisma, stwierdzające przyjęcie przez gminną kasę pożyczkowo - oszczędnościową pieniędzy na oprocentowanie;
3. (art. 137, punkt 13) pokwitowania tyczące się obrotu oszczędnościowego gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych;
4. (art. 144, punkt 5) podania gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych oraz
5. (art. 160) świadectwa urzędowe im wydawane — z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów.

PODPISY (ART. 158).

Poświadczenie własnoręczności podpisów lub znaków ręcznych:

1. podlega — jeśli własnoręczność poświadczył sąd — przepisom o opłatach sądowych;
2. jeżeli poświadczył notarjusz, to poświadczenie własnoręczności jak również dokonane jednocześnie poświadczenie zdolności osobistej jest wolne od opłaty;
3. jeżeli poświadczył inny urząd państwowy, to opłata wynosi za każdy podpis 1 zł. 50 gr., za podpisy na jednym dokumencie nie może jednak przekraczać 5 zł.

RACHUNKI (ART. 72 — 74, 90, 91).

Pismo, stwierdzające całkowite lub częściowe wykonanie przez sprzedawcę umowy o sprzedaż rzeczy ruchomej, jeżeli wymienia należność za rzecz sprzedaną, podlega opłacie w wysokości:

a) 0,2% od sumy należności, jeżeli bądź sprzedawca bądź nabywca zawarł umowę sprzedaży w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu, lub ustawowo zwolnionego od tego podatku — z wyjątkiem przypadków kupna lasu na wyrąb;

b) 1% od sumy należności — w innych przypadkach.

Należność, nie przewyższająca 20 zł., nie podlega opłacie.

Taka sama opłata (0,2%, 1%) obowiązuje od pism, stwierdzających umowę o świadczenie usług.

art. 72, 87, 90, 93, 114, 118, 136 — 139 oraz 1, lit. c) i d) rozp. Prez. R. P. z dn. 7.X.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 804).

Pokwitowanie z odbioru pieniędzy i papierów wartościowych:

1. zasadniczo 25 gr.

Wolne od opłaty:

2. gdy pokwitowanie stwierdza odbiór pieniędzy, lub papierów wartościowych, których wartość nie przewyższa 50 zł.

3. pokwitowania, tyczące się obrotu gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych i spółdzielni, należących do związku rewizyjnego, kwoty, do której uiszczenia ubezpieczający jest obowiązany wobec zakładu ubezpieczeń; wypłatę sumy ubezpieczeń — a mianowicie, zwrot na skutek niedojścia do skutku ubezpieczenia, albo na skutek rozwiązania lub zmiany stosunku ubezpieczeniowego.

4. pokwitowania, stwierdzające odbiór wynagrodzenia za świadczenie, stanowiące obowiązek publiczno - prawny i t. d.

WEKSLE (ART. 122 — 125).

Weksle wystawione w Polsce: zasadniczo:

przy	sumie	wekslowej				do	50 zł.		0,20 zł.
,,	,,	,,	ponad	50	,,		100	,,	0,30 ,,
,,	,,	,,	,,	100	,,		200	,,	0,60 ,,
,,	,,	,,	,,	200	,,		300	,,	0,90 ,,
,,	,,	,,	,,	300	,,		400	,,	1,20 ,,
,,	,,	,,	,,	400	,,		500	,,	1,50 ,,
,,	,,	,,	,,	500	,,		600	,,	1,80 ,,
,,	,,	,,	,,	600	,,		700	,,	2,10 ,,
,,	,,	,,	,,	700	,,		800	,,	2,40 ,,
,,	,,	,,	,,	800	,,		900	,,	2,70 ,,
,,	,,	,,	,,	900	,,		1000	,,	3,— ,,
,,	,,	,,	,,	1000	,,		2000	,,	6,— ,,
,,	,,	,,	,,	2000	,,		3000	,,	9,— ,,
,,	,,	,,	,,	3000	,,		4000	,,	12,— ,,
,,	,,	,,	,,	4000	,,		5000	,,	15,— ,,
,,	,,	,,	,,	5000	,,		6000	,,	18,— ,,
,,	,,	,,	,,	6000	,,		7000	,,	21,— ,,
,,	,,	,,	,,	7000	,,		8000	,,	24,— ,,
,,	,,	,,	,,	8000	,,		9000	,,	27,— ,,
,,	,,	,,	,,	9000	,,		10000	,,	30,— ,,

Przy sumie wekslowej przewyższającej 10.000 zł. należy uiścić po 3 zł. od każdego pełnego lub zaczętego tysiąca sumy wekslowej.

Do wymienionych opłat dochodzi nadto 10%-owy dodatek na rzecz Skarbu Państwa.

Tabela poborów członków zarządu i pracowników związków samorządowych.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 118 poz. 1073), zmienionem następnie ustawą z dn'a 15 marca 1932 r. (Dz. Ust. Nr. 33, poz. 345), uposażenie płatnych członków zarządu i pracowników związków samorządowych dostosowane zostało do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, uregulowanego wówczas ustawą z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 924).

Powyższa ustawa z 9.X.1923 r. — w odniesieniu do funkcjonarjuszów państwowych — zastąpiona została ustawą z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ust. Nr. 86, poz. 663).

Równocześnie jednakże wydana została ustawa z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu członków zarządu i pracowników związków samorządowych (Dz. Ust. Nr. 86, poz. 667), która — w stosunku do członków zarządu i pracowników związków samorządowych — utrzymała nadal moc obowiązującą dotychczasowych przepisów uposażeniowych, m. in. także tych przepisów ustawy z dnia 9 października 1923 (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 924), na których opiera się cytowane we wstępie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej. Pobory członków zarządu i pracowników związków samorządowych — mimo gruntownej zmiany zasad uposażenia funkcjonarjuszów państwowych — oblicza się zatem narazie nadal tak, jak dotychczas. Wprawdzie w toku opracowania jest projekt nowej ustawy o uposażeniu członków zarządu i pracowników związków samorządowych, ale projekt ten nie przeszedł jeszcze progów Min. Spr. Wewn. w drodze do Sejmu i trudno w tej chwili przesądzić, w jakiej postaci stanie się on ostatecznie ustawą. Narazie więc — jak zaznaczono — obowiązują nadal przepisy dotychczasowe.

Punktem wyjścia dla obliczenia poborów miesięcznych jest następująca tabela punktów uposażeniowych (podana w art. 3 ustawy z dn. 9.X.1923 r., Dz. U. Nr. 116, poz. 924):

Grupa uposażenia	Szczeble uposażenia						
	a	b	c	d	e	f	g
I	2.600	—	—	—	—	—	—
II	2.200	2.300	2.400	—	—	—	—
III	1.800	1.900	2.000	2.100	—	—	—
IV	1.400	1.500	1.600	1.700	1.800	—	—
V	1.100	1.200	1.300	1.400	1.500	1.600	—
VI	800	875	950	1.025	1.100	1.175	—
VII	600	660	720	780	840	900	—
VIII	480	520	560	600	640	680	—
IX	390	420	450	480	510	540	—
X	330	350	370	390	410	430	450
XI	270	290	310	330	350	370	390
XII	240	255	270	285	300	315	330
XIII	210	225	240	255	270	285	300
XIV	180	195	210	225	240	255	270
XV	150	165	180	195	210	225	240
XVI	130	140	150	160	170	180	190

Do liczby punktów właściwego szczeblą odnośnej grupy dodaje się (bez względu na wysokość szczebla i grupy): 60 punktów tytułem dodatku regulacyjnego i (dla żonatych wzgl. mających dzieci) po 44 punkty na każdego członka rodziny, t. j. na żonę i dzieci (najwyżej na 5 członków rodziny). Gdy pracownikiem jest żona, a mąż jest niezdolny do zarobkowąnia, może żona otrzymać dodatek ekonomiczny na męża. Otrzymaną w ten sposób sumę punktów mnoży się przez 43 gr. (mnożna), iloczyn stanowi zasadniczą wysokość poborów. Od tych poborów oblicza się i następnie dolicza do nich dodatki (dodatek komunalny dla pracowników samorządowych, dodatek reprezentacyjny dla burmistrzów i prezydentów miast wzgl. wiceprezydentów). Do obliczonej w ten sposób sumy poborów dodaje się jeszcze dodatek mieszkaniowy. Wysokość jego podaje poniższa tabela.

GRUPA UPOSAŻENIA	Miejscowość (b. zab. ros.)				
	Warszawa	mające mieszkańców			
		więcej niż 80.000 kl. I	więcej niż 40.000 kl. II	więcej niż 10.000 kl. III	mniej niż 10.000 kl. VI
I i II utrzymujący rodzinę III i IV	242,86	167,44	150,43	133,43	116,43
utrzymujący rodzinę V	168,58	114,30	101,29	89,29	76,29
samotni III, IV i V utrzymujący rodzinę VI i VII	96,68	65,00	58,00	51,00	44.00
samotni VI i VII utrzymujący rodzinę VIII — XII	60,00	42,67	37,67	33,67	28,67
utrzymujący rodzinę XII — XVI	38,00	30,00	27,00	24,00	22,00
samotni VIII — XVI	26,00	20,00	18,00	16,00	15,00

Tabela diet i kosztów podróży.

(według rozp. Rady Min. z dn. 17 września 1927 roku w brzmieniu obwieszczenia Min. Skarbu z dnia 6 lipca 1932 r. Dz. U. Nr. 71, poz. 651).

Wprawdzie rozporządzeniem Rady Min. z 28.III.1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłem miejscem służbowem oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. Ust. Nr. 35, poz. 320) w zakresie diet i kosztów podróży funkcjonarjuszów państw., wprowadzono odmienne normy, dostosowane do nowych zmian uposażenia funkc. państw., to jednakże — wobec tego, że te nowe zasady upsażenia nie dotyczą pracowników samorządowych — należy stanąć na stanowisku, że i diety oraz koszty podróży prac. sam. oblicza się nadal według dawnego (wymienionego pod tytułem) rozporządzenia.

Diety wynoszą dziennie (§ 3 rozp. R. M.):

według	grupy	II	30 zł.
„	„	III i IV . . .	25 „
„	„	V	20 „
„	„	VI	15 „
„	„	VII	12 „
„	„	VIII	10 „ 50 gr.
„	„	IX	9 „ 50 „
„	„	X — XII . .	8 „ 50 „
„	„	XII — XV .	6 „ — „

Jednostką obliczania diet (§ 5 rozp. R. M.) jest 24-godzinny okres czasu, liczony od chwili wyjazdu ze zwykłego miejsca służbowego do chwili powrotu do tegoż miejsca, przyczem:

a) Jeżeli pobyt poza zwykłem miejscem służbowem trwa dłużej niż 24 godziny, należy się za końcowy okres czasu, o ile on wynosi więcej niż 12 godzin, cała dieta, o ile zaś wynosi więcej niż 6 godzin połowa diety;

b) Jeżeli pobyt poza zwykłem miejscem służbowem trwa krócej niż 24 godziny, należy się połowa diety, o ile pobyt ten trwa dłużej niż 6 godzin, zaś cała dieta tylko w tym wypadku, gdy pobyt poza zwykłem miejscem służbowem ,trwający dłużej niż 6 godzin, przypada na porę nocną, między 21 a 6 godziną.

Przy przejazdach koleją lub statkiem zwraca się (§ 10):

a) cenę biletu I klasy — funkcjonarjuszom, pobierającym uposażenie według grupy I — V,

b) cenę biletu II klasy — funkcj., pob. upos. według gr. VI — IX,

c) cenę biletu III klasy — funkcj., pob. upos. według gr. X — XVI.

Osoby, pobierające upos. według gr. VI i wyżej, mogą otrzymać zwrot kosztów użycia wagonu sypialnego, jeżeli podróż koleją trwała dłużej niż 6 godzin między 21 a 6 godziną, miała charakter nagły i zachodziła konieczność pełnienia następnego dnia czynności urzędowych. Do rachunku kosztów podróży trzeba dołączyć oryginalny kupon, uprawniający do zajęcia miejsca w wag. syp.

Zwraca się udowodnione koszty przewozu osobistego bagażu podróżnego o wadze:

a) do 50 kg. przy podróżach służbowych (komisjach), trwających conajmniej 6 dni,

b) do 100 kg. przy podróżach, trwających dłużej niż 30 dni oraz przy delegacjach (§ 11).

Na koszty dojazdu z miasta do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej przyznaje się za każdy dojazd wzgl. odjazd ryczałt (§ 14) w wysokości po:

w grupie upos.	II — IV . .	2 zł.
,, ,,	V — IX . .	1 ,, 50 gr.
,, ,,	X — XVI . .	— ,, 90 ,,

Gdy podróż służbowa odbywa się do kilku miejscowości, należy się ryczałt za dojazdy w każdej miejscowości.

Tabela wymiaru emerytury, pracowników samorządowych.

(na podstawie wzorowego statutu emer. wydanego przez M. S. Wewn. przy okólniku z dnia 18.VII.1929 r. Nr. 148).

Poniżej 10 lat, zaliczalnych do wysługi emerytalnej, należy się zasadniczo jedynie odprawa w wysokości mięsięcznych poborów za każdy rok służby, najmniej 3 miesięczna odprawa. Wyjątki od tej zasady, t. j. wypadki nabycia prawa do emerytury bez posiadania zaliczalnych do wysługi emeryt. 10 lat służby, przewiduje § 8: 1) po 5 latach z powodu trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, spowodowanej kalectwem lub chorobą, nabytą bez własnej winy po wstąpieniu do służby, 2) bez względu na okres czasu, zalicz. do wysł. emer., wskutek trwałej niezdoln. do wykon. zawodu z powodu: a) nieszczęśl. wyp. z powodu lub w czasie pełn. obow. służb., b) choroby zawodowej lub zakaźnej, nabytej w czasie lub naskutek pełn. ob. sł., c) działań woj. w miejscu służb. pobytu, d) chorób zakaźnych, panujących w miejscu służb. pob. wzgl. w wojsku).

Do	10	lat	włącznie	emerytura	wynosi	40,0%	podstawy	wymiaru	emer.
Za	11	,,	służby	,,	,,	42,4%	,,	,,	,,
,,	12	,,	,,	,,	,,	44,8%	,,	,,	,,
,,	13	,,	,,	,,	,,	47,2%	,,	,,	,,
,,	14	,,	,,	,,	,,	49,6%	,,	,,	,,
,,	15	,,	,,	,,	,,	52,0%	,,	,,	,,
,,	16	,,	,,	,,	,,	54,4%	,,	,,	,,
,,	17	,,	,,	,,	,,	56,8%	,,	,,	,,
,,	18	,,	,,	,,	,,	59,2%	,,	,,	,,
,,	19	,,	,,	,,	,,	61,6%	,,	,,	,,
,,	20	,,	,,	,,	,,	64,4%	,,	,,	,,
,,	21	,,	,,	,,	,,	66,4%	,,	,,	,,
,,	22	,,	,,	,,	,,	68,8%	,,	,,	,,
,,	23	,,	,,	,,	,,	71,2%	,,	,,	,,
,,	24	,,	,,	,,	,,	73,6%	,,	,,	,,
,,	25	,,	,,	,,	,,	76,0%	,,	,,	,,
,,	26	,,	,,	,,	,,	78,4%	,,	,,	,,
,,	27	,,	,,	,,	,,	80,8%	,,	,,	,,
,,	28	,,	,,	,,	,,	83,2%	,,	,,	,,
,,	29	,,	,,	,,	,,	85,6%	,,	,,	,,
,,	30	,,	,,	,,	,,	88,0%	,,	,,	,,
,,	31	,,	,,	,,	,,	90,4%	,,	,,	,,
,,	32	,,	,,	,,	,,	92,8%	,,	,,	,,
,,	33	,,	,,	,,	,,	95,2%	,,	,,	,,
,,	34	,,	,,	,,	,,	97,6%	,,	,,	,,
,,	35	,,	,,	,,	,,	100,0%	,,	,,	,,

Podstawę wymiaru emerytury stanowi całkowite uposażenie pobierane ostatnio przez pracownika wraz ze wszystkiemi stałemi dodatkami i świadcz. w naturze, z wyłączeniem dod. reprezent. i samorządowego.

Pracownikowi, który wskutek wypadków, wymienionych we wstępie od a) do d) utracił również zdolność do zarobkowania, dolicza się do jego wysługi emerytalnej:

przy utracie zdolności od 35% do 54% — 4 lata,
od 55% do 74% — 8 lat,
od 75% do 84% — 10 lat,
od 85% do 94% — 12 lat,
od 95% do 100% — 15 lat.

Zaznaczyć należy, że również sprawa ubezpieczenia emerytalnego pracowników samorządowych (podobnie, jak sprawa ich uposażenia) jest w toku ustawowego uregulowania na nowych zasadach, które w tej chwili opracowuje Min. Spraw Wewn.

Taryfy podatkowe

SKALA PODATKU DOCHODOWEGO OD UPOSAŻEŃ SŁUŻBOWYCH, EMERYTUR I WYNAGRODZEŃ ZA NAJEMNĄ PRACĘ.

(według ustawy o podatku dochodowym, której jednolity tekst ogłoszony został w Dz. Ust. z r. 1934, Nr. 76, poz. 715, ze zmianami, wprowadzonemi ustawą z dnia 18.III.1935 r. Dz. Ust. Nr. 24, poz. 162, oraz dekretem Prez. R. P. z 22.XI.1935 r. Dz. Ust. Nr. 85, poz. 518).

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczenia w stosunku rocznym w zł.		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	1.500	1.600	1
2	1.600	1.700	1,2
3	1.700	1.800	1,4
4	1,800	1 900	1,6
5	1.900	2.000	1,8
6	2 000	2.100	2
7	2.100	2.200	2,2
8	2.200	2 300	2,4
9	2.300	2.400	2,6
10	2.400	2.500	2,8
11	2.500	2.600	3
12	2.600	2.700	3,2
13	2.700	2.800	3,4
14	2.800	2.900	3,6
15	2.900	3.000	3,8

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczenia w stosunku rocznym w zł.		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
16	3.000	3.100	4
17	3.100	3.200	4,2
18	3.200	3.400	4,4
19	3.400	3.600	4,6
20	3.600	3.800	4,8
21	3.800	4.000	5
22	4.000	4.200	5,2
23	4.200	4.400	5,4
24	4.400	4.800	5,6
25	4.800	5.200	5,8
26	5.200	5.600	6
27	5.600	6.000	6,2
28	6.000	6.400	6,4
29	6 400	6.800	6,6
30	6.800	7.200	6,8
31	7.200	7.600	7
32	7.600	8.000	7,2
33	8.000	8.800	7,8
34	8.800	9.600	8,2
35	9.600	10.400	8,6
36	10.400	11.200	9,2
37	11.200	12.000	9,8
38	12 000	13.000	10,6
39	13.000	14.000	11,4
40	14.000	15.000	12,2
41	15 000	16.000	13
42	16.000	17.000	13,6
43	17.000	18.000	14,2
44	18.000	19.000	14,8
45	19.000	20.000	15,4
46	20.000	22.000	16
47	22.000	24.000	16,6
48	24.000	26.000	17,2
49	26.000	28.000	17,8
50	28.000	30,000	18,4
51	30.000	32.000	19
52	32.000	34.000	19,8
53	34.000	36.000	20,6
54	36.000	38.000	21,4
55	38.000	40.000	22,8

Poza tem — na okres 2 lat, poczynając od grudnia 1935 r. — wprowadzony został dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14.XI.1935 r. (Dz. Ust. Nr. 82, poz. 503) specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych. Podatek ten pobiera się drogą potrącenia przy wypłacie wynagrodzeń według następujących skal:

1) przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień wynagr.	Wysokość wynagr., wypłaconego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procent. podatku
	ponad	do	
1	100	150	7
2	150	200	9
3	200	250	10
4	250	500	11
5	500	1.000	14
6	1.000	2.000	17
7	2.000		25

2) przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państw. podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień wynagr.	Wysokość wynagr., wypłaconego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procent. podatku
	ponad	do	
1	110	165	5 i pół
2	165	220	7
3	220	560	8
4	560	2.350	10
5	2.350		15

SKALA PODATKU DOCHODOWEGO OD DOCHODÓW FUNDOWANYCH.

Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych	Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych
	ponad	do			ponad	do	
1	1.500	1.550	44	38	19.000	20.000	2.156
2	1.550	1.600	47	39	20.000	22.000	2.464
3	1.600	1.700	52	40	22.000	24.000	2.789
4	1.700	1.800	57	41	24.000	26.000	3.131
5	1,800	1.900	63	42	26.000	28.000	3.489
6	1.900	2.000	70	43	28.000	30.000	3.864
7	2.000	2.100	76	44	30.000	32.000	4.256
8	2.100	2.200	83	45	32.000	34.000	4.713
9	2.200	2.400	94	46	34.000	36.000	5.192
10	2.400	2.600	105	47	36.000	38.000	5.693
11	2.600	2.800	118	48	38.000	40.000	6.216

Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych ponad	Wysokość dochodów w złotych do	Podatek w złotych	Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych ponad	Wysokość dochodów w złotych do	Podatek w złotych
12	2.800	3.000	130	49	40 000	44.000	7.084
13	3.000	3.200	143	50	44.000	48.000	7.997
14	3.200	3.400	157	51	48.000	52.000	8.955
15	3.400	3.600	171	52	52.000	56 000	9.957
16	3.600	3 800	187	53	56.000	60.000	11 004
17	3.800	4.000	202	54	60.000	64.000	12.186
18	4.000	4.400	227	55	64.000	68.000	13.424
19	4.400	4.800	255	56	68.000	72.000	14.717
20	4.800	5.200	283	57	72.000	76.000	16.067
21	5.200	5.600	314	58	76.000	80.000	17.472
22	5.600	6.000	345	59	80.000	88.000	1[illegible].836
23	6.000	6.600	397	60	88 000	96.000	22.311
24	6.600	7.200	454	61	96.000	104.000	25.044
25	7.200	7.800	513	62	104 000	112.000	27.911
26	7.800	8.400	576	63	112.000	120.000	30.912
27	8.400	9.200	657	64	120.000	128.000	34.048
28	9.200	10.000	742	65	128.000	136.000	37.319
29	10.000	11.000	847	66	136.000	144.000	40.724
30	11.000	12.000	958	67	144 000	152.000	44.263
31	12.000	13.000	1.074	68	152.000	160.000	48.160
32	13.000	14 000	1.196	69	160.000	168.000	52.215
33	14.000	15.000	1 323	70	168.000	176.000	56.426
34	15.000	16.000	1.456	71	176.000	184.000	60.794
35	16.000	17.000	1.619	72	184.000	192.000	65.319
36	17.000	18.000	1.790	73	192.000	200.000	70.000
37	18.000	19.000	1.970				

Przy dochodzie ponad 200.000 zł. podatek wynosi 70.000 zł. i oprócz tego 3.500 zł. od każdych pełnych 10.000 zł. ponad 200.000 złotych.

do podatku dolicza się o ile chodzi o dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych

ponad	200.000 zł.	do	300.000	1½ procent
,,	300.000 ,,	,,	400.000	2½ ,,
,,	400.000 ,,	,,	500.000	4 ,,
,,	500.000 ,,	,,	600.000	5½ ,,
,,	600.000 ,,	,,	800.000	7 ,,
,,	800.000 ,,	,,	1.100.000	9 ,,
,,	1.100.000 ,,	,,	1.500.000	11 ,,
,,	1.500.000 ,,	,,	2.000.000	13 ,,
,,	2.000.000 ,,			15 ,,

od całego podlegającego podatkowi dochodu.

Podatek należy jednak wymierzać w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało nigdy mniej, niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia, po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego.

O ile z dochodu ustalonego do wymiaru podatku po potrąceniu przypadającej kwoty podatkowej pozostaje mniej niż wynosi najwyższy dochód wolny od podatku, należy podatek wymierzyć i pobrać tylko w wysokości nadwyżki dochodu ponad tę najniższą granicę.

Dodatki komunalne do podatku dochodowego.

Do stawek państwowego podatku dochodowego nie mogą być ustanawiane dodatki na rzecz związków samorządowych.

Na obszarze jednak b. dzielnicy pruskiej i górnośląskiej części województwa śląskiego gminy i pow. zw. kom. mogą pobierać na podstawie uchwał organów uchwalających dodatki do państwowego podatku dochodowego.

A. Dodatki te nie mogą przekraczać przy dochodzie podatkowym według skali art. 23 (od dochodów fundowanych):

ponad 1.500 zł. do 24.000	4	procent dochodu
ponad 24.000 zł. do 88.000	4,5	procent dochodu
ponad 88.000 zł.	5	procent dochodu

B. Dodatki te wynoszą według skali art. 111 (od uposażeń) — 3% dochodu, poczynając od 16 stopnia tejże skali (od 4.800 zł. rocznie).

Dochody z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych z funduszów Państwa oraz związków samorządowych, nie podlegają dodatkowi na rzecz związków samorządowych (art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Dz. Ust. z r. 1934. Nr. 76, poz. 715).

TARYFY PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Podatek przemysłowy opiera się na ustawie o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 9 sierpnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 716).

Podatek przemysłowy opłaca się:

1) w formie świadectw przemysłowych i
2) w postaci podatku od obrotu.

W zasadzie podatek płaci się w obu powyższych formach, t. zn. że przedsiębiorstwo wykupuje świadectwo przemysłowe, a poza tem płaci podatek obrotowy. Są jednakże przedsiębiorstwa i zajęcia, które podatek płacą tylko w jednej z wymienionych form.

Podatek przemysłowy tylko w formie świadectw przemysłowych opłacają:

1) przedsiębiorstwa handlu wędrownego,
2) przedsiębiorstwa handlu jarmarcznego,

3) pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie), inspektorzy i agenci towarzystw ubezpieczonych, przedsiębiorstw komunikacyjnych, przewozowych, kredytowych, z wyjątkiem pomocników, podróżujących w imieniu lub na rachunek firm, nie opłacających podatku przemysłowego,

4) przedsiębiorstwa, prowadzące wydawnictwa dzienników i innych pism perjodycznych,

5) pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołóstwo, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny; dla zaliczenia do pracowni i zajęcia rzemieślniczego względnie rękodzielniczego nieodzowne jest posiadanie karty rzemieślniczej; przepis ten nie stosuje się do mydlarstwa, rzeźnictwa oraz wyrębu mięsa.

Podatek przemysłowy tylko w formie podatku od obrotu opłacają samodzielne wolne zajęcia zawodowe, które ustalya w drodze rozporządzeń Minister Skarbu w porozumieniu z właściwym ministrem.

I. PODATEK W FORMIE ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

Taryfa świadectw przemysłowych.

Kategorja	We wszystkich miejscowościach	W Warszawie	W miescowościach klasy			
			I	II	III	IV
A. Dla przedsiębiorstw handlowych.						
I Dla zakładów handl. .	2000	—	—	—	—	—
II ,, ,, ,, .	—	400	330	270	200	130
III ,, ,, ,, .	—	80	65	50	40	25
IV ,, ,, ,, .	—	30	25	20	15	10
V Dla handlu rozwożn. .	50	—	—	—	—	—
V-a Dla handlu obnośn. . .	15	—	—	—	—	—
B. Dla przedsiębiorstw przemysłowych.						
I	6000	—	—	—	—	—
II	4000	—	—	—	—	—
III	2000	—	—	—	—	—
IV	600	—	—	—	—	—
V	200	—	—	—	—	—
VI	—	120	100	80	60	40
VII	—	60	50	40	20	20
VIII	—	15	15	10	6	4

C. Dla handlu jarmarcznego.

	Dla handlu hurtowego	Dla handlu detalicznego
	Złotych	
Na jarmarkach trwających ponad 21 dni	250	70
,, ,, ,, od 7 do 21 dni	125	35
,, ,, ,, od 3 do 7 dni	100	25

D. Dla zajęć przemysłowych.

Kategorja (I—IV)	Oznaczenie zajęcia przemysłowego	Cena w zł.

I. Ekspedytorzy, nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cleniem w urzędach celnych towarów wysyłanych zagranicę lub otrzymywanych z zagranicy:

1) przy urzędach celnych, znajdujących się przy głównych linjach kolei żelaznych 400
2) przy urzędach celnych, znajdujących się przy bocznych linjach kolei żelaznych 300
3) przy urzędach celnych nie położonych przy linjach kolejowych 250

II. a) pośrednicy giełdowi (maklerzy):
1) na giełdzie warszawskiej 400
2) na innych giełdach 250

b) wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handlowi:
1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy . . 150
2) w miejscowościach II klasy 100
3) w miejscowościach III i IV klasy 30

III. Inspektorzy i ajenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, przewozowych, komunikacyjnych oraz instytucyj kredytowych, o ile prowadzą operacje bez utrzymywania biur:

1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy . . . 50
2) w miejscowościach II klasy 40
3) w miejscowościach III i IV klasy 20

IV.	Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie) . . .	100
	Cena karty rejestracyjnej	10

Dodatki do cen świadectw przemysłowych.

Do cen świadectw przemysłowych podanych powyżej dolicza się nadto:

a) 30% dodatek na rzecz związków samorządowych;

b) 25% dodatek na rzecz szkół zawodowych;

c) 15% dodatek na rzecz Izb Handlowych i Przemysłowych oraz Izb Rolniczych;

d) 10% dodatek nadzwyczajny na cele budżetowe.

II. PODATEK OD OBROTU.

Stopa podatkowa.

Nowela do ustawy o podatku przemysłowym z dnia 19.XII.1931 r. (Dz. U. Nr. 112, poz. 881) wprowadziła dość głęboko sięgającą reformę w zakresie stawki podatku od obrotu. Reforma ta polega na większem, niż dotychczas, zróżniczkowaniu stawki podatkowej (0,5 — 1 — 1,25 — 1,75 — 2 i 4%), częściowo także na jej obniżeniu (dotychczasowa maksymalna 5%-owa stawka podatku od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego zastąpiona została stawką 4%-ową), poza tem zaś — na ustaleniu stawek podatkowych dla niektórych przedsiębiorstw i zawodów w różnych wysokościach w poszczególnych latach na okres czasu od 1.I.1932 roku do 1.I.1937 roku (ob. art. 7 ustawy w brzmieniu wymienionego na początku obwieszczenia Ministra Skarbu).

Nadto nowela upoważniła Ministra Skarbu do ryczałtowania i do scalania podatku od obrotu. Dotyczące przepisy mieszczą się obecnie w art. 37 jednolitego tekstu ustawy o podatku przemysłowym.

Według tego artykułu Minister Skarbu władny jest pobierać podatek od drobnych przedsiębiorstw na podstawie przeciętnych norm obrotu bez ustalania sum obrotu w każdym poszczególnym wypadku.

Tak samo upoważniony jest Minister Skarbu do wprowadzania od poszczególnych towarów scalonego podatku przemysłowego od wszelkiego rodzaju obrotów — jednorazowo za późniejsze fazy obrotu. Rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i po wysłuchaniu opinji izb przemysłowo - handlowych i rzemieślniczych, określa w poszczególnych przypadkach — zgodnie ze staw-

kami, przewidzianemi w ustawie — wysokość scalonego podatku przemysłowego, przepisy wymiarowe ,poborowe, terminy płatności scalonego podatku, osoby obwiązane do płacenia podatku oraz odpowiedzialność za podatek.

Na powyższej podstawie, poczynając od r. 1932, wprowadził Min. Skarbu scalony podatek obrotowy od szeregu artykułów, w szczególności: od obrotu artykułami, objętemi Monopolem Tytoniowym, wyrobami Państw. Monopol. Spirytusowego, solą kuchenną (jadalną), bydlęcą i przemysłową oraz losami loterji państwowej, następnie od obrotu: cementem, cukrem i zapałkami.

Rzecz oczywista, że związkom samorządowym także i do scalonego podatku obrotowego należy się dodatek, określony dla nich w art. 42 do wysokości czwartej części podatku obrotowego. W przepisach jednakże, dotyczących scalenia podatku obrotowego, brak było wskazówek co do sposobu rozdziału dodatków komunalnych pomiędzy związki samorządowe i wskutek tego dodatki te nie były dotychczas związkom samorządowym wypłacane.

Sprawę tę załatwiło rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 846). Według p. 2 art. 26 tej ustawy — dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego w wysokości 25% podatku państwowego, poczynając od dnia 1 stycznia 1935 r., będą dzielone pomiędzy związki samorządowe tak, jak są dzielone wpływy dodatków do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji — z tą jednakże różnicą, że przypadające na rzecz Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego wpływy z tego źródła, przeznaczone będą wyłącznie na powiększenie funduszu zapomogowego i rozdzielane będą przedewszystkiem pomiędzy gminy miejskie, które wskutek scalenia podatku przemysłowego poniosą uszczerbek w swoich dochodach.

P. 3 art. 26 — dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego, należne związkom samorządowym z lat ubiegłych do dnia 31 grudnia 1934 r., przekazuje w całości Kom. Funduszowi Poż. - Zap. z przeznaczeniem na zapomogi dla gmin miejskich, przedewszystkiem tych, które doznają uszczerbku w swych dochodach wskutek zniesienia komunalnego podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznemi i wodnemi.

(podana w załączniku do ustawy z dnia 14 marca 1933 r. zmieniającej niektóre przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn Dz. Ust. Nr. 21, poz. 141).

Pozycje	Określenie podatnika według jego znamion osobistych, w szczególności według jego stosunku do spadkodawcy lub darującego	Czysta wartość otrzymanego majątku w tysiącach złotych											
		Ponad 3—5	Ponad 5—10	Ponad 10—20	Ponad 20—50	Ponad 50—100	Ponad 100—200	Ponad 200—500	Ponad 500—1000	Ponad 1000—2000	Ponad 2000—5000	Ponad 5000—10000	Ponad 1000
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Podatek wymierzą się według niżej podanej stopy procentowej											
1	Małżonek. Zstępny. . . .	—	—	0,5	0,75	1	1,25	1,5	2	2,5	3	3,5	4
2	Wstępny. Przysposobiony. Rodzeństwo rodzone i przyrodnie. Zięć i synowa . .	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6	7	8
3	Dzieci rodzeństwa. Pasierb .	2	2,5	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	Krewni do 4 stopnia wyżej niewymienieni (rodzeństwo rodziców, rodzeństwo dziadków, wnukowie rodzeństwa, rodzeństwo stryjeczne lub cioteczne) . .	3	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24
5	Inni	4	6	8	10	13	16	19	22	25	28	31	34

STAWKI PODATKU OD UBOJU.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.X.1933 r. (Dz. Ust. Nr. 84, poz. 614) wprowadzony został państwowych podatek od uboju, któremu podlega ubój bydła rogatego, cieląt i nierogacizny, o ile nie są one przeznaczone do spożycia we własnem gospodarstwie.

Państwowy podatek od uboju wynosi:

a) od sztuki bydła rogatego — 3 zł.

b) od sztuki cielęcia — 50 gr.

c) od sztuki nierogacizny — 1 zł. 50 gr.

Podatek powinien być wpłacony przed ubojem zwierzęcia, przyczem jednak podlega on zwrotowi: 1) jeżeli ubój nie nastąpił oraz 2) jeżeli przy urzędowem badaniu, dokonanem po uboju, mięso zwierzęcia zostało uznane za niezdatne do spożycia; zwrot następuje w pełnej wysokości w razie całkowitego uznania mięsa za niezdatne do spożycia, zaś w połowie — jeśli mięso uznano za warunkowo zdatne lub mniej wartościowe.

Wymiaru podatku dokonują:

a) w gminach, utrzymujących rzeźnie — te gminy,

b) w innych gminach — organa, pobierające opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa na podstawie art. 19 rozp. Prez. R. P. z 22.III 1928 r. (Dz. Ust. z r. 1933 Nr. 60, poz. 454).

Na pokrycie kosztów, związanych z poborem państwowego podatku od uboju, władze samorządowe zatrzymują sobie 3% pobranego podatku.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu z dnia 30.X.1933 r. ogłoszone zostało w Dz. Ust. Nr. 88 pod poz. 684.

TARYFA OPŁAT NA RZECZ FUNDUSZU PRACY.

(według ustawy z 16.III.1933 r. o Funduszu Pracy Dz. Ust. Nr. 22, poz. 163 zmienionej rozp. Prez. R. P. z 24.X.1934 r., Dz. U. Nr. 94, poz. 849 oraz rozp. Prez. R. P. z 24.X.1934 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 846, i wykonawczego rozp. Rady Min. z 30.III.1933 r. Dz. Ust. Nr. 22, poz. 176, zmienionego rozp. Rady Min. z 3.VI.1933 r. Dz. Ust. Nr. 41, poz. 326).

I. Osoby, pobierające uposażenie służbowe, bądź stałe wynagrodzenie za najemną pracę, opłacają na rzecz F. Pr. 1% pobranego całkowitego dochodu, osiągniętego z tych źródeł. Dotyczy to wszelkich emerytów, rencistów i otrzymujących zaopatrzenie, jeżeli emerytura, renta lub zaopatrzenie wynosi więcej niż 59 zł. miesięcznie. Nie dotyczy ta opłata natomiast inwalidów, pobierających zaop. inwal., robotników, zatrudnionych w gospod. rolnych i osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwach rzemieśln., posiadających karty rzemieśln. i wykupujących świad. przem. VIII kateg. przemysłowej.

II. Pracodawcy, zatrudniający pracowników, o których wyżej mowa, uiszczają na rzecz Fund. Pr. opłatę w wys. 1% wypłacanych tymże pracownikom sum. Wolne od tej opłaty: Skarb Państwa i związki samorządowe. Zwolnienie dla przedsiębiorstw samorz. jest tylko wtedy, gdy ich obroty nie wchodzą w skład zwycz. budż. zw. sam. (opłacają zatem tylko przedsięb., posiadające osobowość prawną). Pracodawcy rolni uiszczają opłatę 1% tylko od zarobków pracowników umysłowych. Pod pojęcie zarobku wchodzą również świadczenia w naturze.

III. Posłowie i członkowie Senatu opłacają na rzecz F. Pr. 1% swych diet.

IV. Osoby, zatrudnione w wolnych zawodach (lekarze, dentyści, weterynarze, adwokaci, inżynierowie i t. p.) notarjusze hipot. i komornicy opłacają 1% ich opodatkowanego dochodu z pracy zawodowej.

V. Osoby, pobierające dochody w postaci tantjem, płacą 2% od tantjem.

VI. Opłaty od biletów wstępu na wszelkiego rodzaju publiczne zabawy, rozrywki, widowiska i zawody sportowe wynoszą od każnego sprzedanego biletu:

w cenie od	0,26	zł.	do	1	zł.	0,05 zł.
,, ,, ,,	1,01	,,	,,	2	,,	0,10 ,,
,, ,, ,,	2,01	,,	,,	3	,,	0,20 ,,
,, ,, ,,	3,01	,,	,,	4	,,	0,30 ,,
,, ,, ,,	4,01	,,	,,	5	,,	0,40 ,,
,, ,,	powyżej			5	,,	0,50 ,,

Za opłaty te odpowiadają przedsiębiorcy.

Opłatom nie podlegają bilety wstępu na zabawy, rozrywki i widowiska, urządzane: a) wyłącznie dla żołnierzy, b) przez zakłady naukowe, opiekuńcze, wychowawcze dla młodzieży szkolnej, c) przez organa F. Pr., d) przez instyt. i organiz. społ., o ile większa część dochodu z tych imprez przeznaczona jest na pomoc dla bezrobotnych.

VII. Od stawek we wzajemnych zakładach (totalizatorze), urządzanych przez towarzystwo wyśc. konnych opłata wynosi 1%.

VIII. Opłata od cukru wynosi 50 gr. od 1 q.

Za opłatę odpowiada producent.

IX. Opłata od piwa wynosi 25 gr. od 1 hl.

Za opłatę odpowiada producent.

Taryfa opłat

NA RZECZ PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU DROGOWEGO.

(według ustawy z 3.II.1931 r. o Państw. Fund. Dr. Dz. Ust. z r. 1933 Nr. 45, poz. 352 z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozp. Rady Min. z dn. 21.VIII.1935 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 405).

I. Opłaty od pojazdów mechanicznych w stosunku rocznym:

1) od pojazdów mechanicznych osobowych, z wyjątkiem motocykli, 15 zł. od każdych 100 kg. wagi własnej,

2) od pojazdów mechanicznych ciężarowych i traktorów — z wyjątkiem używanych do zarobkowego przewozu towarów — 20 zł. od każdych 100 kg. wagi własnej,

3) od poj. mech. cięż. i trakt., używanych do zarobkowego przewozu towarów, — 20 zł. od każdych 100 kg. wagi własnej,

4) od motocyklu bez przyczepki — 40 zł. od sztuki,

5) od motocykla z przyczepką oraz od trzykołowych pojazdów mechanicznych (cyklonetek) — 60 zł. od sztuki.

Przyczepki do pojazdów mechanicznych podlegają takim samym opłatom, jak ciągnące je pojazdy.

Przy obliczaniu wagi poj. mech. nie uwzględnia się ilości do 50 kg. włącznie, a ilości ponad 50 kg. liczy się za pełne 100 kg.

Od poj. mech. i przyczepek na kołach z obręczami półpneumatycznemi opłata podlega podwyżce o 10%, z pełnemi obręczami gumowemi o 25%, zaś od pojazd. mech. i przycz. na kołach z obręczami żelaznemi — o 100%. Od poj. mech., posiadających na różnych osiach różne rodzaje obręczy, pobiera się opłatę według rodzaju obręczy, podlegającego wyższej opłacie (art. 6 ustawy).

II. Opłaty od pojazdów mechanicznych i konnych, używanych do zarobkowego przewozu osób poza obszarem jednej gminy.

1. Opłaty od pojazdów mechanicznych — z wyjątkiem używanych doraźnie — w stos. rocznym:

od każdego miejsca w pojeździe, przeznaczonego dla podróżnego, za każdy kilometr dziennego przebiegu — 0,50 zł., a dla pojazdów, kursujących na drogach gruntowych 0,30 zł.; na linjach nowych stawki powyższe obniżone są do połowy na przeciąg jednego roku od daty otwarcia linji; opłata ta w żadnym przypadku nie może przekraczać 150 zł. od jednego miejsca.

Opłaty, wymienione pod lit. a) i b), nie mogą łącznie przekraczać 300 zł. od jednego miejsca.

2. Opłaty od poj. mech., używanych doraźnie:

a) posiadających do 6 miejsc dla podróżnych — 75 zł. od każdego z tych miejsc,

b) posiadających więcej, niż o miejsc dla podróżnych — 150 zł. od każdego z tych miejsc.

3. Od pojazdów konnych — z wyjątkiem używanych doraźnie — 40 zł. dla pojazdów, posiadających do 4 miejsc dla podróżnych i 60 zł. dla pojazdów, posiadających więcej niż 4 miejsca; stawki powyższe wynoszą połowę dla pojazdów kursujących na drogach gruntowych.

Określone wyżej opłaty od poj. mech. pobiera się niezależnie od opłat, wymienionych pod I.

Opłat wymienionych wyżej pod II, 2, nie pobiera się, jeżeli pojazd jest wynajmowany w całości a doraźnie (art. 7 ustawy).

III. Opłata od pojazdów konnych, używanych do zarobkowego przewozu towarów poza obszarem jednej gminy:

10 zł. od każdych 100 kg. nośności w stos. rocznym (art. 8 ustawy), a dlą pojazdów kursujących na drogach gruntowych 5 zł.

IV. Opłaty od pojazdów zagranicznych i gdańskich.

Pojazdy, wprwadzone na czasowy pobyt z poza obszaru Rzeczypospolitej, o ile międzynarodowe umowy nie stanowią inaczej albo o ile z zastosowania zasady wzajemności co innego nie wynika, podlegają wszystkim, wymienionym dotąd, opłatom — z tą zmianą, że opłatę oblicza się dziennie, najmniej jednak za okres 3 dni przyczem podstawę obliczenia stanowi wysokość opłaty rocznej (art. 9 ustawy).

Opłaty od pojazdów mech. i konnych mogą być zmieniane w drodze rozporz. Rady Min. w granicach, określonych w art. 10 ustawy.

Art. 11 ustawy przewiduje szereg zwolnień od opłat, określonych wyżej pod I; m. in. zwolnione są od opłat pojazdy władz i urzędów samorządu terytorjalnego, pojazdy instytucyj i zakładów użyteczności publicznej, o ile są niezbędne dla działalności tych instytucyj oraz pojazdy mechaniczne, stanowiące własność gminy i przeznaczone dla zarobkowego przewozu osób i towarów we własnym zarządzie gminy i na jej obszarze (autobusy miejskie), wreszcie używane do objazdów służbowych własne pojazdy mech. samorządowego drogowego personelu technicznego.

V. Opodatkowanie materjałów pędnych.

W art. 14 ustanowiono dodatek drogowy do państw. pod. od olejów mineralnych, używanych do napędu poj. mech. w wysokości 12 gr. od 1 kg. Jakie oleje podlegają temu dodatkowi, określa w drodze rozp. Rada Ministrów, która również może obniżać ten dodatek i zwalniać od niego.

VI. Opłata od reklam (znaków, szyldów, napisów), umieszczanych wzdłuż dróg publ. na budynkach, słupach, kioskach i t. p. poza granicami miast:

25 zł. rocznie za 1 m. kw. powierzchni reklamy (art. 16 ustawy).

Od opłaty wolne są reklamy przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, umieszczone na budynkach i ogrodzeniach tych budynków, w których dane przedsiębiorstwa się znajdują.

W myśl art. 1 ustawy o Państw. Fund. Dr. — Fundusz ten ma służyć m. in. na udzielanie zapomóg na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg samorządowych.

Taryfa ubezpieczeń społecznych

Uwagi ogólne.

W myśl ustawy z dn. 28.III.1933 r. o ubezpieczeniu społecznem (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 855) — ubezpieczenia, określone ustawą o ubezpieczeniu społecznem oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wykonywują:

1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, obejmujący swem działaniem cały obszar Rzeczypospolitej i powołany do wykonywania wszelkich czynności w zakresie ubezpieczeń,

2) ubezpieczalnie społeczne.

Zamiast dotychczasowych Zakładów Ubezpieczeń (Pracowników Umysłowych, na Wypadek Choroby, od Wypadków i t. d.), tworzy rozporządzenie następujące fundusze ubezpieczeniowe:

1) Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników,

2) ,, ,, ,, Pracowników Umysłowych,

3) ,, ,, od Wypadków i Chorób Zawodowych,

4) ,, ,, na Wypadek Braku Pracy Pracowników Umysłowych,

5) Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Choroby i Macierzyństwa.

Zarząd powyższemi funduszami, które są osobami prawa publicznego, należy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Ważne dla samorządu zmiany wprowadziło rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. w zakresie ubezpieczenia pracowników samorządowych. Według tego rozporządzenia — obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa i na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej wskutek wszelkich przyczyn (poza wypadkami w zatrudnieniu i chorobą zawodową) nie podlegają pracownicy związków samorządu terytorjalnego oraz pracownicy przedsiębiorstw i zakładów tych związków, z tytułu wszelkich zatrudnień, jeżeli na mocy statutu, zatwierdzonego przez władzę nadzorczą tych związków: 1) przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznem i 2) uprawnienia powyższe przysługują wszystkim pracownikom, odpowiadającym warunkom, przewidzianym w art. 2, z uwzględnieniem art. 5, 6 i 6a ustawy o ubezpieczeniu społecznem, którzy zatrudnieni są dłużej niż rok w tym samym związku samorządu terytorjalnego, w jego przedsiębiorstwie lub zakładzie.

Związki samorządowe, które w okresie od dnia 1.I.1934 r. do dnia 29.X.1934 r. (t. j. do dnia ogłoszenia powyższego rozporządzenia) nie zgłosiły do ubezpieczalni społecznej tych swoich pracowników, którzy byli objęci statutami emerytalnemi, wolne są od obowiązku uiszczania za tych pracowników zaległych i bieżących składek z tytułu ubezpieczenia na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej wskutek wszelkich przyczyn (poza wypadkiem w zatrudnieniu lub chorobą zawodową), jeżeli wobec tych pracowników do 1 lipca 1935 r. znajdą zastosowania wyżej przytoczone przepisy o ubezpieczeniu na podstawie statutu.

SKŁADKI UBEZPIECZENIOWE NA WYPADEK CHOROBY I MACIERZYŃSTWA.

(według ustawy z 28.III.1933 r. Dz. Ust. Nr. 51, poz. 396).

Niezależnie od składek, ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wysokość składek wynosi w stosunku do zarobku osoby ubezpieczonej za ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa: a) pracowników umysłowych w rozumieniu rozp. Prez. Rzpl. z 16.III.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 35, poz. 323), nie wyłączając kategoryj pracowników, objętych art. 4 tego rozporządzenia — 4,6% oraz b) pozostałych ubezpieczonych — 5,0%. Składki te przypadają w połowie na pracowników (art. 220, ustęp 1 pkt. 1 i ustęp 2).

Składki powyższe mogą być obniżone lub podwyższone nie więcej niż o 5% (art. 222 ustęp 1).

Pracodawcy ponoszą w całości składki za ubezpieczonych, którzy nie otrzymują żadnego wynagrodzenia, lub za ubezpieczonych, których jedynym zarobkiem jest utrzymanie oraz za ubezpieczonych, których zarobek rzeczywisty nie przekracza norm, ustalonych przez Radę Ministrów na wniosek Min. Op. Społ. (art. 223 ustęp 1).

Część składki, obciążająca pracodawcę, może być przez komisję administracyjną ubezpieczalni za zgodą państwowego urzędu ubezpieczeń podwyższona, nie więcej jednak, niż do 3% zarobku, w tych przedsiębiorstwach, w których zostaje stwierdzone większe niebezpieczeństwo dla zdrowia, bądź wskutek samego charakteru i urządzenia przedsiębiorstwa, bądź wskutek materjałów, używanych do produkcji i uznanych za szkodliwe przez Min. Op. Społ. w porozumieniu z Min. Przem. i Handlu.

SKŁADKI UBEZPIECZENIOWE NA WYPADEK NIEZDOLNOŚCI DO ZAROBKOWANIA LUB ŚMIERCI OSOBY UBEZPIECZONEJ WSKUTEK WYPADKU W ZATRUDNIENIU LUB CHOROBY ZAWODOWEJ.

(według ustawy z 28.III.1933 r. Dz. Ust. Nr. 51, poz. 396).

Składka za takie ubezpieczenie obciąża wyłącznie pracodawcę (art. 221 ustęp 1).

Składkę ustala się co 3 lata na podstawie obliczeń ubezpieczeniowo-technicznych w wysokości, wystarczającej na pokrycie wartości kapitałowych przyznanych świadczeń i ekspektatyw na pochodne świadczenia oraz kosztów administracyjnych i innych wydatków tego ubezpieczenia tak, aby poszczególne grupy pracodawców, określane według gałęzi gospodarczych rozporządzeniami Min. Op. Sp., pokrywały zasadniczo swemi składkami przypadające na nie ryzyko wypadków przy pracy i chorób zawodowych; ponadto każdy z pracodawców, z wyjątkiem pracodawców rolnych, opłaca jednolity dodatek w wysokości 0,3% zarobków zatrudnionych u niego osób ubezpieczonych, zaś pracodawcy rolni — 0,2%, a w odniesieniu do ścinki i obróbki drzewa 0,3% tychże zarobków (art. 221 ustęp 2).

W obrębie wskazanych grup poszczególni pracodawcy opłacają składki w wysokości, uzależnionej od stopnia niebezpieczeństwa danego rodzaju przedsiębiorstw (art. 221 ustęp 3).

Min. Op. Sp. ustala w drodze rozp. zasady dokonywania wyżej wskazanych obliczeń wysokości składek oraz zatwierdza na wniosek Zakł. Ub. Społ. każdorazowe zmiany ich wysokości (art. 221 ust. 4).

Ponadto Rada Min. na wniosek Min. O. S. może na podstawie przebiegu ubezpieczenia, wskazanego w ust. 1, zarządzić równomierne obniżenie lub podwyższenie wszelkich składek, opłacanych za to ubezpieczenie (art. 221 ustęp 5).

Na pierwszy 3 letni okres obowiązywania powyższego ubezpieczenia obowiązuje rozkład składek, ustalony przez Min. Op. Sp. na podstawie danych dotychczasowych przy takiej taryfie, aby z uwzględnieniem stałego dodatku, wskazanego w ust. 2, ogólna przeciętna wysokość składki wyniosła 1,4% zarobku ubezpieczonych, z wyłączeniem zatrudnianych w gospodarstwach rolnych i leśnych (jednakże bez ścinki i obróbki drzewa), w stosunku do których składka, z uwzględnieniem wskazanego wyżej dodatku, wyniesie 1% zarobku ubezpieczonych (art. 221 ust. 6).

Przepisowi powyższemu czyni zadość rozporządzenie Ministra Opieki Społ. z dnia 30.XII.1933 r. (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 1, poz. 2), obowiązujące od dnia 1.I.1934 do dnia 31.XII.1936 r. (pierwszy okres trzyletni).

Według tego rozporządzenia wysokość składki za ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych pracowników zatrudnionych przez poszczególnych pracodawców, ustala się według stopnia niebezpieczeństwa wy-

padku i choroby zawodowej, istniejącego w tym rodzaju pracy, do którego ze względu na swój charakter należy zakład, prowadzony przez pracodawcę.

Podział zakładów pracy na poszczególne rodzaje w ramach gałęzi (grup) gospodarczych oraz miarę stopnia niebezpieczeństwa dla poszczególnych rodzajów zakładów, wyrażoną w kategorjach niebezpieczeństwa, zawiera łącznik Nr. 1 do powyższego rozporządzenia. Jest to obszerne i systematyczne zestawienie w XVI grupach wszelkiego rodzaju zakładów pracy z określeniem przy każdym rodzaju zakładu kategorji niebezpieczeństwa; kategoryj tych jest XII.

Dla każdej kategorji niebezpieczeństwa ustala rozporządzenie w zał. Nr. 2 klasy niebezpieczeństwa, oznaczone kolejnemi liczbami (od 1 do 110) oraz klasę średnią, w ten sposób, że liczby, oznaczające klasę najniższą i najwyższą, różnią się o 25% od liczby, oznaczającej klasę średnią.

Wysokość składki, wyrażoną w procencie zarobku, stanowi iloczyn liczby, oznaczającej właściwą klasę niebezpieczeństwa i jednostki taryfowej.

Jednostka taryfowa wynosi 0,06.

WKŁADKI FUNDUSZU BEZROBOCIA.

Podstawą wymiaru wkładek jest faktyczny zarobek robotnika.

Wysokość wkładki obliczanej od każdorazowo wypłacanych zarobków, wynosi 2% sumy, służącej za podstawę do wymiaru wkładek.

Wkładka za podlegającego obowiązkowi zabezpieczenia robotnika sezonowego wynosi 4% od każdorazowo wypłacanych temu robotnikowi zarobków.

Przypadającą za zabezpieczenie robotnika wkładkę dzieli się między pracodawcę a robotnika w ten sposób, że 1,5% płaci pracodawca z własnych funduszów, zaś 0,5% robotnik.

Sumy poniżej 50 groszy zaokrągla się do 50 groszy, a wyżej 50 groszy zaokrągla się do 1 złotego art. 7 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. z r. 1932 Nr. 58, poz. 555) w brzmieniu rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 649) i z 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr. 94, poz. 849).

SKŁADKI NA FUNDUSZ UBEZPIECZENIA EMERYTALNEGO I NA FUNDUSZ UBEZPIECZENIA NA WYPADEK BRAKU PRACY PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

Składki te obliczane były dotychczas na podstawie grup zarobkowych, do których pracownicy umysłowi byli zaliczani. Ta zasada grup zarobkowych uchylona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27.XII.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 794).

Według § 2 powyższego rozporządzenia — za podstawę wymiaru składek za osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, określonego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, służy rzeczywiście otrzymywane wynagrodzenie miesięczne, podlegające zaliczeniu do ubezpieczenia w myśl art. 11 do 13 powyższego rozporządzenia, z następującemi zastrzeżeniami:

1) otrzymywane wynagrodzenie zaokrągla się do jednostek złotego, przyczem kwotę 50 gr. i wyższe przyjmuje się za pełną złotówkę;

2) osoby, nie otrzymujące żadnego wynagrodzenia lub wynagrodzenie niższe od 60 zł. miesięcznie, podlegają ubezpieczeniu z wynagrodzeniem 60 zł. miesięcznie;

3) osoby, otrzymujące wynagrodzenie miesięczne, przekraczające 725 zł., podlegają ubezpieczeniu z wynagrodzeniem 725 zł. miesięcznie.

Składka ubezpieczeniowa na wypadek braku pracy wynosi 2% podstawy wymiaru składek, składka na pokrycie świadczeń emerytalnych — 8%.

Składki te dzielą się między pracownika i pracodawcę w sposób następujący:

1) za pracowników, nie otrzymujących żadnego wynagrodzenia, lub wynagrodzenie nie wyższe niż 60 zł. albo tylko utrzymanie, składki opłaca pracodawca;

2) gdy pracownik otrzymuje ponad 60 do 400 złotych, pracodawca płaci 3/5, pracownik 2/5 składek;

3) gdy pracownik otrzymuje ponad 400 do 800 złotych, płacą po połowie;

4) przy wyższem wynagrodzeniu — pracodawca płaci 2/5 składek.

(Ob. art. 102 i nast. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.XI.1927 r. Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911, zmienione rozp. Prez. R. P. z 6.III.1928 r. Dz. Ust. Nr. 27, poz. 229 i ustawą z dnia 15.III.1934 r., Dz. Ust. Nr. 39, poz. 347).

OGÓLNE ZASADY UBEZPIECZENIA OD OGNIA I SKŁADEK NA RZECZ POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH.

(według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.V.1927 r. o przymusie ubezpieczeniowym od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń wzajemnych. (Dz. Ust. z r. 1933, Nr. 3, poz. 23) ze zmianami z Rozp. Prezyd. Rzpl. z 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 648) i dekr. Prezyd. Rzpl. z 10.XII.1935 r. (Dz. U. Nr. 90, poz. 576).

Wszystkie budowle mieszkalne i gospodarcze we wsiach i miastach podlegają w całem państwie — z wyjątkiem województw poznańskiego, pomorskiego i śląskiego — przymusowemu ubezpieczeniu od ognia w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Ubezpieczenie następuje na podstawie oszacowania, które winno uwzględnić miejscowe ceny materjałów budowlanych i robocizny. Oszacowanie przeprowadza z urzędu Powszechny Zakład, właściciel budowli ma jednak prawo nie zgodzić się na oszacowanie, dokonane przez Powszechny Zakład i wskazać swoją sumę oszacowania. Gdyby do porozumienia nie doszło, właściciel może żądać powołania komisji szacunkowej, przyczem ponosi koszty wyznaczonego przez siebie rzeczoznawcy (koszty rzeczoznawcy P. Z. U. W. ponosi tenże Zakład) i połowę kosztów rozjemcy.

Właściciel budowli poza zgłaszaniem nowych budowli obowiązany też jest do zgłoszenia organom Powszechnego Zakładu (może to uczynić za pośrednictwem urzędu gminnego) wszelkich zmian w budowli, zwłaszcza jeśli pociągają one za sobą zmianę wartości budowli. Gdyby wreszcie uważał, że suma ubezpieczenia jego budowli nie odpowiada ich wartości— a więc jest zbyt wysoka lub zbyt niska — może żądać przeszacowania swych budowli, podając powód swego żądania i wartość budowli według swego zdania.

Składkę za ubezpieczenie budowli właściciele opłacają za pośrednictwem urzędów gmin w dwuch równych ratach w kwietniu i od 15 października do 15 listopada. Wysokość wkładek ustala P. Z. U. W. w taryfach, ogłaszanych w Monitorze Polskim. Zależą one od konstrukcji, czyli materjału ścian i pokrycia budowli oraz od jej położenia, a więc w mieście lub na wsi, przytem odróżnia się zabudowanie zwarte i luźne. Z uwagi na różny przebieg palności, stawki zróżniczkowane są według województw centralnych, wchodnich i południowych. Poniższa tabliczka zawiera stawki od 1.000 zł. sumy ubezpieczenia dla budowli, położonych na wsi o zwykłem zabudowaniu szeregowem (nie kolonjami) z rozróżnieniem materjału ścian i pokrycia, przytem za twarde pokrycie przyjmuje się blachę, dachówkę, dobrą papę, za miękkie — gont i deski.

Składka w woj. centralnych była do roku 1932 ta sama, co i dla woj. wschodnich, lecz od roku 1932 z powodu bardzo wysokiej palności podniesiono ją w woj. centralnych o 10%. Podwyżka ta będzie cofnięta, o ile palność na tym terenie spadnie do poziomu pozostałych województw.

Dekretem Prezyd. Rzpl. z dn. 10.XII.1935 r. o zmianie rozp. z 1927 roku o P. Z. U. W. (Dz. U. Nr. 90 z 1935 r., poz. 576), Radzie Zakładu nadane zostało uprawnienie do udzielania ogólnych ulg w obowiązującej taryfie składek za ubezpieczenie budowli od ognia.

Składki od 1.000 zł. sumy ubezpieczenia w złotych.

Konstrukcja ścian	Pokrycie	Woj. Centralne	Woj. Wschodnie	Woj. Południowe
Murowane	miękkie	0,88	0,80	0,70
	twarde	3,85	3,50	3,10
	słoma	5,50	5,00	4,40
Drewniane	miękkie	2,86	2,60	2,30
	twarde	5,17	4,70	4 20
	słoma	7,37	6,70	5,90

Tablica zawiera tylko najczęściej spotykane konstrukcje budowli, bywają jeszcze pozatem budowle mieszane, zbudowane częściowo z materjałów niepalnych, częściowo z drzewa. Z porównania stawek widać, że właściciele budowli murowanych, krytych twardo, poza ich trwałością uzyskują opłaty za ubezpieczenie tych budowli przeszło osiem razy niższe niż za budowle drewniane. Również w razie zabudowy kolonjami składki za te same budowle są zgórą o piątą część niższe, niż przy zwykłej zabudowie.

Poza przymusowem ubezpieczeniem budowli od ognia Powszechny Zakład prowadzi również ubezpieczenie ruchomości rolnych i domowych, przytem na mocy uchwał rad powiatowych może być zaprowadzony przymus ubezpieczenia od ognia plonów i ruchomości rolnych na terenie całego powiatu. Opłaty za takie ubezpieczenie z uwagi na ich masowy charakter są trzykrotnie niższe, niż przy ubezpieczeniu się na podstawie dobrowolnej umowy i wynoszą obecnie 6,00 zł. od 1.000 sumy ubezpieczenia. Ponieważ przeciętna suma ubzpieczenia ruchomości rolnych w jednem gospodarstwie wynosi obecnie niespełna 1.500 zł., więc i opłata nie jest zbyt wysoką. Gospodarz uzyskuje natomiast za to możność odkupienia zniszczonego inwentarza i ziarna.

OPŁATY W POSTĘPOWANIU PRZED URZĘDAMI ROZJEMCZEMI DO SPRAW MAJĄTKOWYCH POSIADACZY GOSPODARSTW WIEJSKICH.

Na podstawie art. 30 ustawy z 28.III.1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Jedn. tekst. Dz. U. z 1934 r. Nr. 109, poz. 947) strony wnoszą opłaty w postępowaniu przed urzędami, które w sprawach przed wojewódzkim urzędem rozjemczym wpływają na dochód budżetu Min. Roln. i Ref. Roln.,

w sprawach zaś przed powiatowym urzędem rozjemczym — na rzecz powiatowego związku samorządowego na odrębny rachunek urzędu rozjemczego z 10% udziałem w obu wypadkach Centralnego Biura do Spraw Finansowo Rolnych.

Wysokość opłat została określona rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 10 stycznia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 22) jak następuje:

W postępowaniu przed urzędami rozjemczemi pobierane są wpis, opłatę kancelaryjną oraz koszty postępowania.

Wpis jest stosunkowy i stały.

Wpis stosunkowy od wniosku o wszczęcie postępowania wynosi 1½% wartości przedmiotu postępowania, przyczem każde rozpoczęte 100 zł. tej wartości liczy się za pełne. Jeśli wartość przedmiotu postępowania przewyższa kwotę 50.000 zł., wpis stosunkowy wynosi od pierwszych 50.000 zł. — 750 zł., od nadwyżki 1%.

Wartość przedmiotu postępowania stanowi w sprawie:

1) o ustalenie terminów spłaty długu — suma długu,

2) o obniżenie należności wierzyciela — suma, o którą należność ma ulec obniżeniu,

3) o uchylenie prawa spłaty długu papierami wartościowemi — suma długu,

4) o ustalenie pozorności czynności prawnej i wykreślenie ciężarów hipotecznych — suma mająca ulec wykreśleniu,

5) o rozwiązanie umowy sprzedaży i ustalenie rozrachunku z tego tytułu — suma równa cenie sprzedaży,

6) o uznanie umowy dzierżawy za nieistniejącą — suma czynszu dzierżawnego za okres 1 roku,

7) o przedterminowe rozwiązanie umowy dzierżawnej — jak wyżej,

8) o uchylenie lub ograniczenie odpowiedzialności poręczycieli lub ustanowienie zabezpieczenia — suma, którą poręczono,

9) o uznanie przedwstępnej umowy sprzedaży lub umowy sprzedaży za nieistniejące — umówiona cena sprzedaży,

10) o wydanie zaświadczenia co do długów, podlegających rozłożeniu na spłaty z mocy samego prawa — suma, co do której ma być wydane zaświadczenie,

11) o uchylenie skutków zalegania z zapłatą — suma zaległości po dzień wniesienia wniosku.

W sprawach, wymienionych pod p. 6 — 8 wpis stosunkowy wynosi 1%, a w sprawach pod p. 9 — 11 ½% wartości przedmiotu postępowania.

W każdym razie suma wpisu stosunkowego nie może wynosić z powiatowym urzędzie rozjemczym mniej niż 2 złote, a w wojewódzkim urzędzie rozjemczym mniej niż 10 złotych.

W razie cofnięcia wniosku przed rozprawą oraz w przypadku zawarcia ugody na żądanie strony zwraca się jej połowę wpisu stosunkowego. Przy wszczęciu zaś postępowania na zgodny wniosek stron, wyłącznie

w celu zawarcia ugody opłata wynosi jedną piątą część wpisu stosunkowego, obliczanego od wartości przedmiotu ugody.

Wpis stały pobiera się od wniosku o wszczęcie postępowania w sprawach niewymienionych wyżej. Wynosi on w postępowaniu przed powiatowym urzędem rozjemczym 5 zł., a przed wojewódzkim 30 zł.

Jeśli wniosek o wszczęcie postępowania obejmuje kilka spraw, podlegających opłacie wpisu wysokość jego stanowi suma poszczególnych wpisów, która przy wpisach stałych nie może przewyższać 15 zł. w powiatowym, a 90 zł. w wojewódzkim urzędzie rozjemczym. Przy zbiegu wpisów stosunkowych i stałych oblicza się osobno sumę wpisów stosunkowych i stałych, a pobiera się jedynie sumę, która jest wyższa.

Opłata kancelaryjna — wynosi w powiatowym 50 gr., a w wojewódzkim urzędzie 1 zł. od każdej strony, wydanych wypisów, zaświadczeń i innych dokumentów. Za pisma doręczane z urzędu opłaty kancelaryjne nie są pobierane.

Koszty postępowania obejmują: 1) należności świadków, biegłych i tłumaczów, 2) opłaty należne innym władzom, urzędom i instytucjom, 3) koszty doręczeń wezwań, zawiadomień i t. p., 4) koszty ogłoszeń w pismach, 5) koszty wyjazdów urzędu.

Strona która wniosła o dokonanie czynności obowiązana jest złożyć zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania. Wysokość zaliczki jak i wysokość samych kosztów (należności świadków, biegłych i t. p.) — ustala urząd rozjemczy.

Tabela danin samorządowych.

PRZYSŁUGUJĄCYCH GMINOM WIEJSKIM I MIEJSKIM ORAZ POWIATOWYM ZWIĄZKOM SAMORZĄDOWYM.

Osią systemu podatków i opłat samorządowych jest ustawa z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747). Od czasu wydania — ustawa ta doznała już szeregu zmian, dokonanych bądź w formie nowel, wydanych do tejże ustawy, bądź też w innych późniejszych ustawach. Nowele do ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych były trzy: z dnia 1.VI.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 448), z dn. 22.III.1928 r. (Dz. U. R P. Nr. 36, poz. 335) i z dnia 17.III.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 223). Inne ważniejsze zmiany w tej ustawie wprowadzone zostały: ustawą z dnia 31.VII.1924 r. o monopolu spirytusowym (zmiana art. art. 10 i 25), ustawą z dnia 22.XII.1925 r. o zapewnieniu równowagi Skarbu Państwa (zmiana art. 9), oraz ustawą z dnia 2.VIII.1926 r. o podatku od lokali (zmiana art. 7). W Dzienniku Ustaw Nr. 106 z r. 1932, pod poz. 884, ogłoszony został jednolity tekst ust. o fin. kom. z uwzględnieniem dokonanych w niej zmian, zaś w Dz. U. Nr. 113, z r. 1932, pod poz. 937, — jednolity tekst rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy. Jednolity tekst ustawy został już zmieniony rozporządzeniami Prezyd. R. P.: z 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 846), z dnia 24.X.34 r. w sprawie zmiany przepisów o monopolu spirytusowym (Dz. Ust. Nr. 96, poz. 863), oraz dekretem Prezydenta Rzeczyp. z dnia 3 grudnia 1935 r. o obniżeniu obciążenia daninami komunalnemi i o innych zmianach w finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 544), zaś jednolity tekst rozporządzenia

wykonawczego — rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 18.V.1934 (Dz. U. Nr. 46, poz. 400).

Poza ustawą o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych i po jej wejściu w życie otwarto dla gmin wiejskich dość poważne źródło dochodowe w postaci podatku wyrównawczego (ostatnio podatek ten unormowany został ustawą z dn. 20.III.1931 r. Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 172, zmienioną częściowo ustawą z dnia 27.X.1933 r., Dz. Ust. Nr. 84, poz. 613) oraz dekretem P. R. z dn. 3.XII.1935 r. (Dz. U. Nr. 88, poz. 544). Na podstawie art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361) mogą związki samorządowe pobierać opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa; na podstawie znowelizowanego art. 90 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym mogą gminy wiejskie i miejskie pobierać część podatku wojskowego, t. zw. zasadniczy podatek wojskowy (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.VIII. 1931 r. Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 697).

Podatki samorządowe dzielą się na trzy grupy: 1) samoistne podatki samorządowe, które wymierzają i pobierają związki samorządowe we własnym zakresie, 2) udział w podatkach państwowych i 3) dodatki samorządowe do podatków państwowych. Na uboczu niejako stoi podatek samorządowy od zaprotestowanych weksli, który nie jest dodatkiem do podatku państwowego, ale nie jest także wymierzany i pobierany przez związki samorządowe, lecz przez organa, które dokonują protestu weksli.

Pod pojęcie danin samorządowych — poza podatkami — podpadają opłaty i dopłaty samorządowe. Opłaty pobierają związki samorządowe od poszczególnych swoich członków za świadczenia na ich rzecz, dopłaty mają charakter udziału zainteresowanych członków związku samorządowego w kosztach budowy i utrzymania zakładów i urządzeń samorządowych.

Rodzaj danin samorządowych w poszczególnych rodzajach związków samorządowych, ilustruje następujące zestawienie:

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w województwach			
		środkowych	wschodnich	zachodnich	południowych
1	Podatki samoistne	Samoistny podatek kom. od gruntów państwowych		—	—
2		Podatek od kopalń			
3		Podatek od zbytku mieszkaniowego			
4		Podatek hotelowy			
5		Podatek wyrównawczy			
6		Podatek od plakatów, szyldów i anonsów			
7		Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk			
8		Podatek od wykonywania prawa polowania			
9		Zasadniczy podatek wojskowy			
10	Dodatki komunalne do podatków państwowych	40%-owy dodatek do państw. pod. gruntowego (bez podwyżki z r. 1924), nadto — za zezwoleniem wydz. pow. — 50%-owa podwyżka tego dod. — bez progresji.			
11		40%-owy dodatek do państw. pod. od budynków dochodowych i zarobkowych			
12		połowa sumy, przypadającej pow. zw. sam. na obszarze danej gminy tytułem dod. do państw. pod. przemysłowego			

Podstawa prawna	Uwagi
ustęp 2 art. 2 ust. o fin. kom.	
art. 5 ust. o fin. kom.	
ust. 4a art. 7 ust. o fin. kom.	
ustępy 4b i 5 art. 7 ust. o fin. kom.	
ust. z 20.III.31 roku. (Dz. U. Nr. 27, p. 172)	ust. o podatku wyrównawczym.
art. 17 ust. o fin. kom.	
art. 18 ust. o fin. kom.	
art. 19 ust. o fin. kom.	
rozp. R. M. z 24.8. 1931 r. Dz. U. Nr. 89, poz. 697	
art. art. 2 i 3 ust. o fin. kom. i art. 14 ustawy z 15.VI.23 r. (Dz. U. Nr. 65, p. 505)	Minister Skarbu w porozumieniu z Min. Spr. Wewn. uprawniony jest do obniżania w drodze rozporządzeń do połowy dodat. kom. do pod. gruntowego, przypadających zw. samorządowym na podst. art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dn. 15.VI.1923 r. w przedm. wyrównania podat. gruntowych tudzież niektórych pod. budynkowych (dekret P. R. z dn. 3.XII. 1935 r. Dz. U. Nr. 88, poz. 544).
art. art. 2 i 3 ust. o fin. kom. i rozp. Prez. R. P. z d. 17.VI.24 r. (Dz. U. z r. 1934 Nr. 76, poz. 717)	
znoweliz. art. 8 ust. o fin. kom.	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w województwach			
		środkowych	wschodnich	zachodnich	południowych
12	Dodatki komunalne do podatków państwowych	¼ sumy przypadające, pow. zw. sam. z dodat. do scalonego pań. podatku przemysłowego 1)			
13		¼ część sumy otrzymywanej przez pow. zw. sam. z dodatków do państwowych pod. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji 2)			
14		½ wpływów, otrzymywanych z dotyczących gmin przez pow. zw. sam. z tytułu dodatków do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, napojów wódczanych i spirytusowych			
15		½ wpływów, otrzymywanych z dotyczących gmin przez pow. zw. sam. z tytułu dodatków do opłat stemplowych od pism, stwierdzających przeniesienie własności rzeczy nieruchomych			
16	Inne podatki	Podatek od zaprotestowanych weksli			
17	Opłaty i dopłaty	Opłaty za korzystanie z gminnych zakładów i urządzeń			
18		Opłaty administracyjne			
19		Specjalne opłaty za szczególne korzyści z dróg i nadmierne ich zużycie			

1) Do dn. 31.III.1936 r. gminy otrzymują ⅛ wpływów z tego źródła.
2) Jak uwaga 1.

Podstawa prawna	Uwagi
art. 8 ust. o fin. kom. znowelizow. art. 26 rozp. Prez. R. P. z dn. 24.X.1934. Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846	
znowelizowany art. 10 ust. o fin. kom.	
ustęp 4 art. 11 ust. o fin. kom.	
znowelizow. art. 13 ust. o fin. kom.	
art. 14 ust. o fin. kom.	
art. 27 ust. o fin. kom.	
j. w.	
art. 28 ust. drog.	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w województwach			
		środkowych	wschodnich	zachodnich	południowych
20	Opłaty i dopłaty	Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania gminnych urządzeń i zakładów dobra publicznego			
21		Opłaty, jako ekwiwalent niewykonanych świadczeń w naturze			
22		Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa			
23		Opłaty za dowody osobiste			
24		Opłaty za czynności związane z wydawaniem pozwoleń budowlanych i na użytkowanie budynków			
25			—	Opłaty za dzieci z innych okręgów szkolnych uczęszczające do publicznych szkół powszechnych	—
26		Opłaty za używanie targowisk			

Podstawa prawna	Uwagi
art. 31 ust. o fin. kom.	
art. 6 ust. 2 ust. z dn. 26.III.1935 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 204)	
art. 19 rozp. Prez. R. P. o badaniu zwierz. i mięsa	
art. 18 rozp. R. P. z dn. 16.III.1928 (Dz. U. Nr. 32, poz. 309)	
art. 410, poz. 12 prawa budowlanego (Dz. U. Nr. 23, poz. 202 z 1928)	
§ 43 ordynacji szkolnej z dn. 11.XII.1845 i § 34 ust. z dn. 14.VI.1884 (zbiór ustaw pruskich str. 240)	
art. 9 rozp. R. P. z dn. 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 639)	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach	
		niewydzielonych z pow. zw. sam.	wydzielonych z pow. zw. sam.
1	Podatki samoistne	Samoistny podatek od gruntów, wolnych od pod. państw.	
2		Samoistny podatek od budynków	
3		Podatek od kopalń	
4		Podatek od zbytku mieszkaniowego	
5		Podatek hotelowy	
6		Podatek od plakatów, szyldów i anonsów	
7		Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk	
8		Podatek od wykonywania prawa polowania	
9		Podatek od psów	
10		Podatek inwestycyjny	
11		Ew. inne samoistne podatki komunalne nie określone wyraźnie w ust. o fin. kom.	
12		Zasadniczy podatek wojskowy	
13	Udział w pod. państw.	Udział w państw. podatku dochodowym	
14		Udział w podatku od lokali	

Podstawa prawna	Uwagi
ust. 2 art. 4 ust. o fin. kom.	aktualny tylko w woj. środk. i wschodnich
ustęp 4 art. 6 ust. o fin kom.	pod. od budynków może być pobierany także jako dod. do pod. od nieruchomości i naogół w tej tylko formie jest pobierany
art. 5 ust. o fin kom.	wespół z pow. zw. kom. w miastach niewydzielonych
ust. 4a art. 7 ust. o fin. kom.	
ustęp 4b i 5 art. 7 ust. o fin. kom.	
art. 17 ust. o fin. kom.	
art. 18 ust. o fin. ' kom.	
art. 19 ust. o fin. kom.	
art. 20 ust. o fin. kom.	
art. 21 ust. o fin. kom.	
art. 20 ust. o fin. kom.	
znowelizowany art. 9 ust. o fin. kom.	p. dekret R. P. z dn. 22.II.1935 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 518). Pozatem art. 4 dekretu z dn 3.12.1935 r. (Dz. U. Nr. 88, poz. 544) upoważnia Min. Skarbu do podwyższenia udziału związków samorządowych w pod. dochodowym.
art. 9 Dekretu P. R. z dn. 14.11.1985 r. (Dz. U. Nr. 82, poz. 505).	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach niewydzielonych z pow. zw. sam.	wydzielonych z pow. zw. sam.
15	Dodatki komunalne do podatków państwowych	a) w wojew. środk., wschodn. i połudn. 70%-owy dod. do państw. pod. grunt. (bez podw. z r. 1924) + 50%-owa podwyżka tegoż dod. — bez psogresji b) w wojew. zachodnich Jak wyżej	a) w wojew. środk., wschodn. i zachodn. 90%-owy dodatek jak obok+ 50%-owa podwyżka tegoż dodatku b) w wojew. połudn. 90%-owy dod. jak wyżej + 50% podw. tegoż dodatku.
16		30% państw. pod. od nieruchomości a w miastach, budujących kanalizacje i wodociągi oraz w miastach, podejmujących inwestycje dla zatrudnienia bezrobotnych — 55%. Na przekroczenie tych stawek może zezwolić Min. Spr. Wewn. w poroz. z Min. Skarbu.	32½% państw. pod. od nieruch. a w miastach, budujących kanaliz. i wodoc. oraz podejmujących inwestycje dla zatr. bezrobotnych — 57½%. Na przekroczenie tych stawek może zezwolić Min. Spraw Wewn. w poroz. z Min. Skarbu.
17		25%-owy dodatek do państw. podatku od obrotu i 30%-owy dodatek do cen świadectw przemysł. i kart rejestracyjnych.	
		Miasta niewydzielone w woj. zachodnich zabierają te dodatki w całości dla siebie, w innych województwach 10% tych dodatków, należnych samorządowi wojew. zabierają pow. zw. kom. (wzgl. w woj. połudn. T. W. S. w likwidacji).	Poza województwami południowemi, gdzie T. W. S. w likwid. zabiera 10% tych dodatków, miasta wydzielone w innych woj. pobierają te dodatki w całości dla siebie.
		Dodatki do scalonego podatku przemysłowego od 1.I.1935 r. rozdzielane są w sposób ustalony dla podziału wpływów z dodatków do państwowych podatków od spożycia, zużycia wzgl. produkcji.	
18		Dodatek do państw. podatku od placów niezabudowanych	

Podstawa prawna	U w a g i
ustępy 1, 5 i 7 art. 4 ust. o fin. kom., art. 14 ust. z dn. 15. VI.1923 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 505) i art. 3 dekretu z dn. 3. 12.1935 r. (Dz. U. Nr. 88, poz. 544).	Może być pobrany również jako podatek samoistny; miasta jednakże samoistnego pod. od gruntów (poza wolnemi od pod. państw.) nie wprowadzają.
ustęp 4 art. 6 i art. 22 — 24 ust. o fin. kom.	Podatek ten może być pobrany także jako samoistny podatek miejski. Stawka dodatku w ustawie nie jest określona, została ona ustalona w okólnikach M. S. Wewn. w porozumieniu z Min. Skarbu.
art. 8 i art. 22 — 24 ust. o fin. kom.	
znowel. ust. 5 art. 6 ust. o fin. kom.	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach niewydzielonych z pow. zw. sam.	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach wydzielonych z pow. zw. sam.
19	Podatki komunalne do podatków państwowych	Dodatek do państw. podatku dochod. w wojew. zachodnich	
20		Dodatek do państw. pod. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji	
21		Dodatek do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, napojów wódczanych i spirytusowych	
22		Dodatek do państw. pod. od energji elektr.	
23		Dodatek do państw. opłat stempl. od pism stwierdz. przeniesienie własności rzeczy nieruchomych	
24		Dodatek do państw. opłat stempl. od aktów notarjalnynh o stawkalh niestałych	
25	Inne podatki	Podatek od zaprotestowanych weksli	
26	Opłaty i dopłaty	Opłaty za korzystanie z miejskich zakładów i urządzeń dobra publicznego	
27		Opłaty administracyjne	
28		Opłaty za dowody osobiste	

Podstawa prawna	Uwagi
art. 9 ust. o fin. kom. i art. 24 ust. o pod. dochod.	
znowelizowany art. 10 ust. o fin. kom.	Zasady rozdziału pomiędzy zw. sam. ryczałtu podatkowego płaconego przez dzierżawcę monopolu zapałczanego ma ustalić Min. Spr. Wewn. w porozumieniu z Min. Skarbu. Pozatem p. Dekret z dn. 3.12.1935 r. o obniżeniu obciążenia daninami (Dz. U. Nr. 88, poz. 544).
znowelizowany art. 11 ust. o fin. kom.	
art. 1 ustawy z dn. 17.XII.1931 r. (Dz. U. z r. 1934 Nr. 76, poz. 720).	Przysługuje tylko miastom ponad 25.000 mieszk., i nie obowiązuje w wojew. wschodnich, nadto w tarnopolskiem, stanisławowskiem i częściowo pomorskiem.
znowelizowany art. 13 ust. o fin. kom.	
znowelizowany art. 15 ust. o fin. kom.	
art. 14 ust. o fin. kom.	
art. 27 ust. o fin. kom.	
j. w.	
art. 18 rozp. R. P. z dn. 16.III.1928 r. (Dz. U. Nr. 32, poz. 309)	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach niewydzielonych z pow. zw. sam.	wydzielonych z pow. zw. sam.
29	Opłaty i dopłaty.	Opłaty za czynności związane z wydawaniem pozwoleń budowlanych na użytkowanie budynków	
30		Opłaty wodociągowe i kanalizacyjne	
31		Opłaty szkolne za dzieci z innych okręgów szkolnych, uczęszczające do publicznych szkół powszechnych — tylko w województwach zachodnich	
32		Specjalne opłaty za szczególne korzyści z dróg i nadmierne ich zużycie	
33		Ekwidwalent pieniężny zamiast świadczeń w naturze w pierwszym rzędzie za świadczenia drogowe w naturze	
34		Opłaty targowe	
35		Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania miejsk. urządzeń i zakł. dobra publ.	
36		Udział właścicieli nieruchomości w kosztach pierwszego założenia ulic	
37		Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa	
38		Opłaty za oczyszczanie ulic i wywóz śmieci	
39		Opłaty za używanie targowisk	

Podstawa prawna	Uwagi
art. 410 pkt. 12 prawa budowl. (Dz. U. Nr. 23, poz. 202 z 1928 r.)	
art. 410 pkt. 10 prawa budowl. (Dz. U. Nr. 23, poz. 202 z 1928 r.)	
§ 43 ordynacji szkolnej z 11.XII.1815 i § 34 ustawy z dn. 14.VI. 1884 r. (Zbiór ustaw pruskich, str. 240)	
art. 23 ustawy drog.	
art. 31 ust. drogowej	
art. 30 ust. o fin. kom.	p. art. 1 dekretu z dn. 3.12.35. Dz. U. Nr. 89, poz. 544.
art. 31 ust. o fin. kom.	
art. 174 prawa budowl. z dn. 16.II.1928 r. (Dż. U. Nr. 23, poz. 202)	
rozp. Prez. R. P. z dn. 22.III.1928 r. o bad. zw. rzeźn. i mięsa	
art. 27 ust. o fin. kom.	Prawo zamiany obowiązku właścicieli nieruchomości oczyszczania ulic na świadczenia pieniężne opiera się na przepisach dzielnicowych.
art. 9 rozp. R. P. z dn. 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 639)	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny obowiązującej na obszarze województw:		
		środkowych i wschod.	zachodnich	południowych
1	Podatki samoistne	Samoistny pod. od gruntów państw. na obsz. gmin wiejsk.	—	—
2		Podatek od kopalń		
3		Podatek od psów		
4		Inne podatki, nieokreślone wyraźnie w ustawie		
5		Podatek inwestycyjny		
6		Opłaty drogowe		
7	Udział w pod. państw.	15%-owy udział w państw. pod. dochodowym, przypisanym w gminach wiejskich		
8	Dodatki kom. do podatków państwowych	50%-owy dodatek do państw. pod. grunt. w gm. wiejskich (bez podwyżki z r. 1924) + 50%-owa podwyżka tego dodatku (bez progresji)		
		20%-owy udział w miejskich pod. grunt. na obsz. miast niewydz.		
9		50%-owy dod. do państw. pod. od budynków dochod. i zarobkowych na obszarze gmin wiejskich		
		10%-owy udział samorz. woj. w pod. bud. (od nieruchom.) w gm. wiejskich i miastach niewydz.	10%-owy udział — jak obok — w obrębie gmin wiejskich	—

Podstawa prawna	Uwagi
ustęp 2 art. 2 ustawy o fin. kom.	
art. 5 ust. o fin. kom.	wespół z gminami wiejskiemi i miejskiemi niewydziel.
art. 20 ust. o fin. kom.	
art. 20 ust. o fin. kom.	
art. 21 ust. o fin. kom.	
art. 19 ust. drog.	
znowelizowany art. 9 ust. o fin. kom.	Minister Skarbu uprawniony jest do podwyższenia udziału zw. sam. w państw. pod. dochodowym do wysokości 25% od 5/7 wpływów z dz. I ustawy o pod. dochod. i od połowy wpływów z dz. II ust. o pod. dochod. (dekret Prez. R. P. z dn. 3.XII.1935 Dz. U. Nr. 88, poz. 544)
art. art. 2 i 3, ustęp 7 art. 4 art. art. 22 — 24 ust. o fin. kom., art. 14 ustawy z 15.VI 1923 r. (Dz. U. Nr. ? poz. 505)	Minister Skarbu w porozumieniu z Min. Spr. Wewn. uprawniony jest do obniżania w drodze rozporządzeń do połowy dodatków komunalnych do podatku gruntowego, przypadających związkom samorządow. na podstawie art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15.VI.1923 w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych, tudzież niektórych pod. budynkowych (dekret Prez. R. P. z dn. 3.XII.1935 Dz. U. Nr. 88, poz. 544)
art. art. 2, 3, 22 — 24 ust. o fin. kom., rozp. Prez. R. P. z 17.VI. 1924 o pod. od nieruch.	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny obowiązującej na obszarze województw:		
		środkowych i wschod.	zachodnich	południowych
10	Dodatki kom. do podatków państwowych	45% wpływów z dod. do państwowego pod. przemysłowego, pobranego w gm. wiejskich		
		10%-owy udział samorz. woj. w dod. do pod. przemysł. wgminach wiejskich i miąstach niewydz.	10%-owy udział — jak obok — w gminach wiejskich	—
		3/4 wpływów z dodatków do scalonego państwowego podatku przemysłowego 3)		
11		—	Dodatek do państw. podatku dochod. w gminach wiejskich	—
12		3/4 wpływów z dodatków do państw. pod. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji 4)		
13		½ wpływów z dod. do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódcz. i spirytusowych, pobranych w gminach wiejskich		
14		Połowa wpływów z kom. dodatku do państw. opłat stempl. od pism, stwierdzających przejście własności rzeczy nieruchomych		
15	Opłaty i dopłaty	Opłaty za korzystanie z zakł. i urządzeń dobra publicznego		
16		Opłaty administracyjne		
17		Specjalne opłaty za szczególne korzyści i nadmierne zużycie dróg		
18		Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania pow. zakładów i urządzeń dobra publicznego		
19		Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa		

3) Do dnia 31.III.1936 r., pow. zw. sam. otrzymują 2/3 wpływów z tego źródła.

4) Jak uwaga 3.

Podstawa prawna	Uwagi
art. art. 8, 22 — 24 ust. o fin. kom.	
art. 8 ust. o fin. kom. znowelizow. art. 26 rozp. Prez. R. P. z dn. 24.X.1934 (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846)	
art. 9 ust. o fin. kom. i art. 24 ust. o pod. dochod.	
znowelizowany art. 10 ust. o fin. kom.	Zasady i sposób rozdziału pomiędzy zw. samorz. ryczałtu podatkowego od dzierżawców monopolu zapałczanego określi Minister Spr. Wewn. w porozumieniu z Ministrem Skarbu (ust. 8 art. 26 Rozp. P. R. z dn. 24.X.1934 Dz. U. Nr. 94, poz. 846)
znowelizowany art. 10 ust. o fin. kom.	
znowelizowany art. 13 ust. o fin. kom.	
art. 27 ust. o fin. kom.	
art. 27 ust. o fin. kom.	
art. 23 ust. drog.	
art. 31 i 32 ust. o fin. kom.	
art. 19 rozp. Prez. R. P. o bad. zw. rzeźn. i mięsa z dn. 22.III.1925	

Roczny terminarz płatności pań

Miesiąc	N a z w a p o					
	Gruntowy	Od nieruchomości w gm. miejskich i niektórych budynków w gm. wiejskic	Od lokali	Od placów budowanych	Przemysłowy: Od przedsięb. handl. I i II kat. i przedsięb. I-V prowadzących prawidłowe księgi handl. i przedsiębior. sprawozdaw.	Przemysłowy: Od przedsiębiorstw pozostałych nieprowadzących prawidłowych, ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych
Styczeń		IV-ta rata z rok. poprz.		IV-ta rata z rok. poprz.	Do 15-go zalicz. na pod. przem. w wysok. podat. przypadającego od obrotu osiągniętego w ubiegłym miesiącu	
Luty					ditto	Do 15-go zalicz. kwart. na poczet pod. od obrotu za IV kwar. roku poprzed. w wys. conaj. 1|5 kwoty podat. wymierzonego za ub. rok kalendarz.
Marzec					ditto	
Kwiecień	I-sza rata	I-sza rata	I-sza rata	I-sza rata	ditto	
Maj					1. ditto 2. do 31-go podatek przemysłowy od obrotu za poprzedni rok podatkowy	
Czerwiec					ditto	Do 15-go zaliczka za I kwartał

stwowych podatków bezpośrednich.

d a t k u						
D o c h o d o w y:				Wojskowy		
Od doch. z uposaż. sł., emerytur i wynagr. za naj. prace	Od dochodów fundowanych osób fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowanych dochodów z uposaż. emeryt i wynagr.	Zasadniczy	Pobierany w formie dodatku do podatku dochod-	Od kapitałów i rent
W ciągu 7-miu dni po upływie mies. kalen. w którym nast. wypł. przez służb.						1. W ciągu 14 dni, od terminu płatności procentów względnie od daty zamkn. rachunków od wszystkich wypłaconych procentów oraz od przychodów z państwowych papierów procentowych. 2. W ciągu 2 miesięcy po upływie roku operacyjnego od rachunków kontokorentowych.
ditto						
ditto	Do 1-go przedpłata od osób fizycznych w wysok. połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu					
ditto			Do 15-go I-sza rata			
ditto						
ditto		Do 1-go przedpłata od osób prawnych w wysok. połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu	Do 15-go II-ga rata			

Miesiąc	Nazwa po					
					Przemysłowy	
	Gruntowy	Od nieruchomości w gm. miejskich i niektórych budynków w gm. wiejskich	Od lokali	Od placów budowlanych	O przedsięb. handl. I i II kat. i przedsięb. I-V prowadzących prawidłowe księgi handl. i przedsiębior. sprawozdaw.	Od przedsiębiorstw pozostałych nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych
Lipiec		II-ga rata		II-ga rata	ditto	
Sierpień					ditto	Do 15-go zaliczka za II kwartał
Wrzesień					ditto	
Październik		III-cia rata	II-ga rata	III-cia rata	ditto	Do 15-go zaliczka za III kwartał
Listopad	II-ga rata				1. ditto 2. Nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok następny.	
Grudzień					1. ditto 2. Nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok następny.	

d a t k u						
Dochodowy:				Wojskowy		Od kapitałów i rent
Od doch. z uposaż. sł., emerytur i wynagr. za naj. pracę	Od dochodów fundowanych osów fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowanych dochodów z uposaż. emeryt. i wynagr.	Zasadniczy	Pobierany w formie dodatku do podatku dochod.	
ditto						
ditto						
ditto	Do 15-go wpłata reszty podatku wymienionego w nakazie płatniczym		Do 15-go III-cia rata		Do 15-go	Patrz w kolumnie na stronie 91.
ditto						
ditto						
ditto			Do 15-go IV-ta rata			

Terminarz podatkowy i budżetowy.

A. TERMINARZ PODATKOWY.

A. DODATKI KOMUNALNE DO PODATKÓW PAŃSTWOWYCH I UDZIAŁ W TYCH PODATKACH.

Zgodnie z ust. 2-im art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) terminy płatności dodatków komunalnych do podatków państwowych są równoczesne z terminami płatności podatków państwowych.

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
od 1—30 kwietnia	I rata państw. podatku gruntowego.	§ 82 rozp. Min. Skarbu z 19.IX.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 821)
od 1—30 listopada	II rata państw. podatku gruntowego.	Jak wyżej.
do dnia 15 czerwca, sierpnia, października i lutego następnego roku	zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego.	art. 56 ust. z 15.VII. 1925 r. (D. U. R. P. z 1932 r. Nr. 17, poz. 110).
do 31 maja	roku bezpośrednio następującego po roku podatkowym płatny podatek przemysłowy od obrotu.	Jak wyżej.
listopad i grudzień poprzedzające rok podatkowy	miesiące, w których należy nabywać świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.	art. 30 ust. z 15.VII. 1925 r. (Dz. U. z 1932 r. Nr. 17, poz. 110).

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
koniec kwietnia, lipca, października, stycznia następnego roku	termin płatności raty pod. od nieruch. za I kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za II kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za III kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za IV kwartał.	§ 82 rozp. Min. Skarbu z 19.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).
do 30 kwietnia do 31 października	termin płatności półrocznych rat podatku od lokali.	art. 7 dekretu P. R. z dn. 14.XI.1935 (Dz. U. Nr. 82, poz. 505).
od 1 listopada, wzgl. do 30 dni po doręczeniu nakazu	termin płatności zasadniczego podatku wojskowego.	§ 14 rozp. Rady Ministrów z dn. 24.VIII. 1931 (Dz. U. Nr. 89, poz. 697).
równocześnie z uiszczeniem opłaty stemplowej	pobiera się dodatek na rzecz związków samorządowych od pism tyczących się przeniesienia własności rzeczy nieruchomych.	art. 13 ust. z 11.VIII. 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884).
15 września	termin płatności państwowego podatku dochodowego.	§ 82 rozp. Min. Skarbu z 19.IX.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 821).

B. PODATKI SAMOISTNE.

Terminy płatności samoistnych danin komunalnych zgodnie z § 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych zasadniczo ustanawiają same związki samorządowe.

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
przed 1 kwietnia	płatnik powinien być powiadomiony równocześnie o wysokości i terminach płatności wszystkich samoistnych danin komunalnych, wymierzonych w stosunku rocznym; wyjątek stanowią wypadki, kiedy podstawa wymiaru samoistnej daniny komunalnej powstanie dopiero w ciągu roku budżetowego.	art. 46 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. w brzmieniu ustalonem art. 26 rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.X.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846).
kwiecień listopad	termin płatności pierwszej raty, termin płatności drugiej raty samoistnych danin komunalnych.	art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884).

Terminy płatności niektórych samoistnych danin komunalnych, niewymierzanych w stosunku rocznym, wedle wzorowych statutowych danin:

1 i 16 każdego miesiąca	zainkasowane kwoty podatków od plakatów i szyldów oraz od anonsów winni właściciele przedsiębiorstw reklamowych oraz administracje czasopism wnosić do kasy gminnej.	terminy wskazane w statucie wzorowym wydanym przez Ministra Spraw Wewnętrznych.
do dn. 20 miesiąca do dn. 5 miesiąca	za pierwszą połowę miesiąca, za drugą połowę poprzedniego miesiąca osoby, odpowiedzialne za pobór podatku hotelowego, powinny wnieść wpływ z podatku do kasy miejskiej przy odpowiednim wykazie.	Jak wyżej.

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
w ciągu 2 dni po dniu zabawy	winien być wpłacony do kasy gminnej podatek od biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska względnie podatek ryczałtowy, zainkasowany przez przedsiębiorcę.	Jak wyżej.

Terminy uchwalania i zatwierdzania podatków:

w ciągu dni 15 po powzięciu uchwały	uchwała, podlegająca zatwierdzeniu powinną być wraz z odpowiedniemi danemi skierowana bezpośrednio do przełożonej władzy nadzorczej.	art. 39 ust. z 11.VIII. 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884).
w ciągu dni 15 od dnia powzięcia	uchwały nie podlegające zatwierdzeniu powinny być przedkładane w 1 egzemplarzu do wiadomości bezpośrednim władzom nadzorczym.	§ 2 rozporządz. Min. Spraw Wewnętrznych z 24.XI.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 937).
do końca grudnia	powinny być podejmowane uchwały w sprawie wprowadzenia lub zmiany samoistnych danin komunalnych, jak również uchwały w sprawie wysokości dodatków komunalnych.	art. 46 ust. z 11.VIII. 1923 r. w brzmieniu ustalonem art. 26 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.X.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846).
do 1 października roku, poprzedzającego okres budż.	uchwały, określające wysokość dodatków do ceny świadectw przemysłowych powinny zarządy związków samorząd. udzielać do wiadomości organom, powołanym do wymiaru.	§ 2 rozp. Min. Spraw Wewnętrz. z 23.XI. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 937).

B. TERMINARZ BUDŻETOWY.

Termin:	Czynność, której w tym terminie należy dokonać:	Podstawa prawna:
	Zarząd związku samorządow. układa preliminarz budżetowy w takim czasie by mógł być uchwalony i zatwierdzony przed rozpoczęciem roku obrachunkowego, przyczem przynajmniej na	§ 51 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11/1933 r., poz. 71).
14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady organu stanowiącego	należy wyłożyć tenże preliminarz do publicznej wiadomości i o wyłożeniu ogłosić w sposób w danej miejscowości przyjęty (np. rozplakatowanie, wybębnienie, ogłoszenie wójta przed kościołem wzgl. cerkwią i t. p.) a to celem umożliwienia płatnikom danin komunalnych przeglądania preliminarza i wnoszenia zarzutów i zastrzeżeń.	§ 51 ust. 2 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
7 dni	powinien być preliminarz wyłożony do przeglądu.	Jak wyżej.
1 stycznia	prekluzyjny (ostateczny) termin uchwalenia i przedłożenia władzy nadzorczej do zatwierdzenia preliminarzy budżetowych gmin wiejskich i wojewódzkich związków komunalnych: pomorskiego i poznańskiego.	§ 52 rozporządzenia wyżej przytoczonego.

Termin:	Czynność, której w tym terminie należy dokonać:	Podstawa prawna:
1 lutego	termin — jak wyżej — dla gmin miejskich.	§ 52 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
1 marca	termin — jak wyżej — dla powiatowych związków samorządowych.	Jak wyżej.
31 marca	wygasają wszelkie przewidziane w budżecie kredyty i po dniu tym nie wolno uskuteczniać żadnych nowych wydatków na poczet kredytów ubiegłego okresu budżetowego.	§ 47 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
31 lipca	ostateczny termin, do którego zarząd związku samorządowego powinien złożyć organowi stanowiącemu do rozpoznania roczne sprawozdanie rachunkowe za ubiegły okres obrachunkowy.	art. 9 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.VI.1924 r. (Dz. U. R. P. Nr: 51, poz. 522).
30 września	ostateczny termin przyjęcia względnie odmówienia przyjęcia rocznego sprawozdania rachunkowego przez organ stanowiący.	§ 49 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
31 marca	ostateczny termin — jak wyżej — dla miast liczących powyżej 250 tysięcy mieszkańców i dla związków komunalnych, podlegających nadzorowi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.	Jak wyżej.

Edmund Kopczyński
Inspektor Samorządu Gminnego
na powiat Błoński.

Terminarz ważniejszych czynności gmin wiejskich i miejskich niewydzielonych.

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Styczeń.		
1	Zarządy gmin przystępują do wyśledzenia miejsca zamieszkania lub pobytu tych osób, które zostały wpisane do rejestru poborowego na podstawie wyciągu z ksiąg stanu cywilnego, a których miejsce zamieszkania lub pobytu nie jest znane.	§ 81 Rozp. z dn. 28. VIII.1934 r. (D. U. Nr. 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
1	Przesłać Wydziałowi Powiatowemu do zatwierdzania preliminarze budżetowe gmin wiejskich.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r. p. poz. 71).	gmin wiejskich
1	Wyłożenie spisów poborowych, na przeciąg dwóch tygodni do przejrzenia w Zarządzie gminnym.	Art. 27 ust. o służbie wojskowej (D. U. Nr. 60 z 1933 r., poz. 455) i § 93 rozp. wyk. z dn. Nr. 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
1	Dowody tożsamości koni padłych, zabitych, skradzionych i t. p. niszczą Urzędy prowadzące ewidencję koni we własnym zakresie. Jeden egzemplarz protokułu Urząd niszczący przesyła powiatowej władzy admin. ogólnej.	Instrukcja o prowadzeniu ewidencji koni.	„ „
3	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 5 rozp. wyk. z dn. 12 maja 1933 r. (D. U. Nr. 52, p. 397).	gmin miejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za IV kwartał.	§ 37 Rozporządzenia M. S. Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
5	Sporządzić i przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie kwartalne za IV kw. gmin. kasy poż.-oszczędn.	Reskrypt Min. Spraw Wewn. z dn. 5.VII. 1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 10	Podać do wiadomości publ. wysokość opłat, jakie wolno pobierać za odchowanie ogierów premjowanych z klaczami.	§ 12 Rozp. Min. Roln. z dn. 13.II.1931 r. (D. U. Nr. 44, poz. 389).	gmin miejskich i wiejskich
do 10	Przesłać Wydziałowi Powiatowemu półroczny wykaz niezałatwionych spraw.	§ 23 nowej instrukcji kancelaryjnej, okólnik Min. Spraw Wewn. z dn. 16.XI.1933 r. Nr. SS. 18/2/2.	gmin wiejskich
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów stanu cywilnego dotyczących wypadków urodzenia, zgonu lub zawarcia związku małżeńskiego w ub. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dnia 13.VI.1934 r. (D. U. Nr. 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie półroczne z działalności gminnej kasy poż. oszczędn.	Rozp. Wojew. Warsz. z dn. 8.X.1929 r. Nr. SF. III 9-1.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
15	Przesłać 2 egz. rejestrów poborowych do Starostwa.	§ 96 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (D. U. Nr. 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Przesłać Urzęd. Woj. dane co do wymierzonych opłat Państw. Fund. Drog. uiszczenia i zaległości.	§ 3 Rozp. Wykonawcz. z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. Nr. 25, p. 150).	gmin miejskich
do 15	Przesłać Starostwu wykaz statystyczny zapisanych w księgach koni wg. stanu z dn. 1 stycznia.	Instrukcja z dnia 23 lutego 1931 r. wydana zgodnie z Rozp. z dnia 23 marca 1928 r. i 3 grudnia 1928 r. (D. U. Nr. 44 z 1928, poz. 425 i Nr. 94 z 1930 r., poz. 740.)	gmin miejskich i wiejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 Rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (D. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
styczeń	Wysłanie do inspektora powiatowego Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych wykazu doprowadzonych do stanu używalności budowli których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (IV kwartał).	Art. 22 p. 2 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (D. U. Nr. 8 z 1933 r. poz. 22).	gmin miejskich i wiejskich
"	Uchwalenie preliminarza budżetowego przez Radę Miejską.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt dokonanych poza nadzorem wet.	§ 3 Rozp. Rady Min. z dn. 20.V.1927 r. (D. U. Nr. 49, poz. 441).	gmin miejskich i wiejskich
do 31	Termin płatności IV raty podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (D. U. Nr. 91, poz. 821).	,, ,,
do 31	Termin płatności IV raty podatku od placów budowlanych.	Jak wyżej.	,, ,,

Luty.

1	Przesłanie Wydziałowi Powiatowemu preliminarza budżetowego, uchwalonego w miastach.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6.XII. 1933 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich
1	Sporządzenie bilansu i sprawozdania rocznego z działalności gminnej kasy poż.-oszczędn. i uzyskanie zatwierdzenia przez Radę Gminną. (Termin przesłania Wydz. Pow. najpóźniej 15 kwietnia).	§ 59 Statutu normalnego dla gminnych kas poż.-oszczędn. (D. U. Nr. 35—1925, p. 239).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za IV kwartał.	§ 82 rozp. z dn. 19. IX.1934 r. D. U. Nr. 91, poz. 821.	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Marzec.		
1—15	Sporządzenie wykazów osób, podlegających ochronnemu szczepieniu ospy.	Rozp. z dn. 19.VII. 1919 (D. U. Nr. 63, poz. 372).	gmin miejskich i wiejskich
1—15	Sporządzenie rozkładów imiennych na 1 ratę podatku gruntowego. Wypełnienie kwitarjuszy dla sołtysów na pobór I raty podatku gruntowego. Doręczenie rozkładów i kwitarjuszy na podatek gruntowy sołtysom, celem dokonania poboru podatku.	Art. 122, 135 zbioru praw rosyjskich, tom V, wyd. 1893 r. § 2 rozp. z dn. 6.XII.1932 o kasow. i rachunkowości związków komun. (D. U. Nr. 11, poz. 72).	gmin wiejskich
1—15	Wymiar samoistnych danin komunalnych.	Art. 46 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 24.X. 1934 r. (D. U. Nr. 94, poz. 846).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłanie do Starostwa wykazów osób, podlegających szczepieniu ospy.	Rozp. z dn. 19.VII. 1919 r. (D. U. Nr. 63, poz. 372).	" "
15—30	Doręczenie płatnikom samoistn. danin kom. nakazów płatniczych, czyli zawiadomień o wysokości i terminach płatności tych danin.	Art. 46 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 24.X. 1934 r. (D. U. Nr. 94, poz. 846).	" "
15—30	Sporządzić i doręczyć nakazy płatnicze podatku od gruntów państwowych. Termin płatności w kwietniu i w listopadzie.	Art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (D. U. Nr. 106 z 1933 r. poz. 884).	" "
31	Zakończenie wszelkich operacji gotówkowych i zamknięcie rachunków kasy gminnej.	§ 38 rozp. wykonawcz. M. S. W. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 72).	" "
31	Wygaśnięcie wszelkich kredytów przewidzianych w budżecie i utrata prawa uskuteczniania wydatków na poczet kredytów ubiegłego okresu budżetowego.	§ 47 Rozporz. z dnia 6.XII.1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 31|III	Dla wykonania wymiaru podatku wyrównawczego Urzędy Gminne otrzymują od urzędów skarbowych dane liczbowe, dotyczące zasadniczego podatku gruntowego cen wykupionych przez płatników świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych oraz dane liczbowe dotyczące państwowego podatku od budynków.	Rozporządzenie wykonawcze Min. Spraw Wewn. z dn. 20 sierpnia 1931 r. (D. U. Nr. 86, poz. 673).	gmin wiejskich
31	Właściciele ogierów nie uznanych obowiązani są uiszczać na rzecz Izb rolniczych opłatę w wysokości 50 zł. od każdego nie uznanego ogiera za każdy rok kalendarzowy. Opłatę, przewidzianą w ustępie poprzedzającym pobierają Zarządy gmin, przyczem za czynności te otrzymują 25% pobranych opłat.	Art. 6 ustawy z dn. 13 marca 1934 r. (D. Ust. Nr. 32, poz. 284 i § 19 rozp. Min. Roln. i Reform Roln. z dn. 2 lipca 1935 r. (D. U. Nr. 52 ,poz. 339).	gmin miejskich i wiejskich

Kwiecień.

1	Otrzymanie od Wydziału Pow. zatwierdzonego budżetu.	§ 8 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 17.VI. 1924 r. (Dz. U. Nr. 51 z 1924 r. poz. 522).	gmin miejskich i wiejskich
1	Termin płatności kwartalnej raty opłat Państwowego Fund. Drogowego.	§ 5 rozporządz. wykonawczego z dn. 12 maja 1933 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 397).	gmin miejskich
1	Właściciele ogierów trzyletnich i starszych obowiązani są zgłaszać je corocznie najpóźniej do 1 kwietnia do Zarządów gmin, w których obrębie ogiery mają miejsce stałego postoju i zawiadomić Zarządy gmin w ciągu 14 dni o wytrzebieniu, padnięciu lub pozbyciu ogiera.	§ 17 Min. Roln. i Reform Roln. z dnia 2.VII.1935 r. (D. U. Nr. 52, poz. 339).	gmin miejskich i wiejskich
1—30	Termin płatności I raty podatku wyrównawczego.	Ustawa z dn. 20 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 172).	gmin wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1—30	Termin płatności I raty składki ogniowej.	Art. 31 ustawy z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 poz. 22).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić zestawienie kwartalne o stanie kasy gminnej za I kwartał danego roku.	§ 37 Rozp. Min. Spr. Wewn. i Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 poz. 72).	" "
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne za I kwartał gm. kasy poż.-oszczędn.	Reskrypt Min. Spraw Wewn. z dn. 5 lipca 1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane có do wymierzonych opłat Państw. Funduszu Drogowego uiszczenia zaległości.	§ 3 Rozp. Wykonawczego z dnia 17 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 25, poz. 150).	gmin wiejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10.IX.1930 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów stanu cywilnego, dotyczących wypadków urodz., zgonu lub zawarcia związku małżeńskiego w ubiegłym kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dn. 13.VI.1934 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
do dnia 15	Termin płatności I raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (D. U. Nr. 91, poz. 821).	" "
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt, dokonanego poza nadzorem weterynaryjnym.	§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20.V.1927 r. (Dz. U. Nr. 49, poz. 414).	" "
kwiecień	Wysłać do inspektora powiatowego Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych wykaz budowli doprowadzonych do stanu używalności, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia za I-szy kwartał.	Art. 22 p. 2 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 r., poz. 22).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
kwiecień	Termin płatności samoistnych danin komunalnych (I półrocze).	Art. 54 ust. 1 ustąwy o finansach komunalnych w redakcji rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr. 94, poz. 846).	gmin miejskich i wiejskich
do 30	Termin płatności I raty (półrocznej) podatku gruntowego.	Art. 82 rozp. z dn. 19 września 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	,, ,,
do 30	Ostateczny termin dla uzgodnienia salda rachunków, zamknięcia rachunków i sporządzenia rocznego zamknięcia rachunkowego.	§ 39 rozporządzenia wykonawczego z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 72).	,, ,,
do 30	Termin płatności I raty podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.	§ 82 rozporządzenia z dn. 19.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	,, ,,
do 30	Termin płatności I raty podatku od lokali (za I półrocze).	Art. 7 dekretu z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. Nr. 82, poz. 505).	,, ,,
do 30	Termin płatności I raty podatku od placów budowlanych.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	,, ,,

Maj.

1—30	Sporządzić spisy koni od czterech lat na spęd obdzielenia dowodami tożsamości koni.	Rozp. Prezyd. Rzplitej z dn. 8.XI.1927 o obowiązku odstęp. zwierząt pociągowych § 2 instr. o prowadz. ewidencji.	gmin miejskich i wiejskich
1—30	Ogłosić przypomnienie o obowiązku niszczenia ostu.	§ 3 rozp. Ministra Roln. z dn. 27 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 41, poz. 363).	,, ,,
do 15	Powołanie kom. gminnych dla dokonania szacunku powierzchni zasiewów dla gospodarstw o obszarze ogólnym powyżej 50 ha oraz plonów.	§ 4 instrukcji w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120 z 1932 r. poz. 151).	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15	Dopilnowanie aby w gromadach odbyły się zebrania rad gromadzkich (zebr. gromadzkich) dla rozpatrzenia sprawozdania z działalności sołtysa oraz z wykonania budżetu gromadzkiego.	Art. 24 ustawy z dn. 23.III.1933 r. (Dz. U. Nr. 35, poz. 294).	gmin wiejskich
w ciągu tygodnia po powołaniu komisji o której mowa wyżej	Zebrać informacje o powierzchni zasiewów.	§ 7 jak wyżej.	gmin miejskich i wiejskich
w ciągu następnego tygodnia po powołaniu komisji o której wyżej	Winno się odbyć posiedzenie Komisji celem oszacowania powierzchni zasiewów poszczególnych upraw.	§ 7 jak wyżej.	" "
15	Wykonanie robót szarwarkowych na drogach gminnych. Zakończenie robót 15.VI. Roboty szarwarkowe mogą być wykonywane i w porze jesiennej w wolnym od zajęć polowych czasie.	Art. 29 z dn. 10.XII. 1920 r. ust. o budowie i utrzymaniu dróg (Dz. U. Nr. 6 z 1921 r., poz. 32).	" "
15-20	Szczepienie ospy.	Rozp. z dn. 19.VII. 1919 r. (Dz. U. Nr. 63, poz. 372).	" "
30	Pobór rekruta przez Komisję poborową.	Art. 37 ustawy o powszechnym obow. służby wojsk. (Dz. U. Nr. 60 z 1933, poz. 455).	" "
31	Termin płatności podatku przemysłowego od obrotu.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy

Czerwiec.

10	Zakończenie czynności związanych z szacunkiem powierzchni zasiewów w gospodarstwach poniżej 50 ha.	§ 9 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120 1932 r. poz. 151).	gmin wiejskich i miejskich
do 5	Zakończenie sprawozdania i zaświadczenia formul. „Aw“ (do rejestracji powierzchni zasiewów).	§ 12 jak wyżej	„ „
od 5 do 10	Zamknięcie obliczenia wszystkich zasiewów na formul. „Aw“.	§ 13 jak wyżej.	„ „
od 10 do 15	Wpisanie do formularza „a“ danych o zasiewach w gospodarstwach od 50 ha.	§ 14 jak wyżej.	„ „
do 15	Odsyłka formul. gminnych „a“ do Starostwa wraz z formularzami „Aw“ a również „Am“.	§ 15 jak wyżej.	„ „
do 15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za I kwartał.	§ 82 rozp. z dn. 19.9 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	„ „
do 15	Termin płatności II raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	Jak wyżej.	„ „
25	Sporządzić wykaz dowodów koni padłych. (Termin przesłania do Starostwa 1 lipca).	Instrukcja o prowadzeniu ewidencji koni.	„ „

Lipiec.

1	Wysłać do Inspektora Powiatowego Powszechnego Zakładu Ubezp. Wzajemnych wykaz doprowadzonych do stanu używalności budowli, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (za II kw.).	Art. 22 p. 2 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. Dz. U. Nr. 8 z 1933 r. poz. 2.	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państw. Fund. Drogowego.	§ 5 rozp. wykonawczego z dn. 12 maja 1933 r. D. U. Nr. 52, poz. 397.	gmin miejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za II kwartał.	§ 37 rozp. Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. II z 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne gm. kasy poż.-oszczędn. za II kwartał.	Reskrypt Min. Spr. Wewn. z dn. 5 lipca 1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 10	Przesłanie Wydz. Powiatowemu półrocznego wykazu niezałatwionych spraw.	§ 23 nowej instrukcji kancelaryjnej Okólnik Min. Spr. Wewn. z dn. 16.XI.1933 r. Nr. S.S. 18/2/2.	gmin wiejskich
10	Sporządzić rozkład podatku gruntowego do zastosowania degresji. Termin przedłożenia Urzędowi Skarbowemu 1 sierpnia.	Rozp. Min. Skarbu w por. z Min. Spr. Wewn. z dn. 15.III. 1923 r. (Dz. U. Nr. 73).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie półroczne z działalności gm. kasy poż.-oszczędn.	Rozp. Woj. Warszaw. z dn. 8.X.1929 r. Nr. S. F. III.—9.—I.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego dotyczących wypadków urodzenia, zgonu lub zawarcia związku małżeńskiego w ubiegł. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego 13.VI. 1934 r. D. U. Nr. 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Funduszu Drogowego w uiszczeniu i zaległości.	§ 3. rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
od 1 do 20 lipca	Dokonanie spisu zwierząt gospodarskich.	§ 19 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120/1932 r., poz. 151).	gmin miejskich i wiejskich
od 20 lipca do 5 sierpnia	Sprawdzenie danych zebranych podczas spisu zwierząt gospodarskich.	§ 21 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120/1932 r., poz. 151).	,, ,,
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt dokonanego poza nadzorem wet.	§ 3 rozp. Rady Min. z dn. 20.X.1927 r. (D. U. Nr. 49, poz. 441).	,, ,,
do 31	Termin płatności II raty podatku od nieruchomości.	§ 82 rozp. z dn. 19.9 1934 r. Dz. U. Nr. 91, poz. 821.	,, ,,
do 31	Termin płatności II raty podatku od placów budowlanych.	Jak wyżej.	,, ,,

Sierpień.

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
5	Zakończenie sprawdzenia danych zebranych podczas spisu zwierząt gospodarskich, sporządzenie gminnego zestawienia na formularzach ,,b' oraz przesłanie formularzy do Starostwa.	§ 21 i 22 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w strawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120 1932 r. poz. 151).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Urzędy gminne i magistraty otrzymują od urzędników stanu cywilnego wyciągi z metryk urodzenia i zmarłych płci męskiej, które w danym roku kalendarzowym ukończyły, ukończą lub ukończyłyby, gdyby żyły, 18 lat.	służbie wojskowej (D. U. Nr. 60 z 1933 poz. 455) oraz § 70 rozp. z dn. 28 sierpnia 1934 Art. 28 ustawy o r. (Dz. U. Nr. 83 poz. 757).	,, ,,
15	Gminy wzywają mężczyzn, którzy w danym roku ukończyli lub ukończą 18 lat życia, do osobistego zgłoszenia się, celem wpisania do rejestru poborowych.	§ 72 rozp. wykonawczego (Dz. U. Nr. 83, poz. 757 z roku 1934).	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za II ratę.	§ 82 rozp. z dn. 19.9 1934 r. Dz. U. Nr. 91 poz. 821.	gmin miejskich i wiejskich
16	Pierwsze posiedzenie komisji gminnej, celem oszacowania przeciętnych plonów ziemiopłodów wymienionych w formularzu „c".	§ 24 instrukrji z dn. 18 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120 z 1932 r. poz. 151).	„ „

Wrzesień.

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1	Sporządzić spis ogierów (licencja ogierów). Termin przesłania Starostwu 15 września.	Ustawa z dn. 23.I. 1925 r. o państw. nadzorze nad ogierami (Dz. U. Nr. 17 poz. 113).	gmin miejskich i wiejskich
1	Przesłanie Wydz. Powiatowemu sprawozdania rocznego z wykonania budżetu do wiadomości.	§ 49 rozp. M. S. W. z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11, 1933 r. poz. 72).	„ „
wrzesień 1-30	Przyjmowanie zgłoszeń osób, które ukończą 18 lat życia, celem wpisania do rejestru (wzór Nr. 3). Przyjmowanie zgłoszeń ma być zakończone w dniu 30 września.	§ 73 i 78 rozp. 28/8 1934 r. (Dz. U. Nr. 83 z 1934 r. poz. 757).	„ „
do 15	Dozory Szkolne obowiązane są przesłać Radom Szkolnym budżety wydatków szkolnych na następny rok.	Rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. 6 czerwca 1931 r. (Dz. U. Nr. 70 poz. 570).	„ „
do 15	Przełożeni gmin wzywają mężczyzn, którzy w danym roku ukończyli lub ukończą 20 lat życia oraz mężczyzn należących do roczników starszych do 50 lat życia, którzy jeszcze nie zgłaszali się do rejstru i nie figurują w listach poborowych, aby się zgłosili ponownie w dniu przez ten zarząd wyznaczonym w ciągu miesięcy października i listopada, celem wpisania do rejestru poborowych.	§ 83 rozp. z dn. 28.8 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
15	Termin płatności III raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	gmin miejskich i wiejskich
od 25	Sporządzić rozkłady imienne na II ratę podatku gruntowego i wypełnić kwitarjusze dla sołtysów na pobór II raty gruntowego podatku termin płatności do 30 listopada.	§ 2 rozp. z dn. 6.XII. 1932 r. o kasowości i rachunkowości Zw. K. (Dz. U. Nr. 11, poz. 72).	" "
do 30	Obowiązanych do zgłoszenia się do rejestracji, którzy pozostają w więzieniach, aresztach, zakładach poprawczych lub zakładach dla umysłowo chorych, zgłaszają kierownicy więzień, zakładów, przesyłając właściwym zarządom gmin. imienne wykazy tych osób (wzór Nr. 12).	§ 76 rozp. z dn. 28.8 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	" "

Październik.

1	Przesyłać Wydz. Pow. sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z materjałami finansowemi oraz uchwałą organu uchwalającego stwierdzającą przyjęcie sprawozd. względnie odmowę przyjęcia.	§ 49 rozp. Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
1	Poczynić przygotowania do zebrań kontrolnych rezerwistów i pospolitego ruszenia (sprawdzić ewidencję, zawiadomić zainteresowanych o terminie stawiennictwa). Zebrania kontrolne odbywają się w październiku i listopadzie.	Art. 97 ustawy o powszechnym obow. służby wojsk. (Dz. U. Nr. 60 z 1933 r. poz. 455).	" "
1	Sporządzić rozkłady na II ratę podatku drogowego. Terminy płatności listopad.	Art. rozporz. Prez. Rzplitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. U. Nr. 36 poz. 335).	" "
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 5 rozp. wyk. z dn. 12 maja 1930 r. (Dz. U. Nr. 52, p. 397).	gmin miejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcji	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 1|X roku poprzedzającego okres budżetowy	Zarządy Związków komunalnych mają obowiązek udzielania do wiadomości organom powołanym do wymiaru dodatków do ceny świadectw przemysłowych, uchwał określających wysokość tych dodatków.	§ 2 rozp. z dn. 23.XI. 1932 r. (Dz. U. Nr. 113, poz. 937).	gmin miejskich i wiejskich
październik	Wysłać Inspektorowi Powszechnego Zakł. Ubezp. Wzajemnych wykaz doprowadzonych do stanu używalności budowli, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (za III kwartał).	Art. 22 p. 2 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 r. p. 22.	„ „
od 1-go	Początek terminu płatności podatku wyrównawczego (koniec terminu 30 listopada).	Ustawa z dn. 20 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 172).	tylko gmin wiejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za III kwartał danego roku.	§ 37 rozp. M. S. W. i M. S. z dn. 6.XII. 1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne gm. kasy poż.-oszczędn. za III kwartał.	Reskrypt Min. S. W. z dn. 15.VII.1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 15	Termin płatności 2 raty składki ogniowej (od 15.X do 15.XI).	Art. 31 ustawy z dn. 27.V.1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 r. poz. 22).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Przesłać Urzęd. Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Fund. Drogowego o uiszczeniu zaległości.	§ 3 rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
od 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów stanu cywilnego, dotyczących wypadków urodz., zgonu, lub zawarcia związku małżeńsk. w ubiegł. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dn. 13.VI.1934 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
od 15	Termin płatności 2 półroczn. raty podatku gruntowego (od 15.X do 30.XI).	Art. I ust. z dn. 12. II.1930 r. (Dz. U. Nr. 14, poz. 102).	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
15	Drugie posiedzenie komisji celem ustalenia przeciętnego plonu pszenicy i innych ziemiopłodów.	§ 24 instrukcji z dn. 28 maja 1932 r. w sprawie statyst. produkcji rol. (Monitor Polski Nr. 120 z 1932 r. poz. 151).	gmin miejskich i wiejskich
31	Trzecie posiedzenie komisji gminnej celem ustalenia przeciętnego plonu ziemiopłodów.	Jak wyżej	,, ,,
od 30	Rejestry poborowych będą utrzymywane w aktualności do października tego roku w którym zarejestrowani kończą 20 lat życia.	§ 82 rozp. z dn. 28.8 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,
do 31	Termin płatności III raty podatku od nieruchomości.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. Dz. U. Nr. 91, poz. 821.	,, ,,
do 31	Termin płatności II raty podatku od lokali (za II półrocze).	Art. 7 Dekretu z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. Nr. 82, poz. 506).	,, ,,
do 31	Termin płatności III raty podatku od placów budowlanych.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	,, ,,
do 15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za III kwartał.	Jak wyżej.	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Listopad.		
1	Termin płatności podatku wojskowego.	§ 14 rozp. Rady Ministrów z dn. 24 sierpnia 1931 r. (Dz. U. Nr. 89, poz. 697).	gmin miejskich i wiejskich
1	Nadesłanie władzom gminnym przez Radę Szkolną Pow. budżetu wydatków na potrzeby szkolnictwa powszechnego.	Rozp. z dn. 6 czerwca 1931 r. (Dz. U. Nr. 70, poz. 570).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Przeprowadzenie dochodzeń co do obecnego miejsca stałego zamieszkania osób zamieszczonych w wyciągu metryk urodzenia otrzymanym od urzędnika stanu cywilnego i przesłanie wyciągów do właściwych urzędów.	§ 71 rozp. z dn. 28. 8.1934 r. (Dz. U. Nr. 83 z 1934 r. poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
1	Nadzwyczajny podatek od niektórych zajęć zawodowych.	Art. 1 (Dz. U. Nr. 71 z 1934 r., poz. 719).	gmin miejskich i wiejskich
1—15	Zebranie materj. budżetowego przez poszczególne komisje radzieckie. W tym celu komisje przystępują do ułożenia projektu preliminarza budżetowego, każda komisja w swoim dziale, a więc komisja drogowa objeżdża drogi i mosty, sporządzając krótkie kosztorysy, komisja opieki społecznej sporządza zestaw. kredytów potrzebnych na wydatki połączone z wykonaniem obowiązku opieki społecznej i t. p. Następnie komisja budżetowa na podstawie zebranego materjału sporządza plan preliminarza budżetowego, który wnosi się pod obrady Zarządu Gminy.	§ 53 rozp. M. S. W. z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich gmin wiejskich
25—30	Ułożenie preliminarza budżetowego przez zarząd gminy.	Jak wyżej.	gmin wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
15—25	Rozpatrzenie preliminarza budżetowego przez komisję budżetową czy rewizyjną celem udzielenia opinji radzie gminnej.	Jak wyżej.	gmin wiejskich
15	Koniec płatności 2 raty składki ogniowej (początek 15.X).	Art. 31 ust. z dn. 27. V.1927 r. (Dz. U. Nr. 13, z 1933 r. poz. 22).	gmin wiejskich i miejskich
do 30	Koniec poboru drugiej raty podatku gruntowego.	§ 82 rozp. z dn. 19. IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	,, ,,
30	Koniec płatności drugiej półrocznej raty podatku gruntowego.	§ 82 rozp. z dn. 19. IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	,, ,,
Listopad	Termin płatności podatku wyrównawczego.	Ustawa z dn. 20.III. 1931 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 172).	,, ,,
,,	Termin płatności samoistnych danin komunalnych 2 półrocze.	Art. 54 ustęp 1 ustawy o fin. kom. w redakcji rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr. 94, poz. 846).	,, ,,
do 30	Ponowne zgłoszenie się osób, które w danym roku kończą 20 lat życia ma być dokonane w zarządzie gminy, właściwej dla miejsca zamieszkania obowiązanego do rejestru. Ponowne przyjmowanie zgłoszeń winno być zakończone w dniu 30 listopada.	§ 84 i 87 rozp. z dn. 28.VIII.1934 r. (D. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,
do 30	Obowiązanych do powtórnego zgłoszenia się, pozostających w zakładach poprawczych, w zakładach dla umysłowo chorych, aresztach lub więzieniach, zgłaszają kierownicy tych zakładów, przesyłając do dn. 30 listopada danego roku właściwym zarządom gmin imienne wykazy tych osób (wzór Nr. 12).	§ 86 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy

Grudzień.

1	Ułożenie przez Zarząd gminnej kasy oszczędnościowej preliminarza budżetowego kasy na rok następny i uzyskanie zatwierdzenia przez Radę Gminną.	Punkt 6 § 49 statutu normalnego dla gminnych kas poż. oszczędnościowych (D. U. Nr. 35 z 1925 r. poz. 239).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 5	Nadesłanie przez sołtysów do zarządów gminnych preliminarzy budżetowych gromad.	Art. 24 ust. z dn. 23. III.1933 r. (Dz. U. Nr. 35, poz. 294).	gmin wiejskich
15	Termin płatności 4 raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z dn. 19. IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	gmin wiejskich i miejskich
1-15	Preliminarz gminy ułożony przez Zarząd gminy wykłada się na 14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady rady gminnej na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości, ogłaszając o wyłożeniu w sposób w danej miejscowości przyjęty (przez rozplakatowanie, ogłoszenia przed kościołem) w celu umożliwienia płatnikom danin komunalnych, przeglądania preliminarza i wnoszenie zarzutów i zastrzeżeń.	§ 51 rozp. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin wiejskich
15-25	Uchwalenie preliminarza budżetowego przez radę gminną.	§ 1 jak wyżej.	gmin wiejskich
do 15	Podanie do wiadomości publicznej terminu i miejsca wyłożenia rejestrów poborowych do wglądu. (od 1 do 15 stycznia).	§ 93 rozp. wyk. z dn. 28.VIII.1933 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
1-15	Rozpatrzenie i przyjęcie projektu preliminarza budżetowego przez Magistrat.	§ 51 rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11, z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
30	Wyłożenie uchwalonego przez Magistrat projektu preliminarza budżetowego na 14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady rady miejskiej na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości, ogłaszając o wyłożeniu w sposób w danej miejscowości przyjęty.	§ 51 rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich
30	Sporządzić liczbowy wykaz koni zapisanych do ksiąg ewidencyjnych i wykaz koni padłych. Termin przesłania do 1-go stycznia.	Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 5. XI.1927 r. (Dz. U. Nr. 98, poz. 859).	gmin miejskich i wiejskich
30	Sporządzenie drugiego egzemplarza rejestru poborowych (czystopisu).	§ 91 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,
Grudzień	Rozplakatowanie obwieszczeń o opłatach od ogierów nieposiadających świadectw uznania.	§ 1 instrukcji Min. Rolnictwa z dn. 12. VI.1931 r. (Dz. Urz. Woj. Warsz. Nr. 9, z 1931 r.).	,, ,,
15-31	Wyłożenie rejestrów poborowych na przeciąg 2 tygodni do publicznego przeglądu.	Art. 27 ust. o służbie wojsk. (D. U. Nr. 60 z 1933 r. poz. 455) i § 93 rozp. wykon. z dn. 28.VIII.1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,
do 30	Powzięcie uchwał w sprawie wprowadzenia lub zmiany samoistnych danin komunalnych oraz uchwał w sprawie wysokości dodatków komunalnych do podatków państwowych.	Art. 46 ustawy o fin. kom. redakcji rozp. Prez. Rzplitej z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr. 94, poz. 846).	,, ,,

Terminy ogólne.

W m-cach listopadzie i grudniu	Należy nabywać świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.	Art. 30 ust. z dn. 15 lipca 1925 r. o państ. podatku przemysł. (D. U. Nr. 17 z 1932 r. poz. 110).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 14 dni	Po otrzymaniu wpływów z podatku dochodowego Kasy Skarbowe są obowiązane wypłacić udział należny związkom komunalnym.	Art. 58 ust. 2 ustawy o tymcz. ureg. fin. kom. (Dz. U. Nr. 106 z 1932 r. poz. 884).	gmin wiejskich i miejskich
1 i 6 każdego m-ca	Termin wpłaty do kas gminnych podatku od plakatów i szyldów oraz anonsów zainkasowanego przez właścicieli przedsiębiorstw oraz administracje czasopism.	Statut wzorowy dołączony do § 73 rozp. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. Nr. 113, poz. 37).	„ „
do dn. 20 każdego m-ca do dn. 5 każdego m-ca	Wpłata do kas gminnych podatku hotelowego przez osoby odpowiedzialne za pobór tegoż podatku: a) za I połowę miesiąca, b) za II połowę miesiąca.	Wzorowy statut podatku hotelowego (patrz Skarbowość samorządu terytorjalnego w opr. Porowskiego i innych str. 426).	„ „
1 i 15 każdego m-ca	Wpłata do kasy miejskiej, podatku od oświetlenia elektrycznego i gazowego.	Jak wyżej str. 430.	„ „
Na trzeci dzień po zainkasowaniu	Tak samo od biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, zainkasowanego przez przedsiębiorstwa.	§ 76 rozp. z dn. 13. XI.1932 r. (Dz. U. Nr. 113, poz. 937).	„ „
W 10 dni po dokonaniu potrąceń	Wpłacić składki należne Ubezpieczalni Społecznej.	Art. 218 ust. z dn. 28 marca 1933 r. (Dz. U. Nr. 51, poz. 396).	„ „
W 7 dni po potrąceniu	Wpłata do kasy skarbowej specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych.	Art. 7 Dekretu z dn. 14.XI.1935 r. Dz. U. Nr. 82, poz. 503.	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
W ciągu dni 15 po powzięciu uchwały podatkowej	Uchwała podlegająca zatwierdzeniu powinna być wraz z odpowiedniemi danemi skierowana bezpośrednio do władzy nadzorczej.	Ust. 1 art. 39 ust. o tymcz. ureg. fin. kom. (Dz. U. Nr. 106 z 1932 r. poz. 84).	gmin wiejskich i miejskich
W ciągu dni 7 od dnia otrzymania	Władza której niewłaściwie przedłożono uchwałę powinna ją skierować do władz właściwych.	Jak wyżej.	,, ,,
W ciągu 60 dni od dnia otrzymania	Termin wyznaczony władzy nadzorczej dla zatwierdzenia uchwały.	Ust. 2 art. 39 ust. o tymcz. ureg. fin. kom. (Dz. U. Nr. 106 z 1932 r. poz. 884).	,, ,,
W ciągu dni 15 od dnia powzięcia uchwały	Uchwała niepodlegająca zatwierdzeniu powinna być przedłożona w jednym egz. do wiadomości bezpośrednio władzom nadzorczym.	Ust. 1 § 2 rozp. II Min. Spr. Wewn. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. Nr. 113, poz. 937).	,, ,,
Przynajmniej na 1 m-c przed rozpoczęciem okresu budżetowego	Uchwały określające wysokość dodatków komunalnych do państw. podatku (opłat) zarządy związków komunalnych powinny udzielać do wiadomości organom powołanym do wymiaru właściwych podatków państwowych.	Ust. 4 § 1 jak wyżej.	,, ,,
Codziennie	Uzgodn. kasy gminnej.	§ 15 rozp. z dn. 6. XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 27).	gmin miejskich i wiejskich
W dni ustalone przez Magistraty wzgl. Rady gminne	Wpłata do kas gminnych wpływów zainkasowanych przez poborców.	§ 19 jak wyżej.	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Przynajmniej raz na kwartał	Kontrola kasy gminnej i rachunkowości przez Komisję Rewizyjną.	§ 52 rozp. z dn. 6. XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933, poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
Przynajmniej raz na m-c	Posiedzenia Rad Miejskich oraz posiedzenia Rad Gminnych.	Art. 24 Dekretu o samorządzie miejskim (Dz. Pr. Nr. 13 z 1919 r. poz. 140). Art. 8. Dekr. o Radach Gminych z dn. 28.XI. 1918 r.	" "
Przynajmniej co 2 tygodnie	Zebranie sołtysów w urzędach gminnych.	Potrzeba załatwienia spraw oraz celem instruowania i pouczenia sołtysów.	gmin miejskich
W 7 dni po uchwale Rady Miejsk. i Rady Gminnej	Wysłanie odpisu uchwały do Wydziału Powiatowego.	Art. 37 Dekretu o samorządzie miejskim oraz § 27 instrukcji dla Rad Gm. z dn. 24. III.1919 r.	gmin miejskich i wiejskich
Po upływie miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła wypłata przez służbodawcę	Wpłata do Kasy Skarbowej podatku dochodowego od uposażeń służbowych, potrąconego przy wypłacie uposażenia.	§ 82 rozp. wyk. z dn. 19 września 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	" "
Po każdorazowej wypłacie pobor. miesięcznych	Wpłata do Funduszu Emerytalnego opłat i dopłat emerytalnych.	Statut wzorowy dołączony do okólnika Min. Spr. Wewn. z dn. 18.VII.1929 r. N. S. S. 2823/9.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
W ciągu 7 dni po zawarciu umów	Należy przesłać Urzędom Skarbowym wiadomości o zawarciu umów, o dokonaniu robót i dostaw tudzież umów o wydzierżawienie prawa poboru specjalnych opłat.	Art. 61 ordynacji podatkowej (Dz. U. Nr. 39 z 1934 r., poz. 346).	gmin wiejskich i miejskich
W miarę potrzeby	Przesłanie do Prezesa Sądu Okręgowego rachunków należności za doręczenie wezwań sądowych w sprawach cywilnych.	§ 5 rozp. Min. Spraw. z dn. 31.III.1932 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 270).	" "
W dni 5 po publicznej zabawie, rozrywce, lub widowisku	Wpłata do kasy gminnej przez właściciela przedsiębiorstwa urządzającego publ. zabawę, rozrywkę lub widowisko opłaty na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.	§ 3 rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 4.V.1932 r. (Dz. U. Nr. 43/32, poz. 422).	" "
Do 5 i 20 każdego miesiąca	Opłaty wyżej wymienione zarządy gmin wpłacają do P. K. O. względnie do Urzędu Pocztowego na konto Polskiego Czerwonego Krzyża Nr. 5600.	§ 7 jak wyżej.	" "
Niezwłocznie	W razie zgłoszenia w Kasie samorządowej znaku pieniężn. sfałszowanego, podrobionego lub budzącego wątpliwość sporządzić kwestjonarjusz w 5 egzemplarzach do Banku Polskiego.	§ 7 rozp. Min. Skarbu z dn. 23 marca 1932 r. (Dz. U. Nr. 46, poz. 440).	" "
Niezwłocznie	Urząd gminy zawiadamia Starostwo oraz zakład ochrony roślin wymieniony w § 19 rozporządzenia z dn. 3 sierpnia 1932 r. o zwalczaniu raka ziemniaczanego (Dz. U. Nr. 71/32, poz. 644) o każdym wypadku zgłoszenia o wystąpieniu objawów pojawienia się raka ziemniaczanego dołączając jednocześnie próbkę ziemniaków w szczelnem opakowaniu do zbadania.	§ 15 rozp. Min. Roln. i Reform Rolnych z dn. 3 sierpnia 1932 r. (Dz. U. Nr. 71/32, poz. 644).	" "

Termin (miesiąc dz.eń)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
W 15 dni po otrzymaniu pieniędzy	Urzędy gminne wpłacając do P. K. O. opłaty od kwitów komornianych na rzecz Funduszu Pracy.	§ 2 rozp. Prezydenta Rady Ministrów z dn. 26 sierpnia 1932 r. (Dz. U. Nr. 74, poz. 670).	gmin wiejskich i miejskich
Do 5 i 20 każdego miesiąca	Wpłata przez zarząd gminny do P. K. O. na rachunek czekowy Funduszu Pracy wpływu z opłat na rzecz Funduszu Pracy od: a) biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, b) stawek we wzajemnych zakładach (totalizatorze), e) domowego spożycia gazu, d) przebywanie w godzinach nocnych w zakładach gastronomicznych i bilardowych, e) opłaty od czynszu dzierżawżawnego.	§ 20 rozp. wykonawczego z dn. 31.III.1933 r. (Dz. U. Nr. 22, poz. 176).	,, ,,
Niezwłocznie	Urząd gminy zawiadamia Inspektora Powiatowego P. Z. U. W. o zgłoszeniu przez właściciela budowli do ubezpieczenia.	Art. 22 punkt 1 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27.V.1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 r. poz. 22).	,, ,,
Do 2 tygodni od pobrania	Wpłacenie pobranej składki ogniowej do kas skarbowych bezpośrednio lub za pośrednictwem Poczt. Kasy Oszczęd.	Art. 32 punkt 3 tamże.	,, ,,
Niezwłocznie	Zawiadomienie Inspektora Powiatowego o zmianach w budowlach.	Art. 33 ustęp 1 i 3 tamże.	,, ,,
W 24 godziny po trzech dniach pobytu	Podlega zameldowaniu w gminie każdy kto przebywa w jakiejkolwiek miejscowości dłużej niż trzy dni.	Art. 7 ustawy z dn. 15.III.1932 r. poz. 390.	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Przed upływem 48 godzin od chwili przybycia	Powinno nastąpić zameldowanie w miejscowościach uzdrowiskowych.	Art. 7 ustawy z dn. 15.III.1932 r. poz. 390).	gmin wiejskich i miejskich
Przed upływem 48 godzin od chwili opuszczenia mieszkania	Powinno nastąpić wymeldowanie każdego kto opuszcza swoje miejsce zamieszkania i przenosi się do innej miejscowości lub przeprowadza się do innego domu w obrębie tej samej miejscowości.	Jak wyżej.	,, ,,
Przez 14 dni	Powinny być wyłożone w urzędach zainteresowanych gmin plany budowy, znaczenia miejscowego użytku publicznego.	Art. 5 ustawy z dn. 17.III.1932 r. (Dz. U. Nr. 38, poz. 391).	,, ,,
Niezwłocznie po zawakowaniu stanowisk.!	Związki samorządowe właściwe do obsadzania stanowisk zastrzeżonych dla wysłużonych podoficerów zawodowych wojska lub marynarki wojennej — niezwłocznie po zawakowaniu stanowiska obowiązane są zawiadomić o tem Ministra Spraw Wojskowych.	§ 3 rozp. Rady Ministrów z dn. 17 czerwca 1933 r. (Dz. U. Nr. 58, poz. 334).	,, ,,
W każdą sobotę	Zarządy gmin utrzymujące rzeźnie wpłacają do kasy Urzędu Skarbowego państwowy podatek od uboju po potrąceniu 3% prowizji, oraz składają deklarację o znaczkach wartościowych. Uwaga: W gminach nieutrzymujących rzeźni, czynności te wykonywują lekarze weterynaryjni lub oglądacze.	§ 11 rozp. Ministra Skarbu z dn. 30 października 1933 r. (Dz. U. Nr. 88, poz. 684).	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Bez zwłocznie po wykryciu wykroczenia przepisów o państwowym podat. od uboju	Organa pobierające państwowy podatek od uboju (zarządy gmin, lekarze weterynaryjni lub oglądacze) obowiązani są zawiadamiać Urzędy Skarbowe o wykroczeniach przeciwko rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 84, poz. 614) dotyczącem państwowego podatku od uboju.	§ 15 rozp. Ministra Skarbu z dn. 30.X. 1933 r. (Dz. U. Nr. 88, poz. 684).	gmin miejskich i wiejskich
Niezwłocznie po ustaleniu uchylenia się podatku od uboju	Dokonywa się wymiaru państwowego podatku od uboju i doręcza się podatnikowi nakaz płatniczy oraz zajmuje się i sprzedaje mięso ubitego zwierzęcia.	§ 8 i 10 jak wyżej.	,, ,,
Przy każdorazowej wypłacie uposażenia służbowego stałego wynagrodzenia za najemną pracę	Potrącenie 1% uposażenia lub wynagrodzenia na Fundusz Pracy.	§ 3 rozporządzenia wykonawczego z dnia 31. III.1933 r. (Dz. U. Nr. 22, poz. 176).	,, ,,
Do końca m-ca następującego po wypłacie	Sumy potrącone na rzecz Funduszu Pracy należy wpłacić do Wojew. Biura Funduszu Pracy.	§ 3 rozporządz. wykonawczego z dn. 31.III. 1933 r. (Dz. U. Nr. 22, poz. 176).	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Po upływie jednego roku następującego po tym roku, w którym miał być dokonany wymiar	Przedawnia się prawo do wymiaru samoistnej daniny komunalnej w przypadku pominięcia płatnika bez jego winy.	Art. 59 ustęp 4 ust. o finansach komunalnych (Dz. U. Nr. 106 z 1932 r. poz. 884).	gmin wiejskich i miejskich
Po upływie 3 lat od terminu płatności	Przedawnia się obowiązek zapłaty zaległych samoistnych danin komun. Przedawnienie przerywa się przez doręczenie wezwania do zapłaty, odroczenie zapłaty lub przez zarządzenie przymusowego ściągnięcia.	Art. 59 ustęp 5 jak wyżej.	" "
W ciągu 5 lat poczynając od roku, następującego po tym roku w którym nastąpiło karalne uchylenie się od danin	Przysługuje prawo do wymiaru samoistnej daniny komunalnej w przypadku karalnego uchylenia się płatnika od daniny.	Art. 59 ustęp 3 jak wyżej.	" "
W terminie miesięcznym po dokonaniu rewizji	Należy przesyłać Wydziałowi Powiatowemu odpisy protokółów Komisji Rewizyjnej z dokonanej kontroli gospodarki gminnej.	§ 52 rozp. z dn. 6. XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r. poz. 72).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcją dotyczy
Po upływie roku obrachunkowego	Kontrola wydatków szkolnych.	§ 50 jak wyżej.	gmin wiejskich i miejskich
Najdalej na 2 miesiące przed poborem głównym	Założenie list poborowych.	§ 98 rozp. z dn. 28. 8.1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	" "
Między 1 lipca a 1 listopada	Przeglądy ogierów odbywają się corocznie w czasie między 1 lipca a 1 listopada z wyłączeniem okresu żniw.	§ 9 rozp. Min. Roln. I Reform Roln. z dn. 2.VII.1935 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 339).	gmin miejskich i wiejskich
W ciągu 14 dni	Ogiery przeprowadzone na stały postój z innych gmin powinny być zgłoszone w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po przyprowadzeniu.	§ 17 ust. 2 rozp. jak wyżej.	" "
Po otrzymaniu zgłoszenia	Zarządy gmin prowadzą spisy ogierów trzyletnich i starszych mających w gminie miejsce stałego postoju i dokonywują w tych spisach skreśleń i uzupełnień na podstawie wiadomości, zgłaszanych przez właścicieli ogierów lub w inny sposób powziętych. Spisy te Zarządy gmin dostarczają komisjom kwalifikacyjnym w dniu i miejscu, wyznaczonem na przegląd ogierów.	§ 17 ust. 3 rozp. jak wyżej.	" "
Zawsze	Zarządy gmin prowadzą na ustalonych przez Izbę rolniczą wzorach wykazy ogierów podlegających opłacie, oraz wykazy ogierów zwolnionych od tej opłaty.	§ 24 rozp. Min. Roln. i Reform Rolnych z dn. 2.VII.1935 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 339).	" "
W końcu każdego miesiąca	Należną izbie rolniczej część ściągniętych opłat Zarządy gmin winny przekazać Izbie wraz z wtórnikami pokwitowań.	§ 24 rozp. Min. Roln. i Reform Roln. z dn. 2.VII.1935 r. (Dz. U. Nr. 52 poz. 339).	" "

Wykaz przepisów prawnych dotyczących ustroju, finansów i działalności samorządu terytorjalnego.

UWAGI OGÓLNE.

W wykazie zamieszczone zostały tytuły najważniejszych ustaw i rozporządzeń, dotyczących ustroju, finansów i działalności samorządu terytorjalnego oraz ustawodawstwo pośrednio związane z pracą samorządu.

1. Ustrój samorządu. 2. Skarbowość komunalna. 3. Oświata. 4. Zdrowie publiczne. 5. Opieka społeczna. 6. Komunikacja. 7. Rolnictwo. 8. Sprawy budowlane. 9. Przemysł, handel i ubezpieczenia rzeczowe. 10. Praca i ubezpieczenia społeczne. 11. Bezpieczeństwo publiczne. 12. Statystyka i ewidencja. 13. Obrona państwa. 14. Sądownictwo. 15. Różne.

Wykaz obejmuje ustawodawstwo powstałe po wskrzeszeniu Państwa Polskiego. Z obowiązujących dotychczas ustaw państw zaborczych uwzględnione zostały tylko zasadnicze ustawy o ustroju samorządu. W układzie trzymano się podziału rzeczowego i o ile możności chronologicznego w obrębie poddziałów.

Wykaz ma charakter jedynie podręcznego skorowidza najważniejszych tylko ustaw i rozporządzeń, nie jest zatem wyczerpujący.

Zestawienie obejmuje okres od chwili powstania Państwa Polskiego do dnia 3 grudnia 1935 r. i zawiera tylko te ustawy, które do tej daty zachowały swą moc obowiązującą. Do niektórych pozycyj dodane zostały krótkie wzmianki informacyjne, co do treści ustawy, interesującej samorząd.

Numeracja bieżąca służy tylko dla orjentacji.

---

1. USTRÓJ SAMORZĄDU.

PRZEPISY OGÓLNE.

1. Ustawa Konstytucyjna z dn. 23.IV.1935 r. Dz. U. Nr. 30, poz. 227.
2. Rozp. Rady Min. z dn. 7.III.1927 r. w sprawie utworzenia Państwowej Rady Samorządowej. Monitor Polski Nr. 66, poz. 149.
3. Ustawa z dn. 31.VII.1924 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych. Dz. U. Nr. 73, poz. 724.

Rozp. Rady Min. z dn. 24.IX.1924 r. do ustawy z 31 lipca 1924 r. o języku państwowym i języku urzędowania. Dz. U. Nr. 86, poz. 820, zm. rozp. Rady Min. z dn. 21.I.1925 r. Dz. U. Nr. 8, poz. 59.

4. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 13.XII.1927 r. o godłach i barwach państwowych, oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach. Dz. U. Nr. 115, poz. 980, zm. rozp. Prez. R. P. z dn. 24.XI.1929 r. Dz. U. Nr. 80, poz. 629 i ustawa z dn. 14.III.1933 r. Dz. U. Nr. 29, poz. 246.

5. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 20.VI.1928 r., o pieczęciach urzędowych. Dz. U. Nr. 65, poz. 593.

6.Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 19.I.1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej. Dz. U. Nr. 11, poz. 86, zm. ustawa z dn. 21.II.1930 r. Dz. U. Nr. 17, poz. 124; rozp. Prez. R. P. z dn. 12. VI.1934 r. Dz. U. Nr. 80, poz. 743 i rozp. Prez. R. P. z dn. 28.XII.1934 r. Dz. U. Nr. 110, poz. 976.

7. Rozp. Rady Min. z dn. 5.VIII.1928 r. w sprawie dzienników wojewódzkich. Dz. U. Nr. 72, poz. 648.

8. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o postępowaniu administracyjnem. Dz. U. Nr. 36, poz. 341, zm. rozp. z dn. 28.XII.1934 r. Dz. U. Nr. 110, poz. 976.

9. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji. Dz. U. Nr. 36, poz. 342, zm. rozp. z dn. 28.XII. 1934 r. Dz. U. Nr. 110, poz. 976.

Rozp. Rady Min. z dn. 22.II.1933 r. o obniżeniu kar za zwłokę przy egzekucjach należności pieniężnych w postępowaniu przymusowem w administracji. Dz. U. Nr. 14, poz. 94.

10. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem. Dz. U. Nr. 38, poz. 365.

11. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o związkach międzykomunalnych. Dz. U. Nr. 39, poz. 386, zm. rozp. z dn. 28.XII.1934 r. Dz. U. Nr. 110, poz. 976.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 22.VII.1929 r. Dz. U. Nr. 60, poz. 469.

Do rozporządzenia dołączony został wzorowy statut związku międzykomunalnego.

12. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 27.IV.1932 r. w sprawie powiatów miejskich. Dz. U. Nr. 41, poz. 408.

13. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 28.III.1928 r. w sprawie wojewódzkich i powiatowych organów kolegjalnych administracji ogólnej. Dz. U. Nr. 46, poz. 453.

14. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 21.X.1932 r. w sprawie obniżenia kosztów administracji komunalnej. Dz. U. Nr. 91, poz. 777.

15. Ustawa z dn. 28.III.1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich. Dz. U. Nr. 109 z 1934 r. poz. 974, zm. dekretem z dn. 30.IX.1935 r. Dz. U. Nr. 71, poz. 449.

16. Rozp. Prezydenta R. P. z 24.X.1935 r. o ustalaniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości. Dz. U. Nr. 94, poz. 850.

17. Rozp. Min. Spraw Wewn. z 27.III.1935 r. w sprawie przekazania niektórych obowiązków wójtów, powiatowym władzom administracji ogólnej. Dz. U. Nr. 27, poz. 206.

18. Ustawa z dn. 23.III.1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego. Dz. U. Nr. 35, poz. 294.

Zawiera przepisy ustawowe dla samorządu wszystkich stopni na terenie całego Państwa. Przy poszczególnych stopniach związków samorządowych zarówno ustawą jak i poniższe rozporządzenia wykonawcze nie są już dalej wymienione.

Rozp. I Min. Spraw Wewn. z dn. 9.X.1933 r. w sprawie wykonania ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego. Dz. U. Nr. 80, poz. 577.

Rozp. II Min. Spraw Wewn. z dn. 15.XII.1933 r. Dz. U. Nr. 100, poz. 769.

Rozp. III Min. Spraw Wewn. z dn. 2.VIII.1934 r. Dz. U. Nr. 71. poz. 688.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 31.I.1934 r. w sprawie kwalifikacyj kandydatów na wójtów zawodowych. Dz. U. Nr. 13, poz. 108.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 27.II.1934 r. w sprawie kwalifikacyj sekretarzy gminnych. Dz. U. Nr. 18, poz. 144.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 30.III.1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad miejskich. Dz. U. Nr. 29, poz. 259.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 13.VI.1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do zarządu miejskiego. Dz. U. Nr. 52, poz.485.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 8.VIII.1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad powiatowych. Dz. U. Nr. 74, poz. 703.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 18.IX.1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad gromadzkich. Dz. U. Nr. 84, poz. 760.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 3.XI.1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do wydziałów powiatowych. Dz. U. Nr. 101, poz. 918.

SAMORZĄD GMIN WIEJSKICH.

B. Zabór rosyjski.

19. Ustawa o samorządzie gminnym z 19 lutego (2 marca) 1826 r. Zbiór Praw Cesarstwa Rosyjskiego, tom II, rozdział V.

20. Dekret z dn. 27.XI.1918 r. o utworzeniu rad gminnych. Dz. Praw Nr. 18, poz. 48.

21. Rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dn. 26.IX.1919 r. o samorządzie gminnym. Dz. Urzędowy Zarządu Ziem Wschodnich Nr. 21, poz. 215.

22. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 17.X.1933 r. w sprawie częściowego zawieszenia mocy obowiązującej warunku władania językiem polskim, jako warunku wybieralności do organów ustrojowych związków samorządowych na obszarze wojew. białostockiego, nowogrodzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego. Dz. U. Nr. 83, poz. 605.

Wymieniony warunek zawieszony jest na lat 5.

23. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 17.X.1933 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad gromadzkich na obszarze wojew. białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego. Dz. U. Nr. 83, poz. 606.

24. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 17.X.1933 r. w sprawie wyboru sołtysa i podsołtysa na obszarze wojew. białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowógródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego. Dz. U. Nr. 83, poz. 608.

25. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 17.XI.1933 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad gminnych na obszarze województw centralnych i wsch. Dz. U. Nr. 92, poz. 711. (Uzupełn. Rozp. Min. Spra. Wewn. z dn. 6.XII.1933 r. Dz. U. Nr. 97, poz. 752).

26. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 1.I.1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego od zarządu gminnego na obszarze województw centr. i wsch. Dz. U. Nr. 2, poz. 6.

B. Zabór austrjacki.

27. Ustawa z 12 sierpnia 1866 r., obowiązująca w Królestwie, Galicji i Lodomerji oraz w Wielkim Księstwie Krakowskiem o urządzeniu gmin i ordynacji wyborczej do gmin. Dz. Ustaw Krajowych Nr. 9.

Część B ustawy, zawierająca ordynację wyborczą dla gmin została pozbawiona mocy obowiązującej postanowieniem art. 130 ustawy samorządowej z 1933 r.

28. Ustawa z dn. 26.VII.1919 r. zmieniająca postanowienia galicyjskiej ustawy gminnej, obowiązującej na terytorjum b. Galicji. Dz. U. Nr. 67, poz. 403.

29. Ustawa z dn. 26.VII.1919 r. o połączeniu obszarów dworskich z gminami, obowiązująca na terytorjum b. Galicji. Dz. U. Nr. 67, poz. 404.

30. Rozp. Rady Min. z dn. 23.IX.1929 r. o rozciągnięciu na obszar Spisza i Orawy mocy obowiązującej galicyjskich ustaw o samorządzie gminnym i powiatowym. Dz. U. Nr. 72, poz. 546.

31. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 3.XI.1934 r. w sprawie regulaminu wyborów sołtysa i podsołtysa na obszarze województw południowych i zachodnich. Dz. U. Nr. 101, poz. 916.

32. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 3.XI.1934 r. w sprawie zawieszenia mocy obowiązującej warunku władania językiem polskim, jako warunku wybieralności do organów ustrojowych związków samorządowych na obszarze województw południowych i zachodnich. Dz. U. Nr. 101, poz. 917.

33. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII.1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad gminnych na obszarze woj. południowych i zachodnich. Dz. U. Nr. 108, poz. 959.

34. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII.1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do zarządu gminnego na obszarze woj. południowych i zachodnich. Dz. U. Nr. 108, poz. 960.

B. Zabór pruski.

Pruska ordynacja wiejska dla siedmiu wschodnich prowincyj Monarchji z 3 lipca 1891 r. Zbiór ustaw pruskich — str. 233.

Rozporządzenie tymczasowe z dn. 25.III.1920 r. o zmianie pruskiej ordynacji wiejskiej dla siedmiu wschodnich prowincyj Monarchji. Dz. Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej Nr. 19, poz. 190.

P. poz. 31 — 34.

SAMORZĄD GMIN MIEJSKICH.

B. Zabór rosyjski.

35. Dekret z dn. 4.II.1919 r. o samorządzie miejskim. Dz. Praw Nr. 13, poz. 140.

36. Ustawa z dn. 20.II.1920 r. w przedmiocie rozciągnięcia na miasta b. zaboru rysyjskiego dekretu z 4 lutego 1919 r. o samorządzie miejskim. Dz. U. Nr. 19, z 1920 r.

Nadała Min. Spr. Wewn. prawo rozciągnięcia dekretu o samorządzie miejskim i na inne miasta, niewymienione w załączniku do dekretu.

37. Ustawa z dn. 20.II.1920 r. w przedmiocie zaliczania osad miejskich w poczet miast, oraz zmiany granic miast na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Dz. U. Nr. 19, poz. 92, zm. rozp. Prezydenta R. P. z dn. 3.XII. 1932 r. Dz. U. Nr. 109, poz. 895.

38. Rozporządzenie Generalnego Komisarza Ziem Wschodnich z dn. 14.VIII.1919 r. o ustawie miejskiej. Dz. Urzędowy Zarządu Ziem Wschodnich Nr. 12, poz. 99.

B. Zabór austrjacki.

39. Ustawa z 13 marca 1889 r. zaprowadzająca ustawę gminną dla miast. Dz. Ustaw Krajowych Nr. 24.

Wymieniono 30 większych miast Małopolski. Miasta Lwów i Kraków otrzymały oddzielne statuty.

40. Ustawa z 3.VII.1896 r. zaprowadzająca ustawę gminną dla miast nieobjętych ustawą z 13.III.1889 r. i znaczniejszych gmin w Królestwie, Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. Dz. Ustaw Krajowych Nr. 24.

B. Zabór pruski.

41. Pruska ordynacja miejska dla sześciu wschodnich prowincyj Monarchji z 30 maja 1853 r. Zbiór ustaw pruskich — str. 261.

42. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 31.III.1930 r. o zakresie działania starostów grodzkich w miastach Bydgoszczy, Gnieźnie, Grudziądzu, Inowrocławiu i Toruniu. Monitor Polski, Nr. 82, z dn. 8.IV.1930 r.

SAMORZĄD POWIATOWY.

B. Zabór rosyjski i austrjacki.

43. Dekret z 4.II.1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej dla obszarów b. zaboru rosyjskiego. Dz. Praw Nr. 13, poz. 141.

44. Przepisy wykonawcze Min. Spraw Wewn. z dn. 18.II.1919 r. do powyższego dekretu. Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 14, poz. 164.

Powyżej wymienione dekrety i rozporządzenia w zakresie samorządu powiatowego rozciągnięte zostały na woj. wschodnie rozporządzeniami Rady Ministrów: 1) na woj. Wileńskie — z dn. 10.VIII. 1922 r. (Dz. U. Nr. 72, poz. 652), 2) na inne woj. wschodnie, oraz na powiaty: grodzieński i wołkowyski — z dn. 10.VIII.1922 r. (Dz. U. Nr. 72, poz. 651), na województwa zaś południowe art. 85 ustawy samorządowej.

B. Zabór pruski.

45. Pruska ordynacja powiatowa dla prowincyj wschodnich z wyjątkiem prowincji Poznańskiej z dn. 13.XII.1872 r. Zbiór ustaw pruskich — str. 179.

Na mocy art. 99 ustawy samorządowej ordynacja ta rozciągnięta została na obszar woj. poznańskiego.

SAMORZĄD WOJEWÓDZKI.

46. Ustawa z dn. 26.IX.1922 r. o zasadach powszechnego samorządu wojewódzkiego, a w szczególności woj. lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego. Dz. U. Nr. 90, poz. 829.

Ustala w ogólnych zarysach przyszły ustrój samorządu wojewódzkiego. W wymienionych trzech województwach przewiduje oddzielne kurje narodowościowe. Nie została dotychczas wykonaną.

B. Zabór austrjacki.

47. Ustawa z dn. 30.I.1920 r. o zniesieniu sejmu i wydziału krajowego b. Królestwa Galicji i Lodomerji, wraz z Wielk. Księst. Krak. Dz. U. Nr. 11, poz. 61.

Powołała Tymczasowy Wydział Samorządowy do prowadzenia agend zniesionych instytucyj. T. W. S. przejął od b. Wydziału Krajowego uprawnienia nadzorcze nad samorządem, sprawy szpitali powszechnych, dróg, meljoracyj i t. p.

48. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.I.1928 r. o zniesieniu Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie. Dz. U. Nr. 7, poz. 40.

Tymczasowy Wydział Samorządowy postawiony został w stan likwidacji. Poniższe rozporządzenia dotyczą likwidacji.

Rozp. Rady Min. z dn. 4.VII.1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w zakresie administracji drogowej innym organom, oraz poruczenia administracji dróg państwowych samorządom na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego. Dz. U. Nr. 72, poz. 649.

Rozp. Rady Min. z dn. 5.VII.1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu meljoracyj publicznych i rolnych organom państwowym. Dz. U. Nr. 74, poz. 669.

Rozp. Rady Min. z dn. 8.XI.1929 r. o zmianie rozp. Rady Min. z dn. 5.VII.1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu meljoracyj publicznych i rolnych organom państwowym. Dz. U. Nr. 81, poz. 603.

Rozp. Rady Min. z dn. 22.XI.1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu rybołóstwa — organom państwowym. Dz. U. Nr. 100, poz. 896.

Rozp. Rady Min. z dn. 22.IV.1929 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w zakresie szkolnictwa rolniczego organom państwowym. Dz. U. Nr. 33, poz. 313.

Rozp. Rady Min. z dn. 19.VI.1931 r. o likwidacji Krajowego Patronatu Rękodzieł i Drobnego Przemysłu w b. Tymcząsowym Wydziale Samorządowym we Lwowie. Dz. U. Nr. 56, poz. 450.

B. zabór pruski.

49. Pruska ordynacja krajowa dla 6 prowincyj wschodnich (z wyjątkiem prowincji Poznańskiej) z 29.VI.1875 r. Zbiór praw pruskich — str. 176, 233.

50. Rozp. Min. b. dzielnicy Pruskiej z 12.VIII.1921 r. o wyborach do Sejmików wojewódzkich. Dz. U. Nr. 46, poz. 421 z 1927 r.

51. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 17.IX.1934 r. o wyborach członków izb wojewódzkich w woj. pomorskiem i poznańskiem. Dz. U. Nr. 87, poz. 796.

52. Ustawa z 22.IV.1926 r. w sprawie przyłączania gmin wiejskich, wchodzących w skład jednego województwa do przyległego powiatu województwa drugiego. Dz. U. Nr. 44, poz. 269.

Prawo decyzji przysługuje Radzie Ministrów. Na podstawie art. 103 ustawy samorządowej zostały wszystkie powiaty w woj. zachodnich i południowych podzielone na gminy zbiorowe.

53. Ustawa z 7.VII.1921 r. w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarze b. dzielnic rosyjskiej i austro-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnicy austrjackiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentacyj powiatowych. Dz. U. Nr. 64, poz. 400.

54. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o zmianie ustawy z 7.VII.1921 r. w przedmiocie dokonywania na obszarze b. dzielnic rosyjskiej i austryjacko-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnicy austryjacko-węgierskiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentącyj powiatowych. Dz. U. Nr. 38, poz. 376.

55. Ustawa z dn. 1.VIII.1923 r. w przedmiocie zmian granic gmin miejskich na obszarze b. Galicji. Dz. U. Nr. 92, poz. 719.

56. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 3.XII.1932 r. w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa. Dz. U. Nr. 109, poz. 895.

---

2. SKARBOWOŚĆ KOMUNALNA.

GOSPODARKA FINANSOWA I BUDŻET.

57. Ustawa z dn. 3.VI.1921 r. o kontroli państwowej. Dz. U. Nr. 51, poz. 314.

W miarę uznania rządu kontrola państwowa może być powołaną do rewizji finansowej związków komunalnych.

58. Rozp. Prezydenta z 27.VI.1924 r. o Pocztowej Kasie Oszczędności. Dz. U. Nr. 55, poz. 545.

Minister Skarbu uprawniony został do oznaczania związków komunalnych, które mają być obowiązkowo uczestnikami obrotu czekowego P. K. O.

59. Rozp. Prezydenta R. P. z 17.VI.1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne. Dz. U. Nr. 51, poz. 522 zm. rozp. Prez. R. P. z dn. 1.VI.1927 r. Dz. U. Nr. 50, poz. 448.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII.1932 r. wydane w porozumieniu z Min. Skarbu o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych. Dz. U. Nr. 11 z 1933, poz. 71.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII.1932 r. wydane w porozumieniu z Min. Skarbu o kasowości i rachunkowości związków komunalnych. Dz. U. Nr. 11 z 1933, poz. 72.

60. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.XII.1924 r. o ustalaniu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach i innych związkach publiczno-prawnych. Dz. U. Nr. 113, poz. 1002.

61. Rozp. Prezydenta R. P. z 1.VI.1927 r. o utworzeniu komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego. Dz. U. Nr. 50, poz. 448, zm. ustawą z dn. 10.III.1932 r. Dz. U. Nr. 32, poz 329, dekretem z dn. 14.XI.1985 r. Dz. U. Nr. 82, poz. 506.

Rozp. wykonawcze Min. Spraw Wewn. z dn. 17.IX.1927 r. do powyższego rozp. Dz. U. Nr. 97, poz. 783.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 8.IV.1930 r. wydane w porozumieniu z Min. Skarbu w sprawie komunalnego funduszu pożyczkowo - zapomogowego. Dz. U. Nr. 32 ,poz. 275.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 25.VIII.1930 r. wydane w porozumieniu z Min. Skarbu w sprawie udzielania związkom komunalnym zapomóg z komunalnego funduszu pożyczk.-zapom. Dz. U. Nr. 65, poz. 517.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 30.VI.1931 r. wydane w porozumieniu z Min. Skarbu w sprawie udzielania pożyczek długoterminowych z komunalnego funduszu pożyczk.-zapomogowego. Dz. U. Nr. 69, poz. 564.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 8.III.1933 r. wydane w poroz. z Min. Skarbu w sprawie komunalnego funduszu pożyczkowo - zapomogowego. Dz. U. Nr. 27, poz. 231.

62. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 15.II.1928 r. o sposobie lokowania funduszów przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasnowolne, oraz o sposobie lokowania kaucyj, składanych z tytułu obowiązku publicznego. Dz. U. Nr. 17, poz. 141.

63. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.XII.1924 r. o przerachowaniu zobowiązań związków samorządowych, oraz obligacyj opartych na tych zobowiązaniach. Dz. U Nr. 115, poz. 1026, zmienione rozp. Prezydenta R. P. z dn. 6.III.1928 r. Dz. U. Nr. 29, poz. 270.

64. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 12.III.1928 r. w sprawie samorządowych kredytów zagranicznych i w sprawie sprzedawania zagranicą pakietów obligacyj i listów zastawnych towarzystw i instytucyj kredytu długoterminowego. Dz. U. Nr. 31, poz. 290.

65. Rozp. Min. Skarbu z dn. 6.VIII.1935 r. o zasadach i warunkach konwersji na pożyczki długoterminowe pożyczek krótkoterminowych, udzielonych związkom samorządowym przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz zaległych rat, odsetek, prowizyj, kosztów i innych należności ubocznych z tytułu pożyczek tak krótkoterminowych jak i długoterminowych udzielonych przez B. G. K. i banki komunalne. Dz. U. Nr. 61, poz. 393.

66. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 21.X.1932 r. w sprawie obniżenia kosztów administracji komunalnej. Dz. U. Nr. 91, poz. 777.

67. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1932 r. o dochodzeniu roszczeń pieniężnych i egzekucji należności pieniężnych opartych na tytułach pryw.-prawnych od związków komunalnych. Dz. U. Nr. 94, poz. 809.

68. Ustawa z dn. 16.III.1933 r. o Funduszu Pracy. Dz. U. Nr. 22, poz. 163, zm. ustawą z dn. 13.III.1934 r. Dz U. Nr. 29, poz. 235, i rozp. z dn. 28.X.1934 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 849.

69. Rozp. Min. Skarbu z dn. 7.VI.1934 r. w celu wykonania ustawy z dn. 24.III.1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli. Dz. U. Nr. 55, poz. 494.

70. Ustawa z dn. 15.III.1934 r. o ułatwieniu spłaty zaległych składek i opłat na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych. Dz. U. Nr. 29, p. 237.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 12.VII.1935 r. o ulgach w spłacie zaległości z tytułu ubezpieczeń społecznych. Dz. U. Nr. 54, poz. 353.

71. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych. Dz. U. Nr. 94, poz. 846. Zm. dekret. Prez. R. P. z dn. 14.XI.1935 r. Dz. U. Nr. 82, poz. 506.

Rozp. Prezesa Rady Min. z dn. 26.III.1935 r. w sprawie organizacji i trybu postępowania Centralnej Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej dla Samorządu. Dz. U. Nr. 22, poz. 132.

Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 16.IV.1935 r. o organizacji i trybie postępowania komisyj oszczędnościowo-oddłużeniowych dla samorządu. Dz. U. Nr. 31, poz. 231.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 16.IX.1935 r. o ustalaniu wysokości i sposobu pokrywania kosztów funkcjonowania komisyj oszczędnościowo - oddłużeniowych dla samorządu przy urzędach wojewódzkich. Dz. U. Nr. 72, poz. 456.

72. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorjalnego. Dz. U. Nr. 94, poz. 847.

Rozp Min. Spraw Wewn. z dn. 24.IV.1935 r. w sprawie statutu Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorjalnego. Dz. U. Nr. 34, poz. 244.

DOCHODY ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH.

73. Ustawa z dn. 11.VIII.1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. Dz. U. Nr. 106, poz. 884 z 1932 r., zm. p. ustawa samorządowa, rozp. z dn. 14.X.1934 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 846 i dekret z dn. 3.XII.1935 r. Dz. U. Nr. 88, poz. 544.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 23.XI.1932 r. wydane w porozumieniu z Min. Skarbu celem wykonania ustawy z dn. 11.VIII.1928 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. Dz. U. Nr. 113 z 1932 r., poz. 937. Sprost. błędów. Dz. U. Nr. 24 z 1933 r., poz. 203, zmiany: rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 18.V.1934 r. Dz. U. Nr. 46, poz. 400.

74. Ustawa z dn. 10.XII.1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych. Dz. U. Nr. 6, poz. 32 z 1921 r., zmiany: ustawa z dn. 25.III. 1933 r. Dz. U. Nr. 32, poz. 276.

75. Ustawa z dn. 15.VI.1923 r. w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych i niektórych budynkowych. Dz. U. Nr. 65, poz. 505.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 7.VII.1923 r. celem wykonania ustawy z dn. 15.VI.1923 r. w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych i niektórych budynkowych. Dz. U. Nr. 73, poz. 569.

76. Ustawa z dn. 26.III.1935 r. o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego. Dz. U. Nr. 27, poz. 203.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 12.VII.1935 r. w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego. Dz. U. Nr. 52, p. 340.

77. Ustawa o państwowym podatku dochodowym. Dz. U. Nr. 76 z 1934 r., poz. 715, zm. ustawa z dn. 18.III.1935 r. Dz. U. Nr. 24, poz. 162 i dekr. Prezyd. R. P. z dn. 22.XI.1935 r. Dz. U. Nr. 85, poz. 518.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 14.IX.1934 r. w spr. wykonania ustawy o państwowym podatku dochodowym. Dz. U. Nr. 85, poz. 769.

78. Ustawa z dn. 15.VII.1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. Dz. U. Nr. 76 z 1934 r., poz. 716, zm.: dekret z dn. 3.II.1935 r.. Dz. U. Nr. 85, poz.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 14.IX.1934 r. w spr. wykonania ustawy z dn. 15.VII.1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. Dz. U. Nr. 85, poz. 770.

79. Dekret Prezydenta R. P. z dn. 14.XI.1935 r. o podatku od lokali. Dz. U. Nr. 82, poz. 505.

80. Ustawa z dn. 20.III.1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich. Dz. U. Nr. 27, poz. 172, zmiana: rozp. Prez. R. P. z dn. 27.X.1933 r. Dz. U. Nr. 84, poz. 613. Dekr. Prez. R. P. z dn. 3.XII.1935 r. Dz. U. Nr. 88, poz. 544.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 20.VIII.1931 r. wydane celem wykonania ustawy z dn. 20.III.1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich. Dz. U. Nr. 86, poz. 673.

81. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 17.VI.1924 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich. Jedn. tekst. Dz. U. z 1934 r. Nr. 76, poz. 717.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 14.IX.1934 r. w sprawie wykonania rozp. Prezydenta R. P. z dn. 17.VI.1924 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich. Dz. U. Nr. 85, poz. 771.

Ustawa z dn. 17.XII.1931 r. o kryzysowym podatku do państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz niektórych budynków w gminach wiejskich. Dz. U. Nr. 192, poz. 878.

82. Ustawa z dn. 3.II.1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym. Jednolity tekst. Dz. U. z 1933 r. Nr. 45, poz. 352.

Rozp. Min. Komunikacji i Skarbu z dn. 12.V.1933 r. w sprawie wykonania ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym. Dz. U. Nr. 52, poz. 397.

Rozp. Rady Min. z dn. 26.VI.1933 r. w sprawie dodatku drogowego i opłat od materjałów pędnych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego. Dz. U. Nr. 48, poz. 380.

Rozp. Rady Min. z dn. 12.VII.1934 r. o zwolnieniu od opłat na rzecz Funduszu Drogowego niektórych pojazdów mechanicznych. Dz. U. Nr. 69, poz. 636.

Rozp. Min. Komunikacji i Skarbu z dn. 20.VII.1935 r. o umarzaniu nieściągalnych opłat na Państwowy Fundusz Drogowy. Dz. U. Nr. 57, poz. 371.

Rozp. Rady Min. z dn. 21.VIII.1935 r. w sprawie zmiany opłat od pojazdów mechanicznych i od niektórych pojazdów konnych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego. Dz. U. Nr. 65, poz. 405.

83. Rozp. Rady Min. z dn. 24.VIII.1931 r. o podatku wojskowym. Dz. U. Nr. 89, poz. 697.

84. Ustawa z dn. 26.III.1935 r. o poborze 10% dodatku do opłat stemplowych i podatków pośrednich oraz 15% dodatku do podatków bezpośrednich oraz spadkowego i od darowizn. Dz. U. Nr. 22, poz. 127.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 30.III.1935 r. o poborze 10% dodatku do opłat stemplowych i podatków pośrednich oraz 15% dodatku do podatków bezpośrednich oraz spadkowego i od darowizn. Dz. U. Nr. 23, poz. 155.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 15.VII.1935 r. w sprawie zniesienia poboru 10% dodatku do państwowego podatku gruntowego. Dz. U. Nr. 56, poz. 363.

85. Ustawa z dn. 1.VII.1926 r. o opłatach stemplowych. Jedn. tekst. Dz. U. z 1935 r. Nr. 64, poz. 404.

86. Ustawa z dn. 17.XII.1931 r. o państwowym podatku od energji elektrycznej. Jedn. tekst. Dz. U. z 1934 r. Nr. 76, poz. 720.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 14.IX.1934 r. o obliczaniu i poborze podatku od energji elektrycznej. Dz. U. Nr. 85, poz. 774.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 14.IX.1934 r. w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku od energji elektrycznej. Dz. U. Nr. 85, poz. 775.

87. Rozp. Min. Skarbu z dn. 22.VI.1932 r. wydane w porozumieniu z Min. Przemysłu i Handlu w sprawie poboru scalonego podatku przemysłowego od cementu. Dz. U. Nr. 54, poz. 531.

88. Rozp. Min. Skarbu z dn. 13.IV.1935 r. w sprawie poboru scalonego podatku przemysłowego od obrotów piwem, napojami winnemi, wódkami gatunkowemi, octem, kwasem octowym i drożdżami. Dz. U. Nr. 31, poz. 230. Zm. rozp. Min. Skarbu z dn. 31.V.1935 r. Dz. U. Nr. 42, poz. 284.

89. Rozp. Min. Skarbu z dn. 21.IX.1932 r. wydane w porozumieniu z Min. Przemysłu i Handlu w sprawie poboru scalonego podatku przemysłowego od cukru. Dz. U. Nr. 79, poz. 703. Zmiany: rozp. Min. Przem.

i Handlu z dn. 13.I.1934 r. Dz. U. Nr. 6, poz. 44; rozp. Min. Przem. i Handlu z dn. 18.III.1935 r. Dz. U. Nr. 20, poz. 116.

Do scalonego podatku dolicza się dodatek na rzecz związków komunalnych w wysokości ¼ części scalonego podatku od cukru.

90. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 11.VII.1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych. Dz. U. Nr. 63, poz. 586, zm. rozp. z dn. 24.X.1934 r. Dz. U. Nr. 96, poz. 863.

91. Ustawa z dn. 10.III.1932 r. o spłacie zaległości podatkowych, Jedn. tekst. Dz. U. Nr. 50 z 1935 r., poz. 336.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 28.III.1935 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych. Dz. U. Nr. 22, poz. 135; i z dn. 15.IV.1935 r. Dz. U. Nr. 29, poz. 225. Zmiana do rozp. z dn. 15.IV.1935 r. rozp. Min. Skarbu z dn. 15.VI.1935 r. Dz. U. Nr 45, poz. 309.

Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 8.V.1935 r. w sprawie ulgowej spłaty zaległości w samoistnych daninach komunalnych. Dz. U. Nr. 36, poz. 259.

WSPÓŁDZIAŁANIE ORGANÓW SAMORZĄDOWYCH Z WŁADZAMI SKARBOWYMI.

92. Ustawa z dn. 14.XII.1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych. Dz. U. Nr. 5, poz. 37 z 1924.

93. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.V.1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Jednolity tekst. Dz. U. Nr. 3 z 1933 r., poz. 23. Zm. rozp. Prez. R. P. z dn. 27.X.1933 r. Dz. U. Nr. 85, poz. 648. Dekret Prez. R. P. z dn. 3.XII.1935 r. Dz. U. Nr. 90.

94. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 28.VI.1924 r. o przekazaniu gminom czynności poboru podatków gminnych. Dz. U. Nr. 56, poz. 567.

Rozp. wykonawcze Min. Skarbu do powyższego rozporządzenia. Dz. U. Nr. 9, poz. 65 z 1925 r.

Powierzyło pobór państwowego podatku gruntowego na terenie woj. małopolskich — gminom.

95. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 4.V.1926 r. wydane w porozumieniu z Min.: Spraw Wojsk., Pracy i Opieki Społ. oraz Skarbu w sprawie opłat od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża. Dz. U. Nr. 43, poz. 422.

96. Ustawa z dn. 10.III.1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych. Dz. U. Nr. 32, poz. 328.

Rozp. Rady Min. z dn. 25.VI.1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych. Dz. U. Nr. 62, poz. 580, zm. rozp. Rady Min. z dn. 28.I.1934 r. Dz. U. Nr. 10, poz. 78.

Rozp. Rady Min. z dn. 25.VI.1932 r. o wyłączeniu niektórych rodzajów świadczeń pieniężnych z pod egzekucji urzędów skarbowych. Dz. U. Nr. 62, poz. 581.

97. Ustawa z dn. 18.III.1933 r. o przejęciu przez władze skarbowe wymiaru i poboru niektórych podatków. Dz. U. Nr. 22, poz. 168.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 7.VI.1933 r. wydane w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. o przejęciu przez władze skarbowe wymiaru i poboru niektórych podatków. Dz. U. Nr. 43, poz. 338.

98. Rozp. Prez. R. P. z dn. 27.X.1933 r. o państwowym podatku od uboju. Dz. U. Nr. 84, poz. 614.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 27.X.1933 r. w sprawie wykonania rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. o państwowym podatku od uboju. Dz. U. Nr. 88, poz. 684.

99. Ustawa z dn. 15.III.1934 r. Ordynacja Podatkowa. Dz. U. Nr. 39, poz. 346.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 19.IX.1934 r. o wykonaniu Ordynacji Podatkowej. Dz. U. Nr. 91, poz. 821.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 24.IX.1934 r. o wykonaniu art. 97 i art. 104 Ordynacji Podatkowej. Dz. U. Nr. 91, poz. 822.

KASY OSZCZĘDNOŚCI.

100. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 30.XII.1924 r. o organizacji i ustalaniu statutów gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych. Dz. U. Nr. 118, poz. 1069.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 13.III.1925 r. o statucie normalnym gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych. Dz. U. Nr. 35, poz. 239.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 24.VI.1926 r. w sprawie wykonania par. 23 rozp. Prezydenta R. P. z dn. 30.XII.1924 r. Dz. U. Nr. 74, poz. 425.

101. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o komunalnych kasach oszczędności. Dz. U. Nr. 95, poz. 860.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 30.XI.1933 r. o najwyższych granicach odsetek od wkładów i innych lokat pieniężnych w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach. Dz. U. Nr. 94, poz. 733.

102. Ustawa z dn. 24.III.1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych. Dz. U. Nr. 25, poz. 211.

103. Ustawa z dn. 29.III.1933 r. w sprawie wysokości odsetek od wkładów i innych lokat pieniężnych w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach. Dz. U. Nr. 29, poz. 255.

ORGANIZACJA SZKOLNICTWA.

104. Przepisy tymczasowe z dn. 10.VIII.1917 r. o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem. Dz. Urzędowy Departamentu W. R. i O. P. Tymczasowej Rady Stanu Nr. 1. Zm. ustawa z dn. 19.XII.1924 r. Dz. U. Nr. 8 z 1925 r., poz. 56.

Zawierają organizację samorządu szkolnego.

105. Ustąwa z dn. 4.VI.1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych. Dz. U. Nr. 50, poz. 304.

106. Rozp. Min. W. R. i O. P. z dn. 20.I.1921 r. w przedmiocie tymczasowego ustroju władz szkolnych na obszarze b. dzielnicy pruskiej. Dz. U. Nr. 46, poz. 283.

107. Rozp. Min. W. R. i O. P. z dn. 8.II.1921 r o tymczasowej organizacji władz szkolnych na terenie b zaboru austrjackiego. Dz. U. Nr. 16, poz. 97.

108. Ustawa z dn. 11.III.1932 r. o ustroju szkolnictwa. Dz. U. Nr. 38, poz. 389.

Rozp. Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 30.V.1932 r. o częściowem wykonaniu ustawy z dn. 11.III.1932 r. o ustroju szkolnictwa. Dz. U. Nr. 51, poz. 485.

109. Ustąwa z dn. 31.VII.1924 r. zawierająca niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa. Dz. U. Nr. 79, poz. 766, zm. rozp. Prez. R. P. z dn. 29.XI.1930 r. Dz. U. Nr. 82, poz. 644.

Rozp. Min. Ośw. z dn. 7.I.1925 r. w sprawie wykonania ustawy z dn. 31.VII.1924 r., zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa. Dz. U. Nr. 3, poz. 33.

Obwieszczenie Min. Ośw. z dn. 16.I.1925 r. w sprawie przesunięcia terminów przewidzianych w § 17 rozp. Min. Ośw. z 7 stycznia 1925 r. w sprawie wykonania ustawy z dn. 31 lipca 1924 r. zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa. Dz. U. Nr. 36, poz. 247.

110. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 4.VII.1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych. Dz. U. Nr. 50, poz. 389.

Rozp. Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 14.VII.1933 r. o podziale okręgów szkolnych na obwody szkolne. Dz. U. Nr. 61, poz. 459. (Sprost. bł. Dz. U. Nr. 87, poz. 509).

ZAKŁADANIE I UTRZYMYWANIE SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

111. Ustawa z dn. 17.II.1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych. Dz. U. Nr. 18, poz. 143, zm. ustawą z dn. 25.XI.1925 r. Dz. U. Nr. 126, poz. 898 i rozp. Prez. R. P. z dn. 3.XII.1930 r. Dz. U. Nr. 86, poz. 662.

Rozp. wykonawcze Min. W. R. i Ośw. Publ. z dn. 30.V.1923 r. do ustawy z dn. 17.II.1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych. Dz. U. Nr. 73, poz. 574, zm. rozp. Min. W. R. i O. P. z dn. 6.VI.1931 r. Dz. U. Nr. 70, poz. 570.

112. Ustawa z 8.VIII.1932 r. w przedmiocie upoważnienia zarządów gmin do czasowego zajmowania lokali szkolnych na cele powszechnego nauczania. Dz. U. Nr. 87, poz. 677.

Rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. 23.X.1923 r. w sprawie wykonania ustawy z dn. 8.VIII.1923 r. w przedmiocie upoważnienia zarządów gmin do czasowego zajmowania lokali szkolnych w gminie na cele powszechnego nauczania. Dz. U. Nr. 115, poz. 919.

BUDOWA SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

113. Ustawa z dn. 17.II.1922 r. o budowie szkół powszechnych. Dz. U. Nr. 18, poz. 144.

114. Ustawa z dn. 22.XII.1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej. Dz. U. Nr. 129, poz. 918.

Nadała zasiłkom ze Skarbu Państwa na budowę szkół charakter fakultatywny.

115. Rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. 5.IV.1922 r. w przedmiocie wymiarów i liczby pomieszczeń w budynkach publicznych szkół powszechnych i domach mieszkalnych dla nauczycieli. Dz. U. Nr. 45, poz. 383, zm. rozp. Min. W. R. i O. P. z dn. 28.II.1925 r. Dz. U. Nr. 36, poz. 245, i rozp. Min. W. R. i O. P. z dn. 15.V.1931 r. Dz. U. Nr. 64, poz. 524.

116. Rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. 11.III.1931 r. wydane w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. i Skarbu w sprawie mieszkań nauczycieli publicznych szkół powszechnych. Dz. U. Nr. 29, poz. 197.

ZDROWOTNOŚĆ.

117. Zasadnicza ustawa sanitarna z dn. 19.VII.1919 r. Dz. U. Nr. 63, poz. 371.

118. Ustawa z dn. 19.VII.1919 r. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie. Dz. U. Nr. 63, poz. 372.

Rozp. wykonawcze z dn. 15.III.1922 r. do ustawy z dn. 19.VII.1919 r. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie. Dz. U. Nr. 32, poz. 261.

119. Ustawa z dn. 25.II.1926 r. o zmianie art. 7 zasadniczej ustawy sanitarnej z dn. 19.VII.1919 r. i zmianie art. 4 ustawy o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie. Dz. U. Nr. 28, poz. 167.

Koszty szczepienia ospy przerzucone zostały na samorząd powiatowy z prawem żądania od gmin i miasto niewydzielone.

120. Ustawa z dn. 21.III.1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowa). Dz. U. Nr. 51, poz. 423.

Rozp. Min.: Spraw Wewn. i Skarbu z dn. 30.VII.1931 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dn. 21.III.1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowej). Dz. U. Nr. 73, poz. 595. Zmiana, rozp. Min. Op. Społ. i Skarbu z dn. 23.VI. 1933 r. Dz. U. Nr. 55, poz. 416.

121. Ustawa z dn. 23.III.1932 r. o uzdrowiskach. Dz. U. Nr. 31, poz. 254, zm. rozp. Prezydenta z dn. 22.III.1928 r. Dz. U. Nr. 38, poz. 331.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 15.III.1934 r. o utworzeniu Państwowej Rady do spraw uzdrowiskowych. Dz. U. Nr. 33, poz. 304.

122. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.III.1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę. Dz. U. Nr. 32, poz. 310.

Rozp Min. Op. Społ. i Spr. Wewn. z dn. 27.VIII.1933 r. o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych. Dz. U. Nr. 79, poz. 562.

123. Rozp. Prezydenta z dn. 16.III.1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych. Dz. U. Nr. 32, poz. 311.

Budowa i utrzymywanie sieci kanalizacyjnej należy do gmin.

124. Rozp. Prezydenta z dn. 15.II.1928 r. o przymusie połączeń nieruchomości zabudowanych z kanalizacją i wodociągiem miejskim w miastach: Lublinie, Radomiu, Piotrkowie, Częstochowie, Kielcach, Dąbrowie Górniczej i Sosnowcu. Dz. U. Nr. 17, poz. 142.

125. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o zwalczaniu jaglicy. Dz. U. Nr. 36, poz. 333.

126. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku. Dz. U. Nr. 64, poz. 495.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 30.VI.1932 r. o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi, wydane w porozumieniu z Min. Roln. i Min. Przem. i Handlu. Dz. U. Nr. 64, poz. 603. Zm. Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 26.IX.1935 r. Dz. U. Nr. 74, poz. 468.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 9.XII. 1932 r. o dozorze nad mlekiem i jego przetworami. Dz. U. Nr. 19, poz. 128. (Sprost. błędów, Dz. U. Nr. 47 z 1933 r., poz. 370).

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 23.I.1934 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych. Dz. U. Nr. 15, poz. 120.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 25.VI.1934 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych. Dz. U. Nr. 62, poz. 523.

127. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa. Jedn. tekst. Dz. U. z r. 1933, Nr. 60, poz. 454.

128. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o zakładach leczniczych. Dz. U. Nr. 38, poz. 382.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 14.II.1931 r. o zakładach leczniczych. Dz. U. Nr. 29, poz. 195.

129. Ustawa z dn. 17.III.1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu. Dz. U. Nr. 35, poz. 359.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 12.V.1932 r. o wprowadzeniu jednolitego mianownictwa chorób i przyczyn zgonów. Dz. Ust. Nr. 48, poz. 452.

Rozp. Min. Opieki Społ. z dn. 30.XI.1933 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu. Dz. U. z 1934 r. Nr. 13, poz. 103.

130. Ustawa z dn. 29.III.1933 r. o rzeźniach z prawem wyłączności. Dz. U. Nr. 32, poz. 280.

131. Rozp. Prez. R. P. z dn. 16.III.1928 r. o położnych. Jedn. tekst. Dz. U. z 1934 r., Nr. 5, poz. 41.

132. Ustawa z dn. 21.II.1935 r. o pielęgniarstwie. Dz. U. Nr. 27, poz. 199.

133. Ustawa z dn. 21.II.1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalczaniu. Dz. U. Nr. 27, poz. 198.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 1.VII.1935 r. w sprawie przepisów sanitarnych dla hoteli, pokojów umeblowanych i pensjonatów. Dz. U. Nr. 54, poz. 352.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 26.IX.1935 r. o utrzymaniu porządku i czystości w miejscach publicznych i niektórych miejscach prywatnych. Dz. U. Nr. 76, poz. 476.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 18.IX.1935 r. o przepisach sanitarnych dla zakładów fryzjerskich i golarskich. Dz. U. Nr. 78, poz. 483.

OPIEKA SPOŁECZNA.

134. Ustawa z dn. 16.VIII.1923 r. o opiece społecznej. Dz. U. Nr. 92, poz. 726.

Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 27.III.1924 r. w przedmiocie odsyłania osób potrzebujących opieki do gmin, w których mają prawo do opieki trwałej. Dz. U. Nr. 31, poz. 318.

Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 24.IV.1924 r. w przedmiocie zwrotu kosztów z tytułu świadczeń na opiekę społeczną przewidzianych ustawą z dn. 16.VIII.1923 r. o opiece społecznej. Dz. U. Nr. 38, poz. 404.

135. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 29.VI.1924 r. w sprawie wykonywania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie nie mają prawa do opieki trwałej. Dz. U. Nr. 56, poz. 576.

136. Ustawa z dn. 25.VII.1924 r. o zawieszeniu mocy obowiązującej

ustawy z dn. 16.VIII.1923 r. o opiece społecznej w wojew. poznańskiem i pomorskiem. Dz. U. Nr. 73, poz. 716.

137. Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 31.VII.1924 r. w sprawie rozstrzygania skarg przeciw zarządzeniom, względnie orzeczeniom organów komunalnych na obszarze b. zaborów: rosyjskiego i austrjackiego w sprawach, wynikających z wykonania ustawy z dn. 16.VIII.1923 r. o opiece społecznej. Dz. U. Nr. 70, poz. 683.

138. Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 11.XI.1924 r. w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej art. 22 ustawy z dn. 16.VIII.1923 r. o opiece społecznej na województwa: poznańskie i pomorskie. Dz. U. Nr. 99, poz. 919.

139. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 4.VII.1931 r. o rozciągnięciu art. 1—3 ustawy o opiece społ. na woj. zachodnie. Dz. U. Nr. 32, poz. 382.

140. Ustawa z dn. 18.II.1925 r. o Radzie Opieki Społecznej. Dz. U. Nr. 26, poz. 171.

141. Ustawa z dn. 29.III.1926 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach publicznych na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Dz. U. Nr. 36, poz. 214.

Rozp. wykonawcze Min. Spraw Wewn. z dn. 9.IX.1927 r. — do ustawy z dn. 29.III.1926 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach publiczn. na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Dz. U. Nr. 99, poz. 861 z 1927 r.

142. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. o sposobie uregulowania zaległych kosztów leczenia ubogich chorych i kosztów opieki społecznej. Dz. U. Nr. 85, poz. 64.

143. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.IV.1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych. Dz. U. Nr. 40, poz. 354, zm. Rozp. Prez. R. P. z dn. 22.III.1928 r. Dz. U. Nr. 38, poz. 359.

Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 25.II.1930 r. o rachunkowości i sprawozdaniach instytucyj opiekuńczych. Dz. U. Nr. 23, poz. 210.

Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 10.X.1927 r. o kwalifikacjach kierowników zakładów opiekuńczych. Dz. U. Nr. 100, poz. 866.

Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 12.X.1927 r. o regulaminach zakładów opiekuńczych. Dz. U. Nr. 100, poz. 867.

144. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 14.X.1927 r. o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa. Dz. U. Nr. 92, poz. 823.

145. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.I.1928 r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych. Dz. U. Nr. 8, poz. 56.

Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 25.V.1929 r. o organizacji przytułków, domów pracy dobrowolnej i przymusowej. Dz. U. Nr. 41, poz. 350.

146. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 6.III.1928 r. o rozgraniczeniu obowiązków opiekuńczych związków komunalnych. Dz. U. Nr. 26, poz. 232.

147. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 6.III.1928 r. o opiekunach społecznych i komisjach opieki społecznej. Dz. U. Nr. 29, poz. 267.

Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 11.IV.1929 r. w sprawie ustanowienia opiekunów społecznych i sposobu wykonywania przez nich obowiązków. Dz. U. Nr. 30, poz. 291.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 2.V.1929 r. o współdziałaniu organów policji państwowej z opiekunami społecznymi. Dz. U. Nr. 43, poz. 358.

148. Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 15.II.1929 r. o zmianie rozporządzenia z dn. 30.VI.1925 r. w sprawie taryfy, według której związki ubogich na obszarze woj.: poznańskiego i pomorskiego mają zwracać koszty utrzymania ubogich. Dz. U. Nr. 12, poz. 103.

Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 13.I.1930 r., wydane w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. w sprawie wykonywania postanowień dotyczących przymusowego umieszczenia w przytułkach i domach pracy przymusowej w wojew. poznańskiem i pomorskiem. Dz. U. Nr. 15, poz. 115.

149. Ustawa z dn. 16.III.1933 r. o Funduszu Pracy. Dz. U. Nr. 22, poz. 163.

Rozp. Rady Min. z dn. 31.III.1933 r. o świadczeniach na rzecz Funduszu Pracy. Dz. U. Nr. 22, poz. 176.

KOMUNIKACJA.

BUDOWA, UTRZYMANIE I ZARZĄD DRÓG PUBLICZNYCH.

150. Ustawa z dn. 10.XII.1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych. Dz. U. z 1921 r. Nr. 6, poz. 32; zm. ustawą z dn. 25.III.1933 r. Dz. U. Nr. 32, poz. 276.

151. Rozp. Min. Rob. Publ. z dn. 12.VII.1922 r., określające kwalifikacje wymagane od samorządowej służby drogowej. Dz. U. Nr. 64, poz. 579.

152. Rozp. Min. Robót. Publ. z dn. 30.XII.1922 r. w przedmiocie sadzenia i utrzymywania drzew przydrożnych na drogach publicznych. Dz. U. Nr. 8, poz. 51 z 1923 r.

153. Rozp. Min. Robót Publ. z dn. 17.X.1925 r. o odległości budowli od dróg publicznych i co do ścieków przydrożnych. Dz. U. Nr. 109, poz. 778.

154. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 1.VI.1927 r. o ustalaniu szerokości dróg publicznych na obszarze Rzeczypospolitej, na którym obowiązują przepisy prawa cywilnego, zawarte w tomie X cz. 1 zb. pr. ces. ros. Dz. U. Nr. 51, poz. 453.

Rozp. Min. Robót Publ. z dn. 24.VIII.1927 r. w sprawie wykonania rozp. Prez. R. P. z dn. 1.VI.1927 r. o ustalaniu szerokości dróg. Dz. U. Nr. 83, poz. 743.

155. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 20.X.1927 r. o dostarczaniu środków przewozowych dla wykonywania budowy i utrzymania dróg publicznych i mostów. Dz. U. Nr. 95, poz. 846.

156. Ustawa z dn. 7.III.1932 r. o przekazywaniu na własność związkom komunalnym gruntów państwowych, zajętych pod drogi wojskowe (forteczne). Dz. U. Nr. 25, poz. 219.

157. Ustawa z dn. 25.II.1932 r. o drogach lądowych i drogach wodnych śródlądowych w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa. Dz. U. Nr. 26, poz. 230.

158. Dekret z dn. 7.II.1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów o zarządzie drogami kołowemi. Dz. Praw. Nr. 14, poz. 149.

159. Rozp. Rady Min. z dn. 23.IX.1929 r. w sprawie administracji drogowej na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, poleskiego, nowogródzkiego i wołyńskiego. Dz. U. Nr. 72, poz. 544.

Rozp. Min. Robót Publ. i Min. Spraw Wewn. z dn. 5.I.1932 r. w sprawie częściowego przekazania wojewodom uprawnień art. 2 ustawy z dn. 10.XII.1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych. Dz. U. Nr. 6, poz. 40.

Dotyczy przekazania dróg niezaliczonych do kategorji wojewódzkich, powiatowych lub gminnych.

160. Ustawa z dn. 3.II.1931 r. o Państw. Funduszu Drogowym. Jednolity tekst. Dz. U. z 1933 r. Nr. 43, poz. 352.

Ustawa z dn. 22.III.1933 r. o zarobkowym przewozie osób pojazdami mechanicznemi w obrębie gminy miejskiej. Dz. U. Nr. 32, poz. 273. Zmiana. Rozp. Prez. R. P. z dn. 27.X.1933 r. Dz. U. Nr. 84, poz. 619.

Rozp. Min. Komunikacji i Spraw Wewn. z 6.IV.1935 r. o wydawaniu koncesyj na zarobkowy przewóz osób pojazdami mechanicznemi w obrębie gminy miejskiej. Dz. U. Nr. 29, poz. 226.

161. Ustawa z dn. 15.III.1934 r. o wynagrodzeniu za grunty, wywłaszczane na rzecz gminy. Dz. U. Nr. 29, poz. 242.

Cena wykupu gruntów prywatnych przeznaczonych na ulice i drogi gminne wynosi $^1/_{10}$ ich ceny szacunkowej.

162. Ustawa z dn. 26.III.1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne. Dz. U. Nr. 27, poz. 204.

PRZEPISY PORZĄDKOWE NA DROGACH PUBLICZNYCH.

163. Ust. z dn. 7.X.1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych. Dz. U. Nr. 89, poz. 656. Zm. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 14.II.1928 r. Dz. U. Nr. 18, poz. 151.

Rozp. Min. Robót Publ. z dn. 3.VI.1922 r. o wymijaniu na drogach publicznych. Dz. U. Nr. 46, poz. 407.

Rozp. Rady Min. z dn. 11.V.1923 r. w sprawie grzywien za przekroczenie przepisów porządkowych na drogach publicznych. Dz. U. Nr. 54, poz. 378.

Rozp. Min. Robót Publ. z dn. 26.VI.1924 r. regulujące używanie i ochronę dróg. Dz. U. Nr. 61, poz. 611.

Rozp. Min. Robót Publ. z dn. 2.VII.1924 r. o skrzyżowaniu dróg publicznych z kolejami. Dz. U. Nr. 65, poz. 641.

Rozp. Min. Robót Publ. i Min. Spraw Wewn. z dn. 21.IX.1931 r. o zakazie używania na drogach publicznych z twardą nawierzchnią podków u koni z wystającemi ostremi częściami. Dz. U. Nr. 12, poz. 70 z 1932 r.

Rozp. Min. Kom. i Spraw Wewn. w porozumieniu z Min. Spraw Wojsk. z dn. 5.VIII.1932 r. o ruchu autobusów na doogach publicznych. Dz. U. Nr. 100, poz. 844.

Rozp. Min. Kom. i Min. Spraw Wewn. z dn. 15.I.1933 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych. Dz. U. Nr. 9, poz. 55.

KOMUNIKACJE.

164. Ust. z dn. 3.VI.1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie. Jedn. tekst Dz. U. Nr. 63 z 1933 r., poz. 481.

Rozp. Min. Poczt i Tel. z dn. 3.VI.1926 r. w sprawie organizacji pośrednictw pocztowych, telegraficznych i pocztowo - telegraficznych. Dz. U. Nr. 60, poz. 530.

165. Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 14III.1928 r. o prawie lotniczem. Jedn. tekst. Dz. U. Nr. 69 z 1935 r. poz. 437.

Rozp. Min. Poczt i Teleg. z dn. 27.X.1934 r. Ordynacja Telefoniczna. Dz. U. Nr. 106, poz. 944.

Rozp. Min. Kom. z dn. 23.III.1934 r. o uprawianiu żeglugi i spławu na śródlądowych drogach wodnych. Dz. U. Nr. 37, poz. 333.

166. Ust. wodna z dn. 19.IX.1922 r. Jedn. tekst. Dz. U. Nr. 62 z 1928 r. poz. 574.

167. Rozp. Prez. Rzplitej z 9.XI.1927 r. o regulacji i utrzymaniu wód spławnych. Dz. U. Nr. 102, poz. 882.

168. Ust. z dn. 15.IV.1921 r. w sprawie powołania Państwowej Rady Kolejowej. Jednolity tekst. Dz. U. Nr. 46, poz. 443 z 1932 r.

Rozp. Min. Kom. z dn. 2.VI.1932 r. w sprawie wykonania ustawy z dn. 15.IV.1921 r. o powołaniu Państw. Rady Kolejowej. Dz. U. Nr. 63, poz. 590; zmiany rozp. z dn. 29.XI.1933 r. Dz. U. Nr. 13, poz. 102.

168. Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 27.X.1933 r. w sprawie przekształcenia Państwowej Rady Kolejowej na Państwową Radę Komunikacyjną. Dz. U. Nr. 85, poz. 637.

169. Rozp. Min. Kom. i Min. Spraw Wewn. w porozumieniu z Min. Spraw Wojsk. z dn. 13.VIII1932 r. w sprawie regulaminów: przewozu osób i ich bagażu oraz towarów pojazdami mechanicznemi. Dz. U. Nr. 104, poz. 868.

Rozp. Min. Kom. z dn. 6.III.1929 r. zawierające przepisy o ruchu tramwajów elektrycznych w miastach. Dz. U. Nr. 52, poz. 524. Zmiany rozp. Min. Kom. z dn. 8.V.1934 r. Dz. U. Nr. 45, poz. 392.

170. Ust. z dn. 17.III.1932 r. o koncesjach na koleje miejscowego znaczenia i koleje miejskie. Dz. U. Nr. 38, poz. 391.

171. Dekret Prez. R. P. z dn. 3.XII.1935 r. o premjowaniu pojazdów mechanicznych. Dz. U. Nr. 88, poz. 546.

ROLNICTWO I WETERYNARJA.

POPIERANIE ROLNICTWA I HODOWLA.

172. Ust. z dn. 9.VII.1920 r. o ludowych szkołach rolniczych. Dz. U. Nr. 62, poz. 398.

Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych szkół rolniczych (2 w każdym powiecie) ciąży na powiatowych związkach komunalnych.

Rozp. Min. Roln. i D. P. z dn. 16.III.1921 r. w przedmiocie uposażenia nauczycieli ludowych szkół rolniczych. Dz. U. Nr. 38, poz. 229.

Rozp. Min. Roln. i D. P. z dn. 7.IX.1923 r. w przedmiocie powiatowych komisyj szkolnych dla publicznych szkół rolniczych. Dz. U. Nr. 97, poz. 770.

173. Ust. z dn. 28.X.1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami. Jedn. tekst Dz. U. Nr. 10 z 1933 r. poz. 69.

Gminy oraz pow. związki kom. obowiązane są zapewnić rolnikom konieczną ilość odpowiednich do celów hodowlanych buhajów.

Rozp. wykon. Min. Roln. z dn. 3.VIII.1927 r. do ustawy z dn. 28. X.1927 r. o nadzorze państwowym nad buhajami. Dz. U. Nr. 76, poz. 668 zm. Rozp. Min. Roln. z dn. 16.IV.1930 r. Dz. U. Nr. 34, poz. 283.

Rozp. Min. Roln. z dn. 1.IX.1928 r. w sprawie ustalenia cech, jakie pod względem indywidualnym i rasowym winny posiadać buhaje, uznane za odpowiednie dla celów hodowlanych, oraz ustalenia okręgów hodowlanych. Dz. U. Nr. 83, poz. 736.

Rozp. Min. Roln. z dn. 16.VI.1931 r. w sprawie ustalenia okręgów hodowlanych. Dz. U. Nr. 60, poz. 489.

174. Ust. z dn. 28.XII.1925 r. o wykonaniu reformy rolnej. Dz. U. Nr. 1, poz. 1 z 1926 r.

Ustawa rezerwuje przy parcelacji obszary ziemi dla szkół rolniczych, gospodarstw wzorowych, stacyj doświadczalnych, na cele gminne i szkolne.

175. Ust. z dn. 9.III.1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej. Jedn. tekst. Dz. U. Nr. 40 z 1934 r. poz. 364.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 21.IX.1934 r. w sprawie ulg przy spłacie należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej. Dz. U. Nr. 89, poz. 818.

176. Rozp. Prez. z dn. 22.VIII.1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych. Dz. U. Nr. 77, poz. 673.

Rozp. Min. Roln. z dn. 9.I.1928 r. w sprawie wykonania rozp. Prez. Rzplitej z dn. 22.VII1927 r. o zwalczaniu chorób zwierzętych. Dz. U. Nr. 19, poz. 167 uzupełn. i zm. Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 1.III.1928 r. Dz. U. Nr. 26, poz. 229 i Ust. z dn. 25.IV.1932 r. Dz. U. Nr. 38, poz. 396.

Rozp. Min. Roln. z dn. 22.III.1928 r. o zaopatrywaniu zwierząt w świadectwą miejsca pochodzenia i o badaniu zwierząt na stacjach kolejowych i przystankach wodnych. Dz. U. Nr. 42, poz. 408 zm. Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 15.XI.1932 r. Dz. U. Nr. 116, poz. 961.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 19.IX.1935 r. o tępieniu gryzoniów polnych. Dz. U. Nr. 74, poz. 466.

Rozp. Min. Roln. z dn. 12.VI.1928 r. o nadzorze weterynaryjnym nad targami, jarmarkami, pokazami i przetargami zwierząt, rzeźniami, mleczarniami, zakładami tuczenia dla celów przemysłowych, krowiarniami, wspólnemi pastwiskami, stajniami zajezdnemi i przedsiębiorstwami handlu zwierzętami, lecznicami i uzdrowiskami dla zwierząt Dz. U. Nr. 65, poz. 597.

177. Rozp. Prez. R. P. z dn. 19.XI.1927 r. o zwalczaniu chorób roślin, oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin. Dz. U. Nr. 108, poz. 922.

Rozp. Min. Roln. z dn. 19.IX.1935 r. o tępieniu krówki wełnistej. Dz. U. Nr. 74, poz. 465.

Rozp. Min. Roln. z dn. 31.VII.1928 r. o niszczeniu berberysu. Dz. U. Nr. 79, poz. 697.

Rozp. Min. Roln. z dn. 3.VIII.1932 r. o zwalczaniu raka ziemniaczanego. Dz. U. Nr. 71, poz. 644 zm. Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 18.IV.1935 r. Dz. U. Nr. 34, poz. 243.

Rozp. Min. Roln. z dn. 27.III.1931 r. o tępieniu ostu. Dz. U. Nr. 41, poz. 363.

178. Rozp. Prez. z dn. 22.III.1928 r. o izbach rolniczych. Jedn. tekst Dz. U. Nr. 2 z 1933 r. poz. 16.

179. Rozp. Prez. z dn. 22.III.1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa. Dz. U. z r. 1933 Nr. 60, poz. 454.

Rozp. Min. Roln. z dn. 26.V.1928 r. o sposobie uczenia i egzaminowania oglądaczy, oraz o ich zakresie działania. Dz. U. Nr. 62, poz. 575.

Rozp. Min. Roln. z dn. 31XII.1928 r., wydane w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. o obwodach urzędowego badania i postępowania w związku z badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa. Dz. N. Nr. 3, poz. 31 z 1929 r.

180. Ust. z dn. 29.III.1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych. Dz. U. Nr. 25, poz. 213 zm: Rozp. Prez. R. P. z dn. 24.X.1934 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 845. Dekret Prez. R. P. z dn. 30.IX.1935 r. Dz. U. Nr. 71, poz. 448. Dekret Prez. R. P. z dn. 3.XII.1935 r. Dz. U. Nr. 88, poz. 542.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 26.VI.1933 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych. Dz. U. Nr. 50, poz. 395 zm. Rozp. Min. Skarbu z dn. 9.III.1934 r. Dz. U. Nr. 23, poz. 173.

Normuje zasady zawierania układów konwersyjnych.

181. Ust. z dn. 28.III.1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich. Dz. U. Nr. 29, poz. 253.

Rozp. Min. Roln. i Ref.. Roln. oraz Sprawiedl. z dn. 10.I.1935 r. o wykonywaniu nadzoru nad działalnością urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich. Dz. U. Nr. 3, poz. 21.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 10.I.1935 r. w sprawie opłat i kosztów postępowania przed urzędami rozjemczemi do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich. Dz. U. Nr. 3, poz. 22.

Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 30.I.1935 r. o sposobie zawieszania przez urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich egzekucyj, prowadzonych przez instytucje kredytowe. Dz. U. Nr. 7, poz. 39.

182. Rozp. Prez. R. P. z dn. 24.X.1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych. Dz. U. Nr. 22, poz. 133 zm. Dekret Prez. R. P. z dn. 30.IX.1935 r. Dz. U. Nr. 71, poz. 449.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. i in. z dn. 22.III.1935 r. o organizacji Centralnego Biura i wojewódzkich Biur do spraw finansowo - rolnych. Dz. U. Nr. 22, poz. 133.

Rozp. Rady Min. z dn. 23.V.1935 r. o ulgach dla dłużników Skarbu Państwa i instytucyj prawa publicznego z tytułu należności prywatnoprawnych, mających charakter długów rolniczych. Dz. U. Nr. 41, poz. 278.

183. Rozp. Prezyd. R. P. z dn. 24.X.1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych. Dz. U. Nr. 94, poz. 839.

Rozp. Min. Skarbu oraz Sprawiedl. z dn. 22.III.1935 r. o ujednostajnieniu okresów umorzenia i innych warunków wierzytelności długoterminowych i listów zastawnych kredytu długoterminowego oraz o pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od wierzytelności tych instytucyj. Dz. U. Nr. 19, poz. 109.

184. Ust. z dn. 24.III.1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolni-

czych. Dz. U. Nr. 25, poz. 211 zm. Rozp. Prez. R. P. z dn. 24.X.1934 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 840.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 24.IV.1935 r. o zasadach i warunkach przejęcia na rzecz Skarbu Państwa na rachunek Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, niektórych wierzytelności Państwowego Banku Rolnego. Dz. U. Nr. 42, poz. 282.

185. Ustawa z dn. 5.III.1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec. Dz. U. Nr. 40, poz. 349.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 16.III.1935 r. w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec. Dz. U. Nr. 20, poz. 120.

186. Ustawa z dn. 13.III.1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni. Dz. U. Nr. 32, poz. 284.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z 2.VII.1935 r. w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą koni. Dz. U. Nr. 52, poz. 339.

OCHRONA LASÓW I ŁOWIECTWO.

187. Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 24.V.1927 r. o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności Państwa. Jedn. tekst. Dz. U. Nr. 111, poz. 932 z 1932 r.

188. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 3.XII.1927 r. o prawie łowieckiem. Dz. U. Nr. 110, poz. 934.

Rozp. Min. Roln. i in. z dn. 19.I.1928 r. o statucie wzorowym spółek łowieckich. Dz. U. Nr. 18, poz. 161.

Rozp. Min. Roln. z dn. 17.III.1928 r. o przekazaniu wojewodom niektórych uprawnień Ministra Rolnictwa, wynikających z art. 51 rozp. Prezydenta R. P. z 3.XII.1927 o prawie łowieckiem. Dz. U. Nr. 49, poz. 417.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 20.XI.1935 r. o ochronie niektórych zwierząt łownych. Dz. U. Nr. 86, poz. 536.

189. Ustawa z dn. 10.III.1934 r. o ochronie przyrody. Dz. U. Nr. 31, poz. 274.

SPRAWY WODNE I MELJORACJE.

190. Ustawa z dn. 26.X.1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych. Dz. U. Nr. 91, poz. 671, zm. ustawą z dn. 23.VI. 1925 r. Dz. U. Nr. 75, poz. 524.

Rozp. Min. Robót Publ. z dn. 21.XI.1927 r. o statutach i rozporządzeniach dotyczących publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych. Dz. U. Nr. 112, poz. 950.

191. Ustawa z dn. 22.VII.1925 r. o państwowym funduszu na meljoracje rolne. Dz. U. Nr. 88, poz. 609.

192. Ustawa z dn. 9.III.1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej. Dz. U. Nr. 40 z 1934 r., poz. 364.

193. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22.III.1928 r. o popieraniu meljoracyj rolnych. Dz. U. Nr. 36, poz. 344.

Ustawa wodna z dn. 19.IX.1922 r. Jednolity tekst. Dz. U. Nr. 62, poz. 574 z 1928 r.

194. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 9.XI.1927 r. o regulacji i utrzymaniu wód spławnych. Dz. U. Nr. 102, poz. 882.

Rozp. Min. Robót Publ. z dn. 2.IX.1929 r. o wojewódzkich radach wodnych. Dz. U. Nr. 75, poz. 567.

195. Rozp. Prezydenta R. P. z 15.II.1928 r. o utworzeniu Biura Projektu Meljoracji Polesia. Dz. U. Nr. 17, poz. 143.

196. Ustawa z dn. 7.III.1932 o rybołóstwie. Dz. U. Nr. 35, poz. 357.

Rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dn. 25.III.1935 r. o ustaleniu norm i zasadniczych warunków umowy o dzierżawę obwodu rybackiego. Dz. U. Nr. 24, poz. 166.

197. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 25.IX.1932 w sprawie pierwszeństwa zaległych ciężarów na rzecz spółek wodnych. Dz. U. Nr. 81, poz. 715.

198. Rozp. Prezydentą R. P. z dn. 27.X.1933 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej i organizacji komisyj ziemskich.

SPRAWY BUDOWLANE I ODBUDOWA.

199. Ustawa z dn. 6.V.1924 r. o pomocy państwowej na odbudowę budynków zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych. Dz. U. Nr. 49, poz. 492, zm. i uzup. ustawa z dn. 18.II.1932 r. Dz. U. Nr. 19, poz. 131, ustawa z dn. 18.III.1933 r. Dz. U. Nr. 25, poz. 206.

Rozp. wyk. Min. Robót Publ. z dn. 28.VII.1924 r. do ustawy z dn. 6.V.1924 r. o pomocy państwowej na odbudowę budynków zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych. Dz. U. Nr. 70, poz. 680.

200. Rozp. Prezydenta z dn. 22.IV.1927 r. o rozbudowie miast. Dz. U. Nr. 42, poz. 372, zm. rozp. Prezydenta R. P. z dn. 15.VI.1932 r. Dz. U. Nr. 51, poz. 481.

Rozp. wyk. Min. Robót Publ. z dn. 3.XI.1927 r. Dz. U. Nr. 106, poz. 913, zm. Rozp. Min. Skarbu z dn. 6.IV.1928 r. Dz. U. Nr. 49, poz. 476, zm. rozp. Min. Skarbu z dn. 15.X.1931 r. Dz. U. Nr. 96, poz. 735, zm. rozp. Min. Skarbu z dn. 31.III.1933 r. Dz. U. Nr. 26, poz. 220.

201. Dekret Prezydenta R. P. z dn. 27.XI.1935 r. o ulgach w sprawie kredytów, udzielonych na podstawie rozp. Prezydenta R. P. z dn. 22. IV.1927 r. o rozbudowie miast. Dz. U. Nr. 86, poz. 530.

202. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.II.1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli. Dz. U. Nr. 23, poz. 202, zm. Rozp. z dn. 3.XII. 1930 r. Dz. U. Nr. 86, poz. 663.

203. Rozp. Min. Ref. Roln. z dn. 7.VI.1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Robót Publ. i Spraw Wewn. w sprawie przeznaczenia i parcelacji gruntów, położonych w sferze interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych. Dz. U. Nr. 51, poz. 430.

204. Rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. o statystyce budowlanej. Dz. U. Nr. 65, poz. 514.

205. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 15.II.1928 r. o przymusie połączeń nieruchomości zabudowanych z kanalizacją i wodociągiem miejskim w niektórych miastach. Dz. U. Nr. 17, poz. 142.

206. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 29.XI.1930 r. uchylające rozp. Prezydenta R. P. z dn. 15.II.1928 r. o przymusie połączeń nieruchomoścci zabudowanych z kanalizacją i wodociągiem miejskim w niektórych miastach. Dz. U. Nr. 82, poz. 648.

PRZEMYSŁ, HANDEL I UBEZPIECZENIA RZECZOWE.

207. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 7.VI.1927 r. o prawie przemysłowem. Dz. U. Nr. 53, poz. 468. Zmiany: U. z 17.III.1932 r. Dz. U. Nr. 29, poz. 293, U. z 24.III.1933 r. Dz. U. Nr. 25, poz. 209, U. z dn. 10.III. 1934 r. Dz. U. Nr. 40, poz. 350.

Rozp. Min. Przem. i Handlu i in. z dn. 7.XI.1927 r. zawierające przepisy wyk. do rozp. Prezydenta R. P. z dn. 7.VI.1927 r. o prawie przemysłowem. Dz. U. Nr. 111, poz. 942.

208. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 15.VII.1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych. Dz. U. Nr. 67, poz. 591. Zmiany: U. z dn. 10.III.1932 Dz. U. Nr. 29, poz. 292, U. z dn. 24.III.1933 r. Dz. U. Nr. 25, poz. 210, U. z dn. 10.III.1934 r. Dz. U. Nr. 26, poz. 203.

Rozp. Min. Przem. I Handlu z dn. 30.XI.1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów. Dz. U. Nr. 111, poz. 945. Zmiany: rozp. z dn. 13.V.1931 r. Dz. U. Nr. 53, poz. 440; rozp. z 28.X.1933 r. Dz. U. Nr. 87, poz. 675; rozp. z 10.VII.1934 r. Dz. U. Nr. 65, poz. 581.

Rozp. Min. Przem. i Handlu z 4.VI.1930 r. w spr. prowadzenia przemysłu kominiarskiego. Dz. U. Nr. 46, poz. 390. Zmiany: rozp. Min. Przem. i Handlu z dn. 12.X.1934 r. Dz. U. Nr. 92, poz. 832.

Rozp. Min. Pracy i Op. Sp. z dn. 18.XII.1923 r w przedmiocie ustroju i zakresu działań państwowych komisyj doradczych przy Państw. Urzędach Pośred. Pracy i Opieki nad wychodźcami. Dz. U. Nr. 136, poz. 292.

209. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku. Dz. U. Nr. 85, poz. 638.

Rozp. Min. Przem. i Handlu z dn. 7.XII.1933 r. o ustaleniu granic okręgów i siedzib izb rzemieślniczych. Dz. U. Nr. 98, poz. 757.

Rozp. Min. Przem. i Handlu z dn. 16.II.1934 r. o ordynacji wyborczej do izb rzemieślniczych. Dz. U. Nr. 9, poz. 157.

210. Ustawa z dn. 31.VII.1924 r. o popieraniu przemysłu ludowego. Dz. U. Nr. 80, poz. 778.

Rozp. Min. Przem. i Handlu z dn. 27.V.1935 r. o wyłączeniu przemysłu ludowego i domowego oraz pracy chałupniczej z pod przepisów prawa przemysłowego. Dz. U. Nr. 42, poz. 483.

Rozp. Min. Przem. i Handlu z dn. 31.VII.1924 r w przedmiocie spółek akcyjnych mających znaczenie państwowe lub użyteczności publicznej. Dz. U. Nr. 72, poz. 710. (Sprostowanie p. Dz. U. Nr. 91, poz. 861).

211. Ustawa elektryczna z dn. 21.III.1922 r. Jedn. tekst. Dz. U. z 1935 r. Nr. 17, poz. 98.

Rozp. Min. Przem. i Handlu z dn. 31.X.1934 r. o opłatach za czynności urzędowe, dokonywane na podstawie ustawy elektrycznej. Dz. U. Nr. 100, poz. 907.

Rozp. Min. Przem. i Handlu z dn. 31.X.1934 r. w sprawie uprawnień rządowych na wytwarzanie, przetwarzanie, przesyłanie lub rozdzielanie energji elektrycznej. Dz. U. Nr. 104, poz. 928.

212. Rozp. Prezydenta R. P. z 27.X.1933 r. o popieraniu elektryfikacji. Dz. U. Nr. 85, poz. 633.

213. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. o prawie celnem. Dz. U. Nr. 84, poz. 610.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 9.X.1934 r. Przepisy wykonawcze do prawa celnego. Dz. U. Nr. 90, poz. 820.

214. Ustawa z dn. 29.X.1920 r. o spółdzielniach. Jednolity tekst Dz. U. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495.

Rozp. Min. Sprawiedliwości z dn. 25.VI.1934 r. o rejestrze spółdzielni. Dz. U. Nr. 57, poz. 504.

215. Ustawa z dn. 18.VII.1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Jednolity tekst ze zmianami. Dz. U. Nr. 58, poz. 355 z 1932 r.

216. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o połączeniu Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy. Dz. U. Nr. 94, poz. 849.

Rozp. Min. Pracy z dn. 2.IX.1924 r. w sprawie trybu postępowania zarządów obwodowych funduszu bezrobocia przy powierzaniu swych czyn-

ności gminom lub innym instytucjom, w sprawie nadzoru ze strony zarządów obwodowych nad gminami i temi instytucjami, oraz w sprawie zwrotu kosztów i wynagrodzenia Państw. Urzędów Pośr. Pracy, gmin i tych instytucyj społecznych. Dz. U. Nr. 79, poz. 771.

Rozp. Rady Min. z dn. 11.III.1925 r. w sprawie rodzajów przedsiębiorstw i zakładów pracy państw. i samorządowych, oraz kategoryj zatrudnionych w nich robotników, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia na wypądek bezrobocia. Dz. U. Nr. 27, poz. 192.

217. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.III.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych. Dz. U. Nr. 35, poz. 323.

218. Ustawa z dn. 28.III.1933 r. o ubezpieczeniu społecznem. Dz. U. Nr. 51, poz. 396. Zm. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. Dz. U. Nr. 95, poz. 855

219. Rozp. Prezydenta R. P. z 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Dz. U. Nr. 106, poz. 911. Zm. Ustawa z dn. 22.III. 1933 r. Dz. U. Nr. 27, poz. 229. Ustawa z 15.III.1934 r. Nr. 39, poz. 347.

Rozp. Rady Min. z dn. 17.VI.1933 r. o podwyższeniu składki w ubezpieczeniu na wypadek pracy pracown. umysłowych. Dz. U. Nr. 45, po. 349.

Rozp. Min. Op. Sp. z dn. 13.VI.1933 r. o świadczeniach z powodu braku pracy dla pracowników umysłowych. Dz. U. Nr. 50, poz. 394.

220. Rozp. Min. Spr. Wojsk. z dn. 22.XI.1921 r. o obsadzeniu wolnych miejsc pracy w zakładach samorządowych oraz prywatnych inwalidami. Dz. U. Nr. 96, poz. 707.

221. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.III.1928 r. o umowie o pracę robotników. Dz. U. Nr. 35, poz. 324.

222. Ustawa z dn. 15.II.1933 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego. Dz. U. Nr. 19, poz. 127.

223. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.V.1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Jednolity tekst. Dz. U. Nr. 3 z 1933 r., poz. 23. Zmiany Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. Dz. U. Nr. 85, poz. 648, dekr. z dn. 10.XII. 1935 r. Dz. U. Nr. 90.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 31.I.1929 r. w sprawie przymusu ubezpieczenia od ognia ruchomości w gospodarstwach rolnych, przymusu ubezpieczenia żywego inwentarza od wypadków śmierci oraz przymusu ubezpieczenia plonu od gradobicia. Dz. U. Nr. 13, poz. 112.

Rozp. Rady Min. z dn. 27.IV.1932 r. w sprawie obniżenia kar za zwłokę przy egzekucjach należności Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych. Dz. U. Nr. 37, poz. 377.

Kary za zwłokę obniża do 10% miesięcznie.

---

224. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 30.XII.1924 r. o dostosowaniu uposażeń członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażeń funkcjonarjuszów państwowych. Dz. U. Nr. 118, poz. 1073 (sprostowanie vide Dz. Ust. Nr. 15, str. 180 z 1925 r.). Zm. Ustawa z dn. 15. III.1932 r. Dz. U. Nr. 93, poz. 345.

Rozp. wyk. M. S. Wewn. z dn. 28.III.1935 r. Dz. U. Nr. 32, poz. 231.

225. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 28.X.1933 r. o uposażeniu członków zarządu i pracowników związków samorząd. Dz. U. Nr. 86, poz. 667.

226. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.III.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych. Dz. U. Nr. 35, poz. 232.

227. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.III.1928 r. o umowie o pracę robotników. Dz. U. Nr. 35, poz. 324.

228. Rozporz. Prezydenta R. P. z dn. 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Dz. U. Nr. 106, poz. 911. Zm. Ustawa z dn. 22.III.1933 r. Dz. U. Nr. 27, poz. 229. Ustawa z dn. 15.III.1934 r. Dz. U. Nr. 39, poz. 347.

Odnosi się do pracowników tych zw. kom., które w swych statutach nie dają uprawnień mniejszych od objętych rozporządzeniem.

Rozp. Rady Min. z dn. 17.VI.1933 r. o podwyższeniu składki w ubezpieczeniu na wypadek braku pracy pracowników umysłowych. Dz. U. Nr. 45, poz. 349.

Rozp. Min. Op. Sp. z dn. 18.VI.1933 r. o świadczeniach z powodu braku pracy dla pracowników umysłowych. Dz. U. Nr. 50, poz. 394.

Rozp. Min. Op. Sp. z dn. 15.III.1934 r. o biurach pośrednictwa pracy Funduszu Bezrobocia. Dz. U. Nr. 22, poz. 168.

229. Ustawa z dn. 13.VII.1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Jedn. tekst. Dz. U. Nr. 58, poz. 555 z 1932 r., zm. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. Dz. U. Nr. 85, poz. 649.

230. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o połączeniu Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy. Dz. U. Nr. 94, poz. 849.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 26.III.1935 r. o wykonywaniu przez Fundusz Pracy pośrednictwa pracy. Dz. U. Nr. 23, poz. 152.

Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 23.V.1935 r. o postępowaniu odwoławczem od decyzyj wojewódzkich biur Funduszu Pracy i ich ekspozytur. Dz. U. Nr. 41, poz. 280.

231. Ustawa z dn. 28.III.1933 r. o ubezpieczeniu społecznem. Dz. U. Nr. 51, poz. 396. Zm. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. Dz. U. Nr. 95, poz. 855.

232. Ustawa z dn. 18.XII.1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu. Jedn. tekst z 1933 r. Nr. 94, poz. 734, zm. dekretem z dn. XII.1935 r. Dz. U. Nr. 9.

233. Rozp. Min. Op. Sp. z 4.X.1933 r. o czasie pracy dróżników na drogach publicznych. Dz. U. Nr. 87, poz. 672.

Czas pracy dróżników na drogach publ. może wynosić w okresie letnim 11 godzin z warunkiem zmniejszenia go w zimie do 6 godz.

234. Ustawa z dn. 16.V.1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu. Jedn. tekst. Dz. U. z 1933 r. Nr. 94, poz. 735.

Rozp. Rady Min. z dn. 17.VI.1933 r. w sprawie trybu nadawania stanowisk w cywilnej służbie państwowej, samorządowej lub przedsiębiorstwach państwowych wysłużonym podoficerom zawodowym wojska lub marynarki wojennej. Dz. U. Nr. 58, po. 434.

235. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.II.1928 r. o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonarjuszów publicznych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego, nie podlegających przepisom dyscyplinarnym, wydanym dla całego obszaru Rzeczyposp. Polskiej. Dz. U. Nr. 24, poz. 206.

236. Ustawa z dn. 14.X.1931 r. o zmianie niektórych postanowień ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska oraz ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów. Dz. U. Nr. 98, poz. 749.

237. Ustawa z dn. 11.XII.1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych związkowych. Jedn. tekst. Dz. U. r. 1934. Nr. 20, poz. 160.

Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. Prawo o sądach pracy. Dz. U. Nr. 95, poz. 854.

Rozp. Min. Spr. Wojsk. z dn. 29.VIII.1935 r. w sprawie wykonania art. 101, 105 i inn. ustawy z dn. 11.XII.1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych. Dz. U. Nr. 68, poz. 428.

Podaje spis formacyj, w których służba zalicza się do emerytury.

238. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 28.X.1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych. Dz. U. Nr. 86, poz. 663.

Rozp. Rady Min. z dn. 19.XII.1933 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk na władzach, urzędach, zakładach i instytucjach państwowych. Dz. U. Nr. 102, poz. 780.

Rozp. Rady Min. z dn. 19.XII.1933 r. o zasadach zaszeregowania do grup uposażenia i tutomatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonar. państw. Dz. U. Nr. 102, poz. 781.

239. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 6.III.1928 r. o Policji Państwowej. Dz. U. z 1931 r. Nr. 5, poz. 27.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 23.III.1933 r. o pozwoleniach na broń do użytku osobistego oraz o nabywaniu i pozbywaniu się tej broni. Dz. U. Nr. 22, poz. 179.

240. Ustawa z dn. 13.III.1934 r. o ochronie przed pożarami i innemi klęskami. Dz. U. Nr. 41, poz. 365.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 14.I.1935 r. o statucie wzorowym ochotniczych straży pożarnych. Dz. U. Nr. 7, poz. 35.

Rozp. Min. Spraw Wewn. i Skarbu z dn. 7.X.1935 r. o wysokości sum na koszty akcji przeciwpożarowej na r. 1935. Dz. U. Nr. 75, poz. 473.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 7.X.1935 r. o zawiadywaniu sumami na koszty akcji przeciwpożarowej, sposobie ich pobierania oraz dysponowania niemi i kontroli ich zużycia. Dz. U. Nr. 75, poz. 474.

STATYSTYKA I EWIDENCJA.

241. Ustawa z dn. 21.X.1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej. Dz. U. Nr. 85, poz. 464. Zm. ustawa z dn. 14.X.1931 r. Dz. U. Nr. 27, poz. 741

Rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. o statystyce budowlanej. Dz. U. Nr. 65, poz. 514.

Rozp. Rady Min. z dn. 17.I.1921 r. w przedmiocie statystyki cen artykułów pierwszej potrzeby. Dz. U. Nr. 14, poz. 82.

Rozp. Rady Min. z dn. 23.III.1932 r. o statystyce produkcji rolnej. Dz. U. Nr. 27, poz. 255.

242. Rozp. Rady Min. z dn. 20.V.1927 r. o statystyce uboju zwierząt. Dz. U. Nr. 49, poz. 441.

243. Rozp. Prezydenta R P. z dn. 1.II.1927 r. o statystyce ruchu naturalnego ludności. Dz. U. Nr. 10, poz. 76.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 12.V.1927 r. w sprawie wykonania rozporz. Prezydenta R. P. z dn. 1.II.1927 r. o statystyce ruchu naturalnego ludności. Dz. U. Nr. 50, poz. 450.

Rozp. Rady Min. z dn. 29.X.1931 r. w sprawie przeprowadzenia drugiego powszechnego spisu ludności. Dz. U. Nr. 80, poz. 629.

244. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.III.1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności. Dz. U. Nr. 32, poz. 309. Zm. Ustawa z dn. 15.III. 1932 r. Dz. U. Nr. 38, poz. 390

Rozp. Min. Spraw Wewn z dn. 23.V.1934 r. o meldunkach i księgach ludności. Dz. U. Nr. 54, poz. 489.

---

245. Ustawa z dn. 23.V.1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, ogłoszona w jednolitym tekście obwieszczeniem Min. Spraw Wojsk. Dz. U. z 1933 r. Nr. 60, poz. 455.

Rozp. wykon. Min. Spraw Wojsk. i in. z dn. 28.VIII.1934 r. do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym. Dz. U. Nr. 83, poz. 757.

Rozp. Min. Spr. Wojsk. z dn. 2.VIII.1935 r. o zakładach naukowych tudzież egzaminach, których ukończenie lub złożenie uprawnia do skróconej służby wojskowej. Dz. U. Nr. 67, poz. 419.

246. Ustawa z dn. 15.VIII.1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju. Dz. U. Nr. 97, poz. 681.

Rozp. Min. Spraw Wojsk. z dn. 24.III.1927 r. o uprawnieniach do otrzymania kwatery przez formacje i osoby wojskowe. Dz. U. Nr. 37, poz. 333. Zmiany Rozp. Min. Spraw Wojsk. z dn. 3.IX.1934 r. Dz. U. Nr. 85, poz. 766.

Rozp. Min. Spraw Wojsk. z dn. 3.IX.1934 r. w sprawie wykonania art. 48 i 49 ustawy o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju. Dz. U. Nr. 85, poz. 767.

Rozp. Min. Spraw Wojsk. z dn. 2.VIII.1935 r. o rozmiarach osobnych kwater stałych i opłatach za nie. Dz. U. Nr. 63, poz. 399.

247. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 8.XI.1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony państwa. Dz. U. Nr. 98, poz. 859.

Rozp. Min. Spraw Wojsk. i Min. Spraw Wewn. z dn. 23.III.1928 r. w sprawie wykonania rozp. Prez. R. P. z dn. 8.XI.1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa. Dz. U. Nr. 44, poz. 425. Zmiana. Rozp. Min. Spraw Wojsk. i Wewn. z dn. 26.VII.1933 r. Dz. U. Nr. 68, poz. 510.

248. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 12.XI.1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju. Dz. Ust. str. 102, poz. 883.

Rozp. wykon. Min. Spraw Wojsk. z dn. 19.X.1929 r. do rozp. Prezydenta R. P. z dn. 12.VI.1927 r. o dostarczaniu środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju. Dz. U. Nr. 82, poz. 613.

Rozp. wykon. Min. Spraw Wojsk. z dn. 29.VII.1930 r. o obowiązku dostarczania jako środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju samochodów, motocykli i rowerów. Dz. U. Nr. 58, poz. 470.

Rozp. Min.: Spraw Wewn., Spraw Wojsk., Robót Publ. oraz Przem. i Handlu z dn. 24.VII.1930 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej na rzecz wojska w czasie pokoju. Dz. U. Nr. 77, poz. 603.

249. Ustawa z dn. 2.IV.1925 r. o gołębiach pocztowych. Dz. U. Nr. 45, poz. 311.

Rozp. wykon. Min. Spraw Wojsk. do ustawy z dn. 2.IV.1925 r. o gołębiach pocztowych. Dz. U. z 1927 r. Nr. 103, poz. 809.

250. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 16.I.1928 r. o stanie wojennym. Dz. U. Nr. 8, poz. 54.

251. Rozp. Min. Spraw Wojsk. z dn. 14.II.1930 r. w sprawie wydawania Dziennika Rozporządzeń Naczelnego Wodza i sposobu obwieszczania rozporządzeń i zarządzeń na obszarze objętym stanem wojennym. Dz. U: Nr. 19, poz. 154.

252. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 6.III.1928 r. o wojskowych zasiłkach wojennych. Dz. U. Nr. 29, poz. 268.

Urzędy gmin wiejskich i miejskich współdziałają przy udzielaniu zasiłków, wypłacanych ze Skarbu Państwa.

253. Rozp. Rady Min. z dn. 6.VII.1934 r. o stosunku władz wojskowych do miejscowych cywilnych władz rządowych oraz samorządowych w obszarach warownych i rejonach umocnionych. Dz. U. Nr. 28, poz. 220.

254. Ustawa z dn. 15.III.1934 r. o obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej. Dz. U. Nr. 80, poz. 742.

255. Rozp. Prez. R. P. z dn. 24.IX.1934 r. o wojskowej służbie pomocniczej. Dz. U. Nr. 86, poz. 783.

256. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o osobistych świadczeniach wojennych. Dz. U. Nr. 95, poz. 858.

257. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych. Dz. U. Nr. 95, poz. 859.

SĄDOWNICTWO.

258. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 6.II.1928 r. prawo o ustroju sądów powszechnych. Jednolity tekst ze zmianami. Dz. U. z 1932 r. Nr. 102, poz. 863.

Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 1.XII.1932 r. Regulamin ogólny wewnętrznego urzędowania sądów apelacyjnych, okręgowych i grodzkich. Dz. U. Nr. 110, poz. 905.

259. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 19.III.1928 r. zawierające kodeks postępowania karnego. Dz. U. z 1932 r. Nr. 83, poz. 725.

260. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 11.VII.1932 r. Kodeks Karny 1932 r. Dz. U. Nr. 60, poz. 571.

261. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 14.V.1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno - prawnych. Dz. U. Nr. 30 z 1925 r., poz. 213.

262. Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 7.V.1932 r. w sprawie określenia instytucyj, powołanych do pełnienia nadzoru nad przymusowym zarządem gospodarstw rolnych, poruczanym dłużnikom oraz do wydawania opinij o ich stanie gospodarczym. Dz. U. Nr. 50, poz. 464.

Funkcje te pełnią zarządy gmin wiejskich i miejskich.

263. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. Przepisy o kosztach sądowych. Dz. U. Nr. 93, poz. 837.

264. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym. Dz. U. Nr. 94, poz. 806.

265. Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 1.IV.1933 r. w sprawie wynagrodzenia adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych. Dz. U. Nr. 24, poz. 201.

266. Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 30.IX.1933 r. w porozumieniu z Min. Spraw Wewnętrznych o doręczaniu pism sądowych przez organa gminne w postępowaniu cywilnem i karnem. Dz. U. Nr. 76, poz. 549.

Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 30.IX.1933 r. o doręczaniu pism sądowych przez organa gminne w postępowaniu cywilnem i karnem. Dz. U. Nr. 76, poz. 549.

Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 17.XII.1934 r. o opłacie za doręczenia w sprawach cywilnych. Dz. U. Nr. 93, poz. 887. Zmiana. Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 10.VII.1935 r. Dz. U. Nr. 50, poz. 335.

Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 22.X.1935 r. o taksie wynagrodzenia gmin za egzekucje należności sądowych. Dz. U. Nr. 80, poz. 497.

267. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. Kodeks zobowiązań. Dz. U. Nr. 82, poz. 598.

268. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. Przepisy wprowadzające kodeks zobowiązań. Dz. U. Nr. 82, poz. 599.

269. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. Prawo o notarjacie. Dz. U. Nr. 84, poz. 609.

Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 15.XI.1935 r. o wynagrodzeniu notarjuszów. Dz. U. Nr. 84, poz. 517.

270. Rozp. Min. Sprawiedl. z dn. 25.V.1934 r. o rejestrze skazanych. Dz. U. Nr. 51, poz. 478.

271. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.VI.1934 r. Kodeks handlowy. Dz. U. Nr. 57, poz. 502. Przepisy wprowadzające, poz. 503.

272. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.IX.1934 r. Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowem. Dz. U. Nr. 86, poz. 776.

273. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. Prawo upadłościowe. Dz. U. Nr. 93, poz. 834, i przepisy wprowadzające poz. 835.

274. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o postępowaniu układowem. Dz. U. Nr. 93, poz. 836.

275. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. Prawo o sądach pracy. Dz. U. Nr. 95, poz. 854.

---

276. Ustawa z dn. 20.I.1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego. Dz. U. Nr. 7, poz. 44.

277. Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 29.XI.1928 r. o dowodach osobistych. Dz. U. Nr. 100, poz. 898.

278. Ustawa z dn. 28.III.1933 r. o grobowcach i cmentarzach wojennych. Dz. U. Nr. 39, poz. 311.

279. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 5.IX.1933 r. o wypuszczeniu pożyczki wewnętrznej. Dz. U. Nr. 67, poz. 503.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 7.IX.1933 r. o wypuszczeniu pożyczki wewnętrznej. Dz. U. Nr. 67, poz. 507. Zmiana: Rozp. Min. Skarbu z dn. 25.V.1934 r. Dz. U. Nr. 47, poz. 415.

Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. o podwyższeniu emisji pożyczki wewnętrznej. Dz. U. Nr. 84, poz. 611.

280. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r. o Funduszu Inwestycyjnym. Dz. U. Nr. 85, poz. 636.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 25.V.1934 r. o wydawaniu obligacyj 6% pożyczki wewnętrznej. Dz. U. Nr. 47, poz. 416.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 21.VII.1934 r. o sprawie zobowiązań obligacjami 6% pożyczki wewnętrznej i o zasadach zastawu tych obligacyj. Dz. U. Nr. 66, poz. 585. Zmiana: Rozp. Min. Skarbu z dn. 27.XI.1934 r. Dz. U. Nr. 105, poz. 941.

281. Ustawa z dn. 26.III.1935 r. o upoważnieniu Min. Skarbu do wypuszczenia wewnętrznej pożyczki inwestycyjnej. Dz. U. Nr. 21, poz. 122.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 29.III.1935 r. o wypuszczeniu 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej. Dz. U. Nr. 23, poz. 154.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 29.V.1935 r. o ustaleniu kwoty imiennej 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej i wysokości emisji tej pożyczki. Dz. U. Nr. 39, poz. 273.

Rozp. Min. Skarbu z dn. 12.VII.1935 r. w sprawie wypuszczenia 6% Pożyczki Inwestycyjnej. Dz. U. Nr. 54, poz. 356.

282. Dekret z dn. 3.I.1919 r. o zatwierdzaniu pomników ze stanowiska artystycznego. Dz. P. P. P. Nr. 5, poz. 93; zmiany. Dz. U. z 1934 r. Nr. 33, poz. 298.

283. Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1932 r. Prawo o stowarzyszeniach. Dz. U. Nr. 94, poz. 808.

Rozp. Min Spraw Wewn. z dn. 10.XII.1932 r. o rejestracji stowarzyszeń. Dz. U. Nr. 116, poz. 963. Zmiana: Rozp. z dn. 13.VII.1924 r. Dz. U. Nr. 69, poz. 637

284. Ustawa z dn. 15.III.1933 r. o zbiórkach publicznych. Dz. U. Nr. 22, poz. 162.

Rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 14.VII.1934 r. o sposobach przeprowadzania zbiórek publicznych oraz kontroli nad temi zbiórkami. Dz. U. Nr. 69, poz. 638.

Statuty i regulaminy.

Statuty i regulaminy mają na celu systematyczne zgrupowanie pewnych przepisów, które z reguły powinny być podejmowane w formie uchwał lub decyzyj, przyczem mają one ułatwić organom ustrojowym wykonywanie zadań ciążących na związku samorządowym, mieszkańcom zaś związku i innym osobom zainteresowanym — orjentowanie się w ciążących na nich obowiązkach. Niektóre z nich nadaje władza nadzorcza, inne wydawane są przez przełożonego związku, inne wreszcie uchwalane są przez radę powiatową, miejską lub gminną, bądź też przez zarząd związku. Dla niektórych z nich wymagane jest dla ich prawomocności zatwierdzenie przez władzę nadzorczą, dla innych jest to niepotrzebne, natomiast wymagane jest uprzednie zasięgnięcie opinji organu ustrojowego związku. Regulaminy dadzą się podzielić na cztery grupy: A) Regulaminy ustrojowe, B) Statuty podatkowe, C) Statuty pracownicze i D) Inne regulaminy. Poniżej podany spis statutów i regulaminów ze wskazaniem, gdzie są one opublikowane.

A. REGULAMINY USTROJOWE.

1. **Regulamin wyborczy do rad gromadzkich:** a) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 17.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 606), b) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 18.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 84, poz. 760).

2. **Regulamin wyborczy do rad gminnych:** a) rozporządzenie z dn. 17.XI.1933 r. (Dz. U. Nr. 92, poz. 711), zmienione rozporządzeniem z dn. 6.XII.1933 r. (Dz. U. Nr. 97, poz. 752), b) rozporządzenie z dn. 6.XII. 1934 r. (Dz. U. Nr. 108, poz. 959).

3. **Regulamin wyborczy do rad miejskich:** rozporządzenie z dn. 30. III.1934 r. (Dz. U. Nr. 29, poz. 259).

4. **Regulamin wyborczy do rad powiatowych:** rozporządzenie z dn. 8.VIII.1934 r. (Dz. U. Nr. 74, poz. 703).

5. **Regulamin wyboru sołtysa i podsołtysa:** a) rozporządzenie z dn. 23.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 608), b) rozporządzenie z dn. 3.XI.1934 r. (Dz. U. Nr. 101, poz. 916).

6. **Regulamin wyborczy do zarządu gminnego:** a) rozporządzenie z dn. 1.II.1934 r. (Dz. U. Nr. 2, poz. 6), b) rozporządzenie z dn. 6.XII. 1934 r. (Dz. U. Nr. 108, poz. 960).

7. **Regulamin wyborczy do zarządu miejskiego**: rozporządzenie z dn. 13.IV.1934 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 475).

8. **Regulamin obrad rady gromadzkiej (zebrania gromadzkiego)**: wzorowy regulamin opublikowany na str. 234 — 238 „Przewodnika Gromadzkiego i Kalendarza Sołtysa" na r. 1936. Warszawa 1936 r. (Cena 1,50 zł.).

10. **Regulamin obrad rady miejskiej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Miast, opublikowany został w broszurze wydanej w 1935 r. p. n. „Regulaminy Rad Miejskich". (Cena 80 gr.).

11. **Regulamin obrad rady powiatowej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze p. t. „Regulaminy obrad organów i komisyj powiatowego związku samorządowego". Warszawa 1935. (Cena 1 zł.).

12. **Regulamin czynności zarządu miejskiego**: wzorowy regulamin obrad magistratu, jako część ogólnego regulaminu magistratu, opracowany został przez Związek Miast i opublikowany w Nr. 16/17 „Samorządu Miejskiego" z 1934 r. str. 887 — 896, Nr. 19, str. 1016. Drugie wydanie regulaminu ma ukazać się w Nr. 3 „Samorządu Miejskiego" z 1936 r.

13. **Regulamin obrad wydziału powiatowego**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11).

14. **Regulaminy komisyj**:

a) **Regulamin miejskiej komisji opieki społecznej**: wzorowy regulamin opracowany został przez Związek Miast i opublikowany w „Samorządzie Miejskim" z 1935 r. Nr. 10, str. 532 — 539;

b) **Regulamin miejskiego komitetu rozbudowy**: wzorowy regulamin opracowany przez biuro Związku Miast wspólnie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, opublikowany został w Nr. 3 „Samorządu Miejskiego" z 1935 r. str. 158 — 160;

c) **Regulamin czynności miejskiej komisji rewizyjnej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Miast, znajduje się na str. 8 — 16 w wydanej przez Związek Miast broszurze p. n. „Instrukcja Szczegółowa dla Miejskich Komisyj Rewizyjnych". Warszawa, 1935 r. (Cena 2 zł.).

d) **Regulamin komisji rewizyjnej rady powiatowej**: wzorowy regulamin opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11);

e) **Regulamin (powiatowej) komisji rolnej**: wzorowy regulamin opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11);

f) **Regulamin (powiatowej) komisji zdrowia publicznego**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11);

g) **Regulamin (powiatowej) komisji kulturalno - oświatowej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11);

h) **Regulamin gminnej komisji letniskowo - turystycznej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze p. t. „eRgulaminy powiatowej komisji letniskowo - turystycznej“. Warszawa 1935;

i) **Regulamin powiatowej komisji letniskowo - turystycznej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. p. h).

B. STATUTY PODATKOWE.

1. **Statut o podatku od gruntów państwowych** (art. 2 ust. 2, art. 4 ust. 6 u. o. f. k.): wzorowy statut samoistnego podatku od gruntów państwowych, położonych na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej, wydany został, jako załącznik 1 do okólnika Nr. 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 2).

2. **Statut o podatku od zbytku mieszkaniowego** (art. 7 u. o. f. k.): wzorowy statut o poborze miejskiego podatku od zbytku mieszkaniowego wydany został, jako załącznik 2 do okólnika Nr. 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 2).

3. **Statut o podatku hotelowym** (art. 7 u. o f. k.): wzorowy statut o podatku od zajmowanych lokali lub ich części w hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych, gospodach, zajazdach lub domach noclegowych wydany został, jako załącznik 3 do okólnika Nr. 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 2).

4. **Statut podatku od reklam** (art. 17 u. o f. k. i § 73 rozp. wykonawczego): wzorowy statut o poborze podatku od plakatów i szyldów oraz podatku od anonsów, wydany został jako załącznik do rozporządzenia wykonawczego do u. o f. k. (Dz. U. Nr. 113, poz. 937 z 1932 r.).

5. **Statut podatku widowiskowego** (art. 18 u. o f. k.): wzorowy statut o miejskim podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk wydany został, jako załącznik 5 do okólnika Nr. 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 2).

6. **Statut podatku od prawa polowania** (art. 19 u. o f. k.): wzorowy statut wydany został, jako załącznik 6 do okólnika Nr. 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 2).

7. **Statut podatku od psów** (art. 20 u. o f. k. i § 100 rozp. wyk.): wzorowy statut samoistnego podatku komunalnego od psów, ogłoszony został jako załącznik do rozporządzenia wykonawczego do u. o f. k. (Dz. U. Nr. 113, poz. 937 z 1932 r.).

8. **Statut podatku inwestycyjnego** (art. 20 ust. 1 i art. 21 ust. 2 u. o f. k.): wzorowy statut o komunalnym podatku inwestycyjnym wydany został, jako załącznik 7 do okólnika Nr. 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 2).

9. Statut podatku od lokali w gminach wiejskich o charakterze miejskim: wzorowy statut wydany został jako załącznik 8 do okólnika Nr. 12 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 2).

10. Statut o opłatach specjalnych o dopłatach drogowych (na rzecz pow. zw. sam.), (art. 19 i 23 ustawy drogowej): wzorowy statut opublikowany został w Zbiorze Zarządzeń M. S. Wewn. t. I, str. 174.

C. STATUTY PRACOWNICZE.

1. Statut etatów stanowisk służbowych: wzorowy statut znajduje się w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych t. II, str. 1374 — 1378. Statut ten jednak należałoby uzupełnić i zmienić w związku z uwagami, opublikowanemi w Nr. 10 „Samorządu Miejskiego" z 1933 r. str. 1026 — 1035.

2. Statut służbowy dla pracowników: wraz z przepisami dyscyplinarnemi: wzorowy statut, opracowany przez Związek Miast, opublikowany został w Nr. 24 „Samorządu Miejskiego" z 1933 r. str. 1299 — 1309. W województwach zachodnich obowiązuje w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej rozporządzenie z dn. 24.2.1928 r. (Dz. U. Nr. 24, poz. 206).

3. Statut emerytalny dla członków zarządu i pracowników: wzorowy statut opublikowany jest w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych tom II, str. 1385 — 1931, częściowo zmieniony pismem z dn. 4.VI.1930 r. (Zbiór Zarządzeń t. I, str. 270).

D. INNE STATUTY I REGULAMINY.

W pierwszym rzędzie będą tu należeć regulaminy i instrukcje dla urzędów, zakładów i przedsiębiorstw komunalnych.

1. Regulamin wewnętrznego urzędowania biur (instrukcja kancelaryjna): wzorowa instrukcja dla urzędów gmin wiejskich opublikowana została w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 1933 r. Nr. 20, str. 696 — 700.

2. Regulamin biura meldunkowego: wzorowy regulami wydany został przez Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorjalnego R. P. w opracowaniu B. Wesołowskiego. (Cena 2 zł.).

3. Regulamin aresztu gminnego: wzorowy regulamin nie został opracowany, przy opracowywaniu należy posiłkować się regulaminem więziennym. wydanym przez Ministra Sprawiedliwości z dn. 20.VI.1931 r. (Dz. U. Nr. 71, poz. 577). W tej sprawie p. „Samorząd" Nr. 42 z 1935 r.

4. Regulamin zapobiegania i tłumienia pożarów i innych klęsk na obszarze gminy: wzorowy regulamin nie został dotychczas opracowany, przy opracowywaniu można się posiłkować wzorowem rozporządzeniem po-

rządkowem, opublikowanem w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych tom II, str. 1197 — 1199.

5. **Statuty przedsiębiorstw miejskich:** wzorowe statuty nie są dotychczas opracowane, natomiast można się posiłkować projektem, opracowanym przez Związek Miast i opublikowanym w Nr. 7 „Samorządu Miejskeigo" z 1934 r. str. 386 p. n. „Zasady postępowania władz miejskich przy tworzeniu, prowadzeniu i likwidacji przedsiębiorstw miejskich"; pozatem opublikowany został:

Statut zakładu oczyszczania miasta, opublikowany na str. 146 — 153 pracy dr. Biegeleisena p. n. „Przedsiębiorstwa komunalne wywozu i utylizacji odpadków domowych". Wydawnictwo Związku Miast. Cena zł. 6.

6. **Miejscowe przepisy policyjno - budowlane:** wzorowe przepisy zostały opracowane i opublikowane przez Związek Miast w 1930 r. w broszurze p. n. „Miejscowe przepisy budowlane dla miast". (Cena z komentarzami nacz. G. Szymkiewicza zł. 6, bez komentarzy zł. 3).

7. **Szczegółowe przepisy sanitarno - porządkowe:** wzorowe przepisy wydane zostały w oddzielnej broszurze przez Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorjalnego R. P. (Cena 60 gr.).

Władze centralne.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Stałem miejscem zamieszkania Prezydenta jest Zamek w Warszawie. Mieszczą się tam istniejące przy Prezydencie Kancelarja Cywilna i Wojskowa Adjutantura Generalna. Tel. 682-93, 680-94.

SEJM I SENAT RZECZYPOSPOLITEJ.

Reprezentują: Sejm — Marszałek Sejmu, Senat — Marszałek Senatu.

Biura Sejmu i Senatu mieszczą się przy ul. Wiejskiej n-ry 4, 6, 8. Telefon — centrala telefoniczna Sejmu i Senatu 551-20.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI PAŃSTWA.

Kontrolę administracji państwowej pod względem finansowym wykonywuje Najwyższa Izba Kontroli Państwa. Na jej czele stoi prezes, wraz z dwoma wiceprezesami. Izba dzieli się na 4 departamenty. Organami prowincjonalnemi Izby są Okręgowe Izby Kontroli Państwa.

Adres: Al. Szucha 23, tel. centrala 5-57-73.

RADA MINISTRÓW.

Rada Ministrów jest właściwym organem, rozstrzygającym o kierunku polityki rządu. Jest to organ kolegjalny złożony z ministrów, pozostających pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów.

Tel.: Centrala 5-55-00.

PREZES RADY MINISTRÓW.

Prezes Rady Ministrów przewodniczy Radzie Ministrów i kieruje ogólnie działalnością Rządu.

Prezesowi Rady Ministrów bezpośrednio podlega Prezydjum Rady Ministrów, złożone z Biura Prezydjum, oraz Gabinetu Prezesa Rady Ministrów.

Biuro Ekonomiczne — tel. przez Radę Ministrów.

Adres: Krakowskie Przedmieście n-r 46-48.

Tel.: Centrala 5-55-00.

Prezesowi Rady Ministrów podlegają nadto następujące instytucje:

NAJWYŻSZY TRYBUNAŁ ADMINISTRACYJNY.

Podlega pod względem administracyjnym.

Adres: Miodowa 24.

Tel. biuro prezydjalne 11-02-25.

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA (P. A. T.).

Adres: Dyrekcja — Królewska 5.

Tel.: Centrala 5-52-80.

Redaktor: tel. 5-82-33.

MONITOR POLSKI.

Dziennik — wydawnictwo urzędowe.

Adres: Miodowa 22.

Tel.: Dyrektora 11-44-05.

,, Ekspedycja 11-80-19.

FUNDUSZ PRACY.

Fundusz Pracy, został powołany do życia rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dn. 31.III.1933 r.

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 163) nadany mu został statut.

Na mocy rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 849) nastąpiło połączenie Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy. Celem Funduszu Pracy jest dostarczanie pracy lub środków utrzymania osobom pozbawionym pracy drogą uruchomienia gospodarczo uzasadnionych robót publicznych lub robót o publicznem znaczeniu.

Na czele Funduszu stoi prezes, powołany i zwalniany przez Prezesa Rady Ministrów.

Organami Funduszu są:

a) prezes,

b) Komitet Naczelny,
c) Dyrekcja,
d) Komitety lokalne.

Siedzibą Funduszu jest m. st. Warszawa.

Adres: Warszawa, Traugutta 6.

Tel.: Sekretarjatu 6-72-60.

TRYBUNAŁ KOMPETENCYJNY.

Powołany do życia ustawą z dn. 25 listopada 1925 r. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 126 z 23.XII.1933 r., poz. 897) dla rozstrzygania sporów o właściwość między władzami administracyjnemi a sądami.

Adres: Miodowa 22.

Tel.: 11-21-41.

MINISTERSTWA.

Na czele poszczególnych ministerstw stoją ministrowie odpowiedzialni indywidualnie za działalność w zakresie swego urzędu.

Podajemy poniżej podział poszczególnych ministerstw na departamenty i wydziały, wraz z obszerniejszemi informacjami, dotyczącemi tych ministerstw i departamentów, w których zakresie działania leży załatwianie spraw, obchodzących bezpośrednio samorząd.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Statut organizacyjny Min. Spraw Wewnętrznych — Monitor Polski 148 z 1932 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dzieli się na 4 Departamenty: I. Polityczny, II. Samorządu, III. Administracyjny, IV. Techniczno-Budowlany, oraz Gabinet Ministra, Biuro Personalne, Biuro Wojskowe, Biuro Aprowizacyjne i Biuro Inspekcji.

Adres: Całe Min. Spraw Wewn. mieści się przy ul. Nowy-Świat 67/69, z wyjątkiem Głównego Urzędu Statystycznego.

Tel.: Minister 6-20-84.

,, Podsekretarz Stanu do spraw administracyjnych 2-03-25.

,, Podsekretarz Stanu do spraw samorządu 652-87.

,, Biuro informacyjno-podawcze 662-50 (czynny od 8 — 20).

,, Szef sekretarjatu Ministra 649-05.

Departament Polityczny obejmuje sprawy: ogólno-polityczne, narodowościowe i bezpieczeństwa.

Departament Samorządu obejmuje sprawy organizacji związków komunalnych, oraz ich organów, wykonywanie nadzoru nad administracją samorządową związków komunalnych ze szczególnem uwzględnieniem gospodarki finansowej i działalności ekonomicznej tych związków, jako też sprawy administracyjno-budowlane, tel. 6-86-44.

Departament Administracyjny obejmuje sprawy wykonywania ustaw i rozporządzeń z zakresu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, nieprzekazane innym Departamentom, załatwia orzecznictwo w toku instancyj i wykonywa nadzór nad przestrzeganiem przepisów przez podległe Ministerstwu urzędy.

Tel. 5-94-22.

Departament Techniczno-Budowlany obejmuje sprawy o przeważającym charakterze technicznym z zakresu nadzoru budowlanego i zabudowania osiedli, techniki budowlanej i sanitarnej, oraz ogólnego zarządu gmachów i placów państwowych.

Tel. 5-06-35.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy, związane z kierownictwem Ministerstwa, władz i urzędów podległych, sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczemi w Ministerstwie, sprawy nieobjęte zakresem działania innych komórek organizacyjnych, sprawy Sekretarjatu Osobistego Ministra, oraz sprawy, związane z budżetowo-gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, wydawnictw, bibljoteki, Składnicy Akt i Kancelarji Ministerstwa.

Tel. 2-93-56.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonarjuszów Ministerstwa i podległych mu władz, urzędów i nstytucyj.

Tel. 2-52-08.

Biuro Wojskowe obejmuje sprawy, związane z poborem wojskowym, z mobilizacją i demobilizacją, sprawy osobistych i rzeczowych świadczeń wojennych i zasiłków wojskowych i sprawy, związane z przysposobieniem wojskowem.

Tel. 658-73.

Biuro aprowizacyjne obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku, zwalczanie lichwy, nadzór nad gospodarką aprowizacyjną związków komunalnych, sprawy mobilizacji gospodarczej dla celów wojskowych.

Tel. 2-98-19.

CENTRALNE URZĘDY, PODLEGŁE M. S. W.

Główny Urząd Statystyczny. G. U. S. utworzony został na podstawie ustawy z dn. 21.X.1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 464) o organizacji statystyki.

Nowy statut G. U. S. ogłoszony został w Monitorze Polskim Nr. 277 z 1930 roku.

Główny Urząd Statystyczny ma za zadanie zbierać, opracowywać i ogłaszać dane statystyczne, dotyczące Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydział Statystyki Samorządu Terytorjalnego i Finansów Publicznych opracowuje statystykę prac samorządu terytorjalnego, statystykę finansów państwowych i samorządowych, oraz kieruje organizacją biur statystycznych miejskich, powiatowych i wojewódzkich.

G. U. S. wydaje ,,Wiadomości Statystyczne" oraz szereg wydawnictw perjodycznych i miesięczniki, kwartalniki i roczniki statystyczne.

Adres: Al. Jerozolimskie 32.

Tel. Biura Informacyjnego 655-85.

,, Dyrekcja G. U. S. 6-68-89.

,, Naczelnika Wydziału Statystyki Samorządu Terytorjalnego i Finansów Publicznych 536-92. Referenci 639-83.

Państwowa Rada Samorządowa utworzoną została na podstawie rozp. Rady Ministrów z dn. 7.III.1927 r. jako organ doradczy w sprawach samorządu przy Ministrze Spraw Wewnętrznych. Składa się z członków mianowanych przez Ministra z pośród osób, przedstawionych przez zrzeszenia związków samorządowych oraz z pośród działaczy samorządowych. Statut Rady ogłoszony został w Monitorze Polskim w Nr. 86 z 1927 zmiany w N-rze 128 z 1932 r.

Państwowa Rada Spożywców. Jako organ doradczy w sprawach zabezpieczenia podaży artykułów pierwszej potrzeby na rynku wewnętrznym (aprowizacji ludności) działa przy Ministrze Spraw Wewnętrznych Rada Spożywców, utworzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 28 czerwca 1924 r. (Monitor Polski nr. 148, poz. 451). Zmiany w organizacji Rady wprowadza nowe rozporządzenie z dn. 23-go lutego 1927 r. (Monitor Polski — nr. 55. poz. 119). Do tego rozporządzenia dodany został statut Rady.

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Statut Organizacyjny Ministerstwa Spraw Zagranicznych — Monitor Polski nr. 48 z 1931 r.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych dzieli się na Gabinet Ministra i 3 Departamenty: I. Polityczno-Ekonomiczny, II. Konsularny, III. Administracyjny.

Przydzielono do Ministerstwa Spraw Zagranicznych agendy zagraniczne Urzędu Emigracyjnego.

Adres: Wierzbową 1.

Tel. Centrala 5-55-60.

,, Informacja 5-13-35.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH.

Ministerstwo dzieli się na 11 departamentów: 1) piechoty, 2) kawalerji, 3) artylerji, 4) aeronautyki, 5) uzbrojenia, 6) budownictwa, 7) in-

tendentury, 8) zdrowia, 9) sprawiedliwości, 10) uzupełnień, 11) dowódz. ogólnego.

Przy gabinecie ministra Biuro personalne oraz Państwowy Urząd Wych. Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

Nadto przy Ministerstwie Polowa Kurja Biskupia, ul. Miodowa 26, tel. 11-70-91.

Kierownictwo Marynarki Wojennej ul. Chałubińskiego 3, tel. 8-21-80.

Adres Min.: Warszawa, ul. 6 Sierpnia 1, 3, 5. Tel. centr. 8-04-20.

MINISTERSTWO SKARBU.

Statut organizacyjny Ministerstwa Skarbu — Monitor Polski Nr. 33 z 1932 roku.

Ministerstwo Skarbu dzieli się na Gabinet Ministra, Biuro Personalne, Biuro Inspekcji i 6 departamentów: Ogólny, Obrotu Pieniężnego, Budżetowy, Ceł, Podatków i Opłat, Akcyz i Monopoli, oraz Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń i Naczelny Inspektorat Straży Celnej.

Wszystkie departamenty mieszczą się razem: ul. Rymarska 3/5. Tel.: Minister 11-58-55. Dyż. urzędn. 12-12-27.

Biuro Personalne. Tel. Szefa Biura 12-12-54.

Departament Ogólny załatwia sprawy: wynikające ze stosunku Ministerstwa do Prezydenta, ciał ustawodawczych, Prezesa Rady Ministrów. Specjalny Wydział polityki finansowo - gospodarczej zajmuje się sprawami stosunków finansowo - gosp. z państwami ościennemi i Ligą Narodów, sprawami bilansu handlowego i płatniczego, oraz statystyką finansową. Specjalny wydział emerytalny zajmuje się sprawami emerytur.

Tel.: Dyrektor 12-12-94.

Departament Obrotu Pieniężnego załatwia sprawy, związane ze sprawami walutowemi, bankowością, kredytem publicznym, polityką kredytową Państwa oraz Rady Spółdzielczej i nadzoru nad bankami.

Tel.: Dyrektor 12-12-22.

Departament Budżetowy zajmuje się sprawami związanemi z budżetem, oraz polityką budżetową Państwa. Wydział Polityki Budżetowej załatwia m. innemi i sprawy pomocy finansowej dla samorządu terytorjalnego.

Tel.: Dyrektor 12-12-09.

Departament Podatków i Opłat zajmuje się sprawami podatków, oraz polityką podatkową.

Wydział Podatków Realnych i Finansów Samorządowych załatwia wszystkie sprawy, dotyczące podatków realnych, oraz finansów samorządowych, więc i te, które wymagają zgodnego działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu.

Tel.: Dyrektor 12-12-20.

Departament Ceł. Tel.: Dyrektor 12-12-31.
Departament Akcyz i Monopoli. Tel.: Dyrektor 11-36-69.

URZĘDY PODLEGŁE I INSTYTUCJE PRZY MIN. SKARBU.

Prokuratorja Generalna. Ul. Kopernika 36-40. Tel.: Centrala 5-56-89.

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. Ul. Krak. Przedm. 60. Tel.: Dyrektor 5-10-17. Ogólny 2-31-02.

Komenda Straży Granicznej. Leszno 5. Tel.: Komendant 11-27-03.

Generalna Dyrekcja Loterji Państwowej. Nalewki Nr. 2. Tel.: Dyrektor 11-45-00.

Dyrekcja Sol. Polsk. Monopolu. Królewska 35. Tel.: Dyrektor 2-46-66.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego. Nowy Świat 4. Tel.: Dyrektor naczelny 9-25-41. Kancelarja 9-57-51.

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego. Ul. Leszno 1. Tel.: Dyrektor 11-34-28. Dział ogólny 11-07-57.

Mennica Państwowa. Adres: Markowska 18. Tel.: Centrala 10-15-93.

Państwowa Rada Spółdzielcza, organ powoałny na podstawie ustawy z dn. 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. Ustaw Nr. 111, poz. 703) ma za zadanie spółdziałać z Ministrem Skarbu w zakresie spraw spółdzielczych. Składa się w 2/3 z osób, przedstawionych Ministrowi do nominacji przez spółdzielcze związki rewizyjne. Organizacyjnie Rada Spółdzielcza łączy się z Min. Skarbu przez Wydział Rady Spółdzielczej w Dep. Obrotu Pieniężnego.

Rada Finansowa, organ doradczy przy Ministrze Skarbu, powołany rozp. Prezydenta z dn. 10 grudnia 1926 r. (Dz. Ustaw Nr. 121, poz. 696) składa się z członków nominowanych przez Prezydenta. Zadaniem Rady jest wydawanie opinji w ważniejszych kwestjach finansowych, oraz w sprawach ustawodawstwa skarbowego. Rozp. Prez. Rzp. z dn. 19.XI.1927 r. (Dz. U. Nr. 103, p. 896) zwiększyło liczbę członków Rady do 10.

Państwowa Rada Ubezpieczeniowa. Jest to organ doradczy w zakresie ubezpieczeń ekonomicznych. Współdziała z Państwowym Urzędem Kontroli Ubezpieczeń. Utworzony został na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 24-go października 1921 r. (Monitor Polski Nr. 256 z 1921 r.). Zmiana częściowa: rozporządzenie z dn. 3-go września 1925 r. (Monitor Polski Nr. 220 z 1925 r.).

Państwowa Rada Rozbudowy Miast. Jest to organ doradczy Ministra Skarbu w zakresie gospodarowania państwowemi funduszomi: Budowlanym i Rozbudowy Miast. Składa się z przedstawicieli 7 wielkich miast, przedstawicieli Związku Miast Polskich, Spółdzielni Spożywców, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Banku Gosp. Krajowego. Powołanie tej Rady przewidziane zostało rozporządzeniem Prezydenta z dn. 22-go kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. Nr. 42, poz. 372).

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI.

Ministerstwo Sprawiedliwości dzieli się na departamenty: I. Ustawodawczy, II. Administracyjny, III. Karny.

Adres: ul. Długa 7. Tel.: Sekretarjat ministra 12-08-13.

Departament Ustawodawczy. Tel.: Dyrektor 11-86-01.

Departament Administracyjny. Tel.: Dyrektor 12-14-66.

Departament Karny. Tel.: Dyrektor 11-19-81. Kancelarja 11-10-83.

Dziennik Ustaw. Długa 50. Tel.: Redakcja 11-83-42, Administracja 11-83-44.

Komisja Kodyfikacyjna. Mokotowska 14. Tel.: 8-91-82.

Sąd Najwyższy. Plac Krasińskich 5. Tel.: nacz. sekretarjatu prezyd. 11-10-75.

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Statut organizacyjny Min. W. R. i Ośw. Publiczn. — Monitor Polski Nr. 213 z 1931 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. dzieli się na Biuro Personalne i pięć departamentów: 1) Ogólny, 2) Szkolnictwa ogólno-kształcącego, 3) Szkolnictwa zawodowego, 4) Nauki i Sztuki, 5) Wyznań Religijnych oraz nie włączony do żadnego departamentu Wydział Archiwów Państwowych.

Adres: Wszystkie Departamenty Al. Szucha 25. Tel.: Centrala 8-02-20. Minister 8-38-56.

Rozporządzeniem Min. W. R. i O. P. z dnia 31.X.1932 r. powołana została do życia Państwowa Komisja Oświaty Zawodowej.

Departament Ogólny. Wydziały: 1) Organizacyjno-Prawny, 2) Budżetowo-Rachunkowy, 3) Polityki Oświatowej, 4) Programowy, 5) Wychowania Fizycznego i Higjeny Szkolnej; nadto w skład tego departamentu wchodzi Sekretarjat Ministra. W skład **Wydziału Programowego** wchodzi **Oddział Budownictwa** Szkolnego, który opracowuje przepisy i instrukcje w zakresie budownictwa szkolnego z punktu widzenia potrzeb szkolnych i w zakresie wewnętrznego urządzenia szkół różnego typu, opracowuje typowe szkice, projekty, kosztorysy it.p. budynków szkolnych i ich wewnętrznego urządzenia oraz opinjuje sprawy związane z budownictwem szkolnem.

Departament Szkolnictwa Ogólnokształcącego. Wydziały: 1) Szkolnictwa powszechnego, 2) Szkolnictwa średniego i 3) Oświaty pozaszkolnej.

Wydział Szkolnictwa Powszechnego obejmuje sprawy wynikające z nadzoru nad szkołami powszechnemi i specjalnemi, dokształcania nauczycieli i sprawy związane z wychowaniem przedszkolnem.

Wydział Szkolnictwa Średniego obejmuje sprawy wynikające z nadzoru nad szkolnictwem średniem ogólnokształcącem.

Wydział Oświaty Pozaszkolnej obejmuje sprawy związane z pracą

oświatową pozaszkolną prowadzoną przez instytucje państwowe, samorządowe i społeczne.

Departament Szkolnictwa Zawodowego. Wydziały: 1) szkół techniczno-przemysłowych, 2) szkół rzemieślniczo-przemysłowych, 3) szkół handlowych i gospodarczych.

Do Departamentu szkolnictwa zawodowego przydzielono szkoły rolnicze.

Departament Nauki i Sztuki. Wydziały: 1) Nauki i szkół wyższych, 2) Sztuki.

Departament Wyznań Religijnych. Załatwia sprawy wynikające ze stosunku Państwa do wyznania katolickiego, innych wyznań chrześcijańskich i wyznań niechrześcijańskich.

Wydział Archiwów Państwowych. Adres: Długa 13, tel.: Dyrektora 12-24-52.

INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE W. R. i O. P.

Przy Ministerstwie działają następujące insytucje pomocnicze: Państw. Rada Ośw. Publ. (powołana rozp. Min. W. R. i O. P. z 25.X.1932 r.), Państw. Komisja Oświaty Zawodowej, Państwowa Rada Ochrony Przyrody, Rada Sztuk Pięknych, grono konserwatorów zabytków przedhistorycznych.

MINISTERSTWO ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH.

Statut Organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych — Monitor Polski nr. 148 z 1932 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych dzieli się na 3 Departamenty: I. Ekonomiczny, II. Produkcji Rolnej i Weterynarji, III. Urządzeń Rolnych, oraz Gabinet Ministra, Biuro Personalne i Biuro Wojskowe. Adres: Senatorska 15.

Nadto w skład Ministerstwa wchodzi Naczelna Dyrekcja Lasów Państwowych, której organizację normują osobne przepisy.

Tel.: 8-51-50.

Departament Ekonomiczny obejmuje sprawy potrzeb rolnictwa w zakresie obrotu, zbytu i przerobu produktów rolnych, w zakresie ceł, taryf, podatków, kredytów, ubezpieczeń i zagadnień socjalnych, oraz potrzeb rolnictwa w zakresie gospodarczych umów międzynarodowych.

Tel. 6-39-66.

Departament Produkcji Rolnej i Weterynarji obejmuje sprawy podniesienia kultury rolniczej wsi i racjonalizacji wytwórczości rolnej, a w szczególności: sprawy wytwórczości gospodarstw wiejskich i ich organizacji oraz

stosunku Ministerstwa do zrzeszeń rolników, weterynaryjne i leśnictwa, oraz państwowych zakładów chowu koni.

Tel.: 6-39-06.

Departament Urządzeń Rolnych obejmuje sprawy przebudowy ustroju rolnego i finansowania tej przebudowy, oraz regulowania stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa, a w szczególności: sprawy scalania, znoszenia służebności, regulacyj rolnych, parcelacji i obrotu ziemią, meljoracji, budownictwa, sprawy wodne oraz pomiarowe.

Tel.: 2-72-37.

W skład Departamentu Urządzeń Rolnych wchodzi Biuro Głównej Komisji Ziemskiej, które załatwia sprawy, związane z postępowaniem przed Główną Komisją Ziemską.

Tel.: 6-52-68.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczemi w Ministerstwie, sprawy Sekretarjatu Osobistego Ministra, oraz sprawy związane z budżetowo - gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, bibljoteki, wydawnictw, Składnicy Akt i Kancelarji Ministerstwa.

W skład Gabinetu Ministra wchodzi Główny Inspektor Weterynarji.

Tel.: 6-83-74.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonarjuszów Ministerstwa oraz wszystkich podległych władz, urzędów i instytucyj oraz sprawy organizacyjne.

Tel.: 6-17-43.

Biuro Wojskowe obejmuje sprawy przygotowania rolnictwa, leśnictwa i weterynarji do potrzeb obrony Państwa.

Tel.: 6-84-75.

INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE ROLNICTWA.

Państwowa Rada Rolnicza utworzona na podstawie ustawy z dnia 17-go marca 1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 41, poz. 278) składa się z członków mianowanych przez Ministra Rolnictwa na przedstawienie organizacyj rolniczo - gospodarczych. Zadaniem Rady jest współdziałanie w zakresie wytyczania linji państwowej polityki rolnej. Regulamin Rady ogłoszony został rozporządz. Min. Roln. i Dóbr Państw. z dn. 18.XI.1925 r. Monitor Polski Nr. 275 poz. 1158.

Główna Rada Naprawy Ustroju Rolnego. Przy Ministrze Reform Rolnych działa, jako organ doradczy. Główna Rada Naprawy ustroju rolnego, powołana na podstawie rozp. Prezydenta z dn. 4.I.1928 r. (Dz. Ustaw nr. 3, poz. 14).

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu dzieli się na pięć departamentów: Górniczo - Hutniczy, Przemysłowy, Handlowy, Morski oraz Gabinet Ministra, Biura: Personalne, Wojskowe i Elektryfikacji.

Adres: wszystkie departamenty mieszczą się razem: ulica Elektoralna 2. Centrala tel.: 5-47-20.

URZĘDY PODLEGŁE I INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE.

Państwowy Instytut Eksportowy. Elektoralna 2. Kancelarja tel. 2-17-72.

Państwowy Instytut Geologiczny. Ul. Rakowiecka 4. Tel.: Kancelarja 8-14-46.

Główny Urząd Probierczy. Ul. Złota 22. Tel.: Dyrektora — 6-02-83.

Główny Urząd Miar. Ul. Elektoralna 2. Tel.: centrala — 5-47-87.

Urząd Patentowy. Ul. Elektoralna 2. Tel.: Prezesa — 5-90-21. Kancelarja — 5-80-16.

Instytut badania konjunktur gospodarczych i cen. Ul. Elektoralna 2. Tel.: Dyrektor — 6-38-21.

Państwowa Rada Elektryczna utworzona na podstawie rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 4-go marca 1927 r. Jest organem doradczym w sprawach elektryfikacji. W skład jej wchodzi 3-ch przedstawicieli Związku Miast, Statut Rady ogłoszony został w n-rze 58 Monitora Polskiego z 1927.

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI.

Statut organizacyjny ogłoszony w N-rze 161 i 180 Monitora Polskiego z 1932 r.

Ministerstwo Komunikacji dzieli się na Gabinet Ministra, na departamenty: Ogólny, Finansowy, Handlowo - Taryfowy, Kolejowy, Utrzymania i Budowy Kolei, Mechaniczny i Zasobów Kolejowych, Dróg Kołowych, Lotnictwa Cywilnego oraz biura: Personalne, Wojskowe, Dróg Wodnych, Sanitarno - Kolejowe, Pomiarowe.

Adres: ul. Chałubińskiego 4.

Tel.: Centrala 5-52-00.

Departament Ogólny. Wydziały: 1) organizacyjny, 2) prawny, 3) traktatowy, 4) polityki komunikacyjnej i koncesyj, 5) turystyki ogólnej.

Tel.: 9-10-05.

Departament Finansowy. Wydziały: 1) budżetowy, 2) dochodów, 3) rozchodów, 4) księgowości, nadto kasa główna.

Departament Handlowo - Taryfowy. **Wydziały:** 1) ogólny i taryf osobowych, 2) taryf towarowych wewnętrznych, 3) taryf zagranicznych, 4) przewozowy.

Departament Ruchu Kolejowego. **Wydziały:** 1) ogólno-ruchowy, 2) pasażerski, 3) towarowy, 4) kolei wąskotorowych i tramwajów.

Departament Utrzymania i Budowy Kolei. **Wydziały:** 1) nawierzchni, 2) budynków, 3) mostów, 4) zabezpieczenia ruchu pociągów, 5) inwestycyjny.

Departament Mechaniczny i Zasobów Kolejowych. **Wydziały:** 1) mechaniczno - trakcyjny, 2) warsztatowy, 3) budowy i zakupu taboru, 4) zasobów i zakupów.

Departament Dróg Kołowych. 1) **Wydział Ruchu Drogowego** załatwia sprawy gospodarki drogowej, administruje Państwowym Funduszem Drogowym, załątwia sprawy ruchu kołowego, sprawy przedsiębiorstw przewozowych oraz sprąwy środków lokomocji urzędów państwowych.

2) **Wydział Budowy i Utrzymania Dróg Kołowych** załatwia sprawy budowy i utrzymania dróg i mostów państwowych i samorządowych.

Dyr. tel.: 9-08-04.

Departament Lotnictwa Cywilnego. Tel.: 9-74-58.

Kierownictwo Elektryfik. Węzła Kolej. Warsz. Nowy Świat 14.

Tel. 9-45-94.

INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE.

Państwowy Instytut Meteorologiczny, Nowy Świat 72.

Tel.: Kancelarja 5-33-20.

Państwowa Rada Komunikacyjna przekształcona z Państw. Rady Kolejowej rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. Ust. Nr. 85 poz. 637) ma za zadanie, niezależnie od dotychczasowych zadań zajęcie się między innemi zasadami polityki komunikacyjnej w zakresie kolei oraz dróg kołowych, wodnych, śródlądowych i powietrznych, koncesjonowaniem przewozów samochodowych i świadczeń publicznych na rzecz dróg kołowych.

MINISTERSTWO OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Statut organizacyjny Ministerstwa Opieki Społecznej — Monitor Polski nr. 148 z 1932 r.

Adres: Długa 38/40. Tel. Centr.: 5-61-60.

Ministerstwo Opieki Społecznej dzieli się na 4 Departamenty: I. Pracy, II. Ubezpieczeń Społecznych, III. Opieki Społecznej i IV. Służby Zdrowia oraz Gabinet Ministra i Biuro Personalne.

Tel. inf. 11-54-56.

Główny Inspektorat Pracy wchodzi organizacyjnie jako wydział Inspekcji Pracy do Departamentu Pracy. Na czele Departamentu Pracy stoi Główny Inspektor Pracy.

Tel. 12-19-67.

Departament Pracy obejmuje sprawy, związane z zagadnieniami polityki i ochrony pracy najemnej we wszystkich jej dziedzinach, sprawy inspekcji pracy i urzędów rozjemczych pracy oraz sprawy pośrednictwa pracy, bezrobocia, migracji wewnętrznej i sprawy emigracyjne w kraju i transportu migrantów.

Departament Ubezpieczeń Społecznych obejmuje sprawy ubezpieczeń społecznych: na wypadek choroby, inwalidztwa, starości, śmierci, od wypadków przy pracy oraz ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych.

Tel. 11-67-57.

Departament Opieki Społecznej obejmuje sprawy opieki społecznej nad dorosłymi, dziećmi i młodzieżą, sprawy opieki nad osobami, względem których Państwo ma specjalne obowiązki z tytułu publicznego, zwłaszcza nad inwalidami wojennymi, sprawy profilaktyki w zakresie opieki społecznej oraz sprawy samopomocy społecznej.

Tel. 11-16-72.

Departament Służby Zdrowia obejmuje sprawy z zakresu administracji zdrowia publicznego, lecznictwa, profilatyki i higjeny, sprawy zarządu państwowych zakładów, uzdrowisk i instytucyj działających w tym zakresie oraz sprawy pomocy lekarskiej dla pracowników państwowych.

Tel. 11-99-36.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy, związane z kierownictwem Ministerstwa, władz i urzędów podległych, sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczemi w Ministerstwie, sprawy nieobjęte zakresem działania innych komórek organizacyjnych, sprawy Sekretarjatu Osobistego Ministra oraz sprawy, związane z budżetowo - gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, bibljoteki, wydawnictwa Składnicy Akt i Kancelarji Ministerstwa.

Tel. 11-19-12.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonarjuszów Ministerstw i podległych mu władz, urzędów i instytucyj.

INSTYTUCJE PRZY MIN. OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Państwowa Naczelna Rada Zdrowia utworzoną została na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7-go stycznia 1926 r. o Państwowych: Naczelnej oraz Wojewódzkich i Powiatowych Radach Zdrowia. Rozporządzenie ogłoszone zostało w N-rze 18, poz. 52 Monitora Polskiego

z 1926 r., częściową zmianę wprowadziło nowe rozporządzenie z dnia 18 listopada 1927 roku. (Monitor — Nr. 281, poz. 771).

Państwowa Naczelna Rada Zdrowia jest organem doradczym przy Ministrze Spraw Wewnętrznych *). W skład jej wchodzi jeden przedstawiciel samorządu miejskiego i — 1 powiatowego, delegowani przez centralne zrzeszenia związków samorządowych.

Państwowy Zakład Higjeny, wraz z Państwową Szkołą Higjeny.

Adres: Chocimska 24. Tel.: Kancelarja — 8-08-42.

Państwowe Zakłady Badania Żywności.

Adres: Chocimska 24. Tel.: Kancelarja — 8-98-22.

Rada Opieki Społecznej — utworzona na podstawie ustawy z dnia 18.II.1925 r. o Radzie Opieki Społecznej (Dz. Ustaw Nr. 26, poz. 71), jest organem doradczym Ministra Pracy i Opieki Społecznej w zakresie spraw opieki społecznej.

Rada Ubezpieczeń Społecznych, utworzona na podstawie rozp. Min. Pracy i Op. Społecznej z dn. 1.XI.1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 118, poz. 850) jest organem doradczym Ministra Pracy i Op. Społ. w zakresie spraw ubezpieczonych. Regulamin Rady został ogłoszony rozp. Min. Skarbu w Monitorze Polskim Nr. 37, p. 72 z 1929 r.

Rada Ochrony Pracy, utworzona na podstawie rozp. Prezydenta z dn. 17.IX.1927 r. (Dz. Ustaw Nr. 83, poz. 740) jest organem doradczym Min. Pracy i Op. Społecznej we wszystkich sprawach dotyczących pracy.

MINISTERSTWO POCZT I TELEGRAFÓW.

Statut organizacyjny Ministerstwa Poczt i Telegrafów— Monitor Polski Nr. 143 z 1931 r.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów dzieli się na departamenty: I — Administracyjny, II — Pocztowy, III — Techniczny, oraz na istniejące na prawach departamentów: Biuro Personalne i Wydział Wojskowy. Ponadto przy Min. Poczt i Telegrafów istnieje Instytut Techniczny, podległy bezpośrednio Ministrowi.

Adres: Pl. Napoleona 10. Tel.: Centrala — 5-55-20.

*) Obecnie przy Ministrze Opieki Społecznej.

Organizacja urzędów administracji ogólnej.

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE.

Wojewoda — Pasławski Stefan.
Wicewojewoda — Zgrzebniak Alfons.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Kaczyński Stanisław.
Inspektor samorządowy —
Naczelnik Wydz. Pracy, Opieki i Zdrowia Publ. dr. Brodowicz Zygmunt.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Wolański Walenty.
Nacz. Wydz. Kom.-Budowlanego — inż. Stankiewicz Mieczysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Artychowski Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Łączyński Stanisław.
Inspektor Weterynarji — Semsch Franciszek.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Jabłoński Jerzy — pow. Łomża.
Sokołowski Zygmunt — pow. Szczuczyn.
Wańkowicz Karol — pow. Sokółka.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Klukowski Witold — pow. Augustów.
Jaroszewicz Michał — pow. Białystok.
Erdman Alfons — pow. Bielsk-Podlaski.
de Virion Jerzy — pow. Grodno.
Madrak Aleksander — pow. Kolno.
Jabłoński Jerzy — pow. Łomża.
Borkowski Mieczysław — pow. Ostrołęka.
Lipski Stanisław — pow. Ostrów-Mazowiecka.
Krzywicki Konstanty — pow. Suwałki.
Wańkowicz Karol — pow. Sokółka.
Sokołowski Zygmunt — pow. Szczuczyn.
Bitner-Glindicz Adolf — Wołkowysk.
Stępczyński Szczęsny — pow. Wysokie-Mazowieckie.
Kulikowski Wiktor Czesław — miasto Białystok.
Kuryłłowicz Antoni Ks. — miasto Grodno.
Świderski Władysław — miasto Łomża.
Gałaj Wawrzyniec — miasto Suwałki.

augustowskie,	Eichler Stefan,
białostockie,	Matlak Stanisław,
bielskie,	Januszkiewicz Żelisław*,
grodzieńskie,	Drożański Józef,
łomżyńskie,	Syska Mieczysław *,
ostrołęckie,	Kulikowski Franciszek,
ostrowskie,	Mikrowicz Franciszek,
sokólskie,	Dr. Żak Józef,
suwalskie,	Kaczmarczyk Alojzy *,
szczuczyńskie,	Święchowski Stefan,
wołkowyskie,	Malinowski Olgierd,
wysoko-mazowieckie,	Dr. Raczyński Tadeusz.

Starostwo grodzkie białostockie, Kier. Dr. Świątkiewicz Józef.

WOJEWÓDZTWO KIELECKIE.

Wojewoda — Dr. Dziadosz Władysław.
Wicewojewoda — Witkowski Lucjan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — inż. Żórawski Witold.
Inspektor Samorządowy — Serednicki Roman.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Dziewulski Franciszek.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — vacat.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — Zwoliński Franciszek.
Naczelnik Wydziału Kom. Budowlanego — inż. Krug Kazimierz.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Pacławski Jan.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Roln. — inż. Sosnowski Bolesław.
Inspektor Weterynarji — Płachecki Stefan.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Długosz Wacław — pow. Iłża.
Massalski Edmund — pow. Kielce.
Ostachowski Józef — pow. Olkusz.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Bauer Bolesław — pow. Częstochowa.
Długosz Wacław — pow. Iłża.
Sobczyk Piotr — pow. Jędrzejów.

---

*) Dane pers. o starostach podano w/g stanu z dn. 20.XII.1935 r.; w powiatach oznaczonych gwiazdką nastąpiły przed tą datą zmiany.

ks. Jankowski Aleksander — pow. Kielce.
Kotarski Stefan — pow. Końskie.
Janeczek Michał — pow. Kozienice.
Kozłowski Tomasz — pow. Miechów.
Ostachowski Józef — pow. Olkusz.
Morawski Stanisław — pow. Opatów.
Kurzyk Antoni — pow. Opoczno.
Kąrwacki Władysław — pow. Pińczów.
Gawroński Stanisław — pow. Radom.
dr. Stanisław Krawczyński — pow. Sandomierz.
Radziwiłł Krzysztof — pow. Stopnica.
Ledwoch Jan — pow. Włoszczowa.
Steinhagen Aleksander — pow. Zawiercie.
dr. Piwowar Adam — miasto Dąbrowa Górnicza.
Massalski Edmund — miasto Kielce.
Radwan Mieczysław — miasto Ostrowiec.
Vacat — miasto Będzin.
,, — ,, Częstochowa.
,, — ,, Radom.
,, — ,, Sosnowiec.
,, — ,, Zawiercie.

Starostowie.

będzińskie,	Boxa Józef,
częstochowskie,	Rogowski Bazyli,
iłżeckie,	Weiss Seweryn,
jędrzejowskie,	Korniak Mateusz,
kieleckie,	Porembski Stanisław,
koneckie,	Mydlarz Stefan,
kozienickie,	Kowalski Czesław,
miechowskie,	Zaufall Jan,
olkuskie,	Gliszczyński Stanisław,
opatowskie,	Bołdok Wacław,
opoczyńskie,	Bielawski Mieczysław,
pińczowskie,	Kulwieć Antoni,
radomskie,	Januszkiewicz Żelisław,
sandomierskie,	Dr. Polanowski Leon,
stopnickie,	Tarnogórski Feliks,
włoszczowskie,	Wyszkowski Włodzimierz,
zawierciańskie.	Wardejn-Zagórski Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE.

Wojewoda — vacat.
Wicewojewoda — Długocki Władysław,

Naczelnik Wydziału Samorządowego — Szaynowski Marjan.
Inspektor Samorządowy — Haciewicz Marjan.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publ. — dr. Danielski Jan.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Kosiński Andrzej.
Naczelnik Wydz. Komunikacyjno-budowlanego — inż. Jankowski Konrad.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Skopiński Ludwik.
Nacz. Wydz. Rolnictwa i Reform Rol. — Janiszowski Henryk Stanisław.
Insp. Weterynarji — Chybowski Wacław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Tatarczak Stefan — pow. Lubartów.
Wnuk Bolesław — pow. Zamość.
Feist Aleksander — miasto Siedlce.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Bancarzewski Szymon — pow. Biała-Podlaska.
Matraś Wacław — pow. Biłgoraj.
Lechnicki Felicjan — pow. Chełm-Lubelski.
Zalewski Jan — pow. Garwolin.
Gąsior Bronisław — pow. Hrubieszów.
Kupiec Walenty — pow. Janów-Podlaski.
Kamiński Antoni — pow. Konstantynów.
Borys Jan — pow. Krasnystaw.
Tatarczak Stefan — pow. Lubartów.
Koter Andrzej — pow. Lublin.
Kruczek Stanisław — pow. Łuków.
Górski Czesław — pow. Radzyń.
Korpert Władysław — pow. Puławy.
Niedbalski Aleksander — pow. Siedlce.
Grzymała Feliks — pow. Sokołów.
Ligowski Kazimierz — pow. Tomaszów-Lubelski.
Dmowski Bolesław — pow. Węgrów.
Prawdzic-Tell Juljusz — pow. Włodawa.
Wnuk Bolesław — pow. Zamość.
Piechota Józef — miasto Lublin.
Feist Aleksander — miasto Siedlce.
Gordziałowski Olgierd — miasto Chełm-Lubelski.

Starostowie.

bialskie,	Modliński Stefan,
biłgorajskie,	Szałowski Tadeusz,

chełmskie,	Woronicz Edward,
garwolińskie,	Kałuba Włodzimierz,
hrubieszowskie,	Marek Stanisław,
janowskie,	Weber Włodzimierz,
krasnostawskie,	Kocuper Eugenjusz,
lubartowskie,	Wąs Piotr,
lubelskie,	Dr. Dańkowski Józef,
łukowskie,	Orłowski Gustaw,
puławskie,	Dr. Lutman Mieczysław,
radzyńskie,	Banaszkiewicz Henryk,
siedleckie,	Guliński Stanisław,
sokołowskie,	Skalecki Stanisław,
tomaszowskie,	Dr. Wielanowski Kazimierz,
węgrowskie,	Wiszniewski Aleksander,
włodawskie,	Suchecki Andrzej,
zamojskie,	Zamecznik Leon.

Starostwo grodzkie lubelskie. Kier. Olearczyk Franciszek.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE.

Wojewoda — Hauke Nowak Aleksander.
Wicewojewoda — Potocki Antoni.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Jellinek Józef.
Inspektor Samorządowy — Kozłowski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Skalski Stanisław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Ładyński Stefan.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — dr. Jagiełło Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowl. — inż. Szczygieł Franciszek.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Kowalewski Jakób.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Orłowski Ludwik.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Orłowski Ludwik Jerzy.
Inspektor Weterynarji — Bobiński Wacław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Świniarski Tadeusz inż. — pow. Konin.
Ziemięcki Bronisław — miasto Łódź.
Papiewski Feliks — miasto Pabjanice.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Stopczyński Tadeusz — pow. Brzeziny.
Piechota Szczepan — pow. Kalisz.
Rakowski Kazimierz — pow. Koło,

Świniarski Tadeusz inż. — pow. Konin.
Leopold Stanisław inż. — Łask.
Kosiński Tadeusz — pow. Łęczyca.
Andrzejak Marjan — pow. Łódź.
Fijałkowski Władysław — pow. Piotrków.
Pleszczyński Ludwik — pow. Radomsko.
Mąkowski Ignacy — pow. Sieradz.
Chrzanowski Janusz — pow. Słupca.
Nowicki Witold — pow. Wieluń.
Stawicki Franciszek — pow. Turek.
Dołęga-Kowalewski Jerzy — miasto Kalisz.
Ziemięcki Bronisław — miasto Łódź.
Vacat — miasto Piotrków.
Papiewski Feliks — miasto Pabjanice.
Smulski Wacław — miasto Tomaszów-Mazowiecki.

Starostowie.

brzezińskie,	Reindal Tadeusz,
kaliskie,	Ostaszewski Henryk,
kolskie,	Wilczyński Edward,
konińskie,	Koczorowski Stanisław,
łaskie,	Rosicki Jerzy,
łęczyckie,	Dr. Pajdak Zygmunt,
łódzkie,	Makowski Wincenty,
piotrkowskie,	Strzemiński Ignacy,
radomszczańskie,	Łabudzki Jan,
sieradzkie,	Łazarski Kazimierz,
tureckie,	Nożyński Stanisław,
wieluńskie,	Niżankowski Tadeusz.

Starostwo grodzkie łódzkie. Dr. Wrona Stanisław.

WOJEWÓDZTWO POLESKIE

Wojewoda — Biernacki Wacław.
Wicewojewoda — Syska Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Sochacki Włodzimierz.
Inspektor Samorządowy —
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — Dr. Maculewicz Edmund.
Rądca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Skrabeliński Paweł.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowlanego — inż. Moszczyński Jan.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Walentowski Mikołaj.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Uszacki Mikołaj.
Inspektor Weterynarji — Trojan Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Dunin-Markiewicz — Brześć n/B.
Świda Tadeusz — pow. Prużana.
Zawadzki Michał — pow. Kobryń.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Roch Wiktor — pow. Brześć n/B.
Paśniewski Wiktor — pow. Kamień-Koszyrski.
Zawadzki Michał — pow. Kobryń.
Minicz Stefan — pow. Kosów-Poleski.
Niemirowicz-Szczyt Krzysztof — pow. Łuniniec.
Skirmunt Roman — pow. Pińsk.
Świda Tadeusz — pow. Prużana.
Szpiganowicz Antoni — pow. Stolin.
Bogórski Aleksander — Drohiczyn.
Olewiński Piotr — miasto Pińsk.
dr. Kagan Icko — miasto Brześć n/B.

Starostowie.

brzeskie,	Srowski Jerzy,
drohickie,	Chitry Adam,
kobryńskie,	Stefanus Erazm,
kosowskie,	Kuroczycki Henryk,
koszyrskie,	Łyszczkowski Kazimierz,
łuninieckie,	Zbierański Czesław,
pińskie,	Robakiewicz Zygmunt,
prużańskie,	Chmielowski Stanisław,
stolińskie,	Kintopf Henryk.

WOJEWÓDZTWO NOWOGRÓDZKIE.

Wojewoda — Sokołowski Adam Ludwik.
Wicewojewoda — Mioduszewski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Galąsiewicz Celestyn.
Inspektor Samorządowy — Kaczyński Henryk.
Naczelnik Wydziału Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Błakuszewski Ludwik.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — vacat.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego — inż. Bajkiewicz Jerzy.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Staniewicz Jan.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Bokun Edward.
Inspektor Weterynarji — dr. Mockus Zygmunt.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Jeleński Olgierd — pow. Nieśwież.
Malski Władysław — pow. Lida.
Stark Józef — pow. Nowogródek.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Krupski Czesław — pow. Stołpce.
Godlewski Józef — pow. Słonim.
Jeleński Olgierd — pow. Nieśwież.
Malski Władysław — pow. Lidą.
Przedpełski Wiktor — pow. Szczuczyn.
Wołczacki Mieczysław — pow. Wołożyn.
Pietruszewicz Stanisław — pow. Baranowicze.
Małynicz Juljan — pow. Nowogródek.

Starostowie.

baranowickie,	Wańkowicz Karol,
lidzkie,	Dr. Czuszkiewicz Józef,
nieświeskie,	Winczewski Antoni,
nowogródzkie,	Siellawo Józef,
słonimskie,	Koślacz Edmund,
stołpeckie,	Wierzbicki Włodzimierz,
szczuczyńskie,	Kowalski Wacław,
wołożyńskie,	Wiesiołowski Bronisław.

WOJEWÓDZTWO WARSZAWSKIE.

Wojewoda — Dr. Nakoniecznikow-Klukowski Bronisław.
Wicewojewoda — Godlewski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Przybyszewski Józef.
Inspektor Samorządowy — Eytner Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Zmigród Bolesław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Śnitowski Wacław.
Naczelnik Wydziału Opieki — Mitarnowski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowlan. — inż. Tryliński Władysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Borowski Leon.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Kiedrzyński Marjan.
Inspektor Weterynarji — Pęski Marek.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Dziewanowski Kazimierz — pow. Płock.
Ciechomski Wojciech — pow. Włocławek.
Siemiątkowski Jerzy — pow. Rypiński.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Kulisiewicz Jan Szczepan — pow. Błonie.
Bojanowski Michał — pow. Ciechanów.
Wodziński Michał — pow. Gostynin.
Czarkowski Roman — pow. Grójec.
Łubieński Zenon — pow. Kutno.
Różycki Kazimierz — pow. Lipno.
Boski Zdzisław — pow. Łowicz.
Olszewski Zygmunt — pow. Maków.
Ludwiński Stanisław — pow. Mińsk Mazowiecki.
Biernacki Karol — pow. Mława.
Kulpa Feliks — pow. Nieszawa.
Dziewanowski Kazimierz — pow. Płock.
Bafeltowski Jan — pow. Płońsk.
Budny Józef — pow. Przasnysz.
Ks. Trząskoma Jan — pow. Pułtusk.
Składanowski Marjan — pow. Radzymin.
Pracki Lucjan — pow. Rawa Mazow.
Siemiątkowski Jerzy — pow. Rypin.
Dramiński Leopold — pow. Sierpc.
Kornacki Jan — pow. Skierniewice.
Glezmer Stanisław — pow. Sochaczew.
Bagniewski Piotr — pow. Warszawa.
Ciechomski Wojciech — pow. Włocławek.
Zgliczyński Stanisław — miasto Płock.
Bojańczyk Jerzy — miasto Włocławek.
Zieliński Stefan — miasto Żyrardów.

Starostowie.

błońskie,	Gajzler Czesław,
ciechanowskie,	Dr. Oborski Tadeusz,
gostynińskie,	Libucha Józef,
grójeckie,	Dr. Pawłowski Felicjan,
kutnowskie,	Pełczyński Witold,
lipnowskie,	Muszyński Juljan,
łowickie,	Siwik Kazimierz,

mąkowskie,
mińskie,
mławskie,
nieszawskie,
płockie,
płońskie,
przasnyskie,
pułtuskie,
radzymińskie,
rawskie,
rypińskie,
sierpeckie,
skierniewickie,
sochaczewskie,
warszawskie,
włocławskie,

Farenholc Edmund,
Gadomski Jan,
Dr. Rybicki Stefan,
Piątkowski Leopold,
Rozmarynowski Władysław,
Bederski Adam,
Przepałkowski Zygmunt,
Kaczorowski Bohdan,
Morawski Stefan,
Dr. Rogowski Eugenjusz,
Staszewski Władysław,
Kożałowski Leon,
Dr. Łazarz Jan,
Neugebauer Jerzy,
Mieszkowski Jan,
Murmyłło Michał.

WOJEWÓDZTWO WILEŃSKIE.

Wojewoda — Bociański Ludwik.
Wicewojewoda — Jankowski Marjan Władysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Rakowski Józef.
Inspektor Samorządowy — Żyłko Aleksander.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Rudziński Henryk.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Przyłagowski Marjan.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowl. — inż. Zubelewicz Aleksander.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Sokołowski Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Żemoytel Tadeusz.
Inspektor Weterynarji — Rymkiewicz Mieczysław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Engiel Mieczysław
Ruszczyc Zygmunt — z poza grona Rady Wojewódzkiej.
Zawadzki Feliks

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Folejewski Józef — miasto Wilno.
Wędziagolski Bronisław — pow. Wilno — Troki.
Żyliński Aleksander — pow. Oszmiana.
Bac-Krzyżanowski Władysław — pow. Mołodeczno.
Borowski Jan — pow. Wilejka.

Gumowski Marjan — pow. Postawy.
Józefowicz Piotr — pow. Dzisna.
Kwinto Witold — pow. Brasław.
Bortkiewicz Zygmunt — pow. Święciany.

Starostowie.

brasławskie,	Trytek Stanisław,
dziśnieńskie,	Suszyński Wiktor,
mołodeckie,	Olszewski Mirosław,
oszmiańskie,	Inż. Konarzewski Ryszard,
postawskie,	Niedźwiecki Wiktor,
święciańskie,	Dworak Stanisław,
wilejskie,	Henszel Władysław,
wileńsko - trockie,	de Tramecourt Jerzy Albin.

Starostwo grodzkie wileńskie. Wielowieyski Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO WOŁYŃSKIE.

Wojewoda — Józewski Henryk.
Wicewojewodą — Konopacki Stanisław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Grochowski Roman.
Inspektor Samorządowy — Sokołowski Antoni.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — Titow Konstanty.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Jakszewicz Franciszek.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Gordziałkowski Wacław.
Kierownik Oddziału Drogowego — vacat.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Czarnocki Bohdan.
Inspektor Weterynarji — Porębowicz Józef.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Czerwiński Zygmunt — pow. Łuck.
Knysz Michał — pow. Horochów.
Bazach Srul Izrael — miasto Łuck.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Mroczkiewicz Józef — pow. Dubno.
Knysz Michał — pow. Horochów.
Szewczyk Józef — pow. Kostopol.
Filuk Michał — pow. Kowel.
Puławski Ignacy — pow. Krzemieniec.

Trofimowicz Antoni — pow. Luboml.
Galik Paweł — pow. Łuck.
Bura Nikita — pow. Równe.
Jaroszuk Andrzej — pow. Sarny.
Stempowski Hubert — pow. Włodzimierz.
Sierczyszyn Mikołaj — miasto Zdołbunów.
Jelenkowski Stanisław — miasto Kowel.
Fryszberg Kelman — miasto Łuck.
Kahan Lejbisz — miasto Równe.

Starostowie.

dubieńskie,	Bonkowicz Sittauer Jerzy,
horochowskie,	Buyko Tadeusz,
kostopolskie,	Sierakowski Kazimierz,
kowelskie,	Kubicki Zygmunt,
krzemienieckie,	Czarnocki Stefan,
lubomelskie,	Zakrzewski Kazimierz,
łuckie,	Kościołek Jan,
rówieńskie,	Kański Adam,
sarneńskie,	Kowalewski Stanisław,
włodzimierskie,	Stempowski Hubert,
zdołbunowskie,	Wodnicki Józef.

Ekspozytury starostw: rówieńskiego. kier. Korozo Konstanty.
zdołbunowskiego. — kier. Malinowski Ryszard.

KOMISARJAT RZĄDU M. ST. WARSZAWY.

Komisarz Rządu — Jaroszewicz Władysław.
Wice-Komisarz Rządu — Jurgielewicz Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Administracyjnego — Tarnowski Tadeusz.
Inspektor Administracyjny — p. o. Skrzyński Jerzy.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Eberhardt Maksymiljan.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Zalewski Marjan.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — Wilczyński Stefan.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowlanego — Choynowski Jan.
Kierownik Oddziału Drogowego — p. o. Bukowski Henryk.
Inspektor Weterynarji — Lipkowski Jerzy.

Starostwo grodzkie.

poł.-warsz.,	Bartoszewicz Józef,
północno-warsz.,	Wasylkiewicz Jan,
prasko-warsz.,	Iszora Wacław,
śródmiejsko-warsz.,	Miklaszewski Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE.

Wojewodą — Kirtklis Stefan.
Wicewojewoda — Starzyński Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Zakrzewski Mikołaj.
Inspektor Samorządowy — dr. Banaś Aleksander.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Pietraszewski Stanisław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Lewszewski Zygmunt.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowl. — inż. Maćkowski Kazimierz.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Lewandowski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Ceceniowski Konstanty.
Inspektor Weterynarji — Dr. Jakubowski Stefan.
Starosta Krajowy — Łącki Wincenty.

Członkowie Izby Wojewódzkiej (z wydziału wojewódzkiego).

Dr. Siudowski Konrad.
Łącki Wincenty.
Dr. Michejdo Tadeusz.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

Szychowski Juljan (przewodniczący) — miasto Grudziądz.
Prądzyński Łucjan (Vice-przewodniczący) — pow. Sępolno.
Chwastek Antoni — pow. Wąbrzeźno.
Dąbrowski Stefan — pow. Morski.
Kentzner Tadeusz — pow. Toruń.
Malinowski Walenty — pow. Toruń.
Nowakowski Władysław — miasto Grudziądz.
Pawlak Wojciech — miasto Toruń.
ks. Sadowski Anastazy — pow. Kartuzy.
Włodek Józef — miasto Grudziądz.

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

Antczak Antoni — miasto Toruń.
Borzyszkowski Teodor — pow. Tuchola.
Ceyrowski Gracjan — pow. Świecie.
Chmarzyński Konrad — pow. Gniew.
Chojnowski Antoni — pow. Brodnica.
Cienciała Jan — pow. Kościerzyna.
Czarnecki Albin — pow. Toruń.
Chwastek Antoni — pow. Wąbrzeźno.
Chwiłkowski Wojciech — pow. Starogard.

Dr. Dandelski Zdzisław — miasto Toruń.
Dąbrowski Stefan — pow. Morski.
Głodek Jan — pow. Starogard.
Jaśtak Jakób — pow. Tuchola.
Dr. Konrad Sudowski — pow. Brodnica.
Kamiński Aleksander — pow. Działdowo.
Kentzner Tadeusz — pow. Toruń.
Kikulski Feliks — pow. Świecie.
Kikulski Jan — pow. Świecie.
Koziorzemski Franciszek — pow. Lubawa.
Kufel Stanisław — pow. Świecie.
Łącki Andrzej — pow. Kościerzyna.
Maciejewski Władysław — pow. Tczew.
Malinowski Walenty — pow. Toruń.
Marchewicz Franciszek — pow. Kościerzyna
Nowak Jan — miasto Grudziądz.
Nagórski Czesław — pow. Starogard.
Odrowski Tadeusz — pow. Chełmno.
Ossowski Bolesław — pow. Lubawa.
Parczewski Tadeusz — pow. Świecie.
Pawłowski Jan — pow. Tczew.
Poćwiardowski Florjan — pow. Kartuzy.
Prądzyński Łucjan — pow. Sępolno.
Przybyszewski Tadeusz — pow. Wąbrzeźno.
Reder Ignacy — pow. Grudziądz.
Ks. Sadowski Anastazy — pow. Kartuzy.
Saldat Jan — pow. Morski.
Samson Feliks — pow. Kartuzy.
Sarnowski Roman — pow. Brodnica.
Schmidt Jan — pow. Kartuzy.
Schweitzer Bolesław — pow. Sępolno.
Ks. Wrycza Józef — pow. Chojnice.
Skwierawski Franciszek — pow. Chojnice.
Sielski Franciszek — miasto Grudziądz.
Dr. Sobierajczyk Alojzy — pow. Chojnice.
Staśkiewicz Wincenty — pow. Grudziądz.
Stróżyński Andrzej — pow. Morski.
Szychowski Juljan — miasto Grudziądz.
Tebinka Zygmunt — pow. Morski.
Wiencek Fran. — miasto Toruń.
Wildenheim Ludwik — pow. Chełmno.
Wiśniewski Franciszek — pow. Lubawa.
Wódkowski Franciszek — pow. Gniew.
Wrzesiński Franciszek — pow. Wąbrzeźno.

Zaleski Antoni — pow. Grudziądz.
Dr. Zemke Antoni — pow. Chojnice.

Starostowie.

brodnickie,	Galusiński Mieczysław,
chełmińskie,	Biały Bronisław,
chojnickie,	Lipski Tadeusz,
działdowskie,	Horwath Władysław,
grudziądzkie,	Niepokulczycki H.polit *,
kartuskie,	Czarnocki Jerzy,
kościerskie,	Turowski Marjan Adam,
lubawskie,	Dr. Tomczyński Wojciech,
morskie,	Wendorff Stefan,
sępoleńskie,	Ornass Jan,
starogardzkie,	Dr. Cichowski Andrzej,
świeckie,	Krawczyk Stanisław,
tczewskie,	Muchn.ewski Zygmunt,
toruńskie,	Skórewicz Ludomir,
tucholskie,	Hryniewski Jerzy,
wąbrzeskie,	Kalkstein Zygmunt.

Komisarjat Rządu w Gdyni. Sokół Franciszek Stefan.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE.

Wojewoda — Maruszewski Artur.
Wicewojewoda — Walicki Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Trzciński Aleksander.
Inspektor Samorządowy — Skalski Józef.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Zaroski Józef.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Kowalski Włodzimierz.
Naczelnik Wydziału Opieki — Rakowski Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowl. — inż. Zakrzewski Bernard.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Tramtler Józef.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Strzeszewski Adam.
Inspektor Weterynarji — dr. Krygicz Maksymiljan.
Starosta Krajowy — Begale Ludwik.

Członkowie Izby Wojewódzkiej (z Wydziału Wojewódzkiego).

dr. Czarnecki Zygmunt — pow. Krotoszyn.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Śrem.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

dr. Trzciński Juljusz (przewodniczący) — pow. Strzelno.
Barciszewski Leon (v.-przewodniczący) — miasto Bydgoszcz.
Buczkowski Feliks — pow. Bydgoszcz.
Jankowski Franciszek — pow. Grodzisk.
Michalski Antoni — pow. Żnin.
Kasprzak Feliks — pow. Kępno.
Faustyniak Jan — miasto Bydgoszcz.
dr. Czarnecki Zygmunt — pow. Krotoszyn.
Mazur Jan — —pow. Środa.
Kossowski Michał — miasto Poznań.
Ballenstedt Adam — miasto Poznań.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Śrem.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.
Piątek Mieczysław — pow. Ostrzeszów.

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

Adamczewski Franciszek — pow. Szamotuły.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.
Bajon Jan — pow. Wolsztyn.
Ballenstedt Adam — miasto Poznań.
Banaszak Antoni — pow. Ostrów.
Biestek Marjan — pow. Krotoszyn.
Boczoń Ludwik — pow. Poznań.
Bogajewski Ignacy — pow. Jarocin.
Brzeziński Ludwik — pow. Szamotuły.
Buczkowski Feliks — pow. Bydgoszcz.
Chłapkowski Mieczysłąw — pow. Wyrzysk.
dr. Chrzanowski Stefan — pow. Gniezno.
Dolata Ludwik — pow. Ostrów.
Domagalski Czesław — pow. Wolsztyn.
Drozdowski Jan — pow. Poznań.
Drożnik Wojciech — pow. Śrem.
Faustyniak Jan — miasto Bydgoszcz.
Gościniak Wawrzyn — pow. Poznań.
Grabski Edward — pow. Września.
Grec Franciszek — pow. Oborniki.
Hensel Maksymiljan — miasto Gniezno.
Jakubowicz Józef — miasto Poznań.
Jankowski Franciszek — pow. Koźmin.
Jarusz Franciszek — pow. Koźmin.
dr. Jerzykowski Zbigniew — pow. Chodzież.
Jezierski Antoni — pow. Kościan.
Kaczor Walenty — pow. Kępno.

Kasprzak Feliks — pow. Kępno.
Klera Jan — pow. Czarnków.
Knast Ignacy — pow. Gniezno.
Kochanowski Walenty — pow. Września.
Kosik Jan — pow. Odolanów.
Kowaliński Stanisław — pow. Wągrówiec.
Kowalewski Franciszek — miasto Poznań.
Tylczyński Józef — miasto Poznań.
dr. Krysiewicz Bolesław — miasto Poznań.
Kucharski Stanisłąw — miasto Poznań.
Krzyżaniak Walenty — pow. Oborniki.
Kwiatkowski Leon — pow. Szubin.
Lewandowski Antoni Bolesław — miasto Bydgoszcz.
Luch Jan — pow. Międzychód.
Łąkowski Józef — pow. Koźmin.
Maćkowiak Jan — pow. Gostyń.
Makowiecki Stanisław — pow. Pleszew.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Śrem.
Matuszewski Tadeusz — miasto Bydgoszcz.
Mązur Jan — pow. Środa.
Michalski Antoni — pow. Żnin.
Mielcarek Józef — miasto Inowrocław.
Mocek Leon — pow. Kościan.
Modrzejewski Stanisław — pow. Rawicz.
Musiał Stanisław — pow. Nowy-Tomyśl.
Nosek Jan — pow. Śmigiel.
Nowacki Stanisław — pow. Pleszew.
Nowak Michał — pow. Środa.
Pałędzki Stanisław — pow. Bydgoszcz.
Pernak Józef — pow. Rawicz.
Drzazga Stanisław — pow. Ostrzeszów.
dr. Piechocki Stefan — miasto Poznań.
Płóciennik Jan — pow. Śmigiel.
dr. Brodnicki Bolesław — pow. Inowrocław.
Poślednik Jakób — pow. Leszno.
Prell Antoni — pow. Czarnków.
Przybył Szymon — pow. Wągrówiec.
Samulski Seweryn — miasto Poznań.
Siciński Michał — pow. Ostrzeszów.
Słaby Władysław — pow. Mogilno.
Sobecki Michał — pow. Mogilno.
Spychała Władysław — pow. Szamotuły.
Ks. Stachowiak Kazimierz — pow. Chodzież.
Stachowiak Wojciech — pow. Poznań.
Szczerbiński Marjan — pow. Żnin.
Szyszka Piotr — pow. Jarocin.

Szubert Stanisław — pow. Grodzisk.
dr. Trzciński Juljusz — pow. Strzelno.
Tyczyński Stanisław — pow. Krotoszyn.
Wala Piotr — pow. Odolanów.
Walkowski Hipolit — pow. Szubin.
Weiman Narcyz — miasto Bydgoszcz.
Wojtyniak Mikołaj — pow. Inowrocław.
Wujek Ignacy — pow. Wyrzysk.
Wyborski Andrzej — pow. Strzelno.
Zabór Stanisław — pow. Nowy Tomyśl.
Zentkteler Edmund — pow. Leszno.
Żychliński Józef — pow. Bydgoszcz.

Starostowie.

bydgoskie,	Stefański Michał,
chodzieskie,	Siekierzyński Kazimierz,
czarnkowskie,	Stępiński Wacław,
gnieźnieńskie,	Suski Juljan,
gostyńskie,	Wolfarth Juljusz,
inowrocławskie,	Wilczek Romuald,
jarocińskie,	Rożankowski Jan,
kępińskie,	Dąbrowiecki Nicefor,
kościańskie,	Karpiński Tadeusz,
krotoszyńskie,	Wilimowski Seweryn,
leszczyńskie,	Świątkowski Rudolf,
międzychodzkie,	Zenkteler Stanisław,
mogileńskie,	Boguszewski Stefan,
nowotomyskie,	Skoczeń Ignacy,
obornickie,	Kozłowski Jan,
ostrowskie,	Dr. Ekkert Józef,
poznańskie,	Dr. Jerzykowski Zbigniew,
rawickie,	Dr. Łobos Stanisław,
szamotulskie,	Narajewski Adam,
szubińskie,	Dąbrowski Józef,
średzkie,	Niedziałkowski Jerzy,
śremskie,	Krykiewicz Jan,
wągrowieckie,	Zenkteler Edmund,
wolsztyńskie,	Kaczorowski Józef,
wrzesińskie,	Kowalewski Zygmunt,
wyrzyskie,	Muzyczka Ludwik,
żnińskie,	Wujek Ignacy.

Starostwo grodzkie poznańskie. Bożydar-Podhorodzeński Marjan.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE.

Wojewoda — dr. Grażyński Michał.
Wicewojewoda — dr. Saloni Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Dworzański Marjan.
Inspektor Samorządowy — dr. Schnitzel Aleksander.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Sęczyk Karol.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Różalski Marjan.
Naczelnik Wydziału Opieki — dr. Hełmski Ludwik.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowlanego — inż. Kaufman Stefan.
Kierownik Oddziału Drogowego — vacat.
Prezes okręgowego Urzędu Ziemskiego — Młodzianowski Bolesław.
Inspektor Weterynarji — Wójcicki Bronisław.

Członkowie Rady Wojewódzkiej (z wyboru).

Janta Józef — miasto Katowice.
ks. Szwajnoch Stefan — miasto Chorzów.
Michatz Leopold — Tarnowskie Góry.
Mildner Jan — miasto Katowice.
Płonka Bartłomiej — Wielka Dąbrówka.

Starostowie.

bielskie,	Palla Bocheński Władysław,
cieszyńskie,	Plackowski Jan,
katowickie,	Dr. Seidler Wilhelm,
lublinieckie,	Dr. Olszewski Stanisław,
pszczyńskie,	Dr. Jarosz Tadeusz,
rybnickie,	Wyglenda Jan,
tarnogórskie,	Mierzwa Paweł,
świętochłowickie,	Szaliński Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE.

Wojewoda — Świtalski Kazimierz.
Wicewojewoda — Małuszyński Piotr.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Osiecki Ludwik.
Inspektor Samorządowy.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Salak Bolesław.
Radca do Spraw Zdrowia Publicznego — dr. Parfanowski Konstanty.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego — inż. Wąsowski Juljan.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Praczyński Aleksander.

Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Eustachiewicz Kazimierz.
Inspektor Weterynarji — dr. Smoliński Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dnia 19.I.1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

dr. Mieczysław Kaplicki — prezydent m. Krakowa.
dr. Bobrowski Emil — senator, miasto Kraków.
Jan Skrzypek z Malina.

Starostowie.

bialskie,	Dr. Alberti Stanisław,
bocheńskie,	Strusiński Jan,
brzeskie,	Baranowski Włodzimierz,
chrzanowskie,	Dr. Łęcki Mieczysław,
dąbrowskie,	Sowiński Henryk,
gorlickie,	Czachowski Konstanty,
jasielskie,	Marossanyi Juljusz,
krakowskie,	Dr. Wnęk Władysław,
limanowskie,	Malkowski Ludwik,
mieleckie,	Schlichting Zygmunt,
myślenickie,	Bassara Antoni,
nowosądeckie,	Dr. Łach Maciej,
nowotarskie,	Głut Marjan,
ropczyckie,	Siła-Nowicki Roman,
tarnowskie,	Lissowski Mieczysław,
wadowickie,	Grzesik Franciszek,
żywieckie,	Dr. Döllinger Zygmunt.
Starostwo grodzkie krakowskie,	Pałosz Władysław.

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE.

Wojewoda — Belina Prażmowski Władysław.
Wicewojewoda — Sochański Marjan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Tejszerski Romuald.
Inspektor Samorządowy — Aulich Artur.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Majewski Wacław.
Radca do Spraw Zdrowia Publicznego — dr. Chuderski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — dr. Szkodziński Franciszek.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowl. — inż. Maliszewski Stanisław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Tołłoczko Wiktor.

Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Gnatkowski Stefan.
Inspektor Weterynarji — Januszkowski Apolinary.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P.
z dn. 19.I.1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Dolański Seweryn — pow. Tarnobrzeg maj. Grębów.
Decykiewicz Włodzimierz — miasto Lwów.
dr. inż. Kozicki Jerzy — miasto Drohobycz.

Starostowie.

bobreckie,	Bernatowicz Stefan,
brzozowskie,	Borysławski Leopold,
dobromilskie,	Libucha Józef,
drohobyckie,	Chmielewski Tadeusz,
gródeckie,	Kassala Henryk,
jarosławskie,	Frączkowski Franciszek,
jaworowskie,	Kier. Dr. Łoś Jerzy Tadeusz,
kolbuszowskie,	Sienkiewicz Michał,
krośnieńskie,	Stępień Kazimierz,
leskie,	Dr. Gąsiorowski Roman,
lubaczowskie,	Frankiewicz Roman,
lwowskie,	Eckhardt Czesław,
łańcuckie,	Bogusławski Stanislaw Robert,
mościskie,	Dr. Doboszyński Eugenjusz,
niżańskie,	Kisielewski Henryk,
przemyskie,	Remiszewski Adam,
przeworskie,	Petzelt Władysław,
rawskie,	Hawrot Stanisław,
rudeckie,	Sarnecki Jakób,
rzeszowskie,	Panglisz Mieczysław,
samborskie,	Dr. Kaszubski Stanisław,
sanockie,	Bucior Wojciech,
sokalskie,	Kostołowski Wojciech,
tarnobrzeskie,	Len Hadeusz,
turczańskie,	Wagner Izydor,
żółkiewskie,	Emeryk Jan.

Starostwo grodzkie lwowskie, Dr. Klimow Romuald. *)

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE.

Wojewoda — Jagodziński Zygmunt.
Wicewojewoda — Kaczmarczyk Alojzy.

Naczelnik Wydziału Samorządowego — Kühn Kazimierz.
Inspektor Samorządowy — Typiak Piotr.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Krysiński Andrzej.
Radca do Spraw Zdrowia Publicznego — dr. Topczewski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego — p. o. inż. Tyrala Jan.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Swoboda Jan.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Bulanda Józef.
Inspektor Weterynarji — Nowak Jan.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19.I.1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Burzyński Tadeusz — Uhrynów-Górny.
Chowaniec Wacław — miasto Stanisławów.
dr. Okuniewski Teofil — pow. Horodenka.

Starostowie.

dolińskie,	Brzostyński Czesław,
horodeńskie,	Skrzyński Edward,
kałuskie,	Gradyński Stanisław,
kołomyjskie,	Wimmer Józef,
kosowskie,	Stan'ewicz Wacław,
nadwórniańskie,	Wolski Stefan,
rohatyńskie,	Dr. Janecki Gustaw,
stanisławowskie,	Pajączkowski Antoni,
stryjskie,	Harmata Stanisław,
śniatyńskie,	Wieser Jan Leopold,
tłumackie,	Skłodowski Władysław,
żydaczowskie,	Gallas Leon.

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE.

Wojewoda — p. o. Wicewoj. Niepokulczycki Hipolit.
Wicewojewoda — Niepokulczycki Hipolit.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Dr. Serafin Marcin.
Inspektor Samorządowy — Chmarzyński Witold.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Kujawski Czesław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Feit Henryk.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowl. — inż. Burg'elski Władysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Krzewski Franciszek.

Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Juszczyk Józef.
Inspektor Weterynarji — Kraus Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19.I.1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Adw. Seidler Teodor.
Rusocki Andrzej.
Inż. Tarantiuk Józef.

Starostowie.

borszczowskie,	Wasiewicz Jan,
brodzkie,	Dr. Kaczkowski Jan,
brzeżańskie,	Woyciechowski Karol,
buczackie,	Fedorowicz Jackowski Adam,
czortkowskie,	Muszyński Jerzy,
kamioneckie,	Kulpiński Robert,
kopyczynieckie,	Grodecki Piotr,
podhajeckie,	Sardecki Władysław,
przemyślańskie,	Grodowski Mieczysław,
radziechowskie,	Michalski Bronisław,
skałackie,	Suchorski Jerzy,
tarnopolskie,	Malicki Tomasz,
trembowelskie,	Schreiber Ludwik,
zaleszczyckie,	Krzyżanowski Józef,
zbaraskie,	Zając Stanisław,
zborowskie,	Kocół Alfred,
złoczowskie,	Płachta Jan.

Związek Rewizyjny Samorządu Terytorjalnego.

Warszawa, Moniuszki 1a. Telefony: Prezes 2-20-73.

Ogólny 2-21-73 i 2-21-83.

1. Charakter i zadania Związku.

W myśl statutu, zawartego w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1935 roku (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 224), wydanym na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku (Dz. U. R. P. Nr. 94/1934 r., poz. 847), Związek Rewizyjny Samorządu Terytorjalnego jest osobą prawa publicznego i działa na całym obszarze Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego. Siedzibą Związku jest miasto stoł. Warszawa, Związek powoływać może przytem do życia delegatury w formie osobnych swych biur, które obejmą swoją działalnością poszczególne województwa lub większą liczbę województw.

Zadaniem Związku jest wykonywanie kontroli nad finansową i gospodarczą działalnością związków samorządowych i międzykomunalnych oraz ich zakładów i przedsiębiorstw, nie wyłączając tej działalności w zakresie spraw administracji rządowej. Obok działalności w zakresie kontroli, Związek prowadzi działalność instrukcyjną, udzielając związkom i instytucjom samorządu terytorjalnego wskazówek i porad w zakresie ich działalności finansowej i gospodarczej, może również zorganizować stałą poradnię techniczno - fachową dla udzielania porad, dotyczących urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw związków samorządowych oraz podejmowanych prac inwestycyjnych. W wymienionych dziedzinach Związek ponadto może prowadzić akcję, zmierzającą do podniesienia wiedzy fachowej, w szczególności organizować kursy i podejmować akcję fachowo - wydawniczą.

Członkami Związku z mocy prawa są: a) wojewódzkie związki samorządowe na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego; b) powiatowe związki samorządowe; c) miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych z wyjątkiem m. st. Warszawy oraz d) Bank Gospodarstwa Krajowego. Na podstawie dobrowolnego zgłoszenia o przystąpieniu Związek przyjmować może w poczet swych członków: a) związki samorządowe, które nie są członkami Związku z mocy prawa, nie wyłączając m. st. Warszawy; b) związki międzykomunalne; c) zakłady i przed-

siębiorstwa związków samorządowych, posiadające odrębną osobowość prawną, jak również instytucje, posiadające osobowość prawa publicznego, jeżeli opierają swe źródła finansowe conajmniej w 50% na środkach finansowych związków samorządowych albo korzystają w tej wysokości z ich poręki finansowej, oraz spółki o kapitale zakładowym, na który składają się w przeważającej mierze fundusze związków samorządowych albo których akcje są w większości w posiadaniu tych związków; d) banki komunalne (z zakresu działalności Związku wyłączone są komunalne kasy oszczędności); e) Związek Miast Polskich oraz f) Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Organizacja Związku.

Związek wykonywa swe zadania przy pomocy przyjętego personelu inspektorskiego, biurowego i kancelaryjnego, który łącznie tworzy Biuro Związku bądź jego delegatury. Poza personelem, zatrudnionym stale, Związek posługuje się pomocą rzeczoznawców, umówionych do wykonania poszczególnych czynności.

Organami Związku są: Rada, Zarząd, Prezes Związku i Komisja Rewizyjna.

W skład Rady Związku wchodzą z głosem stanowczym: Prezes Związku, po jednym członku, wybranym na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego przez sejmiki wojewódzkie, a na obszarze pozostałych województw przez rady wojewódzkie, oraz członkowie Zarządu, przyczem mandat członka Zarządu i Rady może być kumulowany. Do Rady Związku wchodzą również z głosem stanowczym osoby, powołane przez Radę w drodze kooptacji, z zastrzeżeniem, że Rada powołać może w ten sposób nie więcej niż pięciu członków. Ponadto do Rady Związku wchodzą w charakterze członków z głosem stanowczym osoby, powołane w liczbie najwyżej pięciu przez Ministra Spraw Wewnętrznych, jedna osoba przez Ministra Skarbu i jedna przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Ministrowie Komunikacji, Opieki Społecznej, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mogą w miarę uznania powołać do Rady Związku po jednym członku z głosem stanowczym. Do Rady Związku wchodzą również z głosem stanowczym czterej członkowie, wyznaczeni przez Związek Miast Polskich i dwaj członkowie, wyznaczeni przez Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli dany Związek jest członkiem Związku Rewizyjnego. W razie przystąpienia do Związku gminy m. st. Warszawy do Rady Związku wchodzi z głosem stanowczym członek, powołany przez Radę Miejską, a do czasu jej powołania — przez Kolegjum Tymczasowego Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy. Na zaproszenie Prezesa Związku w posiedzeniach Rady Związku mogą brać udział z głosem doradczym delegaci władz i instytucyj państwowych i samorządowych.

Zarząd składa się z Prezesa Związku i siedmiu członków, w tej liczbie czterech członków wybiera Rada Związku, po jednym zaś wyznaczają: Minister Spraw Wewnętrznych, Minister Skarbu i Bank Gospodarstwa Krajowego. Członkowie Zarządu, powołani drogą wyboru, muszą posiadać bierne prawo wyborcze do organu zarządzającego któregokolwiek związku samorządowego, będącego członkiem Związku z mocy samego prawa, albo do Zarządu Miejskiego w m. st. Warszawie.

Prezes Związku jest urzędnikiem państwowym — powołuje go i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych. Prezesem Związku jest b. Wiceminister Spraw Wewnętrznych, prof. dr. Maurycy Jaroszyński. Prezesa Związku zastępuje w razie potrzeby jeden z członków Zarządu, wyznaczony przez Ministra Spraw Wewnętrznych, używając w czasie wykonywania zastępstwa tytułu służbowego Wiceprezesa. Na stanowisko to wyznaczony został Dyrektor Departamentu Samorządu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, p. Witold Zbikowski. Prezes Związku — a w okresie zastępstwa również Wiceprezes — podlegają w zakresie wykonywanych czynności nadzorowi Ministra Spraw Wewnętrznych w granicach postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 847) i statutu Związku.

Komisja Rewizyjna Związku jest organem kolegjalnym i składa się z czterech członków, wybieranych i odwoływanych przez Radę Związku, która sprawuje kontrolę nad gospodarką finansową Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorjalnego za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej. Przewodniczącego wybiera Komisja ze swego grona, w skład Komisji Rewizyjnej przytem nie mogą wchodzić członkowie Zarządu Związku ani też pracownicy. Zadaniem Komisji Rewizyjnej Związku jest przeprowadzenie kontroli formalnej rachunkowości i kasowości Związku oraz czuwanie nad prawidłowem wydatkowaniem sum w ramach uchwalonego przez Radę budżetu. Do obowiązków Komisji Rewizyjnej w szczególności należy badanie bilansów i zamknięć rachunkowych przed złożeniem ich Radzie Związku, a nadto sprawdzanie stanu kasy Związku przynajmniej dwa razy do roku.

Kadencja Rady i Zarządu trwa lat pięć. Kadencja Zarządu biegnie niezależnie od kadencji Rady, natomiast kadencja Komisji Rewizyjnej biegnie równolegle z kadencją Rady.

III. Finanse Związku i nadzór państwowy.

Związek pokrywa swoje wydatki z następujących dochodów: ze składek rocznych, opłacanych przez członków; z opłat za poszczególne czynności Związku oraz z ewentualnych źródeł prywatno - prawnych. Wysokość składki rocznej, o ile Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu Z Ministrem Skarbu nie ustali innej podstawy obliczeniowej, oznaczona została: a) dla związków samorządowych i międzykomunalnych w stosunku

do łącznej sumy wydatków zwyczajnych budżetu administracyjnego i budżetów przedsiębiorstw oraz dochodów zakładów, wyodrębnionych z budżetu administracyjnego (na rok budżetowy 1935/36 Minister Spraw Wewnętrznych ustalił w porozumieniu z Ministrem Skarbu stosunek ten na półtora promille); b) dla zakładów komunalnych, posiadających odrębną osobowość prawną, tudzież dla Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do sumy dochodów zwyczajnych oraz c) dla Banku Gospodarstwa Krajowego, banków komunalnych oraz innych instytucyj, będących członkami Związku — indywidualnie, biorąc pod uwagę stopień zainteresowania działalnością Związku. Za podstawę obliczenia przyjmuje się rok obrachunkowy, poprzedzający okres budżetowy, w którym składka jest uchwalona. Zaległe składki i opłaty za poszczególne czynności Związku podlegają przymusowemu ściągnięciu w drodze wstawienia zaległości do budżetów oraz zajęcia dochodów, które na żądanie Związku zarządza właściwa władza nadzorcza.

Nadzór nad działalnością Związku sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych. Władza nadzorcza Związku czuwa nad prawidłową jego działalnością, ma prawo wejrzenia w tok prac Związku i poza uprawnieniami, zastrzeżonemi jej omawianym statutem, korzysta analogicznie z uprawnień, jakie władza ta posiada z mocy art. 67 ustawy samorządowej w stosunku do związków samorządowych. Obsadzanie stanowisk kierowniczych i inspekcyjnych Związku wymaga w każdym poszczególnym wypadku zgody władzy nadzorczej. Uchwały Związku w sprawie preliminarza budżetowego, wysokości składek członkowskich i taryfy opłat za czynności rewizyjne i instrukcyjne wymagają zatwierdzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Zaznaczyć w końcu wypadnie, że statut Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorjalnego nie narusza kompetencyj i uprawnień władz, sprawujących nadzór nad związkami samorządowemi i międzykomunalnemi oraz nad ich zakładami i przedsiębiorstwami.

Ogólne instytucje samorządowe.

a) centralne.

ZWIĄZEK POWIATÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, Marszałkowska 81a, m. 7. Tel.: 9-66-06, 8-79-77 i 9-61-92.

I. Charakter i zadania Związku.

Związek Powiatów jest organizacją, reprezentującą ogół powiatowych związków samorządowych na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej.

Statut Związku, uchwalony na posiedzeniu Rady w dniu 21 czerwca 1930 r., zatwierdzony został przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w dniu 6 czerwca 1932 r. Siedzibą Związku jest miasto stołeczne Warszawa.

Zadaniem Związku jest: 1) zabiegać o zapewnienie powiatowemu samorządowi terytorjalnemu najodpowiedniejszych prawnych i faktycznych warunków istnienia i rozwoju, 2) ustalać opinję samorządu powiatowego, zrzeszonego w Związku, w sprawach, które go dotyczą i reprezentować tę opinję nazewnątrz, 3) stwarzać pomoc wzajemną związków powiatowych w spełnianiu ich zadań.

Członkiem Związku może być każdy powiatowy związek samorządowy w Rzeczypospolitej Polskiej, który nadeśle w tej sprawie uchwałę rady powiatowej oraz opłaci składkę w wysokości, ustalanej corocznie przez Zjazd Główny.

II. Organa Związku.

Organami Związku są: 1) Zjazd Główny, 2) Rada, 3) Zarząd, 4) Prezes Związku, 5) Zjazdy wojewódzkie.

Zjazd Główny odbywa się raz na rok; powiatowe związki samorządowe reprezentowane są na Zjeździe każdy przez 2-ch delegatów (jeden wybrany przez radę powiatową i jeden przez wydział powiatowy).

Do zakresu działania Zjazdu Głównego należy: wypowiadanie się w zasadniczych sprawach, dotyczących samorządu powiatowego, przyjmowanie sprawozdań Rady i Zarządu, zmiana wysokości rocznej składki członkowskiej, wybór części członków Rady oraz decyzja o likwidacji Związku.

Rada, naczelny organ Związku, składa się z członków, wybieranych po dwóch z każdego województwa przez zjazdy wojewódzkie, z 9-ciu członków, wybranych przez Zjazd Główny i z 6-ciu członków, powołanych drogą kooptacji przez Radę.

Do kompetencji Rady należy: wypowiadanie się we wszystkich aktualnych sprawach, dotyczących samorządu powiatowego, zmiana statutu, wybór Prezydjum, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, delegowanie przedstawicieli Związku do stałych instytucyj rządowych, uchwalanie regulaminów dla ciał kolegjalnych Związku oraz budżetu Związku.

Zarząd, organ wykonawczy Związku, składa się z Prezesa i 2-ch Wiceprezesów, przewodniczącego autonomicznego oddziału Związku wojew. śląskiego, 6 dalszych członków oraz dyrektora Związku i redaktora pisma, będącego naczelnym organem Związku.

Do kompetencji Zarządu należy przygotowywanie spraw pod obrady innych organów Związku, ustalanie regulaminów organizacyjnych Biura, przyjmowanie i zwalnianie na wniosek Prezesa pracowników Związku oraz nadzór nad tokiem bieżących spraw Związku.

Zjazdy wojewódzkie odbywają się raz do roku w każdem województwie z udziałem delegatów powiatów oraz ich zastępców, którzy zostali wybrani delegatami na Zjazd Główny. Do zadań tych zjazdów

należy wybór przedstawicieli w Radzie Związku, wypowiadanie się w imieniu samorządu powiatowego danego województwa we wszystkich sprawach aktualnych samorządu.

Związek Powiatów z mocy poszczególnych ustaw i rozporządzeń deleguje swych przedstawicieli do następujących ciał opinjodawczych:

1. Państwowa Rada Samorządowa — 8 członków.
2. Państwowa Naczelną Rada Zdrowia — 1 członek.
3. Rada Spożywców — 1 członek.
4. Państwowa Rada Komunikacyjna — 1 członek.
5. Rada do Spraw Kolonij Letnich — 1 członek.
6. Rada Funduszu Pracy — 1 członek.
7. Centralny Komitet do Spraw Finansowo-Rolnych — 1 członek.
8. Komisja Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego — 2 członków.
9. Komisja Opinjodawcza dla Drogowego Funduszu Pożyczkowego — 1 członek.
10. Komisja Przewozów Samochodowych — 1 członek.
11. Stała Komisja Doradcza do Spraw Ochrony przed Pożarami i innemi klęskami — 1 członek.

Związek bierze pozatem udział w pracach następujących instytucyj społecznych:

1. Rada Naczelna Związków Straży Pożarnych — 1 członek.
2. Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności — 1 członek.
3. Międzyzwiązkowa Komisja Porozumiewawcza Centralnych Zrzeszeń Samorządowych — 3 członków.
4. Rada Opiekuńcza Instytutu Handlowo-Gospodarczego w Wilnie — 1 członek.
5. Komitet Kursów Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej — 1 członek.
6. Żarząd Studjum Pracy Oświatowej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej — 1 członek.
7. Zarząd Fundacji Polskiego Komitetu Pomocy Dzieciom—1 członek.
8. Polski Komitet do spraw ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w wypadkach nagłych — 1 członek.
9. Komisja Włókiennicza Polskiego Komitetu Normalizacyjnego — 1 członek.
10. Stowarzyszenie Członków Polskich Kongresów Drogowych — 1 członek.
11. Drogowy Instytut Badawczy, Sekcja Drogowa „T. O. S. T." — 1 członek.

Związek opinjuje ponadto, stosownie do postanowień art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 lutego 1925 r. o Radzie Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 171), jakie rady powiatowe powołuje Ministerstwo Opieki Społecznej do wysłania swych przedstawicieli do Rady Opieki Społecznej.

Związek jest również udziałowcem firmy „Samorządowy Instytut Wydawniczy, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością", oraz członkiem

spółdzielni „Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo-Inwestycyjne Samorządów Powiatowych“, obecnie „Gospodarcze Zrzeszenie Samorządu Terytorjalnego“.

Naczelnym organem prasowym Związku Powiatów jest tygodnik „Samorząd“. Prócz wyżej wymienionego tygodnika, Związek wydaje kwartalnik „Samorząd Terytorjalny“, poświęcony naukowemu omawianiu zagadnień samorządowych, teoretycznych i praktycznych.

Organem Zarządu Związku jest Biuro.

Przy Biurze Związku istnieje bibljoteka samorządowa, licząca przeszło 4.000 tomów.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH.

Warszawa, Al. Ujazdowskie 47.

Telefony: 8-11-91 — dyrektor, 8-11-91 (dod.) — zast. dyrektora, 8-81-73 (dod.) — dział gosp. polityki komunal., 8-11-51 — ogólny, 8-81-73— redakcja i administracja „Samorządu Miejskiego“.

1. Charakter i zadania Związku.

Utworzony w listopadzie 1917 r. Związek Miast Polskich obejmuje swą działalnością całą Rzeczpospolitą i jest organizacją, reprezentującą ogół miast polskich. Związek Miast jest instytucją społeczną i stowarzyszeniem o charakterze dobrowolnym. Statut Związku Miast, uchwalony na Zebraniu Ogólnem w dn. 22.2.1931 r., zatwierdzony został reskryptem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14.3.1932 r. Nr. AA 15.I. Związek Miast Polskich podlega nadzorowi Ministra Spraw Wewnętrznych, któremu przesyła roczne sprawozdania ze swej działalności.

Statutowem zadaniem Związku jest dążenie do gospodarczego i kulturalnego rozwoju samorządu miejskiego w Polsce. W wykonaniu tego zadanią Związek zajmuje stanowisko we wszystkich sprawach, które dotyczą ustroju i gospodarki miast, stara się oddziaływać na bieg ustawodawstwa i wydawanie decyzyj, deleguje swych przedstawicieli do państwowych ciał opinjodawczych, organizuje konferencje. Pozatem Związek Miast kładzie nacisk na działalność instrukcyjną i w tym celu organizuje zjazdy regjonalne, przeprowadza lustracje gospodarki miejskiej, udziela porad w najszerszym zakresie, przez utrzymywanie stosunków z zagranicą umożliwia miastom korzystanie z obcego doświadczenia, opracowuje i wydaje podręczniki.

Członkiem Związku może zostać każde miasto w Polsce, które przedstawi uchwałę o przystąpieniu, powziętą przez organ uchwalający miasta i opłaci składkę. Wysokość tej składki zależna jest od liczby mieszkańców i wynosi 3,5 do 5,5 gr. od mieszkańca. Wysokość składek członkowskich w granicach, określonych przez Zebranie Ogólne, ustala Rada Naczelna.

2. **Organa Związku.**

Organami Związku są: Ogólne Zebranie (Zjazd Miast), Rada Naczelna, Zarząd, Prezes Związku i Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebrania (Zjazdy Miast) odbywają się co trzy lata. Na Ogólnych Zebraniach miasta reprezentowane są przez delegatów, wybranych przez ustawowe przedstawicielstwa na zasadzie proporcjonalności stosownie do liczby mieszkańców. Do zakresu działania Zebrania Ogólnego należy rozpatrywanie wszelkich spraw, które Rada wniesie na Zebranie, wybór Rady Naczelnej, przyjmowanie sprawozdań Rady, zmiana statutu i in.

Rada Nączelna składa się z 40 członków, wybranych przez Ogólne Zebranie, 40 członków, wybranych na Zebraniu Ogólnem przez wojewódzkie koła wyborcze, oraz 10 członków, kooptowanych przez Radę. Posiedzenia Rady odbywają się dwa razy do roku. Do zakresu działania Rady należy rozpatrywanie wszelkich spraw, które Zarząd wniesie pod obrady Rady, uchwalanie budżetu Związku, ustalanie wysokości składek członkowskich, przyjmowanie sprawozdań rachunkowych, uchwalanie statutu służbowego pracowników biura Związku, wybór Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Prezesa Związku i in.

Zarząd składa się z 20 członków. Posiedzenia Zarządu odbywają się 6 razy w roku. Do zakresu działania Zarządu należy rozpatrywanie wszelkich spraw, wniesionych przez Prezesa Związku, dotyczących ustawodawstwa komunalnego, sprawozdań Dyrektora Związku, wyznaczanie delegatów do komisyj poza Związkiem. W celu wykonania swych zadań Zarząd wyłania komisje, do których zaprasza fachowców, jak np. komisja finansowa, odbudowy, techniczno-ekonomiczna, urbanistyczna i in.

Przedstawiciele Związku Miast, wybrani przez Zarząd powoływani są do państwowych ciał opinjodawczych i komisyj, jak Państwowa Rada Samorządowa, Państwowa Radą Rozbudowy Miast, Państwowa Naczelna Rada Zdrowia, Państwowa Rada Opieki Społecznej, Państwowa Rada Elektryczna, Państwowa Rada Spożywców, Państwowa Rada Komunikacyjna, Rada Funduszu Pracy, Stała Komisja Doradcza do spraw ochrony przed pożarami i innemi klęskami, Komisja Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego, Komitet do Spraw Kredytów Samorządowych przy Banku Gospodarstwa Krajowego, Komisja Opinjodawcza do rozdziału dotacyj związkom samorządowym z Państwowego Funduszu Drogowego, Komisja Przewozów Samochodowych i in.

Pozatem Zarząd Związku deleguje swych przedstawicieli do instytucyj gospodarczych, kulturalnych i społecznych, jak Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności, Związek Straży Pożarnych, Polski Komitet Energetyczny, Komitet Studjum Administracji Komunalnej, Polski Komitet Pomocy Dzieciom, Rada do spraw Pomocy Młodzieży Akademickiej, Rada do spraw Kolonij letnich, Polski Komitet do Spraw Ratownictwa i Pierwszej Pomocy Lekarskiej w Nagłych Wypadkach, Insty-

tut Wodociągowo - Kanalizacyjny, Komitet Plantacyjny Miast R. P., Towarzystwo Reformy Mieszkaniowej i in.

Związek jest również członkiem Międzynarodowego Związku Miast i posiada swych przedstawicieli w Radzie Naczelnej i Zarządzie tego Związku.

W celu uzgadniania stanowiska samorządu terytorjalnego powołana została Komisja Porozumiewawcza, do której weszli przedstawiciele Związku Miast, Związku Powiatów i Związku Gmin Wiejskich.

Prezes Związku reprezentuje Związek nazewnątrz, przewodniczy na posiedzeniach Rady i Zarządu, czuwa nad wykonywaniem ich uchwał, nadzoruje działalność Dyrektora Związku.

Komisja Rewizyjna, złożona z 5 osób, ma za zadanie sprawdzanie rachunków biura Związku i prawidłowości wykonywania budżetu Związku.

Przy Zarządzie istnieje biuro z Dyrektorem Związku na czele. Zadaniem biura jest przygotowywanie oraz wykonywanie uchwał władz Związku. Dyrektor Związku kieruje wszystkiemi czynnościami biura, wchodzi z urzędu do wszystkich komisyj, powołanych przez Zarząd. Biuro podzielone jest na działy: ogólny, administracyjno - skarbowy, gospodarczej polityki komunalnej, lustracyjny, oraz referat techniczno-ekonomiczny.

Związek Miast posiada bibljotekę, złożoną z 3.000 zgórą tomów. Stałym organem prasowym Związku Miast jest dwutygodnik „Samorząd Miejski".

Do Związku w dniu 15.XI.1935 r. należało na ogólną liczbę 603 miast w Polsce — 489 Miasta związkowe liczą zgórą 8.200.000 mieszkańców, a zatem 95% ludności miejskiej w Polsce.

3. Skład osobowy władz i biura Związku.

W dniu 15.XI.1935 r. skład Zarządu, wybranego na posiedzeniu Rady Naczelnej w dniu 8.IV.1935 r. i w dniu 27.VI.1935 r. był następujący:

1) Starzyński Stefan, prezydent m. st. Warszawy, Prezes Związku Miast, oraz
2) Garbusiński Tadeusz, dr., radny m. st. Warszawy, wiceprezes Zw. M. P.,
3) Drojanowski Wacław, prezydent m. Lwowa, wiceprezes Zw. M. P.,
4) Barciszewski Leon, prezydent m. Bydgoszczy,
5) Bregman Leon, radny m. st. Warszawy,
6) Dalbor Władysław, dr., ławnik m. Poznania,
7) Hausner Artur, inż., radny m. Lwowa,
8) Kaczkowski Józef, prezydent m. Sosnowca,
9) Kaplicki Mieczysław, dr., prezydent m. Krakowa,
10) Kocur Adam, dr., prezydent m. Katowic,
11) Maleszewski Wiktor, dr., prezydent m. Wilna,

12) Mystkowski Witold, prezydent m. Włocławka,
13) Nowakowski Seweryn, prezydent m. Białegostoku,
14) Piechota Józef, prezydent m. Lublina,
15) Pieracki Jan, dr., adw., radny m. Lwowa,
16) Suchorzewski Leon, burmistrz m. Włodzimierza Wołyńskiego,
17) Widacki Stanisław, prezydent m. Tarnopola,
18) Więckowski Erwin, prezydent m. Poznania,
19) Włodek Józef, inż., prezydent m. Grudziądza,
20) Wojewódzki Wacław, inż, b. prezydent m. Łodzi,
21) Wójcik Marjan, prezydent m. Brześcia n/B.

W roku 1935, uchwałami Rady Naczelnej, utworzona została w ramach organizacyjnych Związku — Sekcja Miast Niewydzielonych oraz Sekcja Przedsiębiorstw Miejskich.

Przy Biurze Związku działa jako autonomiczna komórka Biuro Studjów Budowy Wodociągów i Kanalizacji w Polsce, zorganizowane w porozumieniu z Funduszem Pracy, Bankiem Gospodarstwa Krajowego, Bankiem Komunalnym i Powsz. Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych.

Dyrektorem Związku jest p. Marceli Porowski.

Skład osobowy biura Związku w dniu 15.XI.35 r. był następujący: Pastuszyński Stanisław — zastępca dyrektora i kierownik działu admin.-skarbowego, Zbrożyna Stefan — kierownik działu gospodarczej polityki komunalnej i lustracyjnego, mgr. Rudziński Stanisław, inż. Jętkiewicz Lucjan, Bojakowska Kazimiera, mgr. Grzeszczak Stefan — referenci, Ossoliński Feliks — sekretarz redakcji „Samorządu Miejskiego", Całuń Tomasz, Dratwa Bolesław, Pyszkowski Kazimierz — inspektorzy, Auksztakalnis Irena — buchalterka, Buzycka Wacława, Żymirska Władysława, Roykiewicz Mirosława — personel pomocniczy.

ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, ul. Żulińskiego 9 m. 6. (d. Żórawia 47).

I. Cel i organizacja Związku.

Związek powstał w roku 1925 i został zalegalizowany przez p. Ministra Spraw Wewnętrznych w r. 1932. Ma on za zadanie dążenie do rozwoju gospodarczego i kulturalnego samorządu gmin wiejskich, tudzież udzielanie organom samorządu gmin wiejskich pomocy prawnej i fachowej w zakresie ich działalności.

Związek wydaje własny organ „Głos Gminy Wiejskiej".

W celu wypełniania swych zadań Związek:

1. pozostaje w stałym kontakcie z członkami Związku oraz krzewi

myśl samorządową w najszerszych warstwach społeczeństwa gmin wiejskich,

2. składa władzom państwowym wnioski memorjały w zakresie regulowania stosunków prawnych oraz zaspokajania potrzeb samorządu gminnego,

3. czyni starania, aby wszelkie projekty ustawowe oraz zarządzenia władz w sprawach dotyczących samorządu, były przed wydaniem poddawane opinji Związku i aby szły po linji interesów i dobra samorządu gminnego,

4. występuje w imieniu zrzeszonych w Związku gmin wobec władz i instytucyj publicznych,

5. organizuje i zwołuje wojewódzkie i powiatowe zjazdy delegatów gmin wiejskich, tudzież konferencje i odczyty w zakresie spraw samorządowych,

6. bierze udział przez swych delegatów w imieniu zrzeszonego w Związku samorządu gminnego w instytucjach państwowych i społecznych,

7. utrzymuje kontakt z organizacjami kulturalno-społecznemi, celem skoordynowania i rozwijania pracy samorządowej.

W skład Związku wchodzą narazie gminy b. zaboru rosyjskiego.

II. Władze i skład biura.

W myśl nowego statutu Związku, zniesiony został ogólny zjazd przedstawicieli gmin zrzeszonych, składający się po jednym przedstawicielu z każdej gminy należącej do Związku, wybieranym na każdorazowy roczny zjazd osobno.

W miejsce ogólnych zjazdów, wprowadzono zjazdy wojewódzkie, składające się ze stałych delegatów, wybieranych przez rady gminne, na cały czas kadencji rady gminnej z pośród organów samorządu gminnego.

Zjazdy wojewódzkie dokonują wyboru z obszaru województwa członków Rady Naczelnej Związku, wysłuchują sprawozdań z działalności Związku, opinjują w sprawach oddanych im przez zarząd pod obrady, wreszcie omawiają lokalne potrzeby samorządu gminnego i uchwalają w tych sprawach opinje i dezyderaty.

Organami Związku są:

1. Wojewódzkie zjazdy delegatów rad gminnych, należących do Związku,

2. Rada Naczelna Związku składająca się po 1—2 członków z każdego województwa,

3. Zarząd Związku w składzie 7 osób.

4. Komisja Rewizyjna w składzie 3 osób.

Skład osobowy Rady Naczelnej Związku:

1. Wołkowicki Antoni z woj. Białostockiego,
2. Sadowski Stanisław ,,
3. Szaflik Józef z woj. Kieleckiego,
4. Salwa Jan ,,
5. Janusz Konstanty z woj. Lubelskiego,
6. Więcławek Jan ,,
7. inż. Leopold Stanisław z woj. Łódzkiego,
8. Piotrowski Józef, ,,
9. Szalewicz Tomasz z woj. Nowogródzkiego,
10. Lewicki Arsenjusz z woj. Poleskiego,
11. Figacz Michał z woj. Warszawskiego,
12. Zalewski Antoni ,,
13. Sławiński Aleksander z woj. Wileńskiego,
14. Bratuń Andrzej z woj. Wołyńskiego,
15. Spychalski Władysław ,,
16. Dr. Polakiewicz Karol, Prezes Związku,
17. Tkaczyk Bolesław, Dyrektor Związku Gmin.

Skład osobowy Zarządu:

1. Prezes — Dr. Karol Polakiewicz,
2. Vice-Prezes — Edward Kleszczyński,
3. ,, — Bolesław Tkaczyk,

Członkowie:

4. Bogusławski Jan,
5. Zieliński Andrzej,
6. Czarnecki Jan,
7. Jarocki Józef.

Skład Komisji Rewizyjnej:

1. Przewodniczący — Szalewicz Tomasz.
2. Członek — inż. Leopold Stanisław,
3. ,, — Lewicki Arenjusz.

Biuro Związku:

Dyrektor Związku — Tkaczyk Bolesław,
Sekretarz Związku — Gałczyński Wincenty,
Referent — Mgr. pr. Jezierski Bronisław,
Buchalter — Filipowiczówna Marja.

Redakcja:

Redaktor — Dr. Karol Polakiewicz.

ZJEDNOCZONE ZWIĄZKI POWIATÓW WOJEW. POZNAŃSKIEGO I POMORSKIEGO.

Bydgoszcz, Jagiellońska 10.

I. Organizacja.

Związek Powiatów Wojew. Poznańskiego połączył się z dniem 1.V.32 r. ze Związkiem Powiatów Wojew. Pomorskiego pod nazwą Zjednoczone Związki Powiatów Województwa Poznańskiego i Pomorskiego.

Z dniem tym rozszerzone zostały agendy Biura Związku pomorskiego na Województwo Poznańskie. Od tej chwili znajduje się Biuro w Bydgoszczy (ul. Jagiellońskiej 10. Tel. 1788).

II. Zadania.

Zadaniem Związku jest popieranie interesów powiatowych związków komunalnych, w szczególności omawianie na wspólnych zebraniach spraw dotyczących samorządu ziemskiego i przedkładanie właściwym władzom projektów ustaw z dziedziny administracji i ustawodawstwa komunalnego.

Zadania swoje spełnia Związek przez:

a) wnoszenie memorjałów u właściwych organów,

b) udzielanie powiatowym związkom komunalnym i gminom wiejskim porad i wskazówek w zakresie wykonywania obowiązujących przepisów,

c) udzielanie pomocy prawnej tak w sprawach z zakresu prawa publicznego jak o charakterze prywatno - prawnym, w szczególności zastępstwo powiatowych związków komunalnych w sprawach sporno - administracyjnych przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym i Najwyższym Trybunałem Administracyjnym,

d) udzielanie swoim członkom pomocy technicznej, w szczególności przeprowadzania rewizyj rachunkowości i kasowości powiatowych związków komunalnych, Komunalnych Kas Oszczędności oraz wszelkich przedsiębiorstw i zakładów powiatowych.

Związek utrzymuje ścisły kontakt ze Związkiem Powiatów R. P. w Warszawie, jako organizacją centralną.

III. Organą.

Organem uchwalającym połączonych związków jest Rada, w skład której wchodzą wszyscy członkowie zarządów obydwóch Związków.

Organem wykonawczym jest Prezydjum, składające się z prezesów i wiceprezesów oraz po jednym członku Zarządu obydwóch Związków.

Przewodnictwo sprawuje kolejno jeden z prezesów związku poznańskiego i pomorskiego przez okres jednego roku (budżetowego).

Skład Zarządu Związku poznańskiego:

p.p. starosta dr. Jerzykowski — Poznań — prezes,
,, Różankowski — Jarocin — wiceprezes,
,, Kaczorowski — Wolsztyn,
,, Narajewski — Szamotuły,
,, Zenkteler — Leszno.

Skład Zarządu Związku pomorskiego:

p.p. dr. K. Siudowski, senator — przewodniczący Wydziału Wojewódzkiego i członek Wydz. Pow. Przydatki, p. Brodnica — prezes,
starosta Niepokulczycki, Grudziądz — wiceprezes,
,, Kalkstein — Wąbrzeźno,
,, Ornass — Sępolno,
Kaletta, członek Wydz. Pow. — Chojnice.

IV. Biuro.

Na czele Biura stoi dotychczasowy dyrektor p. Stefan Fredyk.

ZWIĄZEK GMIN WOJ. ŚLĄSKIEGO.

Katowice, Pocztowa 7 II.

(Sprawozdania nie nadesłano).

Związek ma za zadanie:

1) Pielęgnowanie dobrobytu swoich członków,

2) Podtrzymywanie i zastępowanie wspólnych interesów gmin i ich mieszkańców, w szczególności zapewnienie gminom woj. Śląskiego należnego wpływu i stosownego uznania w dziedzinie ustawodawstwa i administracji Państwa i woj. Śląskiego,

3) Udzielanie rad i popieranie gmin w sprawach im wspólnych, w szczególności pośredniczenie pomiędzy członkami w znajomości komunalnych urządzeń administracyjnych.

Cel Związku nie jest skierowany na prowadzenie przedsiębiorstw gospodarczych.

Zadania swe spełnia Związek przez urządzanie zebrań, wydawanie własnego czasopisma p. n. ,,Orędownik Samorządu'' i utrzymywanie stałego biura.

Organami Związku są:

a) walne zebranie,

b) zarząd,

c) koła powiatowe,

d) wydziały i stałe miejsca porady.

Organy Związku mogą w sprawach, należących do ich kompetencyj, ustanowić osobne regulaminy.

KOŁO MIAST WIELKOPOLSKI.

Bydgoszcz — Ratusz.

Celem Koła jest strzeżenie i popieranie interesów miast należących do Koła przez regularne zwoływanie zebrań, zajmowanie stanowiska co do projektów wzgl. ustaw, które dotyczą interesów miejskich, roztoczenie troski o należyty rozwój samorządu miejskiego, dobrobyt miast i ich mieszkańców oraz prawidłowe sprawowanie samorządu gminnego.

Do Koła należy 80 miast na ogólną liczbę 99 miast woj. poznańskiego-

Skład osobowy zarządu Koła Miast Wielkopolski jest następujący:

1) Prezes, Barciszewski Leon, prezydent m. Bydgoszczy,

2) Wiceprezes, Jankowski, prezydent m. Inowrocławia.

Członkowie Zarządu:

3) Radca Zaleski, Poznań,

4) Polski, burmistrz m. Środy,

5) Sokołowski, radny m. Wronek,

6) Nowakowski, radny m. Leszna,

7) Łuczak, burmistrz m. Janowca,

8) Sławiński, burmistrz m. Rawicza,

9) Maron, burmistrz m. Chodzieży,

10) Maćkowiak, burmistrz m. Kościana.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

1) Kowalski, burmistrz miasta Leszna,

2) Tyczewski, burmistrz miasta Mogilna,

3) Skrzypczak, burmistrz miasta Międzychodu.

Biuro Koła Miast Wielkopolski mieści się w Bydgoszczy, w Ratuszu.

KOŁO MIAST POMORSKICH.

Grudziądz — Magistrat.

Koło Miast Pomorskich założone zostało w 1922 r.

Celem Koła jest uzgadnianie stanowiska miast pomorskich co do projektów ustaw, udzielanie wytycznych dla działalności przedstawicieli miast pomorskich na terenie Związku Miast Polskich, omawianie terytorjalnych spraw tyczących się miast.

Do Koła należą wszystkie miasta pomorskie w liczbie 33.

Skład Zarządu jest następujący:

Prezydent m. Grudziądza, Józef Włodek — prezes.
Komisaryczny burmistrz m. Chojnice Z. Hanuln — wiceprezes.
Burmistrz miasta Chełmży, Bronisław Kurzętkowski — sekretarz.
,, ,, Tczewa, St. Wojczyński — I ławnik.
,, ,, Świecie, Kostka — II ławnik.
,, ,, Brodnicy, Blokus — Komisja Rewizyjna.
,, ,, Nowe, Jabłoński — Komisja Rewizyjna.
,, ,, Łasina, Tomczyński — Komisja Rewizyjna.

Finansowe instytucje samorządowe

POLSKI BANK KOMUNALNY S. A.

Warszawa, Plac Napoleona 7, gmach własny.
Telefony wydziału ogólnego Nr. Nr. 297-37 i 297-04.

Polski Bank Komunalny założony został w r. 1919 z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych przez Samorządy Rzeczypospolitej. Formą prawną Banku jest spółka akcyjna. Akcje są wyłącznie imienne i mogą być nabywane tylko przez Związki Samorządowe Rzeczypospolitej Polskiej, ich zakłady mające własną osobowość prawną (Komunalne Kasy Oszczędności), związki międzykomunalne oraz instytucje prawa publicznego.

W chwili obecnej akcjonarjuszami Banku są: 1 związek wojewódzki, 209 miast, 157 powiatów, 126 Komunalnych Kas Oszczędności oraz 10 zakładów prawa publicznego.

Zadaniem Banku jest zaspakajanie potrzeb kredytowych związków samorządowych, współdziałanie z Komunalnemi Kasami Oszczędności, a także ułatwianie im wszelkich rozrachunków i obrotów pieniężnych.

Oprócz wszelkich uprawnień Banku kredytu krótkoterminowego, Bank emituje obligacje komunalne, posiadające bezpieczeństwo prawne (pupilarne). Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych, przewiduje spłacanie zadłużeń związków samorządowych zaciągniętych w Banku z lokat Instytucyj Prawa Publicznego i w Komunalnych Kasach Oszczędności — nowemi emisjami obligacyj Banku.

Za pośrednictwem Banku udzielane są pożyczki z Drogowego Funduszu Pożyczkowego Ministerstwa Komunikacji. Bank administruje Komunalnym Funduszem Pożyczkowo - Zapomogowym; również pożyczkami na pomiary miast Funduszu Pracy.

Bank współpracuje ze Związkiem K. K. O. województw centralnych i wschodnich i ze Związkiem Związków Komunalnych Kas Oszczędności, zarząd którego mieści się w siedzibie Banku.

Władzami Banku są: 1) Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów, w którem mają prawo uczestnictwa akcjonarjusze w osobach upoważnionych do tego delegatów, po jednym od akcjonarjusza, wyznaczonych z pośród członków swoich organów wykonawczych, z tem, że każda akcja daje prawo do jednego głosu, lecz nikt nie może posiadać więcej głosów ponad 150, 2) Rada Nadzorcza składająca się z 12 członków, wybranych z pomiędzy delegatów reprezentujących conajmniej 50 głosów na Walnem Zgromadzeniu oraz z niejrzekraczającej liczby 5 osób kooptowanych przez członków z wyboru. Corocznie ustępuje ⅓ część członków Rady pochodząca z wyboru, kooptacja dokonywa się na rok jeden raz, 3) Zarząd Banku mianowany przez Radę Nadzorczą, która zawiera z poszczególnemi członkami umowę. Rozdział kompetencji między Radą i Zarząd określa prawo bankowe. 4) Komisja Rewizyjna złożona z 5 członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów na 1 rok.

Dla uzgodnienią działalności Banku z zamierzeniami Państwa w dziedzinie komunalnej i skarbowej, działa przy Banku z prawem zawieszania i wstrzymywania oraz inicjowania uchwał i czynności — Komisarz Rządowy, mianowany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Członkami Rady Nadzorczej są: pp. 1) Piotr Drzewiecki — Prezes Rady, 2) Mikołaj Dolanowski — V.-Prezes oraz 3) Dr. Kazimierz Duch, poseł, 3) Edward Dunin-Markiewicz — Naczelnik Zarządu Pow. K. K. O. w Drohiczynie Poleskim, 4) Władysław Hr. Dzieduszycki — Poseł, Delegat pow. Stanisławowskiego, 5) Dr. Mieczysław Kaplicki — Prezydent m. Krakowa, 6) Władysław Korsak — V.-Minister Spraw Wewnętrznych, 7) Juljan Rulski — V.-Prezydent m. st. Warszawy, 8) Ignacy Puławski — Poseł, Radny m. Krzemieńca, 9) Józef Roziecki — Dyrektor Zarządzający K. K. O. pow. Piotrkowskiego, 10) Mieczysław Szczepkowski — Dyr. Zarządzający K. K. O. m. st. Warszawy, 11) Aleksander Trzciński — Nacz. Wydziału Samorząd. Województwa Poznańskiego, 12) Stanisław Wasiak — Prezydent m. Płocka, 13) Aleksander Ulrych — Nacz. Zarządu K. K. O. m. Kalisza, 14) Inż. Wacław Wojewódzki.

Zarząd stanowią pp.: Juljusz Zdanowski — Dyrektor Naczelny, Dymitr Szarzyński i Artur Śliwiński — Dyrektorzy.

Członkami Komisji Rewizyjnej są pp.: 1) Józef Przybyszewski — Przewodniczący, V.-Prezes Związku Międzykomunalnego Budowy i utrzymania Zakładów Psychjatrycznych w woj. Warszawskiem, 2) Zygmunt ski — Starosta pow. Mińsko-Mazowieckiego, 4) Witold Mystkowski — Chudzyński — Dyrektor, Zarządzający K. K. O. m. Łodzi, 3) Jan Gadom-Prezydent m. Włocławka, 5) Witold Pełczyński — Starosta pow. Kutnowskiego.

Komisarzem Rządowym jest p. Witold Zbikowski — Dyrektor Departamentu Samorządowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Stan rachunków Banku na dz. 30.XI.1935 r. zamyka się sumą zł. 88.980.672,37, w czem kapitałów własnych zł. 6.734.361,64.

KOMUNALNY FUNDUSZ POŻYCZKOWO-ZAPOMOGOWY.

Komunalny Fundusz Pożyczkowo-Zapomogowy utworzony Rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dn. 1.VI.1927 r. (D. U. R. P. Nr. 50) uzupełnionym ust. z dnia 10.III.1932 r. (D. U. R. P. Nr. 32) i Dekretem Prezydenta R. P. z dnia 14.XI.1935 r. (D. U. R. P. 82), składa się z dwóch funduszów: pożyczkowego i zapomogowego i przeznaczony jest na pożyczki dla gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych (R. M. Wew. z d. 17.IX.1927 r. D. U. R. P. Nr. 87, z dnia 8.IV.1930 r. D. U. R. P. Nr. 32, z dnia 25.VIII.1930 r. D. U. R. P. Nr. 65, z dnia 30.6.1931 r. D. U. R. P. Nr. 69, z dnia 25.V.1932 r. D. U. R. P. Nr. 51, z dnia 23. XI.1932 r. D. U. R. P. Nr. 113, z dnia 8.III.1933 r. D. U. R. P. Nr. 27; Ust. z dnia 17.III.1932 r. D. U. R. P. Nr. 25. Rozp. Prez. R. P. z dnia 24.X.1934 r. D. U. R. P. Nr. 94, Dekr. Prez. R. P. z dnia 3.XII.1935, D. U. R. P. Nr. 88).

Fundusz Pożyczkowy powstaje z 4/7 kwoty odliczeń stanowiącej 35% ogólnej sumy wpływów z dodatków komunalnych do wszystkich państwowych podatków od spożycia, zużycia względnią produkcji (wyjąwszy wpływy z dod. do państwowych podatków od węgla, olejów mineralnych i cukru oraz opłat patentowych) oraz z 26,88% ogólnej sumy wpływów z dod. komunalnego do opłaty skarbowej od spirytusu, jakoteż całego (w wysokości 10%) dodatku komunalnego do państwowego podatku od spadków i darowizn. Na rzecz Funduszu przekazane zostaną wzajemne salda należności Skarbu Państwa i związków samorządowych w wyniku rozrachunku na dz. 31 marca 1933 r.

Fundusz Zapomogowy tworzy się z 3/7 kwoty odliczeń stanowiącej 35% ogólnej sumy wpływów z dodatków komunalnych do państwowych podatków od spożycia, z sum powstałych z oprocentowania pożyczek, z pozostającego do dyspozycji salda funduszu oraz z 35% wpływów dodatków komunalnych do scalonego podatku przemysłowego, jakoteż w czasie do dnia 31.III.1936 r. z wpływów z tytułu specjalnego podatku od wynagrodzeń wypłacanych przez związki samorządu terytorjalnego i ich instytucje.

Połowa Funduszu Pożyczkowego przeznaczona jest na pożyczki długoterminowe 5 i 10-letnie, a w wyjątkowych wypadkach z terminem do 30 lat, w zasadzie na inwestycje podjęte w wykonaniu ustawowych zadań a które się nie rentują oraz na konwersje pożyczek krótkoterminowych, zaciągniętych z tego funduszu. Z drugiej połowy funduszu pożyczkowego udzielane są pożyczki krótkoterminowe do 12 miesięcy. Termin ten może być przedłużony do 2 lat, a w wyjątkowych okolicznościach do lat 3-ch; z funduszu tego mogą być również udzielane pożyczki związkom międzykomunalnym utworzonym dla celów opieki społecznej i szpitalnictwa oraz centralnym zrzeszeniom samorządowym. Pożyczki długoterminowe oprocentowane są w wysokości 3¾ %, któtkoterminowe — 4¾ %.

Z Funduszu Zapomogowego mogą być udzielane Związkom Komunalnym znajdującym się w wyjątkowo trudnem położeniu bezzwrotne zapomo-

gi. Wpływy na rzecz Funduszu Zapomogowego z tytułu dodatków komunalnych do scalonego podatku przemysłowego będą przedewszystkiem użyte na zapomogi dla tych gmin miejskich, które wskutek scalenia podatku przemysłowego i zniesienia komunalnego podatku od towarów przewożonych drogami żelaznemi i wodnemi — doznają uszczerbku w swych dochodach. Również udzielane będą zapomogi w czasie do dnia 31.III.1936 r. tym związkom samorządowym, które w związku z ustawowem zmniejszeniem danin komunalnych nie będą mogły zrównoważyć swych budżetów.

Funduszem Pożyczkowo-Zapomogowym administruje Polski Bank Komunalny. Organem zarządzającym jest Komisja, składająca się z:

jednego przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
jednego przedstawiciela Ministerstwa Skarbu,
dwóch przedstawicieli Związku Powiatów R. P.,
dwóch przedstawicieli Związku Miast Polskich,
dwóch przedstawicieli Polskiego Banku Komunalnego z głosem doradczym.

Przewodniczącym Komisji jest przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Stan w dniu 30.XI.1935 r. udzielonych pożyczek z Funduszu Pożyczkowego — zł. 29.006.910,65.

Siedziba — Warszawa, Plac Napoleona 7, Polski Bank Komunalny.

ZWIĄZEK ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Warszawa, Pl. Napoleona 7, tel. 297-03.

C e l e: Reprezentowanie potrzeb komunalnej działalności kredytowej i oszczędnościowej i obrona tej działalności oraz jej organizacji. Ustalanie wytycznych dla polityki gospodarczej i finansowej w tym zakresie. Doskonalenie i ujednostajnianie pracy K. K. O. i zasad przeprowadzania rewizji. Statystyka i badania w zakresie ruchu oszczędnościowego. Współdziałanie z Ministerstwami: Skarbu i Spraw Wewnętrznych na ich żądanie w zakresie spraw, dotyczących K. K. O. i komunalnej polityki oszczędnościowej.

C z ł o n k o w i e: Członkami Związku są: Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu, Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, Związek Komunalnych Kas Oszczędności woj. Śląskiego w Katowicach, Polski Bank Komunalny w Warszawie, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, Związek Powiatów Rzeczypospolitej i Związek Miast Polskich.

O r g a n y: Na czele Związku stoi, jako organ uchwalający, Rada Związku, do której pierwsi czterej członkowie delegują po 2-ch, następni czterej po 1-ym przedstawicielu.

Uchwały, wymagające współdziałania czy świadczeń ze strony poszczególnego członka, w braku jednomyślnego postanowienia, obowiązują go tylko po odpowiednich uchwałach jego organów, do których kompetencji decyzja należy.

Przyjęcie nowych członków wymaga jednomyślnej uchwały.

Organem wykonawczym jest Prezydjum.

Biuro prowadzi Prezes Związku.

Nadzór nad Związkiem wykonuje Ministerstwo Skarbu i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, których przedstawiciele biorą udział w posiedzeniach Rady.

Prezesem Związku jest p. Juljusz Zdanowski.

Członkami Rady Związku są: p.p. T. Adamczewski z Poznania, L. Barciszewski z Bydgoszczy, J. Dorawski z Krakowa, E. Dunin - Markiewicz z Warszawy, W. Kubala ze Lwowa, A. Kocur z Katowic, D. Szarzyński z Warszawy, M. Szczepkowski z Warszawy, M. Tułacz z Katowic, St. Uhma ze Lwowa, J. Włodek z Grudziądza, J. Zdanowski z Warszawy.

ZRZESZENIE SŁOWIAŃSKICH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Z. S. K. O. powstało w r. 1931 na zjeździe przedstawicieli polskich i czechosłowackich Związków Kas Oszczędności w Gdyni. Do Zrzeszenia następnie przyłączył się i jugosłowiański Związek Kas Oszczędności. Celami Zrzeszenia są: współpraca organizacyj słowiańskich kas oszczędności, dążenie do wyrabiania wśród narodów słowiańskich zmysłu oszczędności, wzajemne informowanie się o działalności oszczędnościowej w krajach słowiańskich, dążenie do ujednostajnienia norm prawnych, obowiązujących w tych krajach, ustalenie terminologji fachowej w swym zakresie pracy, prowadzenie studjów nad zagadnieniami oszczędności i pieniężnemi.

Przewodnictwo w Zrzeszeniu należy co roku kolejno do przedstawiciela innego Państwa. W roku 1935 na zebraniu w Pradze przewodnictwo przeszło z kolei do Związku Kas Oszczędności Królestwa Jugosławji w Zagrzebiu (Savez Štedionica Kraljevine Jugoslavije — Zagreb, Jelačičev Trg. 10a). Tamże mieści się siedziba Zrzeszenia.

---

b) Lokalne.

KOMUNALNY ZWIĄZEK KREDYTOWY.

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY.

instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności.

Poznań, ul. 27 grudnia Nr. 8.

Telefon Związku i Banku 21-07, 36-36, 51-71, 51-72, 51-74, 45-51 (zbiorowy).

Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu powstał ze „Związku Kas Oszczędności Prowincji Poznańskiej" („Sparkassenverband der Provinz Posen E. V."), założonego w roku 1892, a przekształconego w roku 1912 na „Związek Żyrowy Kas Oszczędności w Poznaniu" („Sparkassen-Giro-Verband Posen) o charakterze związku celowego powiatów i miast, przy którym z początkiem 1913 roku uruchomiono instytucję finansową pod firmą „Centrala Żyrowa Kas Oszczędności w Poznaniu" („Sparkassen-Giro-Zentrale Posen"), działającą obecnie pod firmą „Komunalny Bank Kredytowy". W roku 1922 przybrał Związek firmę „Komunalny Związek Kredytowy", rozszerzając dotychczasowy — tak rzeczowy jak i terytorjalny — zakres działania.

Zadaniem Związku jest popieranie wszelkich bezpośrednich i pośrednich interesów finansowych i gospodarczych związków samorządowych i komunalnych kas oszczędności. W tym celu Związek:

a) utrzymuje biuro Związku,

b) prowadzi przedsiębiorstwo bankowe pod firmą „Komunalny Bank Kredytowy",

c) przeprowadza rewizje Komunalnych Kas Oszczędności,

d) urządza kursy instrukcyjne i dokształcające dla pracowników kom. kas oszczędności,

e) wydaje miesięcznik p. t. „Czasopismo Kas Oszczędnośc.".

Biuro Związku przygotowuje wszelkie materjały, umożliwiające działalność Związku.

Członkami Związku mogą być za swą zgodą powiaty i miasta Województwa Poznańskiego, Pomorskiego i Śląskiego. Przy końcu roku 1934 należało do Związku 154 powiaty i miasta Wielkopolski i Pomorza.

Na ogólną ilość 114 Komunalnych Kas Oszczędności Wielkopolski i Pomorza, zrzeszonych było w Związku za pośrednictwem ich związków poręczających 111 K. K. O.

Władzami Związku są: 1) Sejmik Związku, 2) Wydział Związku, będący równocześnie Radą Komunalnego Banku Kredytowego i 3) Prezes Związku. Organem kontrolnym jest Komisja Rewizyjna.

W skład Wydziału Związku (Rady Banku) wchodzą obecnie pp.:

Barciszewski Leon, prezydent miasta Bydgoszczy — prezes,

Dr. Jerzykowski Zbigniew, starosta powiatu poznańskiego, I wiceprezes,

Włodek Józef, prezydent miasta Grudziądza, II wiceprezes,
Kasprzak Feliks, b. starosta powiatu krotoszyńskiego,
Bolduan Teodor, burmistrz Wejherowa,
Czasz Stanisław, radca miejski w Poznaniu,
Kaczorowski Józef, starosta powiatu wolsztyńskiego,
Łuczak Wiktor, burmistrz miasta Janowca,
Ornass Jan, starosta pow. sępolińskiego,
Rożankowski Jan, starosta powiatu jarocińskiego,
Dr. Siudowski Konrad, członek Wydz. Pow. brodnickiego,
Dr. Wilczek Romuald, starosta powiatu inowrocławskiego.

Komisję Rewizyjną tworzą pp.:
Kalkstein Zygmunt, starosta powiatu wąbrzeskiego,
Maron Bronisław, burmistrz m. Chodzieży,
Zenkteler Edmund, starosta powiatu wągrowskiego.

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY.

Rok założenia 1912. Adres telegr.: Komunabank.
Konto czekowe: P. K. O. 200550. Konto przekazowe: Bank Polski.
Skrzynka pocztowa 111.

Do zakresu działania Komunalnego Banku Kredytowego należy regulowanie przypływu i odpływu kapitału Kom. Kas Oszczędności oraz załatwianie interesów finansowych miast i powiatów zrzeszonych w Związku. Poza tem załatwia Bank wszelkie czynności bankowe również z nieczłonkami i z klijentelą prywatną. Specjalną agendą Banku jest udzielanie długoterminowych pożyczek komunalnych oraz wydawanie na ich podstawie obligacyj komunalnych.

Rozwój Banku widoczny jest z następujących liczb:

Rok	Kapitały własne	Wkłady	Kredyty udzielone komunom i K. K. O	Czysty zysk	Sumy bilansowe
1924	30.146	3.000.149	6.870.428	209,205	39.572.344
1925	201.702	5.280 938	8.280.859	295.674	43 157.059
1926	423.966	11.448.553	12.179.633	270 194	47.715.630
1927	634.185	14.090.378	15.601.219	446.351	49.638.315
1928	2.505.950	20.5[illegible]9.858	20.666 5[illegible]6	519.3[illegible]0	54.486.764
1929	3.159.586	30.642.335	28.888.605	743.167	61.094.479
1930	4.741.012	33.633.929	32.182.107	1.167.311	70.292.406
1931	5.577.900	24 949.246	32 180.701	634.853	64.129.025
1932	5.729.733	25 124.470	30.824.366	577.254	61.381.315
1933	5 834.374	28.724.198	30.318.833	518.114	64.244.305
1934	10.614.909	24.864.530	31.0[illegible]1.537	1.595.225	58.932.680

POMORSKA WOJEWÓDZKA KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI W TORUNIU.

Ul. Mostowa Nr. 11.

Pomorska Wojewódzka Komunalna Kasa Oszczędności powstała z przekształcenia się Pomorskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej istniejącej od roku 1928, w dniu 1 lipca 1933 r., przyjmując normalny statut Komunalnych Kas Oszczędności odpowiednio uzupełniony podług wymagań Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Statut został zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 25 marca 1933 r. Nr. SG. 40/52/6 i uchwalony przez Pomorski Sejmik Wojewódzki na posiedzeniu odbytem w dniu 1 czerwca 1933 r.

Pomorski Wojewódzki Związek Komunalny dotował Kasę sumą zł. 1.500.000,

z czego zarachowano:

na kapitał zakładowy zł. 1.000.000,

na kapitał zasobowy zł. 200.000.

na specjalny fundusz obrotowy zł. 200.000.

Za wszystkie zobowiązania Kasy odpowiada Pomorski Wojewódzki Związek Komunalny całym swoim majątkiem wynoszącym około zł. 42.000.000.

Głównem zadaniem Kasy jest finansowanie na terenie Pomorza Komunalnych Kas Oszczędności, Związków Komunalnych, spółdzielni kredytowych i t. p. Pozatem Kasa wykonuje wszystkie czynności bankowe, nie wyłączając operacyj dewizowych.

WOJEWÓDZKI BANK POŻYCZKOWY W POZNANIU.

Al. Marcinkowskiego 29.

Wojewódzki Bank Pożyczkowy jest bankiem komunalnym opartym o związek samorządowy. Zadaniem Wojewódzkiego Banku Pożyczkowego jest: zasilanie kredytami samorządów, należących do Wojew. Zw. Komunaln. Poznańskiego, korporacyj i instytucyj publicznych, spółdzielni, właścicieli miejskich i ziemskich oraz przemysłowców, a przedewszystkiem zasilanie kredytami takich poczynań, które mają za cel podniesienie gospodarcze ludności w obrębie Wojewódzkiego Związku Komunalnego Poznańskiego.

Kapitał Banku składa się z kapitału zakładowego i rezerwowego złożonego przez Wojew. Zw. Komunalny Poznański.

Od r. 1928, t. j. po przeszacowaniu obligacyj i wierzytelności, kapitał zakładowy wzrósł do sumy zł. 1.500.000, kapitał rezerwowy do sumy zł. 775.856,79.

Wojew. Zw. Komunalny czerpał zapotrzebowanie kapitału na pokrycie potrzeb kredytowych samorządów przez emitowanie własn. obligacyj w kraju.

Emisja powojenną wynosi zł. 5.000.000.

Kredyty, udzielane przez Wojewódzki Związek Komunalny, są przeważnie długoterminowe, amortyzacyjne.

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI w WARSZAWIE.

Plac Napoleona Nr. 7.

Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, działający doniedawna pod nazwą Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności, powstał w roku 1927, jako wyraz dążności do powiązania organizacyjnego zakładanych świeżo na terenie województw centralnych i wschodnich komunalnych kas oszczędności, będących instytucjami o charakterze wybitnie decentralistycznym.

Moment powstania Związku zbiega się z okresem wzmożonego organizowania kas oszczędności przez jednostki samorządu terytorjalnego, a więc miasta i powiaty. Komunalne kasy oszczędności na terenie województw centralnych i wschodnich pojawiły się jako instytucje zupełnie nowe. Pod zaborem bowiem rosyjskim, w przeciwieństwie do innych dzielnic, samorząd terytorjalny w dzisiejszem tego słowa znaczeniu nie istniał zupełnie, to też nie mogło być mowy o organizowaniu tego typu instytucyj kredytowych. Nieodpowiednie były również pierwsze lata po odzyskaniu własnej państwowości na organizowanie tego rodzaju placówek, ze względu na trwającą wtedy inflację walutową. Dopiero z chwilą ustabilizowania się stosunków walutowych, inicjatywa organizowania instytucyj kredytowych, opartych o związki samorządu terytorjalnego i przez te związki gwarantowanych, wchodzi w stadjum realizacji, przybierając szersze rozmiary po ogłoszeniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 kwietnia 1927 r. regulującego byt prawny wszystkich komunalnych kas oszczędności jednolicie na terenie całego Państwa. Obecnie rozporządzenie to już jest nieaktualne; zastąpione zostało rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 95, poz. 860) czyniącem zadość wymaganiom zmienionych stosunków gospodarczych oraz postulatom praktycznym, jakie wysunęła dotychczasowa praktyka K. K. O.

Na terenie 9 województw centralnych i wschodnich istnieje obecnie 130 samodzielnych komunalnych kas oszczędności w czem 115 powiatowych, 13 miejskich i 2 zorganizowane przez związki międzykomunalne. Ponadto kasy te liczą 25 oddziałów i jeden zakład zastawniczy. Razem przeto sieć K. K. O. obejmuje 156 placówek. Sieć ta, w związku z kurczeniem się

liczby placówek bankowych prywatnych, wykazuje stale tendencję do rozszerzania się.

Wyniki pracy K. K. O. na interesującym nas terenie wyrażają się sumą zł. 147.471 tys. uzbieranych wkładów oszczędnościowych (stan w dn. 30 września 1935 r.), co stanowi 279% stanu wkładów z przedkryzysowego roku 1929. Jeśli do tego doliczymy wkłady na rachunkach czekowych, otrzymamy ogółem sumę zł. 181.681 tys. Jest to efekt nader imponujący zwłaszcza, jeśli się zważy nader trudne warunki gospodarcze, w jakich kasy nasze od swego powstania aż po dzień dzisiejszy muszą pracować. Na podkreślenie przytem zasługuje fakt, że o ile pod koniec r. 1929 suma uzbieranych wkładów przez kasy oszczędności województw centralnych i wschodnich stanowiła zaledwie 11% ogółu wkładów ulokowanych w K. K. O. na terenie całego Państwa, to obecnie stosunek ten wynosi 22,14%. Świadczy to o wysokim tempie procesu kapitalizacji, propagowanego przez nasze kasy oszczędności.

Zebrane przez siebie wkłady oszczędnościowe K. K. O. rozprowadzają na terenie związku samorządowego w formie kredytów, udzielanych przeważnie na cele produkcyjne. W ten sposób K. K. O. przyczyniają się do uaktywniania życia gospodarczego, dostarczając rynkowi kapitału obrotowego. Stan udzielonych przez K. K. O. pożyczek na dz. 20 września 1935 r. wynosił ogółem zł. 156.716 tys. Głównymi klientami K. K. O. w zakresie operacyj czynnych jest rolnictwo z sumą kredytów ponad 48 miljonów. Dalej idą związki samorządowe oraz drobny i średni przemysł i handel.

Koordynacją wysiłków K. K. O. zarówno w zakresie przyciągania wkładów oszczędnościowych, jak też w zakresie polityki kredytowej, zajmuje się właśnie Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, którego zasięg terytorjalny rozciąga się na wszystkie K. K. O. działające na obszarze województw centralnych i wschodnich. Jest on doradcą i instruktorem K. K. O., a jednocześnie ich reprezentantem wobec władz państwowych i centralnych instytucyj gospodarczych. Przeprowadzając co roku gruntowną rewizję wszystkich K. K. O. Związek czuwa nad prawidłowem funkcjonowaniem Kas, oraz nad tem, by interes społeczny, a w szczególności interes wkładców w niczem nie był na szwank narażony.

Organami statutowemi Związku są:

1) Perjodyczne zebrania wojewódzkie zwoływane nie rzadziej, jak raz na 3 lata celem omówienia lokalnych potrzeb K. K. O. oraz dokonania wyboru członków Rady Związku.
2) Rada Związku, składająca się obecnie z 22 członków, wybranych przez Zebrania Wojewódzkie w liczbie 1 — 3 osób z terenu każdego województwa.
3) Zarząd Związku, — który łącznie z Prezesem Związku stanowi organ wykonawczy.

4) Komisja Rewizyjna — jako organ kontrolujący.

W skład obecnego Zarządu Związku K. K. O. wchodzą pp.:

1) Prezes Związku — M. Szczepkowski — Dyrektor Zarządzający K. K. O. m. st. Warszawy,
2) Zastępca Prezesa — J. S. Roziecki — Dyrektor Zarządzający K. K. O. pow. Piotrkowskiego,
3) Bolesław Chomicz — Dyrektor Zarządzający K. K. O. pow. Warszawskiego,
4) Zygmunt Chudzyński — Dyrektor Zarządzający K. K. O. m. Łodzi,
5) Edward Dunin-Markiewicz — Nacz. Zarz. K. K. O. pow. Drohiczyńskiego,
6) Czesław Modzelewski — Dyrektor Zarz. K. K. O. pow. Ostrołęckiego,
7) Witold Mystkowski — Prezydent miasta Włocławka,
8) Ignacy Puławski — Cz. Rady K. K. O. pow. Krzemienieckiego,
9) Józef Rożkowski — Dyrektor Związku K. K. O. w Warszawie,
10) Aleksander Ulrych — Nacz. Zarz. K. K. O. m. Kalisza,
11) Juljusz Zdanowski — Nacz. Dyrektor Polskiego Banku Komunalnego.

Organem prasowym Związku jest dwutygodnik ,,Oszczędność". Dyrektorem Związku jest p. Józef Rożkowski, zaś jego Zastępcą p. Kazimierz Kohlmann.

ZWIĄZEK POLSKICH KAS OSZCZĘDNOŚCI WE LWOWIE.

Lwów, ul. Wałowa 9.

Tel.: Prezydjum 1-02-60, Biuro 2-41-28.

Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, którego pierwotna nazwa brzmiała: ,,Związek Galicyjskich Kas Oszczędności", powstał w dniu 1 lipca 1902 r. z inicjatywy dyrektora Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie, D-ra Jana Kantego Steczkowskiego.

Pierwszą małopolską Kasą Oszczędności była Galicyjska Kasa Oszczędności, która powstała w roku 1844, jako 17-ta z rzędu kasa w obrębie b. państwa austrjackiego.

Do roku 1861, w którym to czasie powstało w Austrji 71 kas, na ziemi polskiej pod zaborem austrjackim powstały tylko 2 kasy na Śląsku: w Bielsku i Cieszynie oraz jedna kasa w Małopolsce w Tarnowie. W roku 1862 otwiera Kasę miasto Rzeszów, w roku 1864 miasto Sambor, w roku 1866 miasto Kraków ,w roku 1867 miasto Stanisławów, a w roku 1870 istnieje już w Małopolsce 9 kas, w roku 1880 — 16 kas, w roku 1890 — 25 kas, w roku 1900 — 44 kas, w roku 1912 — 53 kas, a z chwilą wybuchu wielkiej wojny w roku 1914 — 56 kas.

Przez długie lata jednak tych kilką najstarszych kas pełniło rolę jedynych polskich instytucyj finansowych. Specjalnie najstarsza Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie, która obejmowała swoją działalnością całą Małopolskę, w rozwoju gospodarczym Lwowa i Małopolski odegrała dużą rolę, jako najpotężniejsza polska instytucja finansowa.

W odrodzonem Państwie Polskiem, z chwilą wprowadzenia waluty złotowej, powiększył się nagle stan kas oszczędności. I tak w r. 1927 powstało 5, w r. 1928 — 24, w r. 1929 — 8, w r. 1930 — 9 nowych kas, tak, że obecny stan komunalnych kas oszczędności na obszarze Małopolski, zrzeszonych w Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie wynosi 97 Kas.

Naczelnem zadaniem tych kas jest gromadzenie oszczędności i propagowanie idei oszczędności w społeczeństwie.

Niżej zamieszczone zestawienie daje nam obraz udzielonych przez komunalne kasy oszczędności kredytów wekslowych i hipotecznych oraz lokacji w papierach procentowych w stosunku do wkładek oszczędności w latach 1926 — 1934:

Stan 31/12	Wkłaki oszczędn.	Kredyt wekslowy	Kredyt hipot. i komunalny	Lokacje w pap. proc. o stałem oprocent.
1926	48.426,510	40.164,550	10.978.609	3.413,947
1929	231.364,746	171.915,795	53.212,309	9.677,946
1932	297.951,114	165.949,362	98 263,980	9.441,199
1933	250.339,026	96.275,776	109.991 087	13.212.428
1934	257.350,373	121.070,060	109.235,003	20 215,782

Bardzo ważnem zadaniem, które spełniają małopolskie kasy oszczędności, a na którego spełnianiu opiera się ich charakter instytucyj użyteczności publicznej, są ich społeczne świadczenia.

Świadczenia te można podzielić na dwie kategorje: a) usługi kas w dziedzinie kredytu publicznego, b) świadczenia o charakterze dobroczynnym.

W dziedzinie kredytu publicznego, — pominąwszy rolę kas, jako nabywców emitowanych przez Państwo i inne związki publiczno-prawne, gminy i t. p. papierów wartościowych — służyły kasy także jako źródło kredytu dla gmin i powiatów.

Przy pomocy kredytów, uzyskiwanych w kasach mogły związki samorządowe powołać do życia szereg instytucyj — jak szkoły, szpitale, przytułki dla starców, ochronki dla dzieci i t. p.

Ale niezależnie od tej, w stosunku do samorządów pomocniczej roli w realizowaniu pewnych celów, mających na widoku dobro społeczne, spełniają kasy także bezpośrednio swoje społeczne zadanie przez rozdział na cele dobroczynne i humanitarne osiąganych t. zw. „nadwyżek bilansowych" czyli zysków. Świadczenia na rzecz społeczeństwa z tego tytułu są bardzo

poważne. Wartość tych świadczeń mogą choć w części zilustrować cyfry, a mianowicie: na cele użyteczności publicznej przeznaczyły małopolskie kasy oszczędności oraz dwie śląskie kasy w Bielsku i w Cieszynie w czasie swego istnienia ogółem 33 miljony złotych.

Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie powstał pod hasłem reprezentowania nietylko czynnika wzajemnej współpracy kas oszczędności, ale również jako czynnik fachowy organizowania działalności tych kas, zastępowania interesów tych kas wobec władz państwowych, instytucyj centralnych, czynienia starań i zabiegów w kierunku jednolitej sprawnej organizacji wewnętrznej kas związkowych.

Częste fachowe lustracje, które przeprowadza Związek, są głównym środkiem oddziaływania na organizację i prowadzenie kas. Ponadto przez wydanie książek i broszur oraz wydawanego od 8 lat kalendarzyka, stara się Związek krzewić ideę oszczędności na terenie Małopolski.

Obecny skład Wydziału Związku jest następujący:

Prezes:

Dr. Stefan Uhma — M. K. K. O. Lwów.

Wiceprezesi:

Dr. Stanisław Dobiecki — Gal. K. O. Lwów.
Józef Dorawski — M. K. K. O. Kraków.

Członkowie:

Edmund Deyczakowski — Pow. K. K. O. Kraków.
Michał Guzecki — M. K. K. O. Lwów.
Stanisław Hawrot — Pow. K. K. O. Rawa Ruska.
Stanisław Kochanowski — Pow. K. K. O. Kraków.
Bronisław Komornicki — Pow. K. K. O. Żydaczów.
Stanisław Kulpiński — Pow. K. K. O. Brzeżany.
Karol Kunz — Pow. K. K. O. Wadowice.
Jan Mikucki — Pow. K. K. O. Kraków.
Stanisław Nowakowski — M. K. K. O. Nowy Sącz.
Józef Wróbel — Pow. K. K. O. Dolina.
Leon Ziobrowski — M. K. K. O. Stanisławów.

Komisja kontrolująca:

Stefan Praczyński — M. K. K. O. Przemyśl.
Zdzisław Grabowski — M. K. K. O. Jarosław.

Biuro Związku:

Dyrektor: Dr. Marjan Wagner.
Wicedyrektor: Adam Samotus.
Organem prasowym Związku jest „Kwartalnik Kas Oszczędności".

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO *).

Katowice, ul. Piotra Skargi 2, I. p., tel. 779.

W dniu 5 czerwca 1929 roku powstał Związek Komunalnych Kas Oszczędności Województwa Śląskiego, który objął i reprezentuje interesy wszystkich Kas Oszczędności położonych na terenie Województwa Śląskiego. Ukonstytuowanie Związku nastąpiło na skutek inicjatywy Kas Oszczędności, które odczuwały konieczność utworzenia wspólnej platformy, na której mogłaby nastąpić kooperacja ich działalności i uzgodnienie wzajemnych interesów. Na terenie Województwa Śląskiego istnieje 18 Komunalnych Kas Oszczędności, które zdążyły zgromadzić już poważną sumę wkładów, przekraczającą kwotę 100 miljonów zł. Rozwój Kas Oszczędności na Śląsku dokonywał się w szybkiem tempie, o czem świadczą następujące cyfry. Wkłady oszczędnościowe łącznie z rachunkami bieżącemi wynosiły:

w r.	1925	2,6	miljonów	złotych
„ „	1926	7,8	„	„
„ „	1927	18,0	„	„
„ „	1928	50,9	„	„
„ „	1929	72,6	„	„
„ „	1930	88,6	„	„
„ „	1931	95,4	„	„
„ „	1932	98,0	„	„
	31.X.1933	102,1	„	„

Związek powstał jako towarzystwo prywatne, zapisane w sądowym rejestrze towarzystw i rozpoczął swą działalność w dniu ukonstytuowania się.

Celem i zadaniem Związku jest:

1) popieranie wszelkich interesów Kas Oszczędności;

---

*) Według danych Kalendarza Samorządowego na r. 1935.

2) przeprowadzanie rewizyj stałych i perjodycznych;

3) udzielanie porad w prowadzeniu agend Kas;

4) ułatwianie obiegu kapitałów pomiędzy Kasami;

5) propaganda oszczędności i t. d.

Związek posiada własne organy rewizyjne, oraz skupił w swych rękach szczególnie propagandę oszczędności, przez wydawanie własnych wydawnictw propagandowych, oraz przez nakręcenie pierwszych w Polsce dwóch filmów propagandowych p. t. 1) „Skarb na srebrnym globie" i 2) „Stalowy Fundament" o łącznej długości 600 metrów.

Niezależnie od tego Związek od r. 1930 kieruje polityką procentową Kas, ustalając dla nich jednolitą stopę procentową.

Władzami Związku jest Zarząd składający się z 10 osób, oraz Prezydjum w składzie 6 osób.

Skład Zarządu Związku jest następujący:

1) Prezes: Dr. Adam Kocur,

2) Wiceprezesi: Dr. Wilhelm Seidler, Dyr. Stefan Jarnutowski,

3) Sekretarz: Dr. Jarosz,

4) Skarbnik: Burm. Paweł Dubiel.

Członkowie:

1) Dr. Marjan Dworzański,

2) Dyr. Fros,

3) Dr. T. Karczewski,

4) Dyr. Mänhardt,

5) Tadeusz Szaliński,

6) Dr. Wilczek.

Dyrektorem Związku jest Mgr. M. Tułacz.

Finansowe instytucje ogólne, związane z samorządem.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.

Centrala Banku Gospodarstwa Krajowego i Oddział Główny mieszczą się w Warszawie przy Alei Jerozolimskiej Nr. 1. Adres telegraficzny: Krajobank. Centrala telefoniczna 8-02-60. Bank posiada Oddziały w następujących 18 większych miastach Polski:

Biała (Bielsko), Ratuszowa 1 (tel. 14-62).

Białystok, Sienkiewicza 40 (tel. 1-03).

Bydgoszcz, Dworcowa 88 (tel. 12-07).

Drohobycz, Plac Św. Bartłomieja 3 (tel. 97).

Gdynia, 10 Lutego (tel. 17-04).

Katowice, Mickiewicza 3 (centrala 309-11).
Kołomyja, Kościuszki 46 (tel. 1-42).
Kraków, Rynek Główny 47 (tel. 101-05).
Lublin, Kapucyńska 4 (tel. 1-67).
Lwów, Kościuszki 11 (tel. 32-62).
Łódź, Aleja Kościuszki 63 (tel. 101-58).
Poznań, Aleja Marcinkowskiego 6 (tel. 41-93).
Radom, Piłsudskiego 5 (tel. 15-50).
Równe, 3 Maja 66 (tel. 2-85).
Stanisławów, Sapieżyńska 15 (tel. 4-01).
Tarnów, Krakowska 19 (tel. 5-30).
Wilno, Śniadeckich 8 (tel. 3-17).
Włocławek, Żabia 2 (tel. 4-16).

Bank Gospodarstwa Krajowego jest instytucją państwową. Siedzibą Banku jest m. st. Warszawa, obszarem działalności cała Rzeczpospolita.

W zakresie swych czynności posiada Bank dwa odrębne działy: dział kredytów długoterminowych oraz dział innych operacyj bankowych.

W dziale kredytów długoterminowych Bank udziela pożyczek na nieruchomości ziemskie i domy murowane, na przedsiębiorstwa przemysłowe oraz pożyczek komunalnych i kolejowych. Z pożyczek tych korzystać mogą osoby fizyczne i prawne z wyłączeniem Skarbu Państwa i przedsiębiorstw państwowych nieposiadających osobowości prawnej.

Pożyczki długoterminowe udzielane są bądź w gotówce bądź w listach zastawnych względnie w obligacjach.

W dziale innych operacyj bankowych Bank wykonywa wszelkie czynności bankowe; w działalności tej Bank uwzględnia przedewszystkiem interesy o znaczeniu państwowem. Bank administruje funduszami, powierzonemi przez władze państwowe na ustawowo określone cele.

Bank przyjmuje gotówkę na wkładki oszczędnościowe. Książeczki wkładkowe Banku mają bezpieczeństwo pupilarne i korzystają z gwarancji Skarbu Państwa.

Listy zastawne i obligacje B. G. K. posiadają poczwórne zabezpieczenie: 1) odpowiedniemi hipotekami czyli majątkiem i dochodami samorządów; 2) specjalną rezerwą dla papierów wartościowych własnej emisji; 3) całym majątkiem Banku; 4) specjalnemi gwarancjami Skarbu Państwa.

Kapitał zakładowy wynosi 150.000.000 zł., rezerwy zaś 47.084.577 zł. Ogólna suma udzielonych przez Bank pożyczek wynosiła na dzień 1 stycznia 1935 r. 1.882 milj. zł.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY.

Instytucja centralna: Warszawa, ul. Nowogrodzka 50.
Oddziały: Oddział w Warszawie, ul. Nowogrodzka 50.

Oddział w Gdyni, plac Dworcowy.
,, ,, Grudziądzu, ul. Sienkiewicza 18.
,, ,, Katowicach, ul. Piłsudskiego 6.
,, ,, Kielcach, ul. Sienkiewicza 64.
,, ,, Krakowie, plac Szczepański 8.
,, ,, Lublinie, ul. Kapucyńska 1.
,, ,, Lwowie, ul. Piłsudskiego 25.
,, ,, Łucku, ul. Piłsudskiego 24.
,, ,, Pińsku, ul. Kościuszki 2.
,, ,, Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12.
,, ,, Wilnie, Wielka Pohulanka 24.

Państwowy Bank Rolny. — Instytucja państwowa, której przysługuje osobowość prawna. Bank powołany został do życia dekretem Naczelnika Państwa z dnia 5 lutego 1919 r. jako Polski Państwowy Bank Rolny. Ustawą z dnia 10 czerwca 1921 r. przemianowany został na Państwowy Bank Rolny. Na podstawie ustawy tej, uzupełnionej przez rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r., z 22 marca 1928 r. oraz 30 października 1930, Minister Reform Rolnych zatwierdził dnia 5 czerwca 1931 r. statut Banku.

Kapitał zakładowy: 100 miljonów złotych.

Zadania Banku. — Zadaniem Państwowego Banku Rolnego jest popieranie rozwoju rolnictwa, przemysłu rolnego i gospodarczego rozwoju wsi, organizowanie kredytu rolniczego dla drobnych i średnich gospodarstw, popieranie i prowadzenie parcelacji, osadnictwa, meljoracyj i regulacyj rolnych oraz administrowanie funduszami przeznaczonemi na powyższe cele do dyspozycji organów Rządu.

Działalność Banku. — Państwowy Bank Rolny udziela długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych w 4½% listach zastawnych na kupno gruntu z parcelacji; udziela długoterminowych kredytów na meljoracje rolne; udziela drobnym i średnim gospodarstwom rolnym kredytów obrotowych za pośrednictwem spółdzielni i samorządowych kas pożyczkowo-oszczędnościowych; dostarcza drobnym i średnim gospodarstwom rolnym kredytu towarowego w nawozach sztucznych; kupuje majątki ziemskie na parcelację i podejmuje się parcelacji komisowej; przyjmuje wkłady terminowe i na książeczki oszczędnościowe oraz załatwia wszelkie operacje bankowe.

Władze Banku. — Prezes Banku i Prezes Rady Nadzorczej Seweryn Ludkiewicz. Wiceprezes Kazimierz Stamirowski. Członkowie Rady Nadzorczej: Włodzimierz Baczyński, Wiktor Leśniewski, dr. Kazimierz Papara, dr. Adam Rose, Janusz Rudnicki, Wacław Staniszewski i dr. Juljusz Trzciński.

Dyrekcja: Zastępcy Naczelnego Dyrektora Piotr Berdecki i Józef Borowski. Dyrektorzy: Michał Chlewiński, Karol Kasiński i Stanisław Riedel.

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI (P. K. O.)

P. K. O. jest instytucją państwową, posiadającą odrębną osobowość prawną, oraz własny majątek.

Głównem zadaniem P. K. O. jest gromadzenie oszczędności najszerszych warstw społeczeństwa, oraz popularyzowanie obrotu czekowego, w szczególności obrotu bezgotówkowego w państwie. Ponadto instytucja ta prowadzi działalność ubezpieczeniową, w postaci popularnych ubezpieczeń na życie, oraz załatwia wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości.

Rozwój działalności P. K. O.

ROK	Ilość kont oszczędnościowych i czekowych	Ogólny obrót roczny	Pozostałość na kontach oszczędnościowych i czekowych
		w miljonach złotych	
1924	101.808	3.142,8	45,1
1925	128 460	7.475,0	68,0
1926	163.229	10 694,4	128,8
1927	282.234	16.124,6	200,9
1928	355.597	21.569,7	315,8
1929	496 744	24.380,9	383,7
1930	670.679	24.413,1	431,3
1931	826.178	23.392,5	509,8
1932	1.020.547	22.681,8	622,8
1933	1.226.993	26 296,6	713,5
1934	1.553 358	28.482.9	858,1
1935	1.968.587	29.072,6	881,7

Władze Pocztowej Kasy Oszczędności.

Prezes: **Dr. Henryk Gruber.**

Vice-prezes: Kazimierz Strzegocki.

Rada Zawiadowcza: Baczyński Włodzimierz, Lubowicki Jerzy, Czachyra Adam, Konrad-Patek Euzebjusz, Owsionko Antoni.

Delegat Ministra Skarbu: Dr. Nowak Jerzy.

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący — Lincker Adam, Zastępca Przewodn. — Makarewicz Jan. Członkowie: Schneider Michał, Zwierowicz Wiktor, Zdzitowiecki Włodzimierz, Obersztyn Kazimierz, Ruciński Józef.

Centrala: Warszawa, Jasna 9.

Sekretarz Generalny: Osostowicz Zbigniew.

Dyrektor Departamentu Administracyjnego — Jarocki Piotr.

Dyrektor Departamentu Technicznego — p. o. Bülow Henryk.

Dyrektor Departamentu Polityki Finansowej — Szczudło Jan Lucjan.

Dyrektor Działu Ubezpieczeń — Rabcewicz-Zubkowski Jan.

Dyrektor Centralnej Księgowości — Góra Witold.

Oddziały:
Katowice — Kierownik Oddz. Turski Jan.
Kraków — Kierownik Oddz. Bączkowski Eugenjusz.
Poznań — Dyrektor Oddz. Dr. Kowalski Jan.
Lwów — Dyrektor Oddz. Baczyński Michał.
Łódź — Kierownik Oddz. Cabalski Józef.
Wilno — Kierownik Oddz. Biernacki Marjan.
Zbiornice:

Wszystkie Urzędy Pocztowe.

Obrót Oszczędnościowy.

Wkłady zwyczajne wpłacać można w kwotach począwszy od 1 złotego. Oszczędności wpłaca się na książeczkę wkładkową, którą otrzymać można w P. K. O. i jej Oddziałach, jak również we wszystkich urzędach pocztowych. Wypłaty uskuteczniają Kasy Centrali P. K. O. bez ograniczenia kwoty, urzędy zaś pocztowe wypłacają z książeczek oszczędnościowych doraźnie kwotę do 100 zł. dziennie, większe zaś kwoty za uprzedniem sprawdzeniem stanu rachunku w Centrali.

Zarówno książeczka, jak i druki wydawane są bezpłatnie. Wszelkie dokumenty i pisma dotyczące złożonych oszczędności wolne są od opłat stemplowych. Ponadto oszczędności złożone na książeczkach P. K. O. są wolne od egzekucji, o ile nie przekroczą kwoty 2.500 zł. Listy zwykłe do P. K. O. pisane w sprawach, dotyczących oszczędności wolne są od opłaty pocztowej.

Książeczkę można wystawić na imię własne lub też na imię innej osoby (żony, dziecka, krewnego, znajomego), albo instytucji lub firmy.

P. K. O. płaci aż do odwołania 4% rocznie od złożonych oszczędności.

Z końcem roku procenty dolicza się do kapitału i oprocentowuje się je jak sam kapitał.

Wkłady zwykłe są najpopularniejszym rodzajem wkładów w P. K. O.

Wkłady w złotych w złocie. P. K O. przyjmuje również oszczędności w obcych walutach albo w złotych i przerachowuje je na złote w złocie na podstawie specjalnych postanowień.

Wkłady emigracyjne są przeznaczone dla osób przebywających stale poza granicami Państwa. Wpłacać na książeczki emigracyjne można bez ograniczenia bądź zapomocą międzynarodowych przekazów i listów pieniężnych, bądź też posługując się kontami czekowymi, jakie P. K. O. prowadzi pod własną firmą we wszystkich zagranicznych urzędach czekowo-pocztowych. W tym ostatnim wypadku wpłata może być dokonywana za pomocą zwykłych blankietów pocztowych nadawanych w dowolnym urzędzie pocztowym zagranicą.

Wkłady na tych książeczkach P. K. O. przerachowuje na złote w złocie. Wypłaty z książeczek oszczędnościowych emigracyjnych dokonuje P. K. O. wskazanej osobie w kraju, lub zagranicą.

Obrót czekowy.

W obrocie czekowym P. K. O. umożliwia uczestnikom tego obrotu przesyłanie pieniędzy do wszystkich miejscowości w kraju i zagranicą. Uczestnik obrotu czekowego otrzymuje książeczkę czekową, która zastępuje mu gotówkę, a gotówka leży na oprocentowanym rachunku. Wpłaty i wypłaty w obrocie czekowym można uskuteczniać w Kasach Centrali. Oddziałów i Ekspozytur P. K. O. oraz po wszystkich urzędach pocztowych.

W obrocie czekowym ważną rolę odgrywa obrót bezgotówkowy, dzięki któremu regulowanie rozrachunków między posiadaczami kont czekowych P. K. O. odbywa się przez przepisanie kwoty z jednego konta czekowego na drugie. Zaznaczyć należy, że obrót bezgotówkowy, (przelewowy) zwolniony jest od wszelkich opłat manipulacyjnych.

Czynności bankowe.

Z czynności bankowych załatwianych przez P. K. O. należy przedewszystkiem wymienić udzielanie pozyczek pod zastaw papierów wartościowych i dywidendowych, inkaso weksli i innych dokumentów, zakup i sprzedaż papierów wartościowych na giełdach krajowych, przyjmowanie różnych walorów do depozytu, wynajmowanie w swych Skarbcach kasetek depozytowych (safes) i t. p.

Ubezpieczenia na życie w P. K. O.

Ubezpieczenia na życie są też pewnego rodzaju oszczędnością. Wzamian za regularne wpłacanie składki, uzyskuje ubezpieczony, wzgl. jego spadkobiercy pewien kapitał. P. K. O., przyjmuje ubezpieczenia do 10.000 zł. w złocie, nie wymaga badania lekarskiego, przyczem składki zaczynają się od 3 zł. miesięcznie. W razie śmierci ubezpieczonego spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem, P. K. O. wypłaca podwójną sumę ubezpieczenia.

Rozwój działu ubezpieczeń na życie bez badania lekarskiego w P. K. O. świadczy o popularności tych ubezpieczeń, bowiem do dnia 30.XI. 1935 r. ilość osób ubezpieczonych w P. K. O. wynosiła 119.450 na łączną sumę ubezpieczenia 178.704.780.— zł.

Gospodarcze instytucje samorządowe.

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOSCIĄ W WARSZAWIE.

Od kilku lat zawiązały się dwie spółki wydawnicze. Spółka Wydawnicza ,,Samorząd" sp. z o. o. i Spółka Wydawnicza ,,Oszczędność" Sp. z o. o.

Spółkę Wydawniczą „Samorząd" sp. z o. o. z kapitałem zakładowym 25.000 zł. założyło Biuro Zjazdów Samorządu Ziemskiego w osobie Dyrektora ś. p. Józefa Beka i Zrzeszenie Samorządów Powiatowych z udziałami po 50% każde. Cel spółki: wydawanie organu Rady Zjazdów Samorządu Ziemskiego, tygodnika „Samorząd" jak również wydawnictw książkowych, kalendarza samorządowego, broszur, druków i t. p.

Spółkę Wydawniczą „Oszczędność" również z kapitałem zakładowym 25.000 zł., założył Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie i Polski Bank Komunalny Sp. Akc. z udziałem 50% każdy. Cel spółki: wydawanie organu Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, dwutygodnika „Oszczędność" i wydawnictw książkowych z dziedziny organizacji oszczędności, zagadnień prawnych, skarbowych, dotyczących akcji oszczędnościowej oraz materjałów propagandy oszczędnościowej, jako to — książeczek, broszur, ulotek, wreszcie druków, formularzów, książeczek oszczędnościowych, kartoników, mareczek, następnie ksiąg handlowych i innych materjałów biurowych.

W lipcu roku 1929 zarządy obu spółek postanowiły w celu skoordynowania pokrewnych dziedzin pracy wydawniczej instytucyj samorządowych z dwuch spółek stworzyć jedną. Tak 31.XII.1929 roku powstał „Samorządowy Instytut Wydawniczy, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie" z kapitałem zakładowym 50.000 zł. Udziałowcami po 12.500 zł. każdy, pozostają nadal spólnicy poprzednich spółek, a mianowicie: Związek Powiatów Rzplitej, Gospodarcze Zrzeszenie Samorządu Terytorjalnego, Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie i Polski Bank Komunalny Sp. Akc.

W dniu 31.VII.1935 r. podniesiono kapitał zakładowy, przyczem dotychczasowe udziały po 12.500 zł. podzielono na mniejsze po zł. 2.500 każdy, a zatem obecny kapitał zakładowy składa się z sześćdziesięciu trzech udziałów na sumę zł. 157.500.

Obecnie zadaniem spółki jest podejmowanie wydawnictw książkowych, czasopism, roczników, kalendarzy, kalendarzyków i t. p., wykonywanie wszelkich druków i ksiąg oraz pomocy biurowych.

Samorządowy Instytut Wydawniczy zaopatruje we wszystkie wydawnictwa oraz druki, księgi i pomoce biurowe starostwa, wydziały powiatowe, zarządy miejskie i zarządy gminne oraz wszystkie instytucje samorządowe, jako to: K. K. O., szpitale i t. p. W tym celu S. I. W. wydaje i rozsyła katalogi druków, ksiąg i pomocy biurowych, organizuje w porozumieniu ze Zw. K. K. O., wszechstronną propagandę oszczędnościową.

Jako przedsięwzięcie bardzo poważne dla życia i rozwoju gromady, należy zanotować, że S. I. W. podjął stałe wydawnictwo „Przewodnik Gromadzki i Kalendarz Sołtysa" pod naczelną redakcją p. Dr. Maurycego Zdzisława Jaroszyńskiego. Drugi rocznik wzmiankowanego wydawnictwa na 1936 rok już wyszedł z druku w grudniu roku ubiegłego, ciesząc się dużem zainteresowaniem.

Samorządowy Instytut Wydawniczy posiada własną drukarnię, którą planowo rokrocznie powiększa.

Redaktorem dwutygodnika „Oszczędność" jest p. Bolesław Obszyński.

W skład Zarządu Samorządowego Instytutu Wydawniczego wchodzą p.p.: Juljusz Zdanowski, Franciszek Branny, Józef Rożkowski, Edward Dunin-Markiewicz i Józef Kuszell.

Prezesem Zarządu jest p. Juljusz Zdanowski.

Vice-Prezesem p. Franciszek Branny.

Sekretarzem Zarządu i Dyrektorem Spółki p. Józef Kuszell.

Siedziba Instytucji, Warszawa, ul. Moniuszki 1a, tel. 5-92-63.

GOSPODARCZE ZRZESZENIE SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO,
Spółdzielnia z o. o.

Warszawa, ul. Dobra Nr. 28, tel. 2-75-30.

„Zrzeszenie" powstało w 1921 r. w pierwotnej swej formie, jako Związek Sejmików, przekształcone następnie w 1923 r. na Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo - Inwestycyjne Samorządów Powiatowych z ogr. odp., zaś w roku 1935 zostało przemianowane na Gospodarcze Zrzeszenie Samorządu Terytorjalnego, Spółdzielnia z ogr. odpow.

W roku 1935 „Zrzeszenie" liczyło 100 członków, w czem 93 powiatów, 2 Zarządy miejskie, Związek Powiatów R. P., Związek Międzykomunalny dla budowy i utrzymania Szpitala Psychjatrycznego w Chełmie Lub., Bank Gospodarstwa Krajowego, Polski Bank Komunalny w Warszawie i Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu.

Udział Członkowski wynosi Zł. 2.000,— oraz 5-ciokrotna odpowiedzialność.

„Zrzeszenie" prowadzi:

1. Składnicę Sanitarną, zaopatrującą szpitale komunalne we wszelkie urządzenia, leki i środki opatrunkowe.

2. Fabrykę waty opatrunkowej „Valetudo" w Zapolu (p/Grodziskiem Mazowieckim, gdzie poraz pierwszy w Polsce i w Europie wyprodukowano watę hygroskopijną ze lnu (pakuł lnianych) zakupywanego bezpośrednio od producentów na terenie wileńszczyzny i nowogrodczyzny, w ten sposób „Zrzeszenie" stara się w swoim zakresie uniezależnić się od obcego surowca (bawełna), poprzeć własne rolnictwo, dążyć do osiągnięcia samowystarczalności. Wata lniana jest już dostarczaną dla potrzeb wojska i szpitali, oraz weszła na rynek prywatny na początku roku 1933.

3. Kamieniołomy granitowe w Klesowie na Wołyniu, dostarczają Ministerstwu Komunikacji, samorządom powiatowym i miejskim wszystkie materjały brukarskie do budowy dróg.

4. Dział Gospodarczy dostarcza maszyny do budowy dróg, środków lokomocji, materjały budowlane, węgiel i t. p.

Władze „Zrzeszenia“ stanowią:

Rada Nadzorcza:

Prezes — Korsak Władysław — V.-Minister Spraw Wewnętrznych.

V.-Prezes — Gajewski Wacław — Inspektor Samorządowy w Banku Gospod. Krajowego.

Członkowie:

Grela Franciszek — b. Wicedyrektor Związku Powiatów R. P.,

Hermaszewski Antoni — Członek Wydziału Powiatowego w Równem,

Kasprzak Feliks — Starosta w Krotoszynie,

Płachta Jan — Starosta w Złoczowie,

Szarzyński Dymitr — Dyrektor Polskiego Banku Komunalnego,

Wasiak Stanisław — Prezydent m. Płocka,

Wasserab Zygmunt — Dyr. Banku Gospod. Krajowego.

Trzciński Aleksander — Naczelnik Wydz. Samorząd. Urz. Wojew. — Poznań.

Zarząd:

Prezes — Rożkowski Józef — Dyrektor Związku Komunalnych Kas Oszczędności.

Członkowie:

Le Brun Henryk Dr. — Dyrektor „Zrzeszenia“.

Olpiński Józef — V.-Prezydent m. st. Warszawy.

ZWIĄZEK GOSPODARCZY GAZOWNI I ZAKŁADÓW WODOCIĄGOWYCH W PAŃSTWIE POLSKIEM.

Warszawa, ul. Krucza 38, m. 4. Tel. 9-84-26.

Adres telegr. „Gazwod“.

1) Cel i zadania Związku: Założony w r. 1922. Celem Związku jest popieranie i regulowanie spraw gospodarczych i technicznych gazowni, zakładów wodociągowych, kanalizacyjnych i pokrewnych oraz reprezentacja tych gałęzi gospodarki komunalnej, obrona interesów, prowadzenie statystyki i wydawnictw oraz inicjatywa i pomoc w zakładaniu nowych przedsiębiorstw tego rodzaju. Związek współpracuje z Władzami państwowemi i samorządowemi w zakresie administracyjno-prawnym, deleguje swych przedstawicieli i rzeczoznawców do instytucyj rządowych, samorządowych

i społecznych oraz do sądów, udziela porad prawnych i technicznych, urządza zjazdy doroczne i konferencje tyczące się zakładów użyteczności publicznej, wreszcie udziela pomocy w sprawach handlowych, zakupach i t. d. Pozatem Związek utrzymuje stały kontakt z pokrewnemi instytucjami zagranicznemi.

Teren działalności Związku jest cała Rzeczpospolita.

2) Członkami Związku mogą być Gazownie, Zakłady Wodociągowo-Kanalizacyjne i pokrewne, w osobach swych przedstawicieli prawnych, miasta posiadające te zakłady oraz mające zamiar budować je, dalej wszystkie miejscowości zaopatrywane w gaz i wodę przez gazownie czy wodociągi dalekosiężne. Członkowie opłacają składki zależne od ilości wyprodukowanego gazu lub wody. Członków przyjmuje Zarząd.

3) Organizacja Związku. Władzami Związku są: Walne Zgromadzenie, Zarząd, oraz Komisja Rewizyjna. Walne Zgromadzenia odbywają się co roku połączone ze Zjazdem Gazowników i Wodociągowców Polskich.

Zarząd składa się z 26-ciu członków. Przewodniczący Zarządu jest Prezesem Związku. Związek prowadzi swe biuro na którego czele stoi Dyrektor.

Organem Związku jest czasopismo „Gaz i Woda“, redakcja Kraków, Gazownia Miejska.

Do Związku należy obecnie 71 gazowni i 47 wodociągów oraz 22 zakłady kanalizacyjne.

4) Skład osobowy na rok 1935/36, wybrany na Walnem Zgromadzeniu w Bydgoszczy w dn. 26.VI.1935 r.

Prezydjum:

Prezes Związku Inż. Włodzimierz Rabczewski, dyr. Wodociągów i Kanalizacji m. st. Warszawy.

Wiceprezesi:

Inż. Antoni Dziurzyński, dyr. Gazowni Miejskiej w Poznaniu, Inż. Bronisław Klimczak, dyr. Gazowni Miejskiej w Bydgoszczy, Inż. Antoni Kotowicz, dyr. Wodociągów Miejskich w Poznaniu, Tadeusz Orzelski, dyr. Wodociągów stoł. m. Krakowa.

Dyrektor Związku: Inż. cyw. Józef Konopka.

Związki pracowników samorządowych

a) Centralne.

ZRZESZENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW MIEJSKICH.

Warszawa, ul. Podwale 10 m. 3. Tel.: 649-51.

Zrzeszenie ma na celu:

a) zjednoczenie organizacji pracowników miejskich istniejących bądź nowopowstających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej do wspólnej obrony

moralnych, kulturalnych i materjalnych interesów członków, oraz reprezentację nazewnątrz wobec władz państwowych, samorządowych i instytucyj społecznych;

b) badanie warunków pracy, wynagrodzenia i zabezpieczenia oraz podejmowanie w związku z tem zgodnych z prawem akcyj;

c) krzewienie poczucia godności i solidarności zawodowej i koleżeńskiej, oraz karności organizacyjnej i poczucia obywatelskiego i społecznego;

d) rozwój życia kulturalno-oświatowego, towarzyskiego i sportowego;

e) organizowanie pomocy prawnej członków, instytucyj samopomocy koleżeńskiej oraz pośrednictwa pracy.

Zrzeszenie powstało w miejsce Związku Zawodowego Pracowników Miejskich Rz. P., którego oddziały i koła przekształcają się na samoistne Związki, posiadające osobowość prawną, łącznie zaś stanowią Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich Rz. P.

Władzami Zrzeszenia są: Walny Zjazd Delegatów, Zarząd Główny, Prezydjum, Komisja Rewizyjna i Sąd Odwoławczy.

Prezydjum Zrzeszenia stanowią pp.: Dr. Józef Boryszewski — prezes Zrzeszenia, Mieczysław Orlański i Jan Krzyżanowski (Kraków) — wiceprezesi, Feliks Jarzębowski — sekretarz Zrzeszenia, Józef Dymmel — skarbnik Zrzeszenia i członkowie: Wawrzyniec Gaertner (Poznań), Mieczysław Pawluk (Lwów), Czesław Bertman i Juljusz Winer.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą pp.: Wacław Altrich, Konopka (Warszawa), Adam Piłsudski (Wilno), Stanisław Kraus (Lwów) i Oskar Pohlman (Poznań).

Sąd Odwoławczy stanowią pp.: Edward Korb, inż. Jerzy Wojciechowski, Feliks Okołowicz, dr. Ludwik Gout, Witold Urbanowski.

Mandat dyrektora Zrzeszenia piastuje p. Zenobjusz Duda.

Zrzeszenie liczy 14.173 członków.

Zrzeszenie wydaje dwutygodnik p. n. „Pracownik Miejski".

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO R. P.

Warszawa, ul. Królewska 23. Telefony: 538-84; 538-83; 538-86.

Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorjalnego R. P. (dawniej Związek Zawodowy Pracowników Administracji Gminnej R. P.) istnieje od 1918 roku. Zmiana nazwy Związku nastąpiła wskutek zmiany statutu, zatwierdzonego w grudniu 1933 r. Była ona spowodowana napływem do Związku pracowników samorządu powiatowego i miejskiego. Wkrótce po zmianie nazwy Związku, t. j. w lutym roku 1934 nastąpiło połączenie Związku Pracowników Samorządu Terytorjalnego ze Związkiem Pracowników Samorządu Powiatowego.

Od chwili połączenia Związków i podjęcia akcji organizacyjnej w woj. zachodnich i południowych ilość członków wzrosła do 12 tysięcy skupionych w około 209 oddziałach powiatowych.

Zakres działalności Związku obejmuje obronę praw i interesów członków Związku, pracę nad podniesieniem ich wykształcenia zawodowego i poziomu społecznego i kulturalnego oraz nad rozbudzeniem ich aktywności w dziedzinie pracy społecznej na terenie wiejskim i zorganizowania akcji samopomocowej.

Działalność swoją Związek przejawia w następujących kierunkach:

1. Organizuje oddziały powiatowe i kieruje ich pracą.

2. Propaguje i popiera finansowo akcję dokształcania zawodowego pracowników gminnych na kursach Administracji Samorządowej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie.

3. Inicjuje organizowanie krótkich kursów na terenach powiatów oraz propaguje omawianie na zebraniach powiatowych zagadnień z dziedziny samorządu, biurowości, rachunkowości i organizacji pracy.

4. Propaguje pracę społeczną na terenie wsi, zalecając swym członkom współdziałanie w organizacjach, mających na celu podniesienie poziomu kulturalnego i gospodarczego ludności wiejskiej.

5. Bierze udział w pracy ustawodawczej.

6. Bierze udział w pracach wielu instytucyj ogólnopolskich.

7. Podejmuje publikacje z dziedziny samorządu, skarbowości, prawa, rachunkowości, biurowości, organizacji i prowadzenia kas pożyczkowo - oszczędnościowych i t. p.

8. Udziela porad prawnych zarówno w sprawach pracowniczych, jak i w sprawach związanych z czynnościami służbowemi pracownika samorządowego.

9. Udziela pomocy materjalnej wdowom i sierotom po zmarłych członkach Związku.

10. Bierze udział w pracach Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych oraz współdziała z innemi organizacjami zawodowemi.

Władze Związku:

11. Organizuje instytucje samopomocowe, jak Fundusz Wypłat Pośmiertnych, istniejący przy Centralnym Zarządzie i Kasy Samopomocy Koleżeńskiej, istniejąc w wielu oddziałach powiatowych.

12. Wydaje dwutygodnik „Pracownik Samorządowy".

13. Prowadzi biuro pośrednictwa pracy dla bezrobotnych członków Związku.

Ponadto Związek prowadzi Składnicę ksiąg, druków, używanych przez urzędy samorządowe.

1. Walne Zgromadzenie Delegatów — po 2 — 3 z każdego oddziału.

2. Centralny Zarząd, składający się z 9 osób. Skład Centralnego

Zarządu na rok 1935/36 jest następujący:

Prezes — Franciszek Filipski, burmistrz m. Skierniewice.

Wice-prezes — Józef Barański, sekretarz Wydziału Powiatowego w Warszawie.

Sekretarz — Jan Pucion, sekretarz gminy z pow. przasnyskiego.

Członkowie:

poseł Antoni Pacholczyk — Dyrektor Związku,

Józef Bakaj — sekretarz gminy z pow. Kołomyja,

Jan Gromowicz — inspektor samorządu gminnego pow. sokólskiego,

Antoni Kaczyński — sekretarz gminy z pow. tureckiego,

Michał Michalski — inspektor samorządu gminnego pow. stopnickiego,

Józef Sroczyński — sekretarz wójtostwa z pow. śremskiego, woj. pomorskiego.

Komisja Rewizyjna:

Bartłomiej Laskowski, Kazimierz Jakubowski i Antoni Fedyszyn.

Sąd Koleżeński:

Henryk Jasiński, Józef Karczmarkiewicz, Stanisław Malanowicz, Józef Turkowski i M. Krupa.

---

b) Lokalne.

ZWIĄZEK ORGANIZACYJ PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO

w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego Nr. 29.

Związek istnieje od 8 marca 1931 r. i obejmował dotychczas Stowarzyszenia Urzędników Samorządu Wojewódzkiego Poznańskiego i Pomorskiego, a od 1 października 1933 r. rozszerzył swą działalność także na Związek Pracowników Śląskich Zakładów Wojewódzkich w Rybniku. W ten sposób są obecnie członkami Związku wszystkie organizacje pracowników samorządu wojewódzkiego t. j. poznańskiego, pomorskiego i śląskiego (w pozostałych dzielnicach samorządu wojewódzkiego dotychczas nie wprowadzono).

Związek jest od chwili powstania członkiem Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych R. P. w Warszawie i należy przez to do Centralnej Rady Pracowniczej.

Zadaniem Związku jest obrona interesów zawodowych zrzeszonych członków, doskonalenie zawodowe i obywatelskie urzędników, krzewienie idei samorządowej, dążenie do udoskonalenia ustroju samorządowego i t. d.

Związek liczy ca 2.000 członków. Siedziba Związku znajduje się w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego Nr. 29 (gmach Starostwa Krajowego).

Skład Zarządu Związku na rok 1934 był następujący:

pp. Bogdan Bederski — prezes,

Jan Miąskowski — wiceprezes,
Wincenty Mięsok — ,,
Jan Zgórecki — sekretarz,
Maksymiljan Matowski — zast. sekr.,
Antoni Małecki — skarbnik,
Adam Szymczak — zast. skarbnika.

Komisję Rewizyjną tworzą pp. Sobociński Stefan, Mielcarek Florjan, Fuhrmann Wincenty oraz zastępcy Gładyszewski Apolinary i Łęgowski Marceli.

STOWARZYSZENIE URZĘDNIKÓW POZNAŃSKIEGO SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO TOW. ZAP. W POZNANIU.

Al. Marcinkowskiego Nr. 29.

Stowarzyszenie istnieje od września 1920 r., zrzeszając urzędników i funkcjonarjuszów Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego, tak administracji centralnej, jak i zakładów, instytucyj oraz przedsiębiorstw bezpośrednio mu podległych oraz Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych. Stowarzyszenie należy do Związku Organizacyj Pracowników Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Zadaniem Stowarzyszenia jest:

a) urządzanie zebrań, wykładów, odczytów pp. w sprawach zawodowych,

b) praca na polu kulturalno-oświatowem i sportowem oraz udział w obchodach i uroczystościach narodowych i społecznych względnie ich urządzanie,

c) tworzenie i prowadzenie instytucyj samopomocowych,

d) urządzanie zebrań towarzyskich, zabaw i wycieczek,

e) łączenie się z bratniemi organizacjami urzędników i funkcjonarjuszów samorządowych celem popierania obopólnych pokrewnych interesów.

Dla zrealizowania powyższych celów posiada Stowarzyszenie Komisję Gospodarczą (dla zaopatrzenia członków w różnego rodzaju artykuły pierwszej potrzeby na dogodnych warunkach spłaty), Fundusz Pożyczkowy im. Ludwika Begalego, Sekcję Sportową (oddziały piłki nożnej, tennisowy, szachowy, strzelecki i t. d.), Komisję Kulturalno-Oświatową. Komisję dla zabaw i wycieczek oraz różne specjalne komisje fachowe.

Stowarzyszenie liczy ca 1.100 członków. Siedziba Stowarzyszenia znajduje się w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29 (gmach Starostwa Krajowego).

Skład Zarządu Stowarzyszenia na rok 1934 był następujący:

pp. Bederski Bogdan — prezes,
Bączkowski Jan — wiceprezes,
Małecki Antoni — II ,,

Zgórecki Jan — sekretarz,
Mentzel Stanisław — zast. sekretarza,
Sobociński Stefan — skarbnik,
Kurek Stanisław — zast. skarbnika,
Pytliński Stanisław — bibljotekarz,
Janerka Józef — zast. bibljotekarza,
Magr. Marchwicki Zdzisław — syndyk.

Komisja Rewizyjna:

pp. Zysnarski Kazimierz,
Wróblewski Stanisław,
Jackowski Marjan,
Madajczak Czesław,
Niedbała Józef.

Komisja Rozjemcza:

pp. Bederski Bogdan,
Ks. Dyr. Sulek Bolesław,
Gładyszewski Apolinary,
Rękosiewicz Jan,
Harencki Wincenty.

STOWARZYSZENIE URZĘDNIKÓW POMORSKIEGO SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO W TORUNIU.

Stowarzyszenie założono w roku 1926 a od 8.III.1931 r. należy do Związku Organizacyj Pracowników Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Zadaniem Stowarzyszenia jest:
a) urządzanie zebrań, wykładów, odczytów, wycieczek i t. p.,
b) obrona interesów zawodowych członków,
c) tworzenie instytucyj samopomocowych.

Stowarzyszenie zrzesza przeszło 600 członków. Siedzibą Stowarzyszenia jest Toruń (Starostwo Krajowe), ul. Mostowa Nr. 11.

W skład Zarządu Stowarzyszenia wybranego w r. 1934 wchodzą:
pp. Miąskowski Jan — prezes,
Stempa Franciszek — wiceprezes,
Matowski Maksymiljan — sekretarz,
Mielcarek Florjan — zast. sekretarza i bibljotekarz,
Probucki Ignacy — skarbnik,
Mgr. Konkolewski — syndyk.
Komisję Rewizyjną tworzą: pp. Jagła, Górski i Biała.
Komisję Rozjemczą stanowią: Szczepanowska, Czabański i Miąskowski.

Perjodyczne pisma samorządowe ogólne

„SAMORZĄD".

Tygodnik, organ Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej, poświęcony sprawom samorządu terytorjalnego.

Wychodzi pod redakcją dyrektora Związku Powiatów Franciszka Brannego.

Wydawca — Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Marszałkowska 81-a. Tel. 9-66-06 i 9-61-92.

„SAMORZĄD TERYTORJALNY".

Kwartalnik — poświęcony teorji i życiu samorządu terytorjalnego.

Wychodzi pod redakcją D-ra M. Jaroszyńskiego.

Wydawca — Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Redakcja: Warszawa, Marszałkowska 81-a. Tel. 9-66-06 i 9-61-92.

„SAMORZĄD MIEJSKI".

Dwutygodnik — organ Związku Miast Polskich, poświęcony sprawom samorządu miast.

Wychodzi pod redakcją M. Porowskiego.

Wydawca: Związek Miast Polskich.

Redakcją i administracja: Warszawa, Al. Ujazdowskie 47. Tel. 8-81-73.

„GŁOS GMINY WIEJSKIEJ".

Dwutygodnik — organ Związku Gmin Wiejskich, poświęcony sprawom samorządu gminnego.

Wychodzi pod redakcją D-ra Karola Polakiewicza.

Wydawca: Związek Gmin Wiejskich w Polsce.

Redakcją i Administracja: Warszawa, Żulińskiego 9 m. 6. Tel. 9-03-28.

„PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY".

Miesięcznik.

Wychodzi pod redakcją Ludwika Osieckiego przy współudziale Komitetu Redakc.

Wydawca: Instytut Administracyjno-Gospodarczy w Krakowie.

Redakcja i Administracja: Kraków, Kapucyńska 2.

„PRACOWNIK MIEJSKI".

Dwutygodnik — organ Zrzeszenia Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P.

Wychodzi pod redakcją Jerzego Szyszko Bohusza.

Wydawca: Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Podwale 10. Tel. 6-49-51.

„PRACOWNIK SAMORZĄDOWY".

Dwutygodnik — poświęcony sprawom pracowników samorządu terytorjalnego.

Wychodzi pod redakcją Antoniego Pacholczyka.

Wydawca: Związek Zaw. Pracown. Samorz. Terytorj.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Królewska 23. Tel. 538-84.

„ORĘDOWNIK SAMORZĄDU".

Dwutygodnik — organ Związku Gmin Województwa Śląskiego.

Redakcja i Administracja: Katowice, ul. Pocztowa 7/II.

„OSZCZĘDNOŚĆ".

Dwutygodnik — poświęcony sprawom organizacji oszczędności w Polsce oraz sprawom komunalnych kas oszczędności.

Redaktor B. Obszyński.

Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o. w Warszawie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Moniuszki 1a, tel. 592-63.

„CZASOPISMO KAS OSZCZĘDNOŚCI".

Miesięcznik — poświęcony sprawom komunalnych kas oszczędności w b. dzielnicy pruskiej.

Wychodzi pod redakcją K. Słonskiego.

Wydawca: Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. 27 Grudnia Nr. 8. Tel. 21-07.

„KWARTALNIK KAS OSZCZĘDNOŚCI".

Kwartalnik — poświęcony sprawom komunalnych kas oszczędności.

Wychodzi pod redakcją Komitetu Redakcyjnego.

Wydawca: Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie.

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Wałowa 9.

Dwutygodnik — poświęcony zagadnieniom administracji państwowej i samorządowej oraz policji państwowej.

Redaktor Franciszek Kaufman.

Wydawca: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Trębacka 11. Tel.: Redakcji 606-17, Administracji 606-14.

Uczelnie i stałe kursy samorządowe.

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE, RAKOWIECKA 6.

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE,

ul. Rakowiecka 6.

a) *) Uczelnia jednowydziałowa z możnością specjalizacji na trzecim roku studjów w kierunku samorządowym.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej. Senat ma prawo ograniczyć liczbę studentów każdorazowo na przeciąg jednego roku. O przyjęciu w poczet studentów decyduje rektor.

c) Trzy lata dla uzyskania dyplomu. Po zdaniu egzaminów ogólnego i magisterskiego oraz złożeniu pracy magisterskiej student otrzymuje stopień naukowy magistra nauk ekonomiczno-handlowych.

d) Specjalizujących się słuchaczów w kierunku samorządowym obowiązują następujące przedmioty:

1) ustrój samorządu terytorjalnego w Polsce — dr. M. Z. Jaroszyński,
2) polityka komunalna — prof. K. Krzeczkowski,
3) prawo administracyjne — W. Supiński,
4) skarbowość samorządowa — dr. A. Żabicki,
5) przedsiębiorstwa komunalne — inż. A. Kühn.

e) Pełne prawa szkół akademickich.

WOLNA WSZECHNICA POLSKA.

Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Uczelnia wielowydziałowa. Przy wydziale nauk politycznych i społecznych istnieje kierunek samorządowy na trzecim i czwartym roku studjów.

---

*) Punkt oznacza: a) ustrój uczelni, b) warunki przyjęcia słuchaczów rzeczywistych, c) czas trwania studjów, d) ważniejsze przedmioty wykładane z nauk administracyjnych i komunalnych, e) uprawnienia jakie daje uczelnia.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej lub też szkoły prywatnej polskiej lub obcej, jeżeli świadectwo tej szkoły jest uznane przez Min. W. R. i O. P. za równoważne ze świadectwem dojrzałości państwowej szkoły polskiej. Min. W. R. i O. P. na podstawie wniosku Rady Wydziałowej, zaakceptowanego przez Senat, może pozwolić na studjowanie w charakterze studentów osobom, które nie odpowiadają wyżej wymienionym warunkom.

c) Program studjów jest czteroletni.

d) Studjujących kierunek samorządowy obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Ustrój samorządu — dr. prof. M. Z. Jaroszyński.

Polityka komunalna — prof. K. Krzeczkowski.

Skarbowość i prawo skarbowe — prof. A. Żabicki.

Statystyka ekonomiczna — doc. T. Szturm de Sztrem.

Polityka gruntowa i rozbudowa miast — T. Toeplitz.

Opieka społeczna w samorządzie — P. S. Łopatto.

Podstawy prac wychowawczych i oświatowych w samorządzie — prof. H. Radlińska.

e) Pełne prawa szkół akademickich.

STUDJUM PRACY SPOŁECZNO - OŚWIATOWEJ WYDZIAŁU PEDAGOGICZNEGO WOLNEJ WSZECHNICY POLSKIEJ.

Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Na Studjum istnieją 4 specjalizacje podstawowe: A. nauczanie dorosłych i młodzieży, B. organizacja życia społecznego, C. bibljotekarstwo, D. opieka nad macierzyństwem, dziećmi i młodzieżą.

Program obejmuje przedmioty ogólne i przedmioty specjalizacji, a więc obowiązuje przesłuchanie wykładów z zakresu nauk pedagogicznych lub nauk społecznych (teorja i praktyka samorządu, ekonomja, polityka społeczna) oraz przejście teoretycznego i praktycznego programu wybranej grupy specjalnej (A, B, C lub D).

b) Ukończenie 2-letniego kursu Collegium na jednym z Wydziałów W. W. P. lub odbycie równoważnych studjów uniwersyteckich, albo ukończenie wyższej szkoły zawodowej. Wykazanie się conajmniej roczną praktyką pracy społecznej.

O ile słuchacz zamierza uzyskać nie dyplom, lecz świadectwo ukończenia studjum: zdanie egzaminu wstępnego na W. W. P. wzgl. ukończenie szkoły średniej ogólnokształcącej oraz złożenie kolokwjum wstępnego.

c) Nauka na Studjum trwa 2 lata.

d) Specjalizujących się na grupie B: organizacja życia społecznego — obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Polityka społeczna — Prof. K. Krzeczkowski.

Teorja i praktyka samorządu — P. J. Strzelecki.
Seminarjum z teorji i praktyki samorządu — Prof. M. Z. Jaroszyński.
Statystyka — Prof. S. Szulc.
Ekonomja — Prof. S. Dziewulski i Doc. W. Fabierkiewicz.
Higjena społeczna — P. Cz. Wroczyński.

e) Wyższy stopień kwalifikacyj przy nauczaniu w szkolnictwie powszechnem. Pełne prawa cenzusu naukowego w zakresie kwalifikacyj do nauczania w szkołach średnich. Prawo do zajmowania stanowisk I kategorji w służbie cywilnej, państwowej lub samorządowej.

KURSY ADMINISTRACJI KOMUNALNEJ PRZY WOLNEJ WSZECHNICY POLSKIEJ.

Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Kursy posiadają charakter stałych kursów dokształcających dla pracowników związków komunalnych. Kursy dzielą się na dwie równolegle prowadzone grupy: ,,A" — dla pracowników samorządu miejskiego i powiatowego; ,,B" — dla pracowników gmin wiejskich.

b) Do przyjęcia na grupę ,,A" wymagane jest ukończenie conajmniej sześć klas szkoły średniej, na kurs ,,B" ukończenie najmniej siedmioklasowej szkoły powszechnej — ponadto na oba kursy trzyletnia praktyka na stanowisku referendarskiem lub podreferendarskiem w samorządzie miejskim lub ziemskim.

c) Czas trwania kursu cztery i pół miesiąca.

d) Na kursach wykłada się następujące ważniejsze przedmioty samorządowe:

Grupa ,,A":

Ustrój samorządu — St. Podwiński.
Skarbowość ogólna — prof. A. Żabicki.
Skarbowość komunalna — St. Pastuszyński.
Budżet — Fr. Grela.
Polityka komunalna — prof. K. Krzeczkowski.
Rachunkowość komunalna — Fr. Grela.
Biurowość — A. Robaczewski.
Statystyka stosowana — S. Stęplewski.

Grupa ,,B":

Ustrój samorządu — St. Podwiński.
Skarbowość ogólna — prof. A. Żabicki.
Skarbowość komunalna — St. Pastuszyński.

Budżet — Fr. Grela.
Polityka komunalna — dr. prof. W. Biegeleisen.
Rachunkowość komunalna — Fr. Grela.
Biurowość — A. Pacholczyk.
Statystyka stosowana — S. Stęplewski.
Gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe — W. Ludkiewicz.

SZKOŁA NAUK POLITYCZNYCH W WARSZAWIE,

ul. Wawelska.

a) Uczelnia czterowydziałowa (wydziały: polityczny (dyplomatyczno-konsularny), społeczny, administracji państwowej i komunalnej i finansowo-ekonomiczny).

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej, bądź uznane przez Min. W. R. i O. P. za równoważne. Osoby starsze (powyżej 25 lat) zajmujące samodzielne stanowiska w instytucjach państwowych, społecznych i gospodarczych, a nieposiadające świadectw z całkowitego ukończenia szkoły średniej, mogą być przez Senat przyjęte w charakterze słuchaczów nadzwyczajnych, i na zasadzie dodatnich wyników egzaminów zaliczeni w drugim roku w poczet słuchaczów rzeczywistych.

c) Kurs nauk dwuletni. Dla uzyskania dyplomu dającego w służbie państwowej prawa urzędnicze I kategorji — trzy lata.

d) Na wydziale administracji państwowej i komunalnej wykładane są między innemi: prawo polityczne, skarbowość, polityka socjalna, nauka administracji i prawo administracyjne wraz z postępowaniem administracyjnem, prawo cywilne wraz z procedurą i ustrojem sądowym, wiadomości z prawa karnego i procedury, statystyka, samorząd miejski i ziemski, polityka komunalna, polityka agrarna, rachunkowość kameralna i komunalna, finanse komunalne, technika w życiu gospodarczem państwa i gminy, prasa i polityka.

Wykłady w godzinach wieczornych.

WYŻSZA SZKOŁA DZIENNIKARSKA W WARSZAWIE.

a) Uczelnia jednowydziałowa, z możnością specjalizowania się słuchaczów w kierunkach społecznym, ekonomicznym i t. d.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej, ogólnokształcącej lub zawodowej, państwowej lub prywatnej, zrównanej z prawami szkół państwowych. W charakterze wolnych słuchaczów mogą być przyjmowane osoby nieposiadające świadectwa dojrzałości. Słuchacz wolny może pozyskać prawo słuchacza zwyczajnego, z zaliczeniem ubiegłego czasu studjów, jeżeli:

1) uczęszczał na całość obowiązujących przedmiotów i seminarjów,

2) gdy uzyskał na wniosek Rady Naukowej specjalne zezwolenie Ministra W. R. i O. P.,

c) Program studjów jest trzyletni,

d) Na trzecim roku studjów wykładane są przedmioty z dziedziny gospodarczej i samorządowej m. in. finanse i przedsiębiorstwa komunalne.

UNIWERSYTET JANA KAZIMIERZA WE LWOWIE.

a) Na wydziale prawa obok studjum ogólnego, obowiązującego wszystkich studentów tego wydziału, istnieje od początku roku akad. 1930/31 studjum ekonomiczno-administracyjne.

b) Studjum ekonomiczno-administracyjne jest dostępne dla tych studentów wydziału prawa, którzy zdali już z pomyślnym wynikiem I. egzamin roczny w zakresie studjum ogólnego. Na wydział prawa przyjmuje się kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości szkoły średniej typu klasycznego lub humanistycznego: świadectwa dojrzałości szkół innych typów muszą być uzupełnione dodatkowem świadectwem dojrzałości z języka łacińskiego. Liczba studentów na pierwszym roku jest ściśle określona (numerus clausus).

c) Program studjów na studjum ekonomiczno-administracyjnem jest trzyletni i obejmuje następujące ważniejsze przedmioty:

Na I i II roku studjów:

Ustrój administracyjny Polski — dr. prof. Zb. Pazdro.

Postępowanie administracyjne — dr. prof. Zb. Pazdro.

Administracja miast i polityka komunalna — dr. prof. A. Wereszczyński.

Skarbowość samorządu — mr. R. Frankowski.

Administracja głównych państw kontynentalnych — dr. doc. T. Bigo.

Naukowa organizacja pracy — inż. prof. E. Hauswald.

Administracja szkolna — dr. zast. prof. Z. Próchnicki.

Na III roku studjów:

Ubezpieczenia społeczne — dr. prof. Zb. Pazdro.

Prawo urzędnicze — j. w.

Polityka ekonomiczna — dr. doc. Zdz. Stahl.

Polityka socjalna — dr. prof. St. Grabski.

Prawo pracy i sądy pracy — dr. prof. R. Longchamps de Berier.

Prawo przemysłowe — mr. J. Kasztelewicz.

Międzynarodowe prawo administracyjne — dr. asyst. M. Zimmerman.

Prawo budżetowe — dr. doc. Zdz. Stahl.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE.

Uniwersytet liczy 5 wydziałów: Teologiczny, Prawny, Lekarski, Filozoficzny i Rolniczy.

Wśród przedmiotów, obowiązujących na Wydziale Prawnym, wykładane są następujące przedmioty dotyczące samorządu:

1. Skarbowość samorządów — prof. n. dr. T. Lulek.

2. Nauka administracji i prawo administracyjne — prof. z. dr. K. Wł. Kumaniecki.

3. Zasady ustroju samorządu terytorjalnego w Polsce — doc. dr. I. Hilarowicz.

Pierwszeństwo na Wydziale Prawa mają kandydaci ze świadectwami dojrzałości gimnazjów klasycznych i humanistycznych, z uwzględnieniem w pierwszym rzędzie osób, pochodzących z województw: krakowskiego i śląskiego.

WYŻSZE STUDJUM HANDLOWE W KRAKOWIE.

a) Uczelnia jednowydziałowa z możnością specjalizacji na trzecim roku studjów w kierunku samorządowym.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej z prawami publiczności.

c) Program studjów dla uzyskania dyplomu jest trzyletni.

d) Specjalizujących się w kierunku samorządowym obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Zasady i kierunki administracji samorządowej — dr. prof. K. Kumaniecki.

Prawo administracyjne — dr. prof. K. Kumaniecki.

Skarbowość samorządów — dr. T. Lulek.

Samorządowe roboty publiczne — inż. H. Dudek.

Polityka kredytowa ze szczególnem uwzględnieniem polityki kredytowej samorządu — dr. K. Krzetuski.

e) Uzyskanie dyplomu uprawnia do osiągnięcia I kat. stanowisk urzędniczych w państw. służbie cywilnej.

UNIWERSYTET POZNAŃSKI.

Uczelnia jest 5-cio wydziałowa.

Na Wydziale Prawno - Ekonomicznym wśród wykładów obowiązkowych, znajdują się na III roku studjów następujące, dotyczące samorządu, przedmioty:

1. Nauka administracji — prof. z. dr. S. Kasznica.

2. Polskie prawo administracyjne — prof. z. dr. S. Kasznica.

3. Teorja samorządu i polskie prawo samorządowe — prof. z. dr. S. Kasznica.

4. Nauka skarbowości i polskie prawo skarbowe — dr. doc. R. Knapowski.

Program studjów na Wydziale Prawno-Ekonomicznym jest 4-ro letni. Rok akademicki podzielony jest na trymestry.

Kandydaci na Wydział Prawno-Ekonomiczny, po złożeniu świadectwa dojrzałości i wszelkich innych dokumentów i po zamknięciu wpisów poddawani są egzaminowi wstępnemu.

INSTYTUT NAUK HANDLOWO - GOSPODARCZYCH W WILNIE.

Adama Mickiewicza 18.

a) Instytut posiada samodzielny wydział samorządowy.

b) Świadectwo ukończenia sześciu klas gimnazjum państwowego lub prywatnego z prawami bądź maturą liceum ogólnokształcącego, bądź świadectwo ukończenia 3-ch kursów polskiego seminarjum nauczycielskiego z prawami lub świadectwo ukończenia 3-letniej szkoły handlowej.

c) Program studjów trzyletni i jednoroczna praktyka celem uzyskania świadectwa ukończenia.

d) Program na wydziale samorządowym obejmuje następujące ważniejsze dla samorządu przedmioty:

Prawo administracyjne i nauka administracji.
Ustrój samorządu.
Skarbowość komunalna.
Przedsiębiorstwa komunalne.
Księgowość komunalna.
Polityka komunalna.

e) Po ukończeniu Instytutu absolwenci korzystają:

1) z praw i przywilejów zagwarantowanych ustawą o państw. służbie cywilnej dla urzędników państw. (Dz. U. Nr. 21 z r. 1922).

2) z prawa do zajmowania stanowisk nauczycieli przedmiotów zawodowych w szkołach agrotechnicznych.

3) Min. Spr. Wewn. przyznało absolwentom Wydziału Samorządowego pierwszeństwo przy angażowaniu kandydatów na posady w instytucjach samorządowych.

INSTYTUT PRACY SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO.

Warszawa, ul. Koszykowa 9.

Instytut Pracy Samorządu Terytorjalnego zorganizował otwarty w roku 1935, 2-letni kurs dla słuchaczów wyższych uczelni, mających zamiar pracować zawodowo i społecznie w samorządzie.

Kurs dzieli się na sekcje samorządu ziemskiego i miejskiego.

Pierwszy rok kursu przeznaczony jest na wykłady z dziedziny socjologji, ekonomji, podstaw prawnych i finansowych samorządu, zagadnień społecznych, związanych z wsią i miastem oraz spraw z zakresu organizacji gospodarki samorządowej. W okresie feryj akademickich słuchacze odbędą praktyki w urzędach gminnych i zarządach miejskich.

Drugi rok kursu prowadzony będzie seminaryjnie ze szczególnem uwzględnieniem zagadnień pracy społecznej na terenie wsi i małego miasta.

Centralne instytucje społeczne o znaczeniu ogólnem oraz szczególnie związane działalnością z samorządem terytorjalnym [1]).

A. INSTYTUCJE O CHARAKTERZE OGÓLNO - SPOŁECZNYM.

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (L. O. P. P.).
Warszawa, ul. Wierzbowa 9. Tel. 5-62-20.

Cele: a) popieranie rozwoju lotnictwa polskiego, b) badanie środków obrony chemicznej, c) przygotowanie ludności cywilnej do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.
Organ prasowy: „Lot polski" — dwutygodnik,
„Biuletyn Przeciwgazowy L. O. P. P." — miesięcznik.

Liga Morska i Kolonjalna.
Warszawa, Wilok 10. Tel. 5-33-90.

Cele: Obrona spraw morza polskiego oraz zagadnień polskiej emigracji w krajach zamorskich, już istniejącej oraz mającej się rozwijać w przyszłości. Praca prowadzona jest w 3 wydziałach: 1) Wydział Morski, 2) Wydział Żeglugi Śródlądowej, 3) Wydział Kolonjalny.
Organ prasowy: „Morze" — miesięcznik, Warszawa, Widok 10.

Polski Czerwony Krzyż.
Warszawa, Smolna 6. Tel. 5-94-99.

Cel: Akcja samarytańsko - ratunkowa podczas pokoju oraz akcja sanitarna podczas wojny.
Organ prasowy: „Polski Czerwony Krzyż" — miesięcznik, Warszawa, Smolna 6.

Polski Biały Krzyż.
Warszawa, Świętokrzyska 5. Tel. 5-85-54.

Cele: Opieka nad polskim żołnierzem i uświadamianie państwowo-obywatelskie.

---

1) Wykaz obejmuje jedynie główniejsze stowarzyszenia mające bezpośrednią lub pośrednią styczność z działalnością samorządu terytorjalnego. W wypadkach, gdy z nazwy stowarzyszenia nie wynika rodzaj jego działalności, podano zwięźle cele niektórych stowarzyszeń.

Związek Strzelecki.

Zarząd i Komenda Główna, Warszawa, Myśliwiecka 3. Tel. 9-90-81.

Cele: Przysposobienie wojskowe i wychowanie fizyczne, prace kulturalno-oświatowe, wychowanie obywatelskie i przysposobienie rolnicze. Skupia młodzież przedpoborową, pozaszkolną — zarówno męską jak i żeńską.

Organ prasowy: „Strzelec" tygodnik, Warszawa, Długa 50.

Związek Harcerstwa Polskiego.

Warszawa, Myśliwiecka 3. Tel. 9-83-25.

Cele: Wychowanie młodzieży przy współdziałaniu ze szkołą i domem oraz wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe.

Organ prasowy: „Harcmistrz" miesięcznik, „Skrzydła" miesięcznik

Związek Straży Pożarnych Rzplitej Polskiej.

Warszawa, Poznańska 11. Tel. 8-80-71.

Organ prasowy: „Przegląd Pożarniczy" miesięcznik.
„Gazeta Strażacka" tygodnik.

Towarzystwo Popierania Budowy Szkół Powszechnych.

Warszawa, Min. W. R. i O. P.

Cele: Zabieganie o fundusze na budownictwo szkolne.

B. INSTYTUCJE OŚWIATOWO - KULTURALNE.

Polska Macierz Szkolna.

Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Tel. 6-92-23.

Towarzystwo Szkoły Ludowej.

Kraków, Św. Anny 5.

Organ Prasowy: „Przewodnik Oświatowy". Kraków, ul. Św. Anny 5.

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze.

Warszawa, Nowy Świat 19. Tel. 6-42-50.

Organ prasowy: „Ziemia" — miesięcznik.

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego.

Warszawa, Czerwonego Krzyża 20. Tel. 5-95-03.

Powszechny Uniwersytet Korespondencyjny.

Warszawa, Al. Róż 2. Tel. 8-21-10.

Towarzystwo Bibljotek Publicznych.
Warszawa, Marjensztadt 3. Tel. 6-61-54.

Towarzystwo Czytelni Ludowych.
Poznań, Św. Marcina 37 i Pl. Wolności 18.

Instytut Oświaty Dorosłych.
Warszawa, Nowogrodzka 21. Tel. 8-78-03.

Instytut Oświaty i Kultury im. Staszica.
Warszawa, Szopena 16 m. 20. Tel. 8-93-50.

Związek Teatrów Ludowych.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-25-49.

Organ prasowy: „Teatr ludowy" dodatek do „Siewu", Warszawa, Kopernika 30.

C. ORGANIZACJE MŁODZIEŻY.

Centralny Komitet do spraw młodzieży wiejskiej.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-85-65.

Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 2-36-40.

Organ prasowy: „Siew Młodej Wsi", Warszawa, Kopernika 30.
„Wiejska Droga" miesięcznik.

Związek Młodzieży Wiejskiej Rzplitej Polskiej „Wici".
Warszawa, Szopena 16 m. 20.

Organ prasowy: „Wici", Warszawa, Szopena 16.

Organizacja Młodzieży Pracującej.
Warszawa, Nowy Świat 21. Tel. 5-80-03.

Zjednoczenie Młodzieży Polskiej.
Poznań, Pocztowa 15.

Organa prasowe: „Przyjaciel młodzieży", „Młoda Polska", „Kierownik Stowarzyszeń Młodzieży".

D. INSTYTUCJE SPOŁECZNO - OPIEKUŃCZE.

Stowarzyszenie Opieki nad Niezatrudnioną Młodzieżą.
Warszawa, Sienna 16. Tel. 6-65-10.

Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem.
Warszawa, Czerniakowska 131. Tel. 9-49-44.

Organ prasowy: „Życie Dziecka“ — miesięcznik, Warszawa, Litewska 16.

Polskie Towarzystwo Walki z Alkoholizmem „Trzeźwość“.
Warszawa, Stare Miasto 38. Tel. 5-11-07.

Organ prasowy: „Trzeźwość“, Warszawa, Fałata 4 m. 1.

Towarzystwo Ogródków Działkowych.
Warszawa, Marszałkowska 76. Tel. 9-36-13.

Towarzystwo Gniazd Sierocych.
Warszawa, Leszno 11. Tel. 11-58-13.

Patronat Towarzystw Opieki nad Więźniami.
Warszawa, Marszałkowska 74.

Polski Związek Przeciwgruźliczy.
Warszawa, Chocimska 24.

Patronat nad polską młodzieżą rzemieślniczą i przemysłową.
Warszawa, Widok 12. Tel. 2-22-38.

E. ORGANIZACJE GOSPODARCZO - SPOŁECZNE.

Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-82-12.

Organ prasowy: „Przewodnik Gospodarski“, Warszawa, Kopernika 30.

Liga Pracy.
Warszawa, Czackiego 3/5. Tel. 2-35-44.

Towarzystwo Przemysłu Ludowego.
Warszawa, Tamka 1.

Związek Osadników.
Warszawa, Zielna 22 m. 9. Tel. 5-83-44.

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet.
Warszawa, Nowogrodzka 23. Tel. 9-46-52.

Unja Związków Spółdzielczych w Polsce.
Warszawa, Jasna 8. Tel. 2-54-12.

Organ prasowy: „Poradnik Spółdzielni“, Warszawa, Jasna 8.

Zjednoczenie Związków Spółdzielni Rolniczych R. P.
Warszawa, Warecka 11a. Tel. 5-20-39.

Organ prasowy: „Czasopismo Spółdzielni Rolniczych“. Warszawa, Warecka 11a.

Związek Spółdzielni Spożywców Rzplitej Polskiej.
Warszawa, Grażyny 13. Tel. 8-27-33.

Organ prasowy: „Społem“ dwutygodnik, Warszawa, Grażyny 13.

Związek Izb i Organizacyj Rolniczych R. P.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 2-96-39.

Organ prasowy: „Rolnik Ekonomista“ — tygodnik.

Związek Rolniczych Zakładów Doświadczalnych Rzplitej Polskiej.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-08-94.

Liga Drogowa.
Warszawa, Al. Szucha 10. Tel. [illegible]-96-54.

Polskie Papiery Wartościowe

A. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ SKARB PAŃSTWA.

6% Pożyczka Narodowa *).

Pożyczka wewnętrna, wypuszczona na podstawie rozp. Prez. R. P. z dn. 5.9.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 503) oraz rozp. Min. Skarbu z dn. 7.9.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 507) w nominalnej wysokości **350.000.000 złotych w złocie.** Obligacje imienne po 50, 100, 500 i 1000 złotych. Kupony płatne 2 stycznia i 1 lipca każdego roku.

*) Dekretem Prezydenta R. P. z dn. 14.I.1936 r. o konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 10) upoważniono Ministra Skarbu do wypuszczenia 4%-owej Pożyczki Konsolidacyjnej, która objęłaby konwersją szereg istniejących pożyczek.

Pożyczka podlega jednorazowemu wykupowi po latach 10, o ile nie nastąpi wcześniejszy wykup.

Pożyczka zabezpieczona jest całym majątkiem Państwa.

3% Pożyczka Inwestycyjna.

Wypuszczona na podstawie ustawy z dn. 26.III.1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 122) i rozporządzeń Ministra Skarbu z dn. 29.III.1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 154) i z dn. 29.V.1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 273) w kwocie 230.000.000 zł. w 2 emisjach po 115 milj. zł. Podlega wykupowi według planu umorzenia najpóźniej w ciągu lat 50.

Pożyczka jest premjowa; losowania 3 razy do roku w ciągu 40 lat, 2 razy w ciągu 9 lat i 3 razy w ciągu ostatniego roku.

Obligacje przedawniają się upływem 20 lat, kupony po 5 latach. Płatność kuponów 2 stycznia, 1 maja i 1 września każdego roku.

5% państwowa pożyczka konwersyjna z 1924 r.

Zaciągnięta w 1924 r. na konwersję obligacyj z lat 1918 — 1920, długów likwidacyjnych, wkładek P. K. O. i pożyczek b. Galicji i Lodomerji.

Ustawowa emisja zł. 250.000.000.— odcinki po zł. 10, 50, 100, 500, 1000 i 2000, oraz świadectwa ułamkowe po zł. 1, 3 i 5. Świadectwa ułamkowe nie posiadają kuponu. Kupony płatne 2 stycznia i 1 lipca. Umorzenie drogą skupu i przez losowanie. Termin umorzenia dn. 2 stycznia 1945 r. Cena wykupu al pari. Kupony przedawniają się po 5 latach, obligacje do umorzenia po 30 latach.

Kurs na giełdzie 65,50%.

5% konwersyjna pożyczka kolejowa z 1926 r.

Zaciągnięta na wykup obligacyj kolejowych kolei Karola Ludwika i Albrechta.

Wysokość emisji w złotych — 50.000.000.— odcinki po zł. 0.75, 3.75, 7.50, 15.30, 120, 600 i 1200.

Kupony płatne 2 stycznia i 1 lipca. Umorzenie drogą skupu. Termin umorzenia 40-letni od 1 lipca 1927 r. Cena wykupu al pari.

Kupony przedawniają się po 5 latach, obligacje po 30 latach od daty płatności.

Kurs na giełdzie — 60%.

5% państw. renta ziemska.

Wypuszczona na zapłatę ceny nieruchomości wywłaszczonych na reformę rolną. Emisja w złotych w złocie w/g parytetu z 1927 r. Wysokość emisji — 300.000.000.— zł. w złocie. Odcinki emisji po zł. w zł. 100, 500,

1.000 i 5.000. Kupony płatne 1 czerwca i 1 grudnia. Cena wykupu al pari. Umorzenie drogą skupu.

Termin umorzenio 41 lat od daty emisji obligacyj. Przedawnienic kuponów po 5 latach, obligacyj po 3 latach od daty płatności.

4% premjowa pożyczka dolarowa S. III (Dolarówka).

Na konwersję II serji 5% poż. dolarowej pł. 1 lutego 1931 r. i na kredyt rolny. Emisja w dolarach według relacji 1 dolar = 8.914 zł. Obligacje po 5 dolarów każda. Kupony pł. 1 lutego i 1 sierpnia. Oprócz oprocentowania posiadacze obligacyj, uczestniczą w losowaniach premij w wysokości od 40.000 dolarów do 100 dolarów. Ciągnienie premij odbywają się co dwa miesiące: 1 stycznia, 1 marca, 1 maja, 1 lipca, 1 września i 1 listopada.

Pożyczka umorzona będzie jednorazowo dnia 1 lutego 1941 r. Kupony przedawniają się po 5 latach od dnia płatności, wygrane po 10 latach od wylosowania, obligacje w dniu 1 lutego 1971 r.

Kurs na giełdzie — za sztukę zł. 53,50.

4% premjowa pożyczka inwestycyjna z 1928 r.

Zaciągnięta została na zasilenie ruchu inwestycyjnego, oraz na wykup 8% pożyczki złotej z 1921 r. i 8% pożyczki konwersyjnej.

Wysokość emisji zł. w złocie 50.000.000.—. Emisja złotych w złocie według parytetu 1 złoty = 900/5332 grama czystego złota.

Obligacje po 100 zł. w zł. wart. nominalnej. Obligacje podzielono na serje po 50 sztuk w serji.

Kupony płatne 1 kwietnia i 1 października. Termin wykupu 1 października 1937 r. Umarzanie drogą losowania po 500 seryj t .j. 25.000 obligacyj co pół roku. Oprócz kuponu posiadacze obligacyj uczestniczą w losowaniu premij od zł. w zł. 200.000.— do 250.

Kurs na giełdzie — 105,75 za sztukę pojedynczych, serja po zł. 115,75.

3% premjowa pożyczka budowlana S. I.

Emitowane zł. w zł. 50.000.000.— w obligacjach na okaziciela po zł. w zł. 50.— w relacji 1 złoty = 900/5332 gr. czyst. złota. Termin płatności kuponów 1 lutego i 1 sierpnia. Termin spłaty pożyczki 1 sierpnia 1950 r.

Co kwartał t. j. 1 lutego, 1 maja, 1 sierpnia i 1 listopada, losowane są premje w wysokości od zł. w zł. 250.000.— do 1.000.—. Obligacje pożyczki przedawniają się w dniu 1 sierpnia 1980 r., kupony po 5 latach od daty płatności, wygrane po 10 latach od wylosowania.

Kurs na giełdzie — 46.— za sztukę.

Pożyczki zagraniczne:

1) 6% pożyczka dolarowa z 1919 — 1920 r.

Wysokość emisji dolar. 50.000.000.—. Kupony płatne 1 kwietnia i 1 października.

Kurs giełdowy — 57.75%.

2) 8% amortyzacyjna pożyczka zagraniczna dolarowa z 1925 r.

Wysokość emisji 35.000.000.— dolarów. Umarzanie drogą półrocznych losowań. Kurs wykupu 105 za 100.

Kupony płatne 1 stycznia i 1 lipca.

3) 7% pożyczka włoska z 1924 r.

Emitowano 400.000.000 lirów włoskich.

Kupony płatne 1 maja i 1 listopada. Umorzenie drogą skupu i losowania.

4) 7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

Zaciągniętą na stabilizację waluty w 1927 r. w funtach, złotych i dolarach.

Wysokość emisji 62.000.000 dolarów i 2.000.000 funtów szterlingów.

Kupony płatne 15 kwietnia i 15 października.

Kurs na giełdzie — 78.50%.

B. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ BANKI PAŃSTWOWE.

Bank Gospodarstwa Krajowego.

8% obligacje komunalne po 100 i 1000 zł. w zł. starego parytetu t. j. 172 zł. za 100, kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

8% listy zastawne po 50, 100, 500, 1000 i 5000 zł. w zł. starego parytetu, kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

7% listy zastawne — kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

8% obligacje budowlane — kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

7% obligacje komunalne — kupon pł. 1 kwietnia i października.

½% obligacje bankowe — kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

8% obligacje komunalne dolarowe (ulenowskie) — kupon pł. 2 stycznia i 1 lipca.

4% listy zast. konwers. i 4½% listy zast. konwers. — kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

Obligacje konwersyjne: 4% komunalne, 4½% komunalne i 4% kolejowe — kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

Terminy losowań: listów zastawnych — w maju i listopadzie: obligacyj — w lutym i sierpniu.

Listy zastawne i obligacje przedawniają się po 30 latach, kupony od tychże po 5 latach od dnia płatności.

8% listy zastawne w zł. w zł. dawnego parytetu.

7% listy zastawne w zł. w zł. nowego parytetu.

7% obligacje w zł. w zł. nowego parytetu.

Kupony do wszystkich trzech rodzajów papierów Państwowego Banku Rolnego płatne są 2 stycznia i 1 lipca.

Losowanie walorów na umorzenie odbywa się 1 maja i 1 listopada. Wylosowane obligacje i listy zastawne płatne są wdniu płatności kuponów.

Terminy przedawnienia: dla kuponów 5 lat, dla wylosowanych obligacyj i listów zastawnych 30 lat od dnia płatności.

C. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ WOJ. ŚLĄSKIE.

70% 30-letnia zagraniczna pożyczka amortyzacyjna złota z 1928 r. (Pożyczka Śląska).

Wysokość emisji dolarów 11.200.000.

Obligacje w odcinkach po 100, 500 i 1000 dolarów.

Termin płatności kuponów 1 czerwca i 1 grudnia.

D. PAPIERY GWARANTOWANE PRZEZ SKARB PAŃSTWA.

7% listy zastawne T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego w funtach szterlingów.

8% listy zastawne T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego w funtach szterlingów.

Kupony płatne 1 kwietnia i 1 października.

E. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ BANKI KOMUNALNE T-WA KREDYTOWE MIEJSKIE I PRZEZ T-WA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO.

Oprócz wyżej wymienionych walorów emitowane są obligacje i listy zastawne przez: 1) Polski Bank Komunalny — kupony płatne: I emisji — 2 stycznia i 1 lipca; II, III i IV emisji — 1 maja i 1 listopada, 2) Komunalny Bank Kredytowy — kupon pł. 2 stycznia i 1 lipca, 3) Wileński Bank Ziemski, 4) Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, 5) T-wo Kredytowe Ziemskie w Warszawie, 6) Poznańskie Ziemstwo Kredytowe, 7) T-wo Kredytowe Ziemskie we Lwowie, 8) T-wa Kredytowe Miejskie: m. Warszawy, m. Częstochowy, m. Kalisza, m. Kielc, m. Lublina, m. Lwowa, m. Łodzi, m. Piotrkowa, m. Płocka, m. Radomia, m. Siedlec, m. Wilna, Zachodnio-Polskie T-wo Kredytowe Miejskie w Poznaniu, 9) Samorządy: gminy miejskie: m. Warszawy, m. Krakowa, m. Lwowa, m. Poznania.

F. AKCJE BANKU POLSKIEGO.

Kapitał zakładowy Banku Polskiego wynosi 150 miljonów złotych, podzielonych na 1.500.000 akcyj 100 złotowych. 500.000 akcyj nie znajduje się w obiegu, pozostałe 1.000.000 akcyj imiennych znajduje się w rękach prywatnych i skarbu państwa. Dywidendę od akcyj uchwala zebranie akcjonarjuszów. Kupony dywidendowe płatne są za zawiadomieniem przez prasę w pierwszym kwartale każdego roku. Przeniesienie własności akcji odbywa się drogą cesji na odwrocie.

№№ Telefonów zrzeszeń, instytucyj finansowych i gospodarczych oraz redakcyj wydawnictw samorządowych w Warszawie.

Związek Powiatów R. P.	9-61-92
Redakcja „Samorządu Terytorjalnego“ (kwartalnik)	9-66-06
Redakcja „Samorządu“ (tygodnik)	9-66-06
Związek Miast Polskich	8-11-51
Redakcja „Samorządu Miejskiego“	8-81-73
Związek Gmin Wiejskich R. P.	9-03-28
Redakcja „Głosu Gminy Wiejskiej“	9-03-28
Związek Związków Kom. Kas Oszczędności	2-97-03
Związek Komunalnych Kas Oszczędności	6-88-90
Redakcja „Oszczędności“	2-97-03
Polski Bank Komunalny	2-97-04
Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo - Inwestycyjne Samorządów Powiatowych	2-75-30
Samorządowy Instytut Wydawniczy	5-92-63
Redakcja Przewodnika Gromadzkiego i Kalendarza Sołtysa	5-92-63
Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego	6-82-18

Podział administracyjny według stanu

z dn. 1.XII 1934 r.

Dane Gł. Urz. Stat. Ludność według spisu z dn. 9.XII. 1931.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII. 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Polska	388634,0	603	3143	32133500 ** 31942027	8807411	23134616	82,2	27,6
Woj. Centralne	137833,0	223	1297	13390061	4470081	8919979	97,1	33,4
M. st. Warszawa *)	122,9	1	—	1178914	1178914	—	9592,5	100,0
Woj. warszawskie	29470,5	59	303	2530675	585646	1945029	85,9	23,1
Błoński	1074,4	4	14	143562	53924	89638	133,6	37,6
Ciechanowski	1208,5	1	10	78987	13954	63033	65,4	17,7
Gostyniński	1146,8	2	11	81572	13473	68099	71,1	16,5
Grójecki	1698,7	4	18	132595	27801	104794	78,0	21,0
Kutnowski	922.1	3	12	108146	35242	72904	117,3	32,6
Lipnowski	1534,8	2	17	104572	13253	91319	68,1	12,7
Łowicki	1258.3	1	11	104665	17613	87052	83,2	16,8
Makowski	1136.6	2	8	65625	10913	54712	57,7	16,6
Miński	1227,5	2	17	111416	21842	89574	90,8	19,6
Mławski	1486.1	1	14	103112	19584	83528	69,4	19,0
Nieszawski	1278,4	4	13	118001	21381	96620	92,3	18,1
Płocki	1485,3	2	15	127545	37438	90107	85,9	29,4
Płoński	1288,9	1	12	81435	10393	71042	63,2	12,8
Przasnyski	1410,3	2	10	69070	10870	58200	49,0	15,7
Pułtuski	1527,3	4	11	118175	39365	78810	77,4	33,3
Radzymiński	1076,3	2	12	97432	19894	77538	90,5	20,4
Rawski	1327,2	3	14	93675	15980	77695	70.6	17,1
Rypiński	1213 9	2	14	86687	13524	73163	71,4	15,6
Sierpecki	1177.5	3	13	83038	19005	64033	70.5	22.9
Skierniewicki	1830,9	1	8	71229	20191	51038	85,7	28,3
Sochaczewski	1052,1	1	10	75325	10822	64503	71,6	14,4
Warszawski	1784,1	5	26	326606	62375	264231	183,1	19,1
Włocławski	1324,8	7	13	148205	76809	71396	111,9	51,8

*) M. st. Warszawa — 4 powiaty grodzkie.

**) Ludność ogółem wraz z wojskiem skoszarowanem.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII. 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Woj. łódzkie	**19033,9**	**46**	**232**	**2633050**	**1122607**	**1510443**	**138,3**	**42,6**
Brzeziński	1100,3	4	15	151011	59108	91903	137,2	39,1
Kaliski	1480,6	3	20	195915	75737	120178	132,3	38,7
Kolski	1220,4	3	13	119421	22223	97198	97,8	18,6
Koniński	2368,2	9	26	207779	37622	170157	87,7	18,1
Łaski	1400,1	2	18	171673	52116	119557	122,6	30,4
Łęczycki	1316,9	3	15	127734	29737	97999	97,0	23,3
Łódź m.	58,4	1	—	605467	605467	—	10367,6	100,0
Łódzki	894,4	5	16	162399	62733	99666	181,6	38,6
Piotrkowski	2072,8	3	21	222328	6661[illegible]	155715	107,3	30,0
Radomszczański	2148,4	2	25	18[illegible]407	25498	160909	86,8	13,7
Sieradzki	1618,5	5	19	168191	45983	122208	103,9	27,3
Turecki	1248,0	3	19	101866	15776	86090	81,6	15,5
Wieluński	2106,9	3	25	212859	23996	188863	101,0	11,3
Woj. kieleckie	**25589,4**	**40**	**313**	**2936976**	**751520**	**2185456**	**114,8**	**25,6**
Będziński	459,0	3	9	231581	105857	125724	504,5	45,7
Częstochowa m.	47,5	1	—	117588	117588	—	2475,5	100,0
Częstochowski	1855,2	2	21	181875	14423	167452	98,[illegible]	7,9
Iłżecki	1825,9	2	21	160874	12478	148396	88,1	7,8
Jędrzejowski	1293,3	1	13	110049	12853	97196	85,1	11,7
Kielecki	1946,3	2	19	219652	63826	155826	112,8	9,1
Konecki	1862,4	4	18	179553	42799	136754	96,4	23,8
Kozienicki	1856,9	2	19	143237	16550	126687	77,1	11,6
Miechowski	1347,6	3	24	153538	14879	138659	113,9	9,7
Olkuski	1364,6	2	14	151541	18846	132695	111,0	12,4
Opatowski	1639,1	2	23	186649	35502	151147	113,9	19,0
Opoczyński	1773,2	1	22	13000[illegible]	8921	121079	73,3	6,9
Pińczowski	1149,8	3	20	12605	15906	110152	109,6	12,6
Radom m.	24,8	1	—	78073	78073	—	3148,1	100,0
Radomski	1966,5	2	22	149923	4352	145571	76,2	2,9
Sandomierski	1179,5	3	14	123177	20381	102796	104,4	16,5
Sosnowiec m.	33,2	1	—	109454	109454	—	3296,8	100,0
Stopnicki	1589,2	2	25	153164	13077	140087	96,4	8,5
Włoszczowski	1430,2	2	14	100564	13042	87522	70,3	13,0
Zawierciański	945,2	1	15	130426	32713	97713	138,0	25,1
Woj. lubelskie	**31175,7**	**33**	**276**	**2466961**	**442146**	**2024815**	**79,1**	**17,9**
Bialski	2122,3	3	21	116271	23757	92514	54,8	20,4
Biłgorajski	1719,9	1	14	117035	8177	108858	68,0	7,0
Chełmski	1975,3	1	13	162613	29222	133391	82,3	18,0
Garwoliński	1973,9	2	19	159510	15816	143694	80,8	9,9
Hrubieszowski	1574,7	2	14	130275	17184	113091	82,7	13,2
Janowski	1960,0	2	15	152848	18682	134166	78,0	12,2
Krasnystawski	1521,2	1	14	134396	10435	123961	88,3	7,8

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII. 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Lubartowski	1388.8	2	14	108001	11668	96333	77.8	10,8
Lublin m.	30,5	1	—	112539	112539	—	3680,8	100,0
Lubelski	1888,8		16	163565	—	163565	86,6	—
Łukowski	1762,0	3	17	129048	22022	107026	73,2	17,1
Puławski	1688,4	2	17	172673	16812	155861	102,3	9.7
Radzyński	1620,8	2	14	99288	23187	76101	61,3	23,3
Siedlecki	1987,6	3	22	151455	45240	106215	76,2	29,9
Sokołowski	1275,6	1	12	84016	11831	72185	65,9	14,1
Tomaszowski	1396,6	1	13	121377	10433	110944	86,9	8,6
Węgrowski	1301,5	1	14	88930	9416	79514	68,3	10,6
Włodawski	2325,9	3	14	113460	23215	90245	48,8	20,5
Zamojski	1661,9	2	13	149661	32510	117151	90.0	21,7
Woj. białostockie	**32440,6**	**44**	**173**	**1643485**	**389249**	**1254236**	**50.7**	**23,7**
Augustowski	2034,9	1	12	74945	12147	62798	36,8	16,2
Białystok m.	39,3	1	—	91335	91335	—	2324,0	100,0
Białostocki	3078,5	8	15	138[illegible]52	26144	112708	45,1	18,8
Bielski	4988.5	6	16	202515	26770	175745	40.6	13.2
Grodzieński	4458,5	5	21	213458	64283	149175	47,9	30.1
Łomżyński	2657,0	6	19	168311	45122	123189	63,3	26,8
Ostrołęcki	2281,0	1	14	112800	13438	99362	49,4	11,9
Ostrowski	1466 9	2	11	99731	20506	79225	68,0	20,6
Sokólski	2333,4	3	12	103214	12700	90514	44,2	12.3
Suwalski	2245,6	2	17	110277	25366	84911	49,1	23,0
Szczuczyński	1450,6	3	10	67914	16575	51339	46 8	24,4
Wołkowyski	3937,9	2	16	171152	18894	152258	43,5	11,0
Wysoko-mazow.	1468,5	4	10	88981	15969	73012	60,6	17 9
Woj. Wschodnie	**124398,5**	**59**	**365**	**5548600**	**789077**	**4759523**	**44,6**	**14.2**
Woj. wileńskie	**29010.7**	**15**	**96**	**1275269**	**265266**	**1010003**	**44.0**	**20.8**
Brasławski	4217,1	—	15	142475	—	142475	33,8	—
Dziśnieński	3968,3	3	13	159546	15660	143886	40,2	9,8
Mołodecki	1898,3	3	8	91[illegible]94	12019	790[illegible]5	48,0	13,2
Oszmiański	2361,5	2	8	104596	11424	93172	44,3	10,9
Postawski	3049,4	—	11	99836	—	99836	32,7	—
Święciański	4017,2	3	14	136305	12405	123900	33,9	9,1
Wilejski	3427,2	1	12	130927	5848	125079	38,2	4,5
Wilno m.	101,4	1	—	196383	196383	—	1936,7	100,0
Wileńsko-trocki	5970,3	2	15	214107	11527	202580	35,9	5,4
Woj. nowogródzkie	**22966 2**	**10**	**87**	**1056780**	**102918**	**953862**	**46.0**	**9.7**
Baranowicki	3297,8	2	12	160851	27440	133411	48,8	17,1
Lidzki	4257,4	1	14	183431	19490	163941	43,1	10.6
Nieświeski	1968,3	2	8	114453	13553	100900	58,1	11,8

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII. 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Nowogródzki	2930,3	2	12	150026	13313	136713	51,2	8,9
Słonimski	3068,6	1	13	126111	16284	109830	41,1	12,9
Stołpecki	2371,3	1	8	99374	6569	92802	41,9	6,6
Szczuczyński	2273,4	—	10	107399	—	107399	47,2	—
Wołożyński	2799,1	1	10	115135	6269	108866	41,1	5,4
Woj. poleskie	**36667,5**	**12**	**79**	**1131760**	**146590**	**985170**	**30,9**	**12,9**
Brzeski	4625,0	3	15	216450	57654	158796	46,8	26,6
Drohicki	2350,7	—	9	96882	—	96882	41,2	—
Kobryński	3545,2	1	11	114171	10217	103954	32,2	8,9
Kosowski	3561,4	2	6	83604	7242	76362	23,5	8,7
Koszyrski	3243,3	—	7	94663	—	94663	29 2	—
Łuniniecki	5678,0	1	6	108546	8721	99825	35,9	8,0
Piński	5631,2	1	12	184219	31913	152306	32,7	17,3
Prużański	2643,9	2	8	108762	12814	95948	41,1	11,8
Stoliński	5388,8	2	5	124463	18029	106434	23,1	14,5
Woj. wołyńskie	**35754,1**	**22**	**103**	**2084791**	**274303**	**1810448**	**58,3**	**13,2**
Dubieński	3274,7	2	12	226733	19988	206745	69,2	8,8
Horochowski	1757,0	2	7	122195	12312	109883	69,5	10,1
Kostopolski	3496,0	2	6	159200	12210	146990	45,5	7,7
Kowelski	5681,4	2	15	254891	32117	222774	44,9	12,6
Krzemieniecki	2790 4	1	12	242574	19997	222577	86,9	8,2
Lobomelski	2054,4	1	7	85396	7238	78158	41,6	8,5
Łucki	4767,3	3	13	290862	47931	242931	61,0	16,5
Rówieński	2998,2	2	9	253056	48674	204382	87,3	19,2
Sarneński	5477,8	3	9	181098	19828	161270	33,1	10,9
Włodzimierski	2207,7	2	7	150364	30386	119978	68,1	20,2
Zdołbunowski	1349,2	2	6	118422	23622	94800	87,8	19,9
Woj. Zachodnie	**47187,5**	**152**	**746**	**4498862**	**1613127**	**2885755**	**95,3**	**35,8**
Woj. poznańskie	**26564,2**	**99**	**205**	**2114251**	**841630**	**1272621**	**79,6**	**39,8**
Bydgoszcz m.	75,2	1	—	117537	117534	—	1563,0	100,0
Bydgoski	1333,5	3	10	58382	14273	44109	43,8	24,4
Chodzieski	893,3	4	6	44687	13727	30960	50,0	30,7
Czarnkowski	18,2	2	5	43347	8140	35207	47,3	18,8
Gniezno m.	918,9	1	—	30745	30745	—	1689,3	100,0
Gnieźnieński	1126,0	3	9	57525	5640	51885	51,1	9,8
Gostyński	701,3	4	6	56156	13877	42279	80,1	24,7
Inowrocław m.	36,9	1	—	34531	34531	—	935,8	100,0
Inowrocławski	993,6	1	6	48807	3873	44934	49,1	7,9
Jarociński	1124,0	3	8	87612	19161	68451	77,9	21,9
Kępiński	1179,3	3	12	87000	14697	72303	73,8	16,

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Kościański	1058,6	5	10	79229	19896	29333	74,0	25,1
Krotoszyński	915,1	6	8	75675	28289	47886	82,0	37,4
Leszczyński	825,6	3	7	61488	23206	38282	74,0	37,7
Międzychodzki	754,6	2	5	31183	8143	23040	41,0	26,1
Mogileński	1331,9	5	9	89532	24873	64609	79,0	27,8
Nowotomyski	1275,7	6	9	87590	24654	62936	68,0	8,1
Obornicki	966,1	3	5	50720	13766	36954	52,0	27,1
Ostrowski	1193,3	4	12	104286	30002	74284	87,0	28,8
Poznań m.	76,9	1	—	247608	247608	—	3219,0	100,0
Poznański	1220,8	3	11	92399	11189	81210	75,0	12,1
Rawicki	522,2	5	5	50008	19171	30837	95,8	38,3
Szamotulski	1076,2	4	10	67953	18212	49741	63,1	26,8
Szubiński	917,4	4	7	48083	12224	35859	52,4	25,4
Średzki	800,2	2	7	49998	11690	38308	62,5	23,4
Śremski	927,5	5	6	57454	17075	40379	61,9	29,7
Wągrowiecki	1037,0	3	7	54364	10814	43550	52,4	19,9
Wolsztyński	754,5	2	6	47986	6595	41391	63,0	13,7
Wrzesiński	608,0	2	5	43636	10600	33036	71,8	24,3
Wyrzyski	1163,4	6	7	67032	19303	47729	57,6	28,8
Żniński	739,0	2	7	41698	8119	33579	56,0	19,5
Woj. pomorskie	**16407,3**	**35**	**155**	**1086259**	**349919**	**736340**	**66,2**	**32,2**
Brodnicki	911,1	2	12	56591	10327	46264	62,1	18,2
Chełmiński	738,0	1	10	53080	12531	40549	71,9	23,6
Chojnicki	1854,2	2	9	77365	22012	55353	41,7	28,4
Działdowski	242,2	2	8	42869	9205	33664	50,9	21,5
Gdynia m.	30,6	1	—	33498	33498	—	1094,7	100,0
Grudziądz m.	28,5	1	—	54217	54217	—	1902,3	100,0
Grudziądzki	708,1	2	7	43126	4497	38629	56,9	10,4
Kartuski	1302,2	1	12	69041	5055	63986	53,0	7,3
Kościerski	1162,2	2	8	52013	10835	41178	44,7	20,8
Lubawski	832,8	2	11	53921	9991	43930	64,7	18,5
Morski	1316,0	2	13	85486	16407	69079	65,0	19,2
Sępoleński	619,3	3	6	29789	9252	20537	48,1	31,0
Starogardzki	1126,7	2	9	72259	16666	55593	64,1	23,1
Świecki	1533,3	2	14	88800	13400	75400	57,9	15,1
Tczewski	715,9	3	9	67674	30552	37122	94,5	45,1
Toruń m.	36,5	1	—	54297	54297	—	1487,6	100,0
Toruński	887,2	2	10	60523	16358	44165	68,2	27,0
Tucholski	1039,2	1	8	41459	5477	35982	39,9	13,2
Wąbrzeski	673,3	3	9	50251	15342	34909	74,6	30,5
Woj. śląskie	**4216,0**	**18**	**386**	**1298352**	**421578**	**876774**	**308,0**	**32,5**
Bielsko m.	5,0	1	—	22573	22573	—	4514,6	100,0
Bielski	343,9	1	35	62813	1984	60829	182,6	3,2
Chorzów m. *)	23,4	1	—	102349	102349	—	4373,9	100,0

*) Dawniej m. Królewska Huta.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII 1931 r.: Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Cieszyński	662,0	2	51	81423	22165	59258	123,0	27,2
Katowice m.	40,2	1	—	127044	127044	—	3160,3	100,0
Katowicki	154,3	2	19	215396	60887	154509	1395,9	28.3
Lubliniecki	714,8	2	41	45343	10776	34567	63,4	23,8
Pszczyński	1069,2	3	93	161987	21762	140225	151,5	13,4
Rybnicki	890,2	3	112	213271	33857	179414	239,6	15,9
Świętochłowicki	80,3	—	13	201457	—	201457	2508,8	—
Tarnogórski	232,7	2	22	64696	18181	46515	278,0	28,1
Woj. Południowe	**79215,0**	**169**	**735**	**8504504**	**1935125**	**6569379**	**107,4**	**22,8**
Woj. krakowskie	**17380,0**	**47**	**195**	**2296594**	**584205**	**1712389**	**132,1**	**25,4**
Bialski	635,0	4	8	139129	43576	95553	219,1	31,3
Bocheński	876,7	2	11	113545	16963	96582	129,5	4,9
Brzeski	849,9	1	11	102116	3672	98444	120,1	3,6
Chrzanowski	721,7	5	10	137260	50896	86364	190,2	37,1
Dąbrowski	650,3	2	8	66389	8454	57935	102,1	12,7
Gorlicki	1079,5	2	11	104797	10785	94012	97,5	10,3
Jasielski	1054,5	1	12	116281	10112	106169	110,3	8,7
Kraków m.	48,4	1	—	221260	221260	—	4571,5	100,0
Krakowski	884,2	2	19	187252	13306	173946	211,8	7,1
Limanowski	944,3	1	11	86267	2542	83725	91,3	2,9
Mielecki	901,4	2	9	77282	9457	67825	85,7	12,2
Myślenicki	988,1	3	10	102293	12504	89789	103,5	12,2
Nowosądecki	1571,1	6	15	183572	50941	132631	116,8	27,7
Nowotarski	1892,5	2	18	131094	28202	102892	69,3	21,5
Ropczycki	1140,6	4	10	110714	18471	92243	97,1	16,7
Tarnowski	880,2	2	10	142453	47985	94468	161,8	33,7
Wadowicki	1108,8	5	12	144613	22504	122109	130,4	15,6
Żywiecki	1152,7	2	10	130277	12575	117702	113,0	9.6
Woj. lwowskie	**28408,2**	**58**	**252**	**3127382**	**781767**	**2345615**	**110,1**	**25,0**
Bóbrecki	890,9	2	10	96466	13087	83379	108 3	13,6
Brzozowski	683,8	1	7	82999	4242	78757	121,4	5,1
Dobromilski	994.5	2	11	93200	9395	83805	93,7	10,1
Drohobycki	1499,2	2	12	194485	74305	120180	129,7	38,2
Gródecki	888,8	2	8	84814	15539	69275	95,4	18,3
Jarosławski	1336,5	3	11	148131	26493	121638	110,8	17,9
Jaworowski	976,8	2	8	86407	12396	74071	88,5	14,3
Kolbuszowski	873,3	2	7	69060	6749	62311	79,1	9,8
Krośnieński	934,4	2	11	113296	14282	99014	121,2	12,6
Leski	1831,5	2	16	111462	7907	103555	60,9	7,1
Lubaczowski	1146,3	2	9	87352	9243	78109	76,2	10,6
Lwów m.	66,6	1	—	316177	316177	—	4747,4	100,0
Lwowski	1276,0	3	14	142881	9281	133600	112,0	6,5
Łańcucki	889,2	2	8	97706	13134	84572	109,9	13,4

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Ogółem lud. miejskiej
Mościski	754,7	2	7	89262	10040	79222	118,3	11,2
Niżański	973,1	2	8	64276	9391	54885	66,0	14,6
Przemyski	1001,8	1	13	162635	51379	111256	162,3	31,6
Przeworski	414,7	2	5	61415	9386	52029	148,1	15,3
Rawski	1400,7	3	11	121465	18374	103091	86,7	15,1
Rudecki	669.9	2	6	78923	9247	69676	117,8	11,7
Rzeszowski	1270,2	5	11	185115	40779	144336	145,7	22,0
Samborski	1133,0	2	13	133925	26978	106947	118,2	20,1
Sanocki	1282,1	2	8	113899	17879	96020	88,8	15,7
Sokalski	1324,1	2	8	109044	17035	92009	82,4	15,6
Tarnobrzeski	955,9	3	8	73228	10818	62410	76,6	14,8
Turczański	1829,2	1	13	114493	10145	104348	62,6	8,9
Żółkiewski	1111,0	3	9	95206	18086	77120	85,7	19,0
Woj. stanisławowskie	**16893,9**	**28**	**119**	**1476500**	**295777**	**1180723**	**87,4**	**20,0**
Doliński	2397,5	3	11	118256	23998	94258	49,3	20,3
Horodeński	849,0	1	7	92913	12303	80610	109,4	13,2
Kałuski	1137,5	1	8	101544	12131	89413	89,3	11,9
Kołomyjski	1338,7	2	14	174479	40230	134249	130,3	23,1
Kosowski	1838,8	2	8	93782	13466	80316	51,0	14,3
Nadwórniański	2472,4	2	14	140337	19303	121034	56,8	13,7
Rohatyński	1147,0	3	11	127344	15595	111749	111,0	12,2
Stanisławowski	1248,8	3	11	198120	67793	130827	158,6	34,2
Stryjski	2081,1	2	13	152157	38225	113932	73,1	25,1
Śniatyński	566,6	2	7	78221	17456	60765	138,0	22,3
Tłumacki	933,6	3	9	115703	18870	96833	123,9	16,3
Żydaczowski	882,9	4	6	83644	16407	67237	94,7	19,6
Woj. tarnopolskie	**16532,9**	**36**	**169**	**1604028**	**273376**	**1330652**	**97,0**	**17,0**
Borszczowski	1066,6	3	14	104066	15976	88090	97,6	15,3
Brodzki	1125,4	1	8	91491	17988	73503	81,3	19,7
Brzeżański	1134,6	2	9	103888	17785	86103	91.6	17,1
Buczacki	1208,5	3	12	139282	23973	115309	115,2	17,2
Czortkowski	734,3	1	10	84088	19215	64873	114,5	22.8
Kamionecki	999,5	2	8	82285	15866	66419	82,3	19,3
Kopyczyniecki	841,3	3	9	88676	18331	70345	105,4	20,7
Podhajecki	1017,9	1	12	95955	5743	90212	94,3	6,0
Przemyślański	927,3	2	9	89955	9782	80173	97,0	10,9
Rądziechowski	1022,4	2	9	69407	8867	60540	67,9	12,8
Skałacki	875,8	3	10	89539	15962	73577	102,2	17,8
Tarponolski	1231,4	2	15	142480	38967	103513	115,7	27,3
Trembowelski	788,7	2	8	84466	12638	71828	107,1	15,0
Zaleszczycki	684,0	2	8	71993	9032	62961	105,2	12,5
Zbaraski	739,6	1	9	65871	7673	58198	89,1	11,6
Zborowski	940,7	3	7	81611	15377	66234	86,7	18,8
Złoczowski	1194,9	3	12	118975	20201	98774	99,6	17,0

Wykaz miast według stanu z dn. 1.XII 1934 r.

Ludność według spisu z dn. 9.XII.1931 r.

Dane G. U. S.

Miasta	Powiaty	Ludność *)
Aleksandrów	Łódź	11.554
Aleksandrów	Nieszawa	9.565
Andrychów	Wadowice	5.698
Augustów	Augustów	12.147
Baranowicze	Baranowicze	22.898
Baranów	Tarnobrzeg	1.815
Barcin	Szubin	2.098
Barysz	Buczacz	5.606
Bełchatów	Piotrków	8.932
Bełz	Sokal	4.900
Beresteczko	Horochów	6.321
Bereza Kartuska	Prużana	4.521
Bereźne	Kostopol	5.687
Będzin	Będzin	47.835
Biała	Biała woj. Krakowskie	22.891
Biała Podlaska	Biała	17.549
Biała Rawska	Rawa	2.903
Białystok	Białystok m.	91.335
Biecz	Gorlice	4.055
Bielsko	Bielsko m. woj. Śląskie	22.578
Bielsk Podlaski	Bielsk	7.186
Bieruń Stary	Pszczyna	3.059
Biłgoraj	Biłgoraj	8.177
Błaszki	Kalisz	4.969
Błażowa	Rzeszów	4.631
Błonie	Błonie	7.642
Bochnia	Bochnia	12.274
Bohorodczany	Stanisławów	3.151
Bojanowo	Rawicz	2.333
Bolechów	Dolina	10.744
Bołszowce	Rohatyn	3.697
Borek	Gostyń	2.052
Borszczów	Borszczów	6.235
Borysław	Drohobycz	41.683
Bóbrka	Bóbrka	5.441
Brańsk	Bielsk woj. Białost.	4.204
Brodnica	Brodnica	8.521 **)
Brody	Brody	17.988
Brok	Ostrów Mazow.	2.895
Brzesko	Brzesko	3.672
Brześć Kujawski	Włocławek	6.104
Brześć n/Bugiem	Brześć/Bugiem	50.752
Brzeziny	Brzeziny	18.045
Brzeżany	Brzeżany	11.721
Brzozów	Brzozów	4.242
Buczacz	Buczacz	11.129
Budzanów	Trembowla	4.798
Buk	Nowy Tomyśl	3.637
Bursztyn	Rohatyn	4.826

*) Bez wojska skoszarowanego.

**) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 31.V.1934 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Busk	Kamionka Strumiłowa	7.010
Busko	Stopnica	5.026
Bydgoszcz	Bydgoszcz m.	117.537
Chełm	Chełm	29.222
Chełmno	Chełmno	12.531
Chełmża	Toruń	11.098
Chęciny	Kielce	5.429
Chmielnik	Stopnica	8.051
Chodecz	Włocławek	1.824
Chodorów	Bobrka	7.646
Chodzież	Chodzież	7.511
Chojnice	Chojnice	14.255
Chorostków	Kopyczyńce	6.924
Choroszcz	Białystok	2.905
Chorzele	Przasnysz	3.032
Chorzów **)	Chorzów m. **)	102.349
Chrzanów	Chrzanów	17.833
Chyrów	Dobromil	3.864
Ciechanowiec	Bielsk	4.029
Ciechanów	Ciechanów	13.954
Ciechocinek	Nieszawa	4.711
Cieszanów	Lubaczów	2.661
Cieszyn	Cieszyn	17.791
Czarnków	Czarnków	4.737
Czeladź	Będzin	21.035
Czempiń	Kościan	2.498
Czerniejewo	Gniezno	1.392
Czersk	Chojnice	7.757
Częstochowa	Częstochowa m.	117.588
Czortków	Czortków	19.215
Dawidgródek	Stolin	11.701 *)
Dąbie	Koło	3.825
Dąbrowa	Sokółka	3.482
Dąbrowa	Dabrowa	6.017
Dąbrowa Górnicza	Będzin	36.987
Dąbrowica	Sarny	7.477
Delatyn	Nadwórna	8.815
Dębica	Ropczyce	9.276
Dobczyce	Myślenice	3.112
Dobra	Turek	2.871
Dobromil	Dobromil	5.531
Dobrzyn n/Drwęcą	Rypin	5.176
Dobrzyń n/Wisłą	Lipno	2.838
Dokszyce	Dzisna	3.262
Dolina	Dolina	9.616
Dolsk	Śrem	1.578
Drohiczyn n/Bugiem	Bielsk	2.309
Drohobycz	Drohobycz	32.622
Druskieniki	Grodno	2.098
Dubienka	Hrubieszów	3.825
Dubno	Dubno	14.575
Dukla	Krosno	2.157
Działdowo	Działdowo	5.173

*) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 8.IV.1934 r.
**) Dawniej Królewska Huta.

Miasta	Powiaty	Ludność
Działoszyce	Pińczów	6.238
Dzisna	Dzisna	4.806
Fordon	Bydgoszcz	3.733
Garwolin	Garwolin	7.313
Gąbin	Gostynin	5.690
Gdynia	Gdynia m.	33.498
Gliniany	Przemyślany	4.391
Głębokie	Dzisna	7.592
Głogów	Rzeszów	2.550
Głowno	Brzeziny	3.154 *)
Gniew	Tczew	3.639
Gniewkowo	Inowrocław	3.873
Gniezno	Gniezno m.	30.745
Golina	Konin	2.578
Golub	Wąbrzeźno	3.097
Gołańcz	Wagrowiec	1.471
Goniądz	Białystok	3.449
Gorlice	Gorlice	6.730
Gostynin	Gostynin	7.783
Gostyń	Gostyń	6.815
Góra Kalwarja	Grójec	7.097
Górzno	Brodnica	1.806
Grabów	Kępno	1.682
Grajewo	Szczuczyn	9.036
Grodno	Grodno	49.932
Grodzisk	Nowy Tomyśl	6.161
Grodzisk Mazowiecki	Błonie	15.678
Gródek Jagielloński	Gródek Jagielloński	12.942
Grójec	Grójec	9.518
Grudziądz	Grudziadz m.	54.217
Grybów	Nowy Sącz	3.311
Grzymałów	Skałat	4.794
Halicz	Stanisławów	4.386
Horochów	Horochów	5.991
Horodenka	Horodenka	12.303
Hrubieszów	Hrubieszów	13.359
Husiatyn	Kopyczyńce	2.675
Iłża	Iłża	5.099
Indura	Grodno	2.650
Inowrocław	Inowrocław m.	34.531
Janowiec	Żnin	3.029
Janów	Gródek Jagiel.	2.597
Janów Lubelski	Janów	7.067
Janów Podlaski	Biała	3.900
Jarocin	Jarocin	9.001
Jarosław	Jarosław	22.330
Jaryczów Nowy	Lwów	2.555
Jasło	Jasło	10.112
Jaworów	Jaworów	10.690
Jaworzno	Chrzanów	19.055
Jedwabne	Łomża	2.167
Jędrzejów	Jedrzejów	12.853
Jordanów	Myślenice	3.115
Jutrosin	Rawicz	1.677
Kalisz	Kalisz	68.202

*) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 9.VII.1934 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Kalw. Zebrzydowska	Wadowice	2.116
Kałusz	Kałusz	12.131
Kałuszyn	Mińsk Mazowiecki	8.827
Kamieniec Litewski	Brześć n/Bugiem	3.562
Kamień Pomorski	Sępolno	1.827
Kamionka Strumiłowa	Kamionka Strumił.	8.856
Kańczuga	Przeworsk	2.382
Kartuzy	Kartuzy	5.055
Katowice	Katowice	127.044
Kazimierz Dolny	Puławy	4.614
Kcynia	Szubin	4.391
Kępno	Kępno	7.182
Kęty	Biała woj. Krakowsk.	6.767
Kielce	Kielce	58.397
Kleck	Nieśwież	6.196
Kleczew	Konin	2.946
Kleszczele	Bielsk woj. Białost.	2.029
Kłecko	Gniezno	1.698
Kłobuck	Częstochowa	8.542
Kłodawa	Koło	4.627
Knyszyn	Białystok	4.123
Kobryń	Kobryń	10.217
Kobylin	Krotoszyn	2.359
Kock	Łuków	4.462
Kolbuszowa	Kolbuszowa	3.112
Kolno	Łomża	5.285
Koło	Koło	13.771
Kołomyja	Kołomyja	33.391
Komarno	Rudki	5.598
Koniecpol	Radomsko	2.518
Konin	Konin	10.390
Konstantynów	Łódź	8.167
Końskie	Końskie	11.102
Kopyczyńce	Kopyczyńce	8.732
Koronowo	Bydgoszcz	5.553
Korzec	Równe	6.588
Kosów	Kosów woj. Stanisł.	8.073
Kosów Poleski	Kosów	3.256
Kostopol	Kostopol	6.523
Kostrzyn	Środa	3.370
Kościan	Kościan	10.275
Kościerzyna	Kościerzyna	7.379
Kowal	Włocławek	4.482
Kowalewo	Wąbrzeźno	3.654
Kowel	Kowel	29.127
Kozienice	Kozienice	7.793
Kozowa	Brzeżany	6.064
Koźmin	Krotoszyn	5.450
Kórnik	Śrem	2.379
Krakiwiec	Jaworów	1.706
Kraków	Kraków m.	221.260
Krasnystaw	Krasnystaw	10.435
Kraśnik	Janów Lub.	11.615
Krobia	Gostyń	2.384
Krosno	Krosno	12.125
Krośniewice	Kutno	3.506
Krotoszyn	Krotoszyn	13.009

Miasta	Powiaty	Ludność
Kruszwica	Mogilno	4.812
Krynica Zdrój	Nowy Sącz	4.626
Krynki	Grodno	5.789
Krzemieniec	Krzemieniec	19.997 *)
Krzepice	Częstochowa	5.881
Krzeszowice	Chrzanów	3.366
Krzywiń	Kościan	1.732
Książ	Śrem	1.638
Kulików	Żółkiew	3.390
Kutno	Kutno	23.451
Kuty	Kosów	5.393
Lachowicze	Baranowicze	4.547
Lesko	Lesko	3.943
Leszno	Leszno	19.468
Leżajsk	Łańcit	5.599
Lida	Lida	19.490
Lidzbark	Działdowo	4.032
Limanowa	Limanowa	2.542
Lipno	Lipno	10.415
Lubaczów	Lubaczów	6.582
Lubartów	Lubartów	7.638
Lubawa	Lubawa	5.518
Lubień	Włocławek	2.241
Lublin	Lublin m.	112.539
Lubliniec	Lubliniec	8.512
Luboml	Luboml	7.238
Lubraniec	Włocławek	2.559
Lwów	Lwów m.	316.177
Lwówek	Nowy Tomyśl	2.542
Łabiszyn	Szubin	2.464
Łańcut	Łańcut	7.535
Łapy	Wysokie Mazow.	6.674
Łasin	Grudziądz	2.510
Łask	Łask	6.502
Łęczna	Lubartów	4.030
Łęczyca	Łęczyca	10.553
Łobżenica	Wyrzysk	2.294
Łomża	Łomża	25.065
Łopatyn	Radziechów	3.427
Łosice	Siedlce	5.026
Łowicz	Łowicz	17.613
Łódź	Łódź m.	605.467
Łuck	Łuck	35.737
Łuków	Łuków	13.971
Łuniniec	Łuniniec	8.721
Maków Mazowiecki	Maków Warsz.	6.645
Maków Podhalański	Wadowice	4.111
Margonin	Chodzież	2.135
Miasteczko	Wyrzysk	1.218
Miasteczko	Tarnowskie Góry	2.408
Miechów	Miechów	6.360
Miejska Górka	Rawicz	2.644
Mielec	Mielec	7.057
Mielnica	Borszczów	4.611
Międzychód	Międzychód	5.126

*) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 30.IX.1933 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Międzyrzec	Radzyń	16.837
Mikołajów	Żydaczów	3.625
Mikołów	Pszczyna	11.463
Miksztat	Ostrów	1.316
Mikulińce	Tarnopol	3.136
Miłosław	Września	2.452
Mińsk Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	13.015
Mława	Mława	19.584
Mogielnica	Grójec	6.423
Mogilno	Mogilno	5.200
Mołodeczno	Mołodeczno	5.964
Monasterzyska	Buczacz	7.238
Mordy	Siedlce	3.287
Mosina	Śrem	3.828
Mosty Wielkie	Żółkiew	4.348
Mościska	Mościska	4.770
Mrocza	Wyrzysk	2.383
Mszczonów	Błonie	5.523
Murowana Goślina	Oborniki	2.482
Muszyna	Nowy Sącz	2.979
Mysłowice	Katowice	22.999
Myślenice	Myślenice	6.277
Nadwórna	Nadwórna	10.488
Nakło	Wyrzysk	10.303
Nasielsk	Pułtusk	6.426
Niemirów	Rawa Ruska	3.016
Niepołomice	Bochnia	4.689
Nieszawa	Nieszawa	2.904
Nieśwież	Nieśwież	7.357
Nisko	Nisko	5.461
Nowa Wilejka	Wilno-Troki	8.722
Nowe	Świecie	4.671
Nowe Miasto	Rawa	3.877
Nowemiasto	Lubawa	4.473
Nowo - Święciany	Święciany	3.838
Nowogród	Łomża	2.350
Nowogródek	Nowogródek	9.567
Nowy Dwór	Warszawa	9.386
Nowy Sącz	Nowy Sącz	30.278
Nowy Targ	Nowy Targ	10.406
Nowy Tomyśl	Nowy Tomyśl	2.550
Oborniki	Oborniki	5.244
Odolanów	Ostrów Wielkp.	2.472
Olesko	Złoczów	3.824
Olkusz	Olkusz	9.916
Ołyka	Łuck	5.785
Opalenica	Nowy Tomyśl	4.332
Opatów	Opatów	9.519
Opoczno	Opoczno	8.921
Osieczna	Leszno	1.597
Ostrołęka	Ostrołęka	13.438
Ostroróg	Szamotuły	1.289
Ostrowiec	Opatów	25.983
Ostróg	Zdołbunów	13.394
Ostrów	Włodawa	4.753
Ostrów Mazowiecka	Ostrów woj. Białost.	17.611
Ostrów Wielkopolski	Ostrów woj. Pozn.	24.522

Miasta	Powiaty	Ludność
Ostrzeszów	Kępno	5.833
Oszmiana	Oszmiana	7.334
Oświęcim	Biała woj. Krakow.	11.949
Ottynia	Tłumacz	4.777
Otwock	Warszawa	16.098
Ozorków	Łęczyca	14.979
Pabjanice	Łask	45.614
Pakość	Mogilno	3.797
Parczew	Włodawa	9.943
Peczeniżyn	Kołomyja	6.839
Pelplin	Tczew	4.185
Piaseczno	Warszawa	7.074
Pilzno	Ropczyce	3.671
Pińczów	Pińczów	7.423
Pińsk	Pińsk	31.913
Piotrków	Piotrków	51.294
Piwniczna	Nowy Sacz	4.315
Pleszew	Jarocin	8.591
Płock	Płock	32.777
Płońsk	Płońsk	10.393
Pniewy	Szamotuły	3.371
Pobiedziska	Poznań	3.798
Podbrodzie	Święciany	2.588
Poddębice	Łęczyca	4.203
Podgórz	Toruń	5.260
Podhajce	Podhajce	5.743
Podwołoczyska	Skałat	3.945
Pogorzela	Krotoszyn	1.592
Pomorzany	Zborów	4.304
Poniec	Gostyń	2.626
Poznań	Poznań m.	247.608
Praszka	Wieluń	4.486
Proszowice	Miechów	3.531
Pruszków	Warszawa	23.703
Prużana	Prużana	8.293
Przasnysz	Przasnysz	7.838
Przedbórz	Końskie	6.787
Przedecz	Włocławek	3.322
Przemyśl	Przemyśl	51.379
Przemyślany	Przemyślany	5.391
Przeworsk	Przeworsk	7.004
Pszczyna	Pszczyna	7.240
Puck	Morski	3.848
Puławy	Puławy	12.198
Pułtusk	Pułtusk	16.754
Pyzdry	Konin	4.494
Raciąż	Sierpc	4.789
Radom	Radom	78.073
Radomsko	Radomsko	22.980
Radomyśl Wielki	Mielec	2.400
Radoszkowice	Mołodeczno	2.574
Rydymno	Jarosław	2.213
Radziechów	Radziechów	5.440
Radziejów	Nieszawa	4.201
Radziwiłłów	Dubno	5.413
Radzymin	Radzymin	6.780
Radzyn	Grudziądz	1.987

Miasta	Powiaty	Ludność
Radzyń	Radzyń	6.850
Rajgród	Szczuczyn	2.432
Rakoniewice	Wolsztyn	2.015
Raków	Mołodeczno	3.481
Raszków	Ostrów Wielkopol.	1.692
Ratno	Kowel	2.990
Rawa Mazowiecka	Rawa	9.200
Rawa Ruska	Rawa Ruska	11.146
Rawicz	Rawicz	10.827
Rogoźno	Oborniki	6.040
Rohatyn	Rohatyn	7.572
Rokitno	Sarny	4.362
Ropczyce	Ropczyce	3.382
Rozdół	Żydaczów	4.300
Rozwadów	Tarnobrzeg	3.311
Rożan	Maków	4.268
Rożniatów	Dolina	3.638
Rożyczcze	Łuck	6.409
Równe	Równe	42.086
Różana	Kosów woj. Poleskie	3.986
Ruda Pabjanicka	Łódź	12.164
Rudki	Rudki	3.649
Rudnik	Nisko	3.930
Rybnik	Rybnik	28.046
Rychwał	Konin	2.011
Rydzyna	Leszno	2.141
Rymanów	Sanok	3.617
Rypin	Rypin	8.348
Rzeszów	Rzeszów	27.499
Sambor	Sambor	22.111
Sandomierz	Sandomierz	7.894
Sanok	Sanok	14.262
Sarnowa	Rawicz	1.690
Sarny	Sarny	7.989
Sassów	Złoczów	3.112
Sądowa Wisznia	Mościska	5.270
Sejny	Suwałki	3.409
Serock	Pułtusk	5.413
Sędziszów	Ropczyce	2.142
Sępolno	Sępolno	3.992
Siedlce	Siedlce	36.927
Siemionowice Śląskie	Katowice	37.888
Siemiatycze	Bielsk woj. Biał.	7.013
Sieniawa	Jarosław	1.950
Sieradz	Sieradz	10.537
Sieraków	Międzychód	3.017
Sierpce	Sierpc	10.051
Skalbmierz	Pińczów	2.245
Skała	Borszczów	5.130
Skałat	Skałat	7.223
Skarszewy	Kościerzyna	3.456
Skaryszew	Radom	2.918
Skarżysko-Kamienna	Końskie	14.320
Skawina	Kraków	3.434
Skidel	Grodno	3.814
Skierniewice	Skierniewice	20.191
Skoczów	Cieszyn	4.374

Miasta	Powiaty	Ludność
Skoki	Wągrowiec	1.788
Skole	Stryj	7.543
Skórcz	Starogard	3.310
Słomniki	Miechów	4.988
Słonim	Słonim	16.284
Słupca	Konin	6.204
Smorgonie	Oszmiana	4.090
Sochaczew	Sochaczew	10.822
Sokal	Sokal	12.135
Sokołów	Kolbuszowa	3.637
Sokołów Podlaski	Sokołów	11.831
Sokoły	Wysokie Mazowieckie	2.028
Sokółka	Sokółka	6.382
Solec Kujawski	Bydgoszcz	4.987
Sosnowiec	Sosnowiec m.	109.454
Stanisławów	Stanisławów	60.256
Starogard	Starogard	13.356
Starosielce	Białystok	3.364
Stary Sambor	Sambor	4.867
Stary Sącz	Nowy Sącz	5.432
Staszów	Sandomierz	9.147
Stawiski	Łomża	2.912
Stawiszyn	Kalisz	2.562
Stęszew	Poznań	2.487
Stoczek	Łuków	3.589
Stolin	Stolin	6.328 *)
Stołpce	Stołpce	6.569
Strumień	Bielsko	1.984
Stryj	Stryj	30.682
Stryków	Brzeziny	4.821
Strzelno	Mogilno	5.846
Strzyżów	Rzeszów	3.060
Sucha	Żywiec	6.004
Suchowola	Sokółka	2.836
Sulejów	Piotrków	6.387
Sulmierzyce	Krotoszyn	2.476
Supraśl	Białystok	2.965
Suraż	Białystok	1.379
Suwałki	Suwałki	21.957
Swarzędz	Poznań	4.904
Swisłocz	Wołkowysk	3.731
Szadek	Sieradz	3.113
Szamocin	Chodzież	1.937
Szamotuły	Szamotuły	8.307
Szczakowa	Chrzanów	4.558
Szczebrzeszyn	Zamość	7.811
Szczekociny	Włoszczowa	6.142
Szczerzec	Lwów	1.210
Szczuczyn	Szczuczyn	5.107
Szubin	Szubin	3.271
Szydłowiec	Końskie	10.590
Ślesin	Konin	2.495

*) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 8.IV.1934 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Śmigiel	Kościan	3.761
Śniatyń	Śniatyń	10.915
Śrem	Śrem	7.652
Środa	Środa	8.320
Świecie	Świecie	8.729
Święciany	Święciany	5.979
Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	5.692
Tarnopol	Tarnopol ..	35.831
Tarnowskie Góry	Tarnowskie Góry	15.773
Tarnów	Tarnów	45.235
Tczew	Tczew	22.728
Terespol	Biała woj. Lubel.	2.308
Tłumacz	Tłumacz	6.836
Tłuste Miasto	Zaleszczyki	3.490
Tomaszów Lubelski	Tomaszów	10.433
Tomaszów Mazowiecki	Brzeziny	38.088
Toruń	Toruń m.	54.297
Trembowla	Trembowla	7.840
Troki	Wilno-Troki	2.805
Trzebinia	Chrzanów	6.084
Trzemeszno	Mogilno	5.218
Tuchola	Tuchola	5.477
Tuchów	Tarnów	2.750
Tuliszków	Konin	2.559
Turek	Turek	9.421
Turka	Turka	10.145
Tuszyn	Łódź	4.202
Tyczyn	Rzeszów	3.039
Tykocin	Wysokie Mazowieckie	3.290
Tyśmienica	Tłumacz	7.257
Uhnów	Rawa Ruska	4.212
Ujście	Chodzież	2.144
Uniejów	Turek	3.484
Ustrzyki Dolne	Lesko	3.964
Uściług	Włodzimierz	4.771
Wadowice	Wadowice	8.400
Warka	Grójec	4.763
Warszawa	Warszawa	1.178.914
Warta	Sieradz	4.360
Wasilków	Białystok	4.801
Wąbrzeźno	Wąbrzeźno	8.591
Wągrowiec	Wągrowiec	7.555
Wejherowo	Morski	12.559
Węgrów	Węgrów	9.416
Wieluń n/Notecią	Czarnków	3.403
Wielichowo	Kościan	1.630
Wieliczka	Kraków	9.872
Wieluń	Wieluń	14.026
Wieruszów	Wieluń	5.484
Wierzbnik	Iłża	7.379
Więcbork	Sępolno	3.433
Wilamowice	Biała	1.969
Wilejka	Wilejka	5.848
Wilno	Wilno m.	196.383
Winniki	Lwów	5.516
Witkowo	Gniezno	2.550
Włocławek	Włocławek	56.277

Miasta	Powiaty	Ludność
Włodawa	Włodawa	8.519
Włodzimierz	Włodzimierz	25.615
Włoszczowa	Włoszczowa	6.900
Wodzisław	Rybnik	4.942
Wolbrom	Olkusz	8.930
Wolsztyn	Wolsztyn	4.580
Wołkowysk	Wołkowysk	15.163
Wołomin	Radzymin	13.114
Wołożyn	Wołożyn	6.269
Woźniki	Lubliniec	2.264
Wronki	Szamotuły	5.245
Września	Września	8.148
Wyrzysk	Wyrzysk	1.642
Wysoka	Wyrzysk	1.463
Wysokie Litewskie	Brześć n/Bugiem	3.340
Wysokie Mazowieckie	Wysokie Mazow.	3.977
Wyszków	Pułtusk	10.772
Wyszogród	Płock	4.661
Wyśmierzyce	Radom	1.434
Zabłotów	Śniatyń	6.541
Zabłudów	Białystok	3.158
Zagórów	Konin	3.945
Zakopane	Nowy Targ	17.796
Zakroczym	Warszawa	6.114
Zaleszczyki	Zaleszczyki	5.542
Założce	Zborów	5.891
Zambrów	Łomża	7.343
Zamość	Zamość	24.699
Zator	Wadowice	2.179
Zawichost	Sandomierz	3.340
Zawiercie	Zawiercie	32.713
Zbaraż	Zbaraż	7.673
Zbąszyń	Nowy Tomyśl	5.432
Zborów	Zborów	5.182
Zdołbunów	Zdołbunów	10.228
Zduny	Krotoszyn	3.403
Zduńska Wola	Sieradz	22.904
Zdzięcioł	Nowogródek	3.746
Zgierz	Łódź	26.646
Złoczew	Sieradz	5.069
Złoczów	Złoczów	13.265
Zwoleń	Kozienice	8.757
Żabno	Dąbrowa	2.437
Żelechów	Garwolin	8.503
Żerków	Jarocin	1.569
Żnin	Żnin	5.090
Żory	Rybnik	5.869
Żółkiew	Żółkiew	10.348
Żórawno	Żydaczów	3.948
Żuromin	Sierpc	4.165
Żychlin	Kutno	8.285
Żydaczów	Żydaczów	4.534
Żyrardów	Błonie	25.081
Żywiec	Żywiec	6.571

TELEFONY:

TELEFONY:

NOTATNIK MIESIĘCZNY

STYCZEŃ

LUTY

MARZEC

KWIECIEŃ

MAJ

CZERWIEC

SIERPIEŃ

PAŹDZIERNIK

LISTOPAD

GRUDZIEŃ